

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**[Super Digesto veteri. 2]Lectura super secunda parte
Digesti veteris**

Bartolus <de Saxoferrato>

[Venedig], 6. Feb. 1492/93

[Liber xiiij.] De conditione furtiva rubrica

[urn:nbn:de:bsz:31-318397](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-318397)

a C In re furtiua ad intellectum huius. l. z libelli fo: mandu in additioe furtiua z que probari requirantur: die singulariter: vt per bal. in rub. fi ex fal. instrumentis. in ver. rursus. z in ver. l. amplius zc.

b C Infantem an infans z furiosus possint citari. de infante vide Bal. in l. donatarum. C. de acqui. pos. z vide. s. pxi.

c C Dona / chus an mo nachus equi paretur filio vel suo. z vl tra ista adde glo. z ibi no. m. l. pedius. i. fi. d. arbi. z glo. in. l. fi. lo gius. i. fi. de iudi. z bar. i. l. tutor. de bo. pos. z i. l. cu heredes. s. fi. in glo. d. acq. pos. z in l. cu. bio. s. ca trascriptio. ne. d. trascript. i. l. i. s. i. z. s. fi seruus. de sti. ser. in. l. ij. j. de acq. he re. bal. in. l. i. C. q. admit ti. z m. l. fi. fi l. C. d. pac. z m. l. cu ali quis. de iure deli. z i. l. cu no solu. i. pn ci. de bo. q lib. add. bal. no. i. l. fi. i. fi. C. qd. cu co. p. bar. i. l. i. d. vul. z pu. z i. l. iij. de acq. here. z. C. d. here. msti. z in. l. fi. aliena. ff. de here. isti. i. prin. h scripsi p. ro. l. i. s. ite ac grimus. de acq. pos. vid et bal. i. l. ser uis coia de suc. vbi dicit q. suus eq. / para. f. mona cho i. bis i. q. pnt moacho adaptari z fi in alijs. bal. in quodam suo consi. qd icipit mona chus quida. in quo dicit q. tanq. vo luntate caris equiparetur infanti. pro quo videt tex. no. i. l. ij. in fi. iuncta l. ide. in pn. s. de in ius vo. abbas ve ro equipara tur patri ta. q. legitimo administrato: i. fm glo. in. l. fi. preses. C. quo. z qn iuder. quod limita: vt per bal. in. l. cu no solu. C. de bo. que li. z predictio adde no. per cano. m. e. cum olim. de puile. el. ij. z bal. in. l. cu proponas. C. de heredi. isti. z per doc. maxime moder. in. l. bis qui heres. de acqui. here. s. nec filius z ibi bar. in. l. i. s. per seruum. z. l. quequid. de acqui. pos. z bal. in. l. ex re pudiatione. C. de fideico. bar. in. l. ij. s. fi. in fi. de. ij. tabu. z bal. z imo. in. l. filio in prin. de condi. z demon. bal. in. l. deo nobis. i. pe. col. de epi. z cle. bal. i. l. fu. C. de pac. z in. l. filii. eo. ti. z i. l. fi. liber. d. codi. ob. cas. ADDE cui equiparetur monachus suo vel filio. ang. late. p. filio. cxxiii. z consilio. lxxx. p. bal. an retineat iura suitatis. consilio. cccv. incipiente monialis. lib. tertio.

.d. l. loqtur i hereditate q pot ee danosa. ideo requiritur fisci agnitio hic in dote in qua no po test esse danum: z sic queritur ipso iure. z muli er agere non posset.

De conditione furtiua rub. (i. xij)

A re furtiua.

l. sed nec legatarius. s. i. j. eo. z. l. i. terdu. s. qui tutelam. de fur. So. q dicit dno subaudi vel qsi. C. Op. j. de pig. ac. l. fi. pig. So. dicit vt i glo. Ex. l. sequenti.

C Furiosi an sint citandi z qualiter cu eis aga tur z contra infantes.

Condictione.

Qui no pot furtu comit tere pot ab actione ex alterius psona te neri. b. d. C. No. q furiosus z infans sunt neces sarij heredes. C. No. q cu eis no pot agi. z sic no. no valere citationem facta de furioso: s. de bere citari curator: ut. j. dica. C. Op. primo q habeat bnficiuz abstinendi: ut isti. de ber. qua. z dif. s. sed z bis. So. cōcedo. s. hic loq. fm ri gorē iuris civilis no pshderato bnificio abstinendi. C. Quero qliter possum agere ptra infante vel furiosum. Rii. p infante cōuenitur tutor: vt l. i. s. sufficit. de admi. tuto. p furioso curator: vt l. lucinius locusta. s. fi. de le. ij. Ex. l. sequenti.

C An monachus decedēs ante aditā heredita tem illam transmittat ad monasterium.

Condicatur.

In codi cione fur tiua habet rō interesse pshstens in lucro. C. No. id quod dicit si mortuū boiem pdicat: ga i obligatione rē restitui pot peti ipsa res et re pempta. dica de hoc statim. j. e. l. i. re furtiua. C. Secūdo no. q si monachus decedat an adit ā hereditate no trāsmittit ad abbatē vel mona steriū. facit. l. inde nerarius. in prin. z. s. i. ad. l. acquil. z ibi dixi. z in. l. cu. z non solum. in prin. de bo. que lib. z in. l. i. de vul. z pupil. z per ca nonistas in. c. in presentia. de probatio.

Seruus.

Hac actione tenef dñs ex psona serui. z daf noxalis in eo q ad dñm no perue nit. Idē i patre ex psona filij. z q furtu no comi sit hac actioe no tenebit. b. d. cu duabus. ll. se. C. Ad hanc. l. i. pn. op. de. l. sepe. in fi. j. de sbo. sig. glo. dat multas solutiones. vna q ibi loqua tur de pdictione. i. actione psonali. z hac tenet hic. C. Alij dicunt q no tenef conditione nisi de eo q ad eum peruenit. z hanc tenent multi. C. Alij dicūt q pstant pshliū vel ope no tenef pdictione vt hic: nisi i subidiū pmittēte furtuz existēte no soluēdo. z hac tenet Ja. de are. hic:

q de mallio non possit cognosci post mensē certe non poterit etiam de conditione furtiua. ad id tamen quod dicit bar. hic vide glo. z bar to. in. l. cellus. alias in. l. q ab alio. j. eo. ti. m C Quotiens. adde tex. in. l. grece. s. sed z si ex delicto. j. de fide. n C Figuris. adde etiam aliud speciale. j. eo. l. fi. seruus. s. fina. z ibi no. o C In re furtiua. sed quid si res non est perempta non tamen apparet an succedat obligatio ad extimationem. die q sic fm Barto. z doc. per illum tex. in. l. fi. constante. s. si vxor solu. matri. facit. l. cum res. s. penul ti. de lega. i. z vltra ista vide Barto. i. l. cum seruus. de codi. ob. causam. z quod no. bo. glo. in. l. rei iudicate. s. i. solu. matri. quam ibi sing. pon derat imo.

ne furtiua. adde Inno. in. c. querelā. de elec. refert ange. in. l. i. in prin. de eo per quem factum erit. per illum tex. zc.

e C De peculio. adde z vide ibi bar.

f C Si pro fure. in hac. l. decidit Dy. quem sequitur bal. q remittēs iniu riam non videtur remittere ius consequendi damnum quod ex iniuria passus est. l. fi vnus. s. fi a me. ff. de l. iu. z ibi dy. z no. Bal. i. l. fi. tibi. s. i. d. pac. z bal. in. l. fi. dom. ff. de serui. vrb. i. pdio. vbi dicit plus z fortius qd est de men te specu. in titu. de ac / eu. s. i. ver. sed si vulne ratur.

z videtur probari. j. de pecu. l. peculuz. s. pe.

Pro fure.

Decisio i actio ne furti no pre iudicat in cōdictioe furtiua. b. d. C. Op po. de. l. fi. duo. s. idem iulia. in prin. s. de iure iur. Sol. vt ibi bar.

Furti actio. Persecutoria n̄ tol litur p penalem: nec ecōtra: sed persecutoria p persecutoria bñ tol litur. b. d. Op. de. l. apud cellsum. s. labeo s do li excep. Solu. ibi loquitur i pena conuentionali hic in pena legali.

Condictio.

Hec actio daf cōtra heredē et i eo q ad eū no puenit qlitercuqz z quōcūqz res puenit. siue q̄tūcuqz. b. d. C. Op. dī hic post mortē. z sic i nuit aliud eē an mortē. cui cōtrariū dixerat in hoc eodē. s. glo. se inuoluit. tu dic q iō dicit p mortē q oēs alios casus posuerat: iō hūc vole bat ponere. siue ergo huius viuat siue mortuus sit an mortē furis siue post mortē: z postq̄ pue nit ad heredē siue post mortē furis anq̄ puenit ad heredē idē ē. C. Op. de. l. qdā. s. i. s. d. edē. z. j. eo. l. s. nec legatarius. fo. itellige hic de suc cessorib' vniuersalib'. Op. actio ex delicto no daf ptra hfdez: nisi q̄ten' puenit ad eos: vt. l. i. j. de pua. delict. z. C. ne ex delict. defū. l. i. glo. di cit hic iō qā ē ex varijs figuris causaz n̄ ex deli cto. hac glo. rep̄hēdūt oēs vt guil. hic z alij. ga pdictio furtiua ē' ex delicto: vt. l. fi. abo. s. quo tiens. j. de cōpē. z. l. fi. mulier. s. pe. j. rerum a mo. z ibi hoc tenet Dy. z leges q dicit d actio nibus que oriuntur ex varijs figuris' causarum loquuntur in alijs casibus. fateor tamē q in cō dictione furtiua est hoc speciale q detur cōtra heredem vltra q̄ ad eum peruenit.

A re furtiua.

In obliga tione rē re stitui omū pempta re succedit obligatio ad itereffe. qd ē ptra furē q̄tū res plurimi fuerit z habet rō fructuū. b. d. C. Op. z vt q̄ debeat peti ipsa res no extimatio: ut. l. pe. s. de pdi. ob cas. z. l. fi. suum. in fi. de s. ob. glo. tua fatef cō trariū q semp ipsa res ē i petitiōe. s. re pempta extimatio erit i solutiōe. vide glo. guil. hic z dy. aliter dicit: vt no. p dy. i. l. stipula. no diui. i ma gna dīstinctioe. in. vj. q. Ego ibi istū passuz mul tū late examinavi. finaliter determinavi q ipsa res pot peti tāq̄ pempta: ut. s. eo. l. iij. z hac ea dē. l. s. fi. ex ca. z. j. e. l. fi. su. s. boue. z rez amo. l. fi. p̄cubinā. s. no solu. z. j. de s. ob. l. iter sti pulatē. s. vltimo. q iura p̄cludūt ipam rē posse peti. dico et q extimatio poterit peti ut hic. nec ob. l. fi. serui. i. fi. de s. ob. ga ibi loquit i obliga tione rē dari. z eodē mō. l. pe. s. de pdi. ob cam hic no i obligatione rē restitui. z sic i obligatiōe

q de mallio non possit cognosci post mensē certe non poterit etiam de conditione furtiua. ad id tamen quod dicit bar. hic vide glo. z bar to. in. l. cellus. alias in. l. q ab alio. j. eo. ti. m C Quotiens. adde tex. in. l. grece. s. sed z si ex delicto. j. de fide. n C Figuris. adde etiam aliud speciale. j. eo. l. fi. seruus. s. fina. z ibi no. o C In re furtiua. sed quid si res non est perempta non tamen apparet an succedat obligatio ad extimationem. die q sic fm Barto. z doc. per illum tex. in. l. fi. constante. s. si vxor solu. matri. facit. l. cum res. s. penul ti. de lega. i. z vltra ista vide Barto. i. l. cum seruus. de codi. ob. causam. z quod no. bo. glo. in. l. rei iudicate. s. i. solu. matri. quam ibi sing. pon derat imo.

q de mallio non possit cognosci post mensē certe non poterit etiam de conditione furtiua. ad id tamen quod dicit bar. hic vide glo. z bar to. in. l. cellus. alias in. l. q ab alio. j. eo. ti. m C Quotiens. adde tex. in. l. grece. s. sed z si ex delicto. j. de fide. n C Figuris. adde etiam aliud speciale. j. eo. l. fi. seruus. s. fina. z ibi no. o C In re furtiua. sed quid si res non est perempta non tamen apparet an succedat obligatio ad extimationem. die q sic fm Barto. z doc. per illum tex. in. l. fi. constante. s. si vxor solu. matri. facit. l. cum res. s. penul ti. de lega. i. z vltra ista vide Barto. i. l. cum seruus. de codi. ob. causam. z quod no. bo. glo. in. l. rei iudicate. s. i. solu. matri. quam ibi sing. pon derat imo.

facti. qd plene dic vt dixi. d. l. f. i. n. o. d. i. u. i. de s. b. ob.

¶ In condictione.

Hec actio daf ptra hdes p heditaria portioe: no ifpecto fi ad eos min^o puenit. h. d. C. Op. d. l. iij. §. fi hfs como. So. hfs tenef p heditaria portioe fi ad eu min^o puenit. fi plus tenef i plus: vt i ptraio. facit. l. fi plures. j. d. vi. z vi. ar. C. Sz ptra hoc op. obligatio re restitui d^r ptnere indiuidu vt. l. fi duo. j. depositi. sz obligatioes indiuidue no diuidit iter hdes p heditaria portioe: ut. l. ij. de s. ob. er go male. So. ut dicat i. l. i. j. depositi. z dixi plene i. l. iij. §. cato. j. de s. ob. tagif p Ly. i. l. p heditarijs. C. d. he re. act. C. Op. obligationes ex delicto no danf contra hdes nisi qten^o ad eos puenit: vt. l. i. C. ne ex delict. de fu. hic d^r ptraiu. qre male. So. vt dixi i. l. fi p fure. s. e. Ex. l. fequenti.

¶ An contra furez manifestu detur condicio furtiua.

¶ Sive manifestus.

Hec ddicto copetit cotra fure manifestu siue no manifestu: nisi possessio rei ad dnm sit reuerfa. h. d. C. Querit glo. vtru ptra fu re manifestu possit dari hec ddictio i alijs casibus q in casibus hic positis. Pla. q no. qa semp reqrit apphe fio vt fur dicat manifest^o. glo. tenet ptraiu: qa sufficit ptra fure: si insurget rumor furti facti z fit visus: vt. j. d. fur. l. fi qs i seruitute. z ibi dixi. qa potuit ee q fur cu re subtracta aufugit: z sic posuit hic exepa idubitalia.

¶ Tandiu.

Hec ddictio daf dno z hdi ei^o no successori titulo singulari z durat et re alienata ex necessitate: secus si ex volutate. h. d. v. q. ad. l. z io. §. nerati. glo. i. hui. §. p. oit casum. z io no eget recitatioe. dic ut i ea. C. Op. ex glo. de. l. huic scri pture. s. ad. l. acq. vbi re alienata volutarie durat actio. l. acq. So. qda sunt actioes q no ppetut ad re: sed ad extimatione dani vel iurie occasione rei. z iste durat et re alienata: ut. l. cotraria. cu distinctione tm quas ponit dy. i. l. fi tertius. §. fi pus. d. aq. pl. ar. z ibi dixi plene. q. da sunt actioes q copetut ad re ipaz: z tuc extinguunt re alienata volutarie. ista distinctione facit tex. i. l. q. cum qz actioes. j. de actio. z ob. z ex hoc pot apparere. sol. q. formate i glo. an actio furti extinguat re alienata ipsi furi vel alij extraneo: certe no qa no copetit ad re sz ad pena occasione delicti comiffi in re. ar. j. arborum fur. cefarum. l. fi. C. Venio ad. l. sed nec legatarius.

Ex. l. fequenti.

¶ An actio furti ppetat legatario: ibi. Sz qro. Et an ille q furat^o equu floratie an possit pueniri bofi. ibi. Et isto.

¶ Sed nec legatarius.

Hec actio daf dno z hdi ei^o no successori titulo singulari z durat et re alienata ex necessitate: secus si ex volutate. h. d. v. q. ad. l. z io. §. nerati. glo. i. hui. §. p. oit casum. z io no eget recitatioe. dic ut i ea. C. Op. ex glo. de. l. huic scri pture. s. ad. l. acq. vbi re alienata volutarie durat actio. l. acq. So. qda sunt actioes q no ppetut ad re: sed ad extimatione dani vel iurie occasione rei. z iste durat et re alienata: ut. l. cotraria. cu distinctione tm quas ponit dy. i. l. fi tertius. §. fi pus. d. aq. pl. ar. z ibi dixi plene. q. da sunt actioes q copetut ad re ipaz: z tuc extinguunt re alienata volutarie. ista distinctione facit tex. i. l. q. cum qz actioes. j. de actio. z ob. z ex hoc pot apparere. sol. q. formate i glo. an actio furti extinguat re alienata ipsi furi vel alij extraneo: certe no qa no copetit ad re sz ad pena occasione delicti comiffi in re. ar. j. arborum fur. cefarum. l. fi. C. Venio ad. l. sed nec legatarius.

Ex. l. fequenti.

opi. tenere i. l. fi abducta. C. de fur. sz i. l. fi dnuuz. d. fur. z hic reprobat ea. z pmo rridet ad file iductu d. l. iter du. qa ibi fuerit duo furta cu possessio apud fure fue rit interrupta. qd nra loqf q possessio apud fure e conti nuata: vni ad ppositu n fae illd file. Preterea ptra opi. pdicta si vez eet q legatario daret ex noua ptractatoe actio furti et ex veteri esset ptra. l. fi heres. de ser. cor. et io glo. recedit ab hac opi. quidaz tm volentes hanc opi. sustinere: rrident q aliud in actone serui corrupti: vt. d. l. fi heres. aliud in actone furti. sz quicqd ipi dicant ista opi. est cotra casum. l. fi is qui re. j. de fur. vbi ex veteri ptractatoe non daf legatario actio furti. no ob. l. fi do miniu quia intelligo dari legatario ex noua ptractatoe vt ibi no. C. Secunda fuit opi. bug. q legatario detur actio furti ex noua ptractatoe: heredi vero ex veteri tm qn res esset legata. si vero res no esset legata copeteret ex veteri et ex noua contractatoe. et sic haberet heres duas actoes furti: vt. d. l. fi dnuum. et. l. fi quis cu in ho stium. §. i. j. de fur. probat hoc glo. per similitudine de herede fur. qui ex noua cotractatoe tenetur furti. Ista opi. est vera z ea teneatis. C. Sz cotra hoc q dixi dari duas actiones furti. oppo. glo. de. l. ei q. j. de fur. glo. soluit multu notabiliter: et dicit q ex assidua cotracta tone no nascit actio furti. ut. d. l. ei q. nisi dnuuz sit mu tati: ut. l. fi dnuum. cu fi. z illud qd operaf re ad domi niu reuert. illud et operet mutatio dnuuz. quod est ual de notandū: vt. d. l. ei qui. Et istud est multu notabi le. ad. q. occurrente quotidie. alijs furatus e equu in ciuitate floren. z duxit huc: vtru possit hic pueniri: z vi detur q no: qa ab initio est mihi nata actio z accusatio florentie: z assidua ptract. no nascit actio furti noua: vt d. l. ei q. ergo lz hic ptractet no poterit hic puniri. con trariu vt ueru. na sicut mutatione dnuuz assidua ptracta tione noua nascit actio furti. ita mutatione dnuuz hoc e iurisdictionis rei pncipalis seu mutatione territorij no ua nascit actio criminalis ad vindicta publica. ar. in. l. q. fur. s. de sta. ho. z io tanq de nouo ptractas pote rit hic puniri. hoc idem dixi tibi in. d. l. fi dominium. d. fur. C. Cotra illud qd. s. dixi legatario copetere actio ne furti ex assidua ptractatione oppo. ex glo. rei here ditarie no possesse si sit furtu: ut. l. hereditarie. j. d. fur. z de vsuca. l. fi ho. sz legatarius no possedit re. ergo no bz furti actione glo. in. l. fi abducta. C. de fur. z in. d. l. fi ho. dicit q hoc io e: qa facto furis ptingit ne legata rius re possideret. Tu no clarius p declaratione istius passus^o dic. qnz ille q est dns rei no possidebat tepo re furti facti sz ante possederat: z tunc ei competit actio furti: ut. l. fallus. §. fi iactu. de fur. qnz dicta re nunq possederat: z tunc aut facto furis ipeditus est: quomi nus possessione adipiscat: z copetit dno actio furti: vt hic vides i herede z legatario: ut no. in. l. fi abducta. z in. d. l. fi ho. aut id n ptingit facto furis: sz alias casu: ut puta qa iacente hereditate rez surripuit vel post adita hereditate z an possessione apprehesam vel alio quo libet casu. z tunc aut ista res a nemine possidebat con templatoe seu respectu dnuuz. et ei non copetit actio fur ti: vt. d. l. hereditarie. aut possidebat ab aliquo cotem platoe dnuuz. et copetit actio furti: ut. d. l. fi homo. de usuca. z ex hoc pot colligi ro quare dns cotractado re pignorata qua creditor nunq possedit comittit furtu et tenet furti. Certe ro e: quia lz no possideat creditor possidet tm ipe debitor p debitore recognoscens illa re obligata: ut. l. i. actoe. i. h. j. de fur. et. l. fi is q re. i. pn. e. ti. C. Adodo habes expedita glo. i. l. sz nec legatari. q qa fortis e dz diuidi hoc mo. qa pmo format ptraiu de. l. fi dnuuz. et illud soluit duob^o modis. scdo i secuda solu. subintrat qone qliter actio furti transeat ad succes fores. et i hoc recitat tres opi. ultimo ponit ronem di uersitatis iter pdictione furtiua et actione furti.

Ex. l. fequenti.

¶ Sicut ex ptractu societatis traaserf dnuum sine tra

¶ C Siue ma nifestus. ad de ad ista. l. bar. in. l. fur e manifest^o. in pn. d. fur. z in. l. falsus in pn. co. ti. **¶ C** Legata rio. z no. qz dicebat pe. in. l. fi here di seruus. d leg. i. q. si an acquisitione legati et post adita heredi tate res lega ta fuerit fur to subtracta non copetit actio furti le gatario. ita i telligebat il lu ter. d. quo ibi aliqd per imola dicen te q eet ma xima limita tio ad istam materiam. **¶ C** Notabi le. adde bar to. z doc. in l. fi abducta. C. d. furtie. ADDE bal. consilio. clij. lib. v. **¶ C** Passus. Cotrariu te net bar. i. d. l. fi abducta z ex istis que hic habent pcludit bal. in. l. sub pre textu. C. de transac. la. i. fi. q. ex fur to competit actio rei p secutoria al teri qz dno lz videatur contra. l. i. s. e. z ibi no. **¶ C** Uterum. s. fa. l. diuis ionis placitum. d. pac. z in. l. fi diuis ionum. C. fa. her. z in. l. fi inter uos C. comunia vtriusq. in: que iura ina ducal pro te sed ad ista iu ra rideo q loquuntur in pacto de di uidendo qd quidem no erat efficax nisi esset ue situm tra ditione. sz iste tex. z glo. lo quitur hic i snia ad iudi cationis z di uisionis q ef ficatio: est p ea q habent in. s. fi. insti. de offi. iudi. z in. l. ex hoc iure. d. iusti.

et iure. et per transferatur ex tali diuisione vide bar. l. l. cu. fo lus. j. de usu ca. et h. adde bal. in. l. i. C. coia vtriusq. q. indi. et vi de bal. post glo. i. l. i. fi. C. de inoffi. dona. AD. DE ro. an si d. petu sit sol uenda gabel la debeat sol ui de diuisione ne ei' cofilio clxxxij.

a C. Contract? vide bar. l. l. d. executioe. in pun. s. d. pac. et l. i. i. f. ma. in. pn. d. condi. inde.

b C. Pro fo cio vid bar. l. l. traditioi b. C. d. pac.

c C. Distinctio ne. add bar. l. l. q. rome. s. duo frs. de v. ob. i. r. q.

d C. In argu metu. ibi. s. d. tr. fac. l. cu bi vide bar. l. l. pater. s. dec. d. le. iij.

e C. Ad resti tuendu. de h vide p. bal. z imo. i. l. kire debem. de v. ob. i. s. fi. allegat glo. i. d. l. sed si me put.

f C. Si suuf. z illd qd di. cif h q res extimal euz cofideratioe illius dubij euent' codi ctiois fallit vbi illa codi ctio p. s. f. f. teret in morte ali cui' q. illa h extimal: vt no. bal. l. l. i. in. ij. col. C. d. pac.

g C. Lu bere de. h no. alle gat bar. in. l. h seruum. s. i. de ver. ob.

h C. Questio nem. z adde qd idem vo luit pau. de ca. z Ludo. in. l. stipula tio ista. d. v. obli. quifq. bal. t. z priuz in. c. l. q. suc. teneat. z vid ad hoc Ly. in. l. stue. C. de nego. ge. z idem dicit bal. si eet di. ctio taxatiua z idē eet s. h qe p. m. i. t.

ditione eodem modo in resolutione contractus: ibi. Quid ergo. Et i diuisione rei emphiteorice iter fratres sit soluendum laudemium z an possint diuideri: ibi. Ultio.

Ideo. Assumo glo. in hbo retineas qd alie p. nent ad declaratio ne tex. C. Op. q. hoc mo no pcedat. na dnuum sine traditioe no trasset: vt. C. de pac. l. traditioib. s. hic si res erat subtracta no potuit transferri dominium in socium. ergo remanet dominium comune sicut erat prius. sed si diceres possessionem esse translatam: ergo fuit reuerfa ad dnm: z sic cessaret conditio furtiua: vt s. e. ti. l. siue manifestus. i. pn. glo. dicit q. lz n fuerit tras lata possessio: fuit tn inductus i possessione: vel dic q. fuit tradita socio: vel dic vt dicit glo. z istud e multum notabile si eet vey' q. spale e in istis tribus iudicijs. fa. her. fi. regun. z coi. diui. vt acgraf dnuuz sine traditioe cu possessione sola. ar. insti. de offi. iudi. s. fi. certe ibi n d. fine traditioe. Quid ergo dicem' sustineam' hac glo. vos debetis scire q. resolutio ptractus' iudicatur eiusde nature cuius e ptractus. vñ sicut dolus das caz cōtractui irritat ptractu bonefici. ita resolutione ipsi' vt. l. de tute. z ibi no. C. de i. ite. resti. mi. dixi vobis i. l. i. suma. s. ti. ij. s. i. societate vniuersali hoc e spale: vt dnuuz qraf sine traditioe qñ fuit coio: vt. j. p. socio. l. i. z. ij. z no. j. p. dote. l. i. i. pn. eade rone i resolutione ipsi' societa tis q fuit p diuisione trasset ad dnuum sine traditioe vt hic. s. si ponem' re vel hereditate ee coez aliter q. ex societate: tuc forte istud vltimu dictu glo. no eet vey. s. deberem' tenere pcedetes solu. Vltimo teneam' me ti hac distinctione de eo q alienat volutarie vel neces sarie: qd facit ad multa: z p. bal. j. de da. ifec. l. cu postu laffez. s. fi. z. l. peto. s. p. diu. d. le. ij. Guil. iducit i ar. ad q. si plures hntes fundu emphiteoticu coez diuidunt vtru debeat portio statuta p. l. vl. C. d. iure emphi. Istā .q. pcedit alia. f. vtru possint diuidere dno irregfito: z vt q. ii. qa sicut no pnt alienare alijs: ita nec iter se. ar. s. de trasfac. l. cu bi. s. si plures. In p. rariu vt p. l. volutas C. de fideico. qd vt uerū: qa ro pp. qua phibet aliena re i exneu e: qa ille exneus no hz necesse recognoscere dñz: ut no. doc. i. d. l. fi. de iure emphi. q. ro cessat qñ vē dit emphiteota socio suo vel fratri suo. p hoc facit qd d. de feudis q pnt diuidi exceptis qbusda. vt. x. coll. d. phibita feudi alie. c. ipiale. s. p. terea ducar'. nūc ad p. positu an dñs debeat hre portione statuta p. d. l. fi. de iure emphi. dicit qdā q. d. hre a puocate z no a puo cato. ar. hui. l. i. guil. vt dicere idistice q. dñs nil debe at hre. ar. l. fi. C. de litigiosis. z i. auē. de liti. s. i. facit. l. q. erat. s. fa. her. facit optime. C. m. adati. l. p. diuersas. put loqf d. cessioe q fuit iter h. f. des z socios cu diuidit. nec ob. distinctio h. l. qa hic io. qa poterat sibi puidere age do p. d. ctioe furtiua anq. puocaret ad diuisione: s. ille q. hz coez fundu cu alio nullo mo p. t. puidere vt a coio ne discedat: nisi p diuisione: z io semp vt alienatio ne cessaria. Ex. l. sequenti.

Si emi a fure bona fide re a te possessas an habeas aliqō remediū: ibi. Quero. Et q sit dñia inter cōdictio ne furtiua z p. dictione icerti vide in vltimo quesito.

Meratus. Et q no e dñs s. h. z ius i re i lo cu p. d. ctiois furtiue cōpetit p. d. ctio icerti. b. d. C. Op. s. e. l. i. So. ibi loqf de directa q. da' soli dño. hic de vtili. vel verius dic q. p. d. ctio icerti e p. p. riu nomē actiois z ita cōiter itelligunt glosatores nri. z p. huius declaratioe glo. hic. z i. l. manifestissimi. s. s. cu i secūda. C. e. z i. l. no tm d. pe. be. sic distiguūt. siqde subtrahit res dño cōpetit p. d. ctio furtiua: ut. s. e. l. i. fi. no dño. z tuc aut h. z ius i re vt creditor: z h. z p. d. ctione icerti: ut hic. aut no h. z ius i re s. h. possidebat z cō petit triticaria: vt. j. ti. ij. l. i. fi. z. l. se. aut no h. z ius i re nec possidet: s. h. z detetatione tm vt comodarius vel depositarius: z sibi subuenit p. actione i factu vel p. d. ctioe ex. l. fi. coloni. C. de agri. z cē. li. xi. vel p. offm iud.

cis. Alij ut hugo. dicūt ēt in isto casu cōpetere p. d. ctio ne icerti s. hoc no repit. l. exp. sum. iō vt recurrēdū ad supradicta remedia: d. q. b. dixi. tene meti hac glo. q. ēt no pbādo dñiū agis p. d. ctioe furtiua istis casib' no. i. hac glo. Quero hec. l. loqf qñ agit p. tra fure ad que res puenit cu uicio. s. qd si puenit sine vicio: vtputa re a te possessas emi a fure bōa fide. istā. q. tagit glo. in. l. i. ciuilē. C. de furtis. z i. l. manifestissimi. s. s. cu i scda. e. r. z Inno. ex de resti. spo. c. sepe. tagit i. d. l. z n tm i. pn. d. pe. be. z i. q. libz eaz dāf remedia. i. p. rariū. fa. qd no. i. l. rē q. nobis. d. acq. pos. vbi dic glo. q. p. possessioe rei mo bilis amisse nullū cōpetit possessoriū: s. itellige. f. iter d. ctū. s. alia iuris remedia bñ cōpetūt ad possessione: vt i. l. s. al. z dixi plene i. d. l. rē q. nobis. Quero q. ē dñia iter p. d. ctione furtiua z hac p. d. ctioe icerti. rñdeo i cō d. ctioe furtiua pōt actor p. d. cludere q. reus p. d. emietur ad restituēdū rē. Itē pōt p. d. cludere ad dāā sibi rē: qd ē spale odio furis: qa lz actor sit dñs: tm pōt petere sibi dari: vt no. isti. de act. s. si itaqz. s. i. hac p. d. ctioe icer ti petet solū restitutione rei no at sibi dari: cu ipe actor no sit dñs. z ex p. d. ctis apparet q. rō ē q. hic dāf p. d. ctio icerti qa alie p. d. ctioes spales deficiūt. na ut iudistis in p. d. ctioib' q. oriūt ex negocio gesto: de q. b. d. dictū ē i p. cedēti libro: vbi alie p. d. ctioes deficiūt recurrimus ad p. d. ctione icerti. vt. l. s. z si me putē. s. i. s. ti. ij. ita i ista conditione q. oritur ex delicto vbi deficiit cōdictio fur tiua recurritur ad cōditionem incerti vt dictum est.

Argento. Etia spēs facta ex ma teria mea venit i hac ac tioe z i ea habet rō melioratiois facte ēt sumpti bus fur. h. d. Ex. l. sequenti.

Qualiter d. z itelligi q. res tm ualet q. r. uēdi p. r. ibi. Ultimo. Et uendens pro suo dato z facto tantum te netur de facto eius cui' est heres: ibi. P. p. o.

Seruus. Si actor pendēte iudicio definit ee dñs facto suo vel auctoris sui ius ei' extinguit. secus si facto furis z res extimal q. r. uēdi p. r. b. d. C. No. q. h. s. ē dñs rei legate sub p. d. ctioe. C. Scdo no. q. si ius actoris perit pēdēte iudicio ēt lite p. t. f. t. a. seg. absolutio. C. Tertio no. q. res tm ualet q. r. uēdi p. r. C. Op. q. si actor p. dat dñiū absqz scō suo no cesset p. d. ctio: ut. l. z iō i. pn. s. e. So. hic vt p. d. ere scō suo: qa ex dispositioe defuncti q. f. fingit ee vna z eade p. s. o. a. cu h. r. d. uide glo. z tene: mer ti. z no. q. aliqs uēdit rē z p. m. i. s. t. d. suo dato z scō: cer te ipe tenebit ex p. s. o. a. ei' cui' ē h. s. ut hic. qd tene meti. C. Scdo op. de. l. iter oēs i. pn. de fur. So. ibi loqf d. ac tioe furti. hic de p. d. ctioe furtiua. z ista ē bōa z norabi lis so. ita habuistis notatū i. l. siue manifest'. i. vl. glo. s. e. Alij dicūt q. hic definit ee su' actoris scō suo: ibi abs qz scō suo. s. h. ec. so. no pcedit i actioe furti: s. i. p. d. ctio ne furtiua. p. bal. j. de ac. z ob. l. q. c. i. q. z. C. Tertio op. z vt q. n. peat ius actoris quo ad effectū lz peat quo ad dñiū lite pēdēte: vt. l. fi. p' acceptū. s. d. rei uē. So. hic loqf qñ perit scō actoris uel actoris sui. sec' si scō rei: vt ibi dic' tex. z ita loqf. l. p. r. a. r. i. a. h. u. c. at passum. f. qñ p. s. i. t. reo exceptio supuenies pēdēte iudicio examiaui plene j. de excep. l. i. C. Op. hic d. q. res extial q. r. uēdi p. r. p. r. a. i. m. o. d. z. ext. i. a. r. i. p. i. n. d. e. a. c. si res legata no eet nel lib/ tas sub p. d. ctioe relicta: vt. l. locū. s. p. d. n. a. t. i. o. d. tab. ex bi. So. ibi no erat ius de p. n. t. i. s. z sperabat adesse z rece dere i p. d. ctiois euētū. hic ecōtra erat ius d. p. n. t. i. s. z spera bat abesse z recedere i p. d. ctiois euētū. rōnem diuersi tatis dic vt ibi dixi. C. Op. s. ad. l. acq. l. i. l. acq. l. i. s. d. letū. So. ut ibi q. ibi loqf qñ d. i. c. t. u. p. m. i. s. s. i. t. ē culpa: hic qñ dolo: z dixi plene i. d. s. p. d. n. a. t. i. o. Vltio uēio ad illd notabile q. res tm ualet q. r. uēdi p. r. qd itellige q. r. uēdi p. r. f. h. o. i. s. c. a. e. t. i. p. d. ctione rei: ut. l. mortis. c. i. s. fi. z ibi no. j. de do. c. a. mor. Itē itellige q. r. uēdi p. r. i. c. o. i. t. e. r. z i loco publico itellige q. r. uēdi p. r. uēdi p. r. i. b. z plurib' dieb' no una die uel uno momēto: ut. l. p.

cia rez. i. fi. z ibi no. p. glo. z ibi plenius dixi. ff. ad. l. fal. Itē dicitur intelligi qñ tractat d' extimatiōe rez mobilium. s; qñ tractat de extimatiōe alicui rei imobilis sit extimatio s; glo. posita in. l. ij. C. de rescin. uendi. dic ut ibi. Quero si p dicitō extiterit pēdēte iudicio. dicitur tē. q se q d; absolutio. qro a quo fiet absolutio utru a petitiōe an ab instātia iudicialis. glo. vñ tenere q ab instātia iudicij dū dicit q vltērius pcedi nō d; qñ dicitur hec exceptio ipedit pcessum. qd itelligit si reus ē parat' pbare statim s; qd dixi i. l. nā z postea. i. prin. s. de iureiur. nā ea q supueniūt post lit. pte. q ab initio ipediuisent processum ipediūt reliquā partē iudicij: vt vidistis i. l. ele-ganter. s. si qd post. s. de p d. i. de. C. In glo. sup. hō qñ emptorē iuenerit ibi. s; ar. ptra. j. ad. l. fal. l. i. lege fal. ci. dic z so. q hic recipit sibi debitū nullo casu soluēti ab eo restituēdū. s; ibi restituere tenet soluēti i casu sal. cidie iminentis. iō sibi cauet. C. In glo. ibi. s; i ea spāle. f. vt non fiat executio infra tempora sua. sed expectetur conditionis euentus. z est ratio: quia ibi agebat is cui nondum ius competeat contra regulaz. l. si pupil. li. s. videamus. s. de nego. gest. hic vero is cui ius de presenti competeat: s; in futurum recedere debebat in conditionis euentum.

Cauere autem. Male fidei possessore litis extimationem soluenti de euictione non cauetur. h. d. de hoc dic vt. l. ex diuerso. s. petitor. s. de rei vendi. z in. l. litis extimatio. j. pro emptore.

Boue. Iste ē subtilis. s. a fure possum p dicitur re meā. z id qd ex re mea supē. z q cōsecut' ē in totū nō pōt petere partē. z q psecutus ē partē pōt petere residuū. h. d. C. No. q possum petere rē z ēt possum petere partes rei. C. Op. q nō pcedit petitiō partis rei. vt. l. in. cōmodato. s. duobus. j. cōmo. huius timore hic. s. legif duob' modis. vno mō in diuersis psonis: qa alius fuit fur bouis: alius fuit fur corij z carnis qñ cōtra eundē: lz possit agi ad totū: nō tñ pōt agi p partibus: ut. l. ptra. j. ad. l. fal. l. i. itellige hic q partibus integralibus vt si vellē petere vnū pcedez caput uel cornu z si. s; si uellē petere partē quotā vt dimidiā uel tertiā nō ē dubiū q possem: ut. l. si stipulat'. j. de solu. hec lec. nā ēē donec totū durat i sui integritate: s; toto dissoluto p partes pcedit alia lec. f. vt iste. s. itelligatur ēē i eadē psona: vt ptra eū possit agi ad partes. n. ob. l. ptra. j. ga ibi loqf toto existēte i integritate sua: hic facta partiu separatiōe. C. Secūdo op. z noua ptractatiōe nō nascit actio furti: vt. l. ei. q. j. de fur. ergo noua cōtractatiōe corij nō nascit actio furti. So. s; pma; lec. hoc operat' hic diuersitas psonaz. s; secūda lec. hoc operat' hic diuersitas rez: qa alia res ē mō coriū z carnes q ēē bos. C. Sed cōtra hoc op. si coriū z carnes vident' alie res ergo solutiōe facta p boue nō ptinget liberatio p corio z caribus uel ecōtra. qa nil pdest ex ceptio rei iudicate qñ res sunt diuerse: ut. l. cū qñf. de excep. rei iudi. So. lz res sit diuersa: tñ ē d' pma: z sic ea dē fingit' z hoc s; istā lec. C. Sed tenēdo pma iteruz op. qñ sunt psonē diuerse: nō ob. exceptio rei iudicate: vt. C. res iter alios acta. p totū. z. d. l. cū querif. ergo si vnus soluit litis extimatiōez nullo mō pdest alteri. glo. hoc nō bñ declarat tenēdo istā lec. oportet te dicere q ille alius habebat cām a fure z erat habitur' regressuz ptra eū: ut no. i. l. nec vllā. s. i. s. de pe. here. C. Op. q exceptio rei iudicate nunq' pfit cōdēnato: vt. j. de excep. rei iu. l. z euidēter. sed hic dicit' q pdest qre male. So. hic dicit' q fuit p dēnat' z soluit merito sibi pdest. C. Temo ad secūda glo. z op. boue mortuo nō pōt peti coriū z carnes: ut. l. mortuo boue. i. pn. d. le. ij. So. dicit glo. aliud i boue legato z aliud i boue subtracto. breuiter ista ē pntas. qñqz vnū totū integrale pōt a me peti tanq' meū: tūc eo dissoluto potero petere quālibz eius partē: ut hic. qñqz possum petere vnū totū tāq' mi

hi debitū actiōe psonali: tūc eo dissoluto sine culpa de bitoris nō possunt peti partes: ut i. l. ptra. j. ad. l. fal. C. Temo ad tertiā glo. z op. q petit plus d; repelli a petitiōe totius: vt. l. ij. s. itē qñf de aqua quo. z est. dicit glo. hic erat deuentū ad extimatiōē q est diuidua. ibi de idiuuiduo loqf. certe ipse bos qñ peteref dari d' diuiduus p quotas: ut. l. si stipulatus. j. de so. C. Item op. q debeat p dēre cām suā q plus petit: ut. C. d plus pet. l. i. z isti. de ac. s. si qd agēs. So. qñ qf petit plus d; bito absqz dolo d; obtinere qd pbauit sine dubio. z hoc mō pōt bic intelligi. qñ nō plus petit dolo: tūc si q dē deliq' i duobus. f. in plus petēdo z i plus cautionē exigēdo p dicit totū: ut. d. l. i. C. de plus peti. alias secus vt ibi no. p. doc. z p canōstas in. c. i. de plus peti. ita d; intelligi. d. s. si qd agens. insitu. de actio.

Celsus. Liber factus ex veteri contractatiōe conditione furtiua non tenetur hoc dicit. Dicit glo. q ex. s. apparet q cōdictio furtiua nō oritur ex delicto: quia tunc noxa caput sequitur. tu dic contrarium: ut dixi in. l. si pro fure. s. fina. s. eo licet in quibusdam habeat aliquas singularitates inter quas est hec.

Si furtum. In hac actione periculum interitus pertinet ad furem indistin cte. sed in actionibus descendibus ex contractu habetur ratio culpe. s; natura contractus hoc dicit. C. Oppo. ad secundam partem z videtur q cōmodatarius teneatur de casu: ut. l. si vt certo. s. ij. j. commo. Solu. illud ueruz si culpa vel mora precessit. mirabile est hoc cum hic presupponamus furtum esse factum. ergo culpa z mora precessit: vt. l. in re furtiua. s. e. z. j. e. l. fi. vnde Jaco. bu. videbatur fate ri contrarium: z dicit q hic dicitur in. tex. z glo. intelligatur s; naturam actionis cōmunem cōmodati z depositi non referendo nos ad casum positum in. tex. sed hoc videtur mihi contra mentem huius. l. ideo dico q etiam in casu huius. l. si agerem cōmodati vel depositi non haberetur ratio culpe. nam culpa que fuit commissa in vtendo non fuit ordinata ad casum. z ideo nō facit cōmodatarium uel depositarium teneri de casu: vt. l. si uebenda. s. i. j. ad. l. ro. de iactu. z ibi no. z. l. z in totum. j. de impensis in re. do. fa. z idem dico in mora nam quāuis sit in mora quo ad conditionez furtiua: non tamen est quo ad actionem cōmodati uel depositi. C. Op. de. l. i. s. si rē. j. depositi. Sol. ibi cōmisit furtum in vendendo. hic in utendo. z ideo ibi deliquit circa totam rem: hic tantum circa vsum eius: vt. l. qui iumenta. j. de fur. z ibi no.

Arui. Obligatione z nouatione purga tur mora furis hoc dicit. C. Op. d. l. qui decem. in prin. de solu. So. dico q quantum ad purgandum moram non refert inter oblatiōnem z nouationem. sed quantum ad liberationem inducendam differt: vt hic no. in prima glo. C. Oppo. q quis non possit rem suam stipulari a fure: ut. l. nemo rem suam. de verbo. obli. Solu. dicit glo. q hic fuit stipulatus rem suam sibi restitui non sibi dari: vt. l. scire debemus. j. de verbo. ob. Alij dicunt q sicut quis a fure potest condicere rem suam: vt in. s. sic itaqz. insti. de act. ita potest ab eo stipulari sibi dari. z hoc modo itelligūt. d. l. scire debemus. dic vt ibi. C. Oppo. q sit differentia vtrum sit res presens uel absens: vt. l. qui decem. s. idem respondit. de solu. So. dicit glo. notabiliter hic stipulatio fuit interposita animo nouandi quo casu non refert an res sit presens uel absens. ibi fuit interposita non animo nouandi. quo casu refert an quis sit presens uel absens: quod satis placet. tamen ista materia qualiter per stipulationem purgetur mora prece dens est multum difficilis: quam dic plene: vt. l. si rem. j. de noua. tangitur plene. in. l. eum qui. s. fi. de n. ob. Ex. l. sequenti.

d suo scō tñ venit ēt scō sui heredis. p q vide ēt no. bal. i. l. fi. C. d emp. z tex. i. l. sti. ista d vbo. ob. qd no. AD. DE q cōsta. luit bal. p. li. l. ij. d eo q pmissit vē dere fundū z nō velle teneri nil pro suo dato z facto tñ: z iteriz fecit si bi cedere iura vñ muli eris cui ipse erat obligat' ad restitutiōē dotis z fecit ipēsal in fundo an possit retine re fundum iure cessō z ob ipēsal z cōcludit q sic qz iste pmissit de scō suo tantū z nūc venit tā qz nou' hō. C. Et so. hāc gl. b itellige qñ ista volūtas defuncti secuta ē p' factū. sec' h' an vt no. bar. p illū tex. i. l. si fūū. s. itez si hō d v. ob. z adde gl. i. l. q exceptiōez. s. si qd. d. pd. i de. z similit' alienas dicit se nolle tenere: nisi d scō suo nihilomi n' tenet d fa cto sui succēf sozif singula ris. d. l. stipu latio v. s; si se. z tex. opti m' i. l. si ne cessario si d vcdendo de pig. ac. b C. Boue. i pn. vñ qd p istū tex. dixit bar. i. l. si pe cūā. s. i. d p dicitō ob cāz c C. Petere. vide bar. i. l. scire debem' de ver. ob. d C. Dubio. adde ti. C. d plus peti. z adde. s. si qd agens. insti. de acti. e C. Sedaz p tē. vide bar. i. l. si vt cer to. s; s; iter dum. f C. Arui. i pn. hui' . l. hāc. l. allegat bar. i. l. i. C. q me. cā. g C. Uel abfif

vide per an
ge. in repe
tione .l. i. in
vij. charta .
C. de iudi.

Quonia
z si vis habe
re intellectū
huius littere
in fi. vide q
no. bar. in .l.
si vendidero
§. fi. de fur.

In per
sona. istis ad
de bonū tex.
cum ibi no.
in .l. seru. cu
iustas. §. de
condi. in de.

Licet. ad
de .l. nemo
rem suam. z
que ibi no. §
fi. de verbo.
obliga.

Si obli
gatio. §. qd
differt condi
ctio ex .l. z ac
cusatio ex .l.
vide glo. sin
gularē. z
ibi bal. in .l.
fi. C. de liti.

Obliga
tiones. vtrū
verba p̄sen
tis temporis
posita in .l. i.
ducatur ad
futura. vide
bar. in .l. om
nes populi. i
antepe. col.
de iusti. z iu.

Agendi
vtrum ex di
spōitione le
gis oriatur
ius agendi.
idem dicit
bal. i. l. fi. §.
p̄terea i. ij.
col. de iure
do. q̄nq̄ aut
lex noua di
spōit circa
p̄ncipale fa
ctum robo
rādo z actio
nascitur ex il
lo facto. ar. l.
ex placito d̄
reruz p̄mu.
aut actionez
inducendo.
z oritur con
dictio ex .l.
vt. l. si quis
argentū. de
dona. quādo
q̄z lex noua
disponit cir
ca accessori
um: z tunc si
inducit obli
gationem: §
iudicis offi
vide ibi z ad
de bal. in ru
bri. C. e.

Quando creditor recipiendo indebitum faciat fur
tum: ibi. Ego.

Floniam. Falsus creditor accipien
do scienter indebitum fur
tum facit z pdictione furtiua soluenti tenet. h.

Oppo. si sit furtum ergo nō transfertur dñium. z
sic cessat pdictio indebiti: quia nemo pdicit rē suā zc.
vt. §. vsufu. quēadmo. ca. l. vlti. merito ergo per hanc.
l. totus ille titulus de cōdi. inde. vt destrui. huius timo
re sunt multe solu. finaliter glo. intelligit hic quādo q̄s
labitur in persona: z sic in substantia persone. idē no.
in .l. falsus. de fur. sed dy. in .d. l. falsus. dicit q̄ hoc nō
est necesse: quia posito q̄ nō transferatur dñium h̄z tñ
locum cōdictio: q̄a oīs cōdictio degenerat cōtra furē.
¶ Ego in .d. l. falsus dicebam sic distinguēdo. q̄nq̄z fal
sus creditor simulat se creditorem z inducit debitorēz
ad soluendū sibi: z tunc cōmittit furtum. videt enī sol
uere sub ea cōdictione si creditor est. ita intelligat. d. l.
falsus. z hic. vbi tex. sonat hoc. q̄nq̄z debitor sua spon
te vadit ad soluendū illo nihil faciente: nisi recipiente
pecuniā: z tunc nō fit furtum: z dñium transfertur: ut i
toto ti. de condi. inde. rō quia debitor habebat p̄ con
stanti q̄ esset creditor: z sic illa cōdictio si creditor est
nō inerat. nec pōt dici illud q̄ dicebā in .l. si procurato
ri falso. in vltima glo. §. de condi. ob cām. videlicet q̄ i
ipso actu traditionis cōmittatur furtum: lz postea ime
diate res incipiat esse creditoris. nā vt hic dicit tex. illō
furtū parit cōdictionē furtiua. sed postea trāslato dñio
cōdictio furtiua extinguitur: q̄a uoluntate actoris trās
fertur: vt. l. siue manifestus. §. fi. z. l. si seruus. in p̄n. §.
eo. sed ipossibile est q̄ eodē momento pdictio furtiua
oriatur z desinat: vt. l. ricio cū morietur. §. de usufruc.
ergo zc. alia que hic tanguntur in glo. sunt clara.

Alianus. Nec pdictio daf. cum ad
iectione de peculio. h. d.

Scet. Fur semper est in mora iō ad eum
semper spectat periculū interit. h.

Ho. q̄ lz quis sit paratus suscipere iudici
um per hoc moram non purgabit.

De conditione ex lege Rubrica.
Continua rubricam vt in glo.

Ex .l. sequenti.

An ex dispositione legis oriatur ius agendi: ibi.
Quero ergo. Et an ex eo q̄ ius aliquid permittit oria
tur aliquod ius illi cui p̄mittitur: ibi. Juxta. Et an eo
casu quo competit ius agendi ex .l. vtrum sit actio uel
officium iudicis. i. ibi: Secundo. Et an eo casu quo ori
tur actio ex dispositione. l. vtrum sit condictio ex .l. an
alia actio: ibi. Tertio.

Obligatio. Quando per
l. ciuile induci
tur obligatio immediate: nec exprimitur
actio cōdictione ex lege agit. h. d. CAn
teq̄ ulterius p̄cedā q̄ro exempla huius. l.
glo. ponit quedā exempla d̄ iure antiquo
digestoz: vt. l. si postulauerit. §. fi. §. adul.

Contra istā lec. oppo. q̄a tex. hic dicit ex lege noua.
sed illa ē lex vetus. ergo nō est bonū exēplum. huius ti
more quidā legunt hic hoc modo. si obligatio noua i
troducta est lege. s. ueteri uel noua. z sic illud uerbum
noua determinat illud uerbū obligatio. z hec est satis
bona. Alij dicunt q̄ et .l. si postulauerit ē noua. oīs enī
lex post legē duodecim tabulaz pōt dici noua. Lerte
qualiter dicat lex noua nō curo hic examinare: examia
tur plene. j. de reg. cato. l. pe. p̄ glo. z Ja. de are. sed ve
rum est indubitanter q̄ hec. l. h̄z locū ē in legibus an
tiquis z et in nouis. de antiquis iducit exēplū in .d. l.
si postulauerit. §. fi. z. l. extat. ff. q̄d me. cā. z. l. fi. §. de rei
uen. §m illā lec. z in multis alijs legibus. Alij ponūt ex
emplum in legibus nouis. C. de dona. l. si q̄s argentū.
z. C. de suffra. l. i. z de peti. here. l. fi. z de iure deli. l. sc̄

mus. §. licētia. z. C. vñ vi. l. si q̄s in tātā. ista sunt iura p
glo. hic alle. tñ sunt in. C. multe alie leges videlicet de
sacrofan. ec. l. iubemus. de iude. l. christianis. q̄d me. cā
l. si p̄ impressionē. de arbi. l. ne in arbitris. §. fideicō. l. i.
si p̄ vim uel alio modo. l. i. vñ vi. l. meminerint. z. l. mo
mentanee z. l. nō ab re. z. C. locati. l. si quis pductiois.
z de litigio. l. pe. z si. z multe alie leges quas inuenire
laboriosum ēēt potius q̄ subtile. In autenticis sunt et
multe alie: vt auē. iubemus. C. de epis. z de. z ne filius
p̄ patre. auē. habita. z ne vx. p̄ ma. auē. z oino z quo
modo z q̄n in. auē. q̄ semel. z qui po. in pig. ha. auē. itē
possessor. z multe alie. Possumus et ponere exēplū
in statutis ciuitatis z cōstit. ationibus regū z principū.

Sed cōtra hoc oppo. quomodo potuit lex antiqua
cogitare de futuris legibus. cōtra. l. iubemus in fi. C. d̄
testa: Rñ. nō potuit cogitare sp̄aliter s̄z generaliter sic.
sicut pater pōt cogitare de filijs sibi nascituris institue
do eos uel exheredādo: vt. l. gallus. per totā. l. de lib. z
posthu. z de testa. mili. l. qui iure militari zc. ¶ Itē op
po. q̄a hoc uidetur cōtra hanc. l. qui dicit si obligatio
lege noua introducta est q̄d est tēporis p̄sentis. ergo n̄
refertur ad obligationes itroductas postea: vt. l. si ita
de aur. z ar. lega. huius timore dicit glo. expone hic ē
.i. erit. glo. ista habuit bonū intellectū: nō tñ ē necessa
ria expositio sua. nā debes scire q̄ lex semp loq̄z z sem
per est in uiridi obseruātia: vt. l. arriani. C. de hereticis
p̄batur in omnibus legibus incipiētibz hodie zc. z
in autēticis dū dicit sed hodie hoc iure utimur: vt. C.
de ap. auē. hodie. nā illud hodie intelligit. §. de illo die
quo illa. l. uel auē. legitur. ita hic. l. dicit si obligatio le
ge noua introducta ē sufficiat q̄ sit in presenti eadē die
qua hec lex legif q̄m semper loquitur. nō ob. l. si ita. de
au. z ar. lega. q̄a ibi loquit i testatore q̄ semel tñ loq̄.

Expediti sumus de apparatu. l. nostre videamus er
go materiā huius. l. hic habemus tria q̄ ex dispositio
ne. l. orif ius agēdi. Itē q̄ istud ius agēdi ē actio. Itē
q̄ ista actio uocat pdictio ex lege. ¶ Quero ergo post
z reuoco in dubium vtrū ex dispositione. l. oriatur ius
agendi: z uidetur q̄ sic vt hic. In p̄trariū. j. ad. l. fal. l.
i. in p̄n. z. C. ne fideius. do. den. l. i. z. ij. z de rebul. corū.
l. i. aduertere. scitis q̄ legis uirtus cōsistit in quattuor. i
perare p̄mittere uetare z punire: vt. §. d̄ leg. l. legis uir
tus. vñ si quidē lex precipit imperādo seu precipiēdo:
z tūc aut precipit aliqd q̄d respicit cōmodū tñ ei? cui
p̄cipitur: z tunc nō oritur actio nisi sicut. j. dīcā de. l. p̄
mittente. magis enim est p̄missio z cōsiliū q̄ preceptū
vt. l. sepe. d̄ offi. p̄resi. aut precipit aliqd ad cōmodū
alterius q̄ ei? cui p̄cipit: z tūc oritur ius agēdi hoc p̄
bas i oibus iterdictis restitutorijs: vt. C. de ser. fugi. l. q
cūq̄z. z. §. ad. l. acgl. l. ij. cū multis simi. q̄nq̄z lex p̄mittit
z hic aduerte aut p̄mittit aliqd fiēdū ab aliquo i se uel
i suo: z tūc nō oritur ius agēdi: sed efficiat vt ille act? sit
validus z ipunit: ut. l. i. re mādāta. C. mā. z. l. si p̄stan
te. §. si maritus. fo. ma. aut permittit q̄ fiat aliquid in
alieno: z oritur ius agendi: vt. l. uenditor. §. si constat.
§. cōmunia prediorum. z. l. i. in fi. z. l. ij. z. iij. in fi. j. de
aqua plu. ar. q̄nq̄z lex permittit fieri aliquid quod non
fit in loco: intellige vt loco cobereat: z tunc aut illō ve
nit tantum explicandū intra personā facientis z nō ori
tur ius agendi. exēplū in oibus legibus q̄ deferunt
hereditates ex testamento uel ab intestato. nam non
competit mihi ius agendi ad hoc vt habeā heredita
tem: q̄m in meipso possum hoc expedire sola uolunta
te: tñ hereditate adita possum postea agere peti. he. si
vero illud ueniret explicandū cum alio: tunc aut uenit
explicandum principaliter p̄pter se: z cōpetit ius agē
di. utputa in casibus in quibus filius potest agere con
tra patrem: vt eū emancipet: vt. l. si lenones. C. de epi.
audi. uel pater contra filius vt patiatur se emancipare:
ut. l. quidam cum filium. z ibi per doc. de uerbo. obli.
q̄nq̄z uenit explicandum p̄pter aliud: z tunc ius agen

di nō cōpetit: s; sufficit q; ille q; debet facere impleat p parte sua q; ruz pōt. hoc pbat p oēs leges q; dicunt de obligatiōe r; psignatiōe: ut. l. acceptā. C. de vsu. r. l. ob signatiōe. C. de sol. r. l. iure ciuili. de pdi. r. demō. ¶ Ju xta p̄dicta q̄ro i casib; i qbus ius pmittit aliqd nō orif ius agēdi: ut. s. dixi. an ei cui pmittit dicat cōpetere ali qd ius ex illa pmissione: an nō sit aliqua facultas facti. p cuius declaratiōe debet scire q; dī de vsufructu for mali r; causali. nā vsufructus formalis est ius alienis re bus vtēdi r; fruēdi: vt. l. i. s. de vsufruc. vsufructus nō causalis nō ē ius s; qdā facultas p̄cipiēdi fruct;: q; ē dīs: vt. l. vti frui. i. p̄n. s. si vsufruc. pe. Nūc ad ppositū q̄nq; lex pmittit aliqd alicui facere p̄seruatiōe iuris sui iā q̄siti: r; istud nō ē ius s; facultas qdā vt. d. l. in re mādata. r. d. s. si maritus. q̄nq; pmittit lex aliqd face re p acquisitione alicuius iuris de nouo: r; tūc ē ius vt ius adeūdi hereditatē: r; hoc apparet ex eo q; ei p̄scribit: vt. l. l. s. C. de iure deli. Facultati autē q; facti ē nō p̄scribit q; leges q; loquūt de p̄scriptiōe: vt. l. si cur. r. l. cū notis/ simi de p̄scrip. xxx. annoz. loquūt de p̄scriptiōe p̄tra iu ra tñ: nō p̄tra facultates q; facti sunt. r; iō doc. in illa. q. vtrū p̄scribat iuri offerendi reuoluūt vtrū ius offerēdi sit ius vel facultas. de quo dicā. j. de pigno. ac. l. si rē. s. ois. ¶ Quāq; lex vetat: r; tūc aut vetat aliqd ad cōmo dū eius vel heredis ei; cui vetat: r; orif ius excipiēdi nō agēdi: vt. l. i. i. p̄n. j. ad. l. fal. r. C. ne fideius. do. denf. l. i. r. ij. l. solutiōe facta p̄ errore cōpeteret p̄dictio ideb; ti. tñ illa nō orif ex illa lege uerāte r; iducēte exceptiōez s; orif ex q̄n p̄tractu q; celebrat solutiōe: vt. l. si i area. s. de p̄di. inde. q̄nq; lex vetat aliqd ad cōmodū alteri; q; cui vetat: r; tūc sine dubio orif ius agēdi. hoc pbat i oibus iterdictis p̄hibitorijs: vt. C. ne liceat potē. l. i. r. ij. r. C. nemini licere signa iponere. cū multis si. r; predi cta distinctio p̄cedit q̄n lex p̄hibet factū. si nō p̄hibe ret exp̄sse ius agēdi: vtrū ne actio petitiōe def: r; tūc eēt indubitabile q; solū parat exceptio: vt. l. ij. s. i. ad velleia. et ad macedo. l. i. s; p̄tra oppo. vbi cūq; lex dat ius excipiēdi ibi reo cōpetit ius agēdi p̄ officii iudicis vt. l. aurelius. s. sticho. de lib. lega. r; sic contēdat. r; ibi no. de fideius. r. l. iij. C. q; bo. ce. pos. Rū. illud ius agē di nō orif ex illa. l. uerāte: s; ex eq̄rate iudicis p̄ illam. l. vt. d. l. iij. C. qui bo. cede. pos. r; ibi hoc tex. declarat. ¶ Quarto r; vltimo lex p̄cedit puniēdo: r; tūc sine du bio cōpetit ius agēdi: vt p̄ i oibus legib; puniētib; maleficiā. ¶ Secūdo p̄ncipaliter ē videndum eo casu quo cōpetit ius agēdi ex. l. vtrū sit actio vel officii iudi cis: vt q; sit actio vt hic. q; sit iudicis officii vt casus in l. q; si minor. in fi. s. de mino. r; ex q. cau. ma. l. i. r; p to rū. q̄nq; s;ba legis disponētis referunt ad partes. q̄nq; referūt ad iudicē. q̄nq; impersonaliter p̄ferunt. p̄mo ca su semp orif actio. ita d; intelligi. s. ad. l. acquil. l. ij. r; de peti. here. l. itē ueniūt. s. p̄die. r; hoc apparet ex oib; in terdictis p̄torijs restitutorijs. dicit eniz restituas rē. vt vñ vi. p. torū. r; ne qd i loco pub. l. ij. cū si. q̄nq; referun tur ad iudicē s;ba legis disponētis: r; tūc. q̄nq; referūt ad iudicē affirmādo q̄nq; negādo. si affirmādo semp cōpetit iudicis officii: vt. s. de mino. l. i. p̄iuncta. l. q; si minor. in fi. r. s. ex q. cau. maio. l. i. in p̄n. r. s. quod me. cā. l. fi. s. i. r. ij. r. j. de colla. do. l. i. in p̄n. r; de ali. r; ci. le/ ga. l. iij. r; ibi dixi. r; C. de colla. l. si soror. r; ibi glo. que hoc dicit. q̄nq; referūt ad iudicē negatiue: r; tūc nō p̄ ducit officii iudicis. nō enim aliqd cōmittit iudici di/ recto s; magis parit actionē ei ad cuius vtilitates s;ba fuerūt prolata: vt. s. quod me. cā. l. i. vbi p̄tor dicit qd me. ca. gestū erit ratū n̄ habebō. l. s;ba referāt ad iudi/ cē: tñ q; referūt p̄uatiue nō pariunt officii iudicis: sed actionē parti ad cuius cōmodū p̄uatio illa inducī. r; p̄ dicta distinctio locū h; q̄n s;ba legis disponūt circa fa ctū. puta aliquē reddere restituere: r; si. s; q̄n directo d; sponerēt circa ius agēdi sine dubio p̄ducerēt actionē. hoc apparet ex oibus edictis: q; dicit iudiciū dabo. l. s;

enī s;ba referāt ad iudicē. tñ q; directo circa ius agen di disponūt pducunt actionē: vt. s. de iur. om. iudi. l. si q; id quod. r; de his q; deie. vel effu. l. i. cū si. q̄nq; s;ba impersonaliter p̄ferunt: r; tūc competit ius agēdi: ut in auct. sacramēta. C. si aduer. vē. r; ibi no. r. j. de acq̄rē re do. l. statuas. r; de his q; deie. uel effu. l. si nō. s. p̄tor. s. si suus isciēte. cū si. r; idē itelligo i statutis eadē ratiōe. ¶ Tertio p̄ncipaliter ē vidēdū eo casu quo ex disposi tiōe legis orif actio. vtrū sit p̄dictio ex. l. an alia actio. ¶ Ista est multum intricata materia quā glo. nostre po fuerunt in. l. quotiens. j. de p̄scrip. uer. r; multum im perfecte Jaco. bal. fecit de hoc magistraliter unam su am additionē: que incipit. turbatus est eoz spiritus: r; mirant tāq; ignari rē. L. y. recitādo dicta vltimōtano rū examinat hoc i. l. ex placito. C. d̄ rex p̄mu. r; ibi vltra mon. vidēf velle loq; subtiliter. tñ male declarāt: nec ve ritatē ponūt. Ego tradam vobis hanc materiā p eum modū quē intelligā. Si qdē ē cautū quo noie actionis agat r; eo agit: r; hoc nō h; dubiū. Si nō nō ē cautū: r; tunc q̄nq; lex obligationē iducit. q̄nq; inductā decla rat. q̄nq; inductā p̄firmat. p̄mo casu aut obligationem inducit imediate aut mediāte aliquo p̄tractu vel simi/ li. si imediate aut ē lex p̄toria r; h; locū actio i factū: vt. l. si. i. p̄n. de eo p̄ quē fac. erit. r; isti. de iterdic. in fi. aut ē lex ciuilis: r; h; locū p̄dictio ex. l. hic ē casus in hac. l. et ita posui tibi i sumario. Si nō lex iducit obligationem mediāte aliquo p̄tractu vel simili: tunc i hoc sunt opi. fm diuersas materias. s;bi gratia lex ciuilis iducit con tractū emphiteoticū nec ē cautū quo noie actiōis agat vt. l. i. C. de iure emphi. quo noie tūc actiōis agat. ¶ De de bellapertica dicit actiōe p̄scrip. ver. q; illa. l. respicit p̄ncipia legis. xij. tab. ¶ Istud ē falsum. p̄mo fm opi. ipso rū vltimōtanoz q; dicunt q; actio p̄scri. nō orif nisi ex p̄tractū innoiatis. s; p̄tractus emphiteoticus ē no minat. ergo rē. tñ opi. eoz ē falsa: iō nō curo de ea. p̄ terea istud ē cōtra. l. iij. j. de p̄scrip. s. q̄n p̄tractū nulluz h; nomē a iure ciuili. vñ ali; dicit: r; hec est cōis opi. q; agat p̄dictiōe ex lege. l. i. C. d̄ iure emphi. s; si placet: q; hec p̄dictio h; locū q̄n obligatio iducit lege: ut hic: s; ibi nō iducit lege s; ex p̄tractu: r; modus inducēdi ex. l. r; inducēdi ex p̄tractu differūt i specie: vt. l. obligamur. s. lege. et p. torā. l. de ac. et obli. ¶ Preterea regula ē q; quotiens p̄trahim; lueri faciēdi cā orif actio ex p̄tractu: ut. l. actionū genera. s. ex p̄tractu. de ac. r; ob. ¶ Prete rea dī i tex. insti. loca. s. adeo. q; p̄tractū emphiteosis; sit spēs p̄tractus p se sicut ali; p̄tractus iurisgentiuz. s; p̄tractus noiati iurisgentiū eoispo q; sunt actionē p̄du cūt: vt. l. iurisgentiū. in p̄n. s. de pac. ergo rē. p̄cludo er go q; ex p̄tractu emphiteotico orif qdaz actio sp̄alis q; uocat actio ex emphiteosi. et sic denoiat a p̄tractu: si/ cut actio ex empto et locato et similes. hic ē tex. in. d. l. actionū genera. s. ex p̄tractu rē. ¶ Aliud exēplū in ob ligatione litteraz q; actio orif. glo. isti. de lite. obli. di/ cit q; orif p̄dictio ex. l. idē doc. in. l. in p̄tractibus de n̄ nu. pecu. Ego dico p̄trariū. nā scitis q; s;boz obliga tiō ē inducta de iure ciuili sicut obligatio litteraz. ¶ Itē. l. dicit q; nō minus obligamur litteris q; uerbis: nec ē minoris efficacie una q; alia: ut. l. nō figura. de actio. r; ob. j. s; i obligatiōe s;boz habem; exp̄ssum q; si qdēz uenit certū: agit certi p̄dictiōe ex stipulatiōe. Si incertū agit actiōe ex stipulatu: r; sic denoiat a p̄tractu: ut insti. de s. ob. in p̄n. r. l. si q; certū. s. si cer. pe. ¶ Ista i p̄posito si in obligatiōe litteraz uenit certū agit certi p̄dictiōe ex litteraz obligatiōe. Si uenit incertū agit actiōe qua dā q; denoiabit ex eo p̄tractu: vtrū actiōe ex lris uel ex lraz obligatiōe: ut sic semp ex p̄tractu agat nō ex. l. ut. d. l. actionū genera. s. ex p̄tractu. de actio. r; ob. nec ob. insti. de lite. obli. in p̄n. ubi dicit ex numeratiōe. naz ibi nō pducit actionē imediate ex lege: s; cōfirmat uel inducit illū modū p̄trahēdi s;bis ex quo orif actio ut dictū ē. Aliud exēplū ē in sponsalicia largitate que ē

a C. p̄dermit tit vide bal. i ru. C. e. q aliter loq; b C. d̄ heredi tatē. adire ē ius nō facul tas. r; an ei p̄ scribat. vide tñ qd singu lariter scri/ psi i. l. suū. C de iure deli. post bar. q; faciet sibi ho norez. AD DE an iure adeūdi p̄scri bat vidē bal. p̄. xij. li. iij. c C. d̄ p. add bar. i. l. socie tatē. s. arbi troru. in. v. col. i. v. q; q; iure snia arbitrorum. j. pro fo. d C. vltimōtano. vide bar. ali ter dicentē i ru. C. eo. r; i auct. dos da ta ad fi. C. d̄ dona. an nu. in v. si affir mado. semp cōpetit iudi cis officium rē. adde bar to. idē tenen tē i. l. i. p̄n. s. si q; ius di. r; bar. i. l. i. s. p̄tor. s. d̄ postu. rē. e C. Directo adde bo. tex. r; ibi bar. i. l. metū. s. sed quod p̄tor. s. qd me. cā. f C. iudiciū. vt. j. cōmo. l. i. in prin. g C. s. p̄tor. quod idē sit vide bar. p illū textū in l. arriani. C de here. h C. vltimōtano p bal. i rub. C. e. s; an cō dictio ex. l. def p facto vidē bar. i. d. l. ex placito. i. lxxxij. q. i C. dicit. cō trariū r; bar to. in. d. l. i. r; j. de pub. iu di. l. i. k C. Emphite osis. r; adde q; p̄dictō ex. l. q̄nq; con currit cum alia ex diuer so capite. l. q; tiēs. de ac. r; ob. r; ibi glo. r; no. bal. in rub. C. eo. i pe. col. l C. dicit. s; bal. in ru. C. e. r; opi. glo. r; doc. p̄tra bar. rē.

a C Tribicun
q. no. r. ad
bar. in. l. oes
populi de iu
li. r. i. v.
q. pn. r. i. l. i.
de pub. iud.
in pen. col. r.
bal. i. rub. C
eo. vbi r. q.
agal p dicio
ne ex mou
bus. s. bal. i.
l. ij. C. qn. ti.
ab emp. dis.
r. q. no. oia
tur actio sui
nois ex scu
do: s. p dicio
ex. l. vel p scri
ptis verbis.
r. scudum e
ctus inno
minatus vt
no. bal. i. ru.
C. de rerum
permuta. r.
ad bar. s. an
ex consuetu
dine vel ex
mouibus vel
ex statu
oiaz p dicio
ex. l. vid bal.
i. l. ex placito
in. r. q. C. de
reru pnu. r.
bar. in. l. de
qbus. i. fi. de
legi. r. adde
bal. in. l. fi. C
de leg. r. bar
to. i. l. oes po
puli in. v. q.
principali. r.
in. d. l. de q.
bus. ad. fi. s.
de legibus.
b C Ex illa. l.
no. per actio
ne in factu.
r. q. plene p
doc. in. l. ex
placito. r. ibi
bal. de reruz
permu. r. qd
differat a co
dictione ex
lege. r. an sit
datiua vel na
tiua.
c C Obliga
tio. hic adde
bar. in rub.
de prescrip.
ver.
d C. l. legiti
ma. ad bar
to. in. d. l. le
gitima.
e C Apparet.
sed que actio
ozia ex sta
tuto vel con
suetudie. vi
de bar. in. l.
fi duo. s. fi
quis iuraue
rit. s. de iu
re iuran.

hodie specialis tractus: ut in auē. vt spon. lar. in prin.
posita. C. s. do. ante nup. auē. eo decursum. dico q agi
tur actione ex sponsalicia largitate: ut. d. s. ex tractu.
r. idē dico vbi qz p suctudine vel statuto iduceref ali
qs nouus tractus vt agaf actioē q nascit ex tractu.
vñ ex eo tractu feudi inducto ex consuetudine dicere
agendū eē actioē feudi seu ex feudo qd idē ē. r. ita intel
ligo hāc materiā. r. s. m p dicitā vides q ad arbore Jo.
eēnt addēde aliqae actioēs quas dimisit. p dicitā vera
qn ex lege iducit actio ciuili. nā si inducit actio crimi
nalis nō dz dicit p dicitio ex lege: sed accusatō ex lege. nā
crimina nō puniūt p actionē: ut insti. de pub. iudi. i. p n
ci. s. p dicitio ex. l. ē actio: ergo nō dat ad puniēda crimi
na. Illi ergo q dicit q dānatus criminaliter ex forma
statuti ē dānatus p dicitioē ex. l. fallum dicit. dixi plene
in. l. infamē. j. de pub. iudi. Secūdu pncipalis casus ē
qn lex obligatiōē inductā declarat: r. tunc aut declar
rat eā inductā ex eqtate alicuius certe legis. aut ex eq
tate in genere. pmo casu agif in factuz actione vel vtili
actioē descendente ex illa. l. s. cuius eqtate respicit. exē
plū. s. si qua. pau. fe. di. l. pe. r. in actione in factū r. utili
acql. i. l. itē si obsterit. s. ad. l. acql. r. p multas leges il
lius tituli. r. in. l. q. s. u. ad. s. i. ij. r. iij. j. de p scrip. s. r.
sic pōt itelligi. l. quotiēs. j. de p scri. s. s. m unū modum
legendi ibi positū. Quqz declarat lex obligatiōē sub
esse ex eqtate in genere: r. tūc aut ex delicto aut aliter.
pmo cāu si qdē ex aliquo delicto noiato agif actioē in
factū: vt. j. de fal. l. q. noie. r. j. p socio. l. nec qdē. Si ve
ro est delictū innominatū: tūc si qdē cadit i dolū bz lo
cū actio de dolo: vt. l. ij. C. de dolo. r. s. de dolo. l. i. Si
nō cadit i culpā agif actioē i factū: ut. C. ad exhibēdū
. l. exhibitiōis. r. j. de p scriptis s. l. naturalis. s. s. fi de
di. secūdo casu qn agif aliter q ex delicto: r. tūc aut ista
obligatiō ē ad reddēdū qd qs accepit: r. tūc agef cōdi
ctioē sine cā: ut. l. si r. me r. ticiū. s. si cer. pe. r. l. fi eū ser
uū. eo. ti. aut pncipaliter ad dādū r. tūc si qdē ista obli
gatiō orif ex aliquo gesto s. bz: r. bz locū actio p scrip.
s. q. largo modo pōt dici in factū: vt. j. s. p scrip. s. p.
totū. Si vero ex aliquo gesto p aliqō factū: r. tūc bz lo
cū actio in factū. cuius tenor receptus ē i variis articu
lis iuris: vt. l. sancimus. C. de sacrosan. ec. Terti cas
sus pncipalis ē qn lex pfirmat obligatiōē inductaz: r.
tūc qnqz lex pfirmat obligatiōē directo disponēdo in
eā: r. tūc nō orif actio ex lege seu p dicitio: s. orif ex ipsa
obligatiōe uel tractu: ut. s. dixi r. pba. i. l. legitima. s. d
pac. r. j. s. fi. l. lege obuenire. Si nō nō dispōit directo
in ipam obligatiōē uel tractū: s. bz ipsaz uel ppter
ipsaz: tūc bz locū p dicitio ex. l. vt. l. si qs argentuz. C. de
dona. r. l. i. C. de suffra. nō eniz pfirmat ibi pactū dona
tiōis directo: s. ppter pactū lex pducit actionē. Con
tra p dicitā facit. s. de arbitris. l. ne i arbitris. vbi dī agē
dum esse in factū vel p dictione ex lege. uel utili in rem
put facti qualitas postulauerit: r. tūc lex ibi inducit seu
pfirmat obligatiōē. Pro cuius declaratiōe debes sci
re q illa lex ponit vnum casum qn partes r. arbitri iu
rauerunt: r. tūc agif actioē in factū nō generali: vt glo.
ibi dicit. s. i factū ex iureiurādo. nā partes vident iura
re id eē vez quod arbitri dixerint. merito nō agitur cō
dictione ex lege: qa nō inducitur noua obligatiō: r. ita
vñ ibi sentire. s. Barti. fil. postea ponit aliū casuz qn par
tes nō iurauerunt sed arbiter solus: r. tunc cōpetit con
dicio ex lege: qa ex illa inducit utilis in rē de qua ibi lo
quit. r. iō nō facit ad ppositū: qa actio in rē non p sup
ponit obligatiōē. nos autē hic loqmur quādo ex lege
inducit obligatiō. r. per hoc ēt apparet q tractat vti
lis actionis que dat ei cui est actio cessa: vel que dat no
bis ex cōtractu alterius nō pertinet ad hunc tractatuz.
nā illa est simpliciter datiua nō ex obligatiōe. nos autē
tem loquimur quando ex lege inducitur obligatiō.
C Ultimo quero an ista actio possit cum alia concurre
re. Rñ. q sic. tex. est in. l. quotiens. j. de actio. r. obliga.

r. ideo tex. hic dicit eadem lege: quia si alia lege orire
tur non impediret hanc oriri. Et sic hec lex est multuz
bene examinata.

De conditione triticaria. Rub.

C Glo. continuat rubricam ad precedentia. dic vt in
ea. r. querit quare appelletur triticaria. dic ut in ea.

Si certam.

Dec cōdictio lo
cū bz p omni re
excepta pecunia numerata: siue certum si
ue incertū siue dñium siue possessio petat
ur. b. d. C Primo querit vtrū si certum
petat sit p priū nomē actionis. certe non
vt. s. si cer. pet. dixi in rub. r. i. l. certi cōdi
ctio. in p n. C Secundo qro quare hec cōdictio nō cō
petit p pecunia numerata sed p alijs rebus sic. Poffe
mus forte dicere q ille qui induxit hanc p dictionē fu
it frater minor q omnes alias res accipiunt preter pe
cuniā numeratā: r. hz iste ordo tēpore illius. l. nō fuerit:
erat quidā philosophus qui erat talis cōdictionis q
pecuniā respuebat. vel uerius ista cōdictio fuit intro
ducta p rebus quaz extimatio variat ex tēpore de fa
cili vt uidebitis. j. eo. l. in hac. r. l. fi. sed extimatio pecu
nie nō uariatur de facili: ut. l. nummis. s. de in lit. iurā.
ideo ad illā nō porrigitur. ita dicit guil. r. bene.
Ex. s. sequenti.

C An quis possit vsumfructum uel aliam seruitutem
condicere per hanc conditionem triticariam: ibi.
Quero.

Rem autem.

Summati cū precedenti
vel magis pprie ad hunc
s. summa sic. Nemo cōdicat rem suā preter q a fure r. a
uolento possessore. possessionē vero suā amissam qui
libet cōdicat. C At declarē hunc. s. oppo. r. vñ q idem
sit cōdicere dñium a fure: r. condicere possessionē. Si
enim bz dñium qd aliud potest cōdicere nisi possessio
nē nudā: cum semel dñs nō possit amplius fieri domi
nus: vt de acqui. pos. l. iij. s. ex plurimis. insti. de leg. s.
si res pprias. r. C. de lega. l. proprias. Pro cuius de
claratiōe debes scire q cōtra furē r. ptra uolentū ē in
ductū q dñs cōdicendo petat rē suam sibi dari opor
tere: ut insti. de actio. s. sic itaqz. s. fi si nō esset dñs non
posset petere sibi dari oportere: sed solum sibi restitui.
r. hic posset esse vnus intellectus ad hunc. s. vel aliter
r. melius debemus p siderare cōdictionē ex parte acto
ris r. ex parte rei. sed ex parte actoris cōdicat quis rem
hoc est possessionem rōne dominij rei qd ē apud acto
rem. r. hoc nō pōt fieri nisi ptra furem raptorē r. uolentū:
ut hic r. s. vsumfruc. quē admo. ca. l. vl. r. s. de condi.
ob cām. l. penul. ex parte vero rei semper condicā pos
sessio: quia ad aliud restituendum non tenetur nisi ad
ipsam possessionem: cum nec posset aliud dare: ut. l. sci
re debemus. s. fi. de uer. ob. Quandoqz uero ex parte
actoris condicatur possessio nō quia dominus: sed qa
possidebat: r. hoc cuilibet permittit: vt hic r. s. de cō
di. indebiti. l. indebiti. s. sed si nūmi. tetigi uobis in. l.
si quis nec cām. s. si cer. pe. Quero vtrū vsumfructū
uel aliā seruitutē quis possit cōdicere p hanc cōdictio
nē. Rñ. si quidē ius vsumfructus uel aliud ius est p mis
sum tūc hac cōdictione pōt peti: ut. s. proximo. si uero
est cōstitutum nō pōt tunc cōdicat: quia iā p diceret rem
suam qd nō hz nisi in casibus hic expressis: ita uidet in
telligere glo. hic. quod est notandū. C Ultimo mate
riā cōdictionis possessionis vidistis plene in. l. r. ideo
s. neratius. s. ti. ij.

A hac.

Glo. magna hic posita est tota
fundata super. l. iij. s. in hac. j.
cōmo. r. iō solum hic recitabo quantū pertinet
ad declaratiōē tex. materiā uero totaz recitabo in. d.
l. iij. s. in hac. r. b. d. Si tēpore snie uel tēpore mortis
res plurimi fuit illud tempus inspiciatur. alias inspiciat
qti plurimi fuit a tpe more. b. d. Prio ponit qn certū

711

Actione et dolo ad h vide pau. de ca. i. l. et de solu.

B Alio loco in prin. huius. l. i. in materia huius tituli vni sci. as qđ est nota. l. qđ ali. bi nō possit pelli solue. re qđ i loco pmissio. fallit nisi ab illo loco quis postea cet re legatus vel bñitus cuz ibi pcurato rē pstituerē si possit. tex. ē multū no. in. l. yfuras. C. d. solu. iū eta glo. qđ tene menti. forte p hoc possit etiā li mitari regu la qđ actoz se qđ forū rei. z no. bal. in. d. l. yfuras z ibi vid. gl. qđ pōit alias iustas cas. Adde bal. p fito. cccxxxviii. vbi po. nit an bñitus possit citari ad ciuitatē a qua ē bñit. iij. li.

C Conueniri ille. vtz ille qđ pmissit da re certo loco si ibi non repiat possit i qđcuq loco ē nō idōeo pueniri: qđ debeat itelli gi de loco idōeo. tenet ē glo. in. l. i. C. eo. flo. dicit ibi qđ i b dubio vidit alias bal. cō cordatē opi. videlicet qđ opinio nō z bar. h pcedat in vaga būdo iuxta glo. i. l. i. C. vbi de cri. agi opoz. s. i nō vagabū doregrifi lo co idōeo. p cedit opi. gl. s. istud sibi floz. nō pla cet: qđ in va gabūdo illd ē de iure cō muni ergo bec lex nihil iducet no ui. sed pro opi. glo. dicit flozen. face rez: qđ si intel ligeretur de

erat quo tempore plurimi fuit. secundo quan do erat dubiū. secūda ibi. sed z ārea. tex. ibi mor tis tpe. dic sic certū est qđ dictis tpebus res pluri mi valuit: s. si dubites inspiciat qđti plurimi valu it a tpe more: z hoc seqđ s. z antea zc. **C** Op. si res extat frustra tractat de extimatiōe: vt. l. fi. C. d. fideicō. lib. glo. soluit z dicit itellige qđ hec res extabat: tñ debitor nō poterat eaz pfecte facere meā: vñ peruenitur ad eius extimatiōe: z bec ē satis bona: uel potes dicere qđ extabat tpe snie tñ decessit an factā executionē: z hoc in prio rñ so huius. l. in scōo vero rñso decessit ante sniaz. secūdo oppo. dicit hic qđ tradit seruū deterio ratū nō liberaf. cōtra. j. de solu. l. qđ sibi. s. i. glo. dicit liberaf ab actiōe prima: vt in cōtrario. s. re manet obligatus actione de dolo. iō nō dicit l. berari. de hoc an ab actione prima liberaf. glo. tractat plene in. l. eleganter. s. nō solū. s. de do. lo. z doc. C. ad exhi. l. exhibitiōis. ego dixi vobis i. l. iul. s. i. j. de ver. ob. z i. d. l. qđ sibi. s. i. de solu. tāgā. j. cōmo. l. iij. s. si reddita. iō hic nō insisto.

C Contra predicta oppo. z videt qđ liberaf ē ab actiōe de dolo. nā recipiēdo rē deteriorataz sciēter videt remittere: vt. l. pe. s. d. cōdi. ob tur. cau. z. l. ij. C. qđ me. cau. facit. j. ti. i. l. centum ca pue. So. dicit glo. no. bic viciuz erat latēs: z sic recipiēdo nō videt remittere. vel dic. dicit gl. qđ hic nō dedit sed dare voluit. simile in. l. si stipu latus sim dāmā. j. de ver. ob. istū passuz examiat glo. in. d. l. eleganter. s. nō solū de dolo. z l. in. l. exhibitiōis alle. nec tñ allegat istā glo. dixi i. d. l. qđ sibi. s. i. declarabo vobis in. d. l. cētū capue s. i. j. ti. i. **C** Oppo. z videt qđ hec lex sibi p tradit cat. nā in prin. dicit expectādū tps snie uel mor tis. in fi. vero dicit. qđti plurimi fuit a tpe more. glo. magna i pri. pōit varias solu. qđ possunt esse bone. tu tñ dic clare vt dixi ponēdo casuz. qa pri cipiū loqđ qđ certū fuit: qđ plurimi fuit tpe snie vel mortis: finis loqđ qđ nō erat certuz. iō inspici tur qđti plurimi fuit a tpe more. **C** Op. qđ de beat inspici tps. lit. cōte. z nō tps more: vt. l. iij. s. i. hac. j. cōmo. huius timore ē facta tota glo. magna hic z ibi. iō eā ibi dōclarabo. z omitto hic pro modo.

Tres Betpe ad locū idē ē iudiciū. h. d. J. l. habuistis d clarataz i. l. vinū. s. si cer. pet. dic vt ibi. z qđ deficit dicit in. l. iij. s. in hac. j. cōmo.

De eo qđ certo loco. Rubri.

C Glo. p rinuat rubricā duobus modis teneas quāuis z iste titulus ē multum difficilis.

C Ex. l. sequēti

C An qui promissit certo loco soluere possit ubiqz conueniri: ibi. Quero.

Alio loco Qui pro misit dare certo loco si i eo nō repiat pōt ubiqz conueniri. h. d. **C** Prio oppo. ad hanc. l. z videt qđ ali bi nō possit conueniri qđ i loco solutiōis: uel i loco cōtractus celebrati: vt. l. heres absens. s. fi. de iudi. z. l. eū qui. j. de consti. pecu. So. locus contractus ve re est ille locus in quo debet fieri solutio: vt. l. cō. traxisse. de act. z obli. in loco vero ubi uerba con tractus fuerunt apposita non potest conueniri nisi. aliud fuerit actum: ita tenet glo. C. eo. l. i. z. l. iij. j. de bo. auc. iudi. pos. z videt tex. hic z. j. de solu. l. quero. z ibi de hoc dixi. l. glo. de hoc du biter i. l. eū qui in. s. i. j. ti. i. **C** Op. z videtur qđ

alibi nō possit conueniri: quia eligendo vntm lo cum videt alteri renunciare. vt. l. fi. C. de pac. cō. uen. So. dicit glo. ex hac interpretatiōe actio red deretur inutilis. iō nō facimus eam. probatur in l. ticia. s. idē respōdit de ver. obli. **Q**uero utp possit ubiqz conueniri: iste qui certo loco pmi sit. videtur qđ sic. vt. l. eum qui. s. de iudi. z. j. ti. i. l. fi. duo. s. i. glo. determinat contrarium. per. l. heres absens. s. fi. de iudi. et quod in. l. alle. in cōtrariū dicit quolibet loco subaudi. f. idoneo vt. l. ut gradatim. s. z si lege. de mu. et hono. et bec est cōis opi. Ego reperio qđ nico. mat. i qua dam sua disputatiōe tenuit cōtrariū quod pos sit quolibet loco pueniri propter generalitatez dictarū legum qđ hoc dicit expresse. pro hoc fa cit. l. qđ certo. s. de cōdi. inde et hoc ad similitu dinē fugitiui. ut. l. i. C. vbi. s. curiali: uel coharta li. et. l. i. C. ubi. cā. sta. uerū quia reus in hoc gra uatur qđ ubiqz puenitur dat arbitriū iudici: ut habeat i ista actiōe rōnez interesse. ppter locuz vt. j. l. prima et p totum titulum. nō ob. l. heres absens. s. fi. nā qñqz ego formo libelum petens qđ quis mihi p dēnetur ad soluendū in loco de stinato solutioni fm formā pmissionis. tunc in ista actione non uerteretur iudicis arbitriuz qa peto qđ fiat fm qđ pmissum est. ideo non pōt re us conueniri: nisi i eo loco ubi debet fieri solutio uel alio idoneo. scz in loco domicilij. ut. d. l. he res absens. s. i. z qđ sic possit formari libellus. fa cit optime. l. ij. C. de sen. qđ sine certa qđti. profe. qñqz uolo pete qđ mihi soluat i loco iudicij uel peto simpliciter. tūc pōt ubiqz conueniri ut hic. et dictis legibus: nō quia ibi p traxisse uideatur sed ex natura arbitrarie actionis ppter locuz: ut hic et dictis legibus. ita dicit nico. mat. z bñ iu dicio meo: tñ ipse nō rñdet ad. l. ut gradati. s. et si lege. qđ uidetur probare qđ leges: que dicit quolibet loco restringatur. f. idoneo: sed rñdeo ex dictis Ja. de are. et Oldra. in. l. i. s. nuncia tio. de ope. no. nū. nam quandoqz dispositio ge neralis continet concessionem noui actus uel noui iuris cōcessionem. tunc recipit restrictiōez de habilitate seu de idoneitate: ut. d. s. z si lege quandoqz continet iuris iam concessi extensio nem. tunc non recipit illam restrictionem: ut. d. l. i. s. nunciatio: ubi dicitur qđ nunciatio potest fieri omnibus diebus. et glo. ibi intelligit etiam feriatas: et non feriatas. alias dicta generalis cō cessio nil operaretur: ita hic si intelligeres qđ nō possit conueniri nisi in loco idoneo frustra pau lus iurisconsult. hanc. l. induxisset: cum de iure cōmuni hoc eēt. dico ergo qđ pōt ubiqz conueniri de hoc quando uerbum generale recipiat restri ctionem. dixi plene in. d. s. nunciatio. hodie tñ notarij ut cesset bec dubietas apponūt in con tractum qđ uoluit posse conueniri in tali loco et i tali. z vbiunqz fuerit inuētus. que clausula qđ operetur z qualiter debeat concipi dicam. j. ea. l. iij. s. si quis ita. **C** Ultimo hic videtur casus qđ in contractibus non sit locus remissioni de vno loco ad alium. nā si remissio posset fieri nō eēt necessaria eqtas hui. l. de hoc hic p Guil. z per glo. in. l. heres absens. de iudi. z p doc. in auc. qui semel. quomodo z quando iu. tetigi in l. fi. cui. s. fi. de accu.

C Ex. l. sequēti.

Quis locus inspici debeat quo ad denegan dā uel cōcedendam in integrum resti. ibi. Ho.

Arbitraria. In actiōe arbi traria propter locuz habetur ratio itereffe actoris z rei

quolibet lo. co non ido. neo sequere tur absurdū qđ ille qui p misit in uno tñ loco sol uere posset i pluribus lo cis conueni ri tamen qđ ille qui sim pliciter pro misit solue re non pōt cōueniri ni si i loco ido neo: z iō dicit qđ verior vi det opi. glo.

C Contrariū z qđ doc. in hoc tenet cōtra bal. iō vide listi. de acti. s. pte rea. per mo der.

C Iudicio meo. ad illd qđ vba gene ralia recipi unt restric tionē de ha bilitate. vi de in. l. i. de fa. san. ec. z tex. i. l. i. s. i j. d. cōstitu. pecu. p que infert pau. de ca. ad no. q. vt ibi vi deas p eum ADDE qđ pau. de ca. hic in addi tio. ad bar. i verbo fru stra dicit imo non frustra qa videba tur alius lo cis nō posse cōueniri vt hac. l. per rō nes glo. qđ remouet h. l. nec est fm ipsum con ueniens di cere qđ plu ribus locis possit conue niri qui pro mittit vno loco tantuz quam ille qđ simpliciter tantum pro misit imo ratio dicitat contra eum z ideo facta est lex qua propter di cit tenendā aliam opi.

RR

h. d. C. Op. q. actio nō sit arbitraria ppter locū vt. j. eo. l. in bone fidei. So. in actionibus bone fidei iudex pōt exercere suū officiū ex natura actionis. id non dicunt arbitrarie. in actionibus vero stricti iuris iudex hoc nō posset ex natura actionis. sed qā eqtas hoc regit. ppter aliquod extrinsecus accidens contra naturam actionis. id lex dat iudici arbitrium vt hic: et propter hoc dicitur arbitraria. ita loquitur hic dixi. l. i. actioibus s. de in lit. iuran. C. Oppo. duo contraria simul stare nō possunt. vt. l. hec verba ille aut ille. de ver. sig. et. l. vbi repugnantia. de reg. iur. sed q in terfit actoris et rei: simul et semel videt cōtinere pparietatem. dicit glo. itellige hoc separatim. i. quāqz actoris et quāqz rei: vel pōt eē q eodem tpe habet rō interesse actoris et rei diuersis tñ respectibus: vt i exēplo in glo. posito: vt quia actoris interest ppter penam in quā incidit. et rei interest ppter valorem rei debite. et hec ē satis bona et p hoc nō pōt dici q sit repugnantia: qā non ē circa idē nec eodē respectu. Querit glo. quid si rei interest nō pueniri alibi in totum: qā forte in loco solutiōis haberet restitutionē in integrū de iure cōi. i loco vero vbi conuenit nō pōt illaz habere de iure spālī illius loci. qd iur. glo. dēterminat q huius nō ē habenda rō: qā hoc interest se nō venit rōne rei sed ratione persone. ¶ No. istā glo. que tenet informādo qōne q qū ad pcedendam vel denegandā restitutionē debeat inspicere locus iudicij non locus contractus: hoc videt cōtra. l. si fundus. j. de euic. vbi in his que pntinent ad decisionē inspicitur locus cōtractus ppter quod Duil. et alij hic reprobant istaz glo. sed in. l. i. C. de sum. tri. Duil. videt hanc glo. sustinere. et rñdet ad. l. si fundus: qā inspicit locus ptractus qūm ad ea que veniūt ex natura contractus: et q agebantur a partibus tacite vel expresse: sed in integrū restitutio nō ē de his. ergo et c. Ego ibidē teneo ppariū p regulā generalez l. semp i stipulationibus. j. de regu. iur. vbi dicit semp inspicendum eē locum ptractus. et sic sine illa distinctione. Preterea i actione que venit ex ptractu inspicimus locū vbi celebratus ē ptractus eadē rōne in officio iudicis p quod petit restitutio debemus inspicere locum vbi gestus ē iste actus qui habet mouere iudicis equitatē ad dandā restitutionē in integrū: vnde eadem ē ratio i restitutione q in ptractu pro hoc facit. l. qui certo s. de cōdi. ide. et qd ibi dixi: et sic videt q titulus qōnis nō pcedat. sustinēdo tñ glo. dicamus q hic minor volebat petere restitutionē ob aliquā negligentiam commissam i loco iudicij: vel dicamus q erat ibi statutus expressus q nō daret restitutionē de gestis ibi vel alibi: et sic pcederet questio. C. Nūc venio ad solutionē. dicit glo. q huius interesse non habet ratio: qā venit ratione persone. Si nos intelligimus qōnem s3 primū modū quē dixi. s. glo. dicit uey. nā cuz negligentia sit pmissa i loco iudicij quo ad pcedēdaz vel denegandam restitutionē locus i quo illa negligentia ē pmissa debet inspicere: etiā si pueniretur i loco destinato solutioni. sed si intelligimus s3 secundum modū: tunc glo. non dicit veruz. primo qā ptradicit sibi i hac eadē glo. nā. s. dixit q habetur rō interesse actoris: qā incidit i penam alteri et hoc ē mere psonale ad ipsum actorem: ergo i interesse qd venit rōne persone habet rō. Preterea in itegrū restitutio nō pceditur mere fauore persone: sed rōne ēt lesiōis: quod apparet: quia trā sit ad heredē vt. l. non solum. s. de in iteg. resti.

C Non pfit an in hac ac tione hēat rō interesse actoris et rei vide p glo. et ibi no. bal. in. l. i. C. co. titu.

C Que tenet an debeat inspicere locus iudicij vel ptractus adde no. in. l. i. et. ii. C. vbi et apud que i ite. re. adde bal. in. l. i. C. ne fiti. pro pau. de ca.

et p By. i. c. privilegium personale. de re. iur. i. vj. Possentis vos dicere q determinatio glo. est bona alia ratione. nam i itegrū restitutio petitur officio iudicis nobili. ergo de ea non potest haberi ratio i hoc iudicio icidenter. vt. l. nec non. s. exēplo. s. ex q cau. ma. et. l. exceptio. i. fi. j. s. ex cep. Rñ. q imo i hoc iudicio poterit haberi rō ea opposita p modum ptradictionis s3 ea que plene dixi. l. nam et postea. s. si minor. s. de iur. reu. C. Oppo. et videtur q reus non debeat cōdemnari i plus sine aliqua causa: qā ubi non est culpa non debet eē pena vt. l. aliud. j. de ver. sig. gni. et i regula sine culpa. d. re. iur. i. vj. Sol. dicit glo. itellige hic q reus erat in mora: alias secus quod satis placet. et sic propter moraz habetur ratio interesse. quod venit ratione loci. non autē eius qd venit ratione temporis i iudicij stricti iuris: nisi s3 q dicam. j. eo. l. q ephesi. in prin. Itē qualiter mora actoris et rei pnsideretur i hac actione arbitraria statiz declarabo. j. l. proxima s. nunc de offi. ubi glo. tāgit.

Ex. s. sequenti

C Omissio loci in libelo an viciet pcessum: ibi. Quero. Et an accusator cogat i accusatōe apponere dies: ibi. Ultimo.

Si quis ephesi. Locus debet exprimi in libello quādo eius omissio reo esset nociua. h. d. iste. s. notabilis. C. Oppo. si nō pōt pueniri in altero loco dtracto altero. ergo nec i tertio dtracto vtroqz. qd est ptra. l. i. s. eo. So. dicit qdam q hic d3 exponi dtracto loco: hoc ē dtracta loci utilitate. et sic h3 istos qū agitur arbitraria ppter locuz d3 appōi i libello q habeatur rō utilitatis loci. hec lec. nō est bona: n. n. actor hoc cogit dicere i libello: s3 hoc priet ad reū. hoc pbat. s. p xi. i eo q dicit fieri pdenationē mioris q itētātū ē: et sic apparet q actor totū simpliciter petit: s3 ppter exceptionē rei fit pdenatio i miori qūta te. Alij dicit q bñ pōt i tertio loco pueniri. vt. s. eo. l. i. s3 i libello d3 fieri mēto de locis i qbus d bebat fieri solutio: ne hoc omitendo auferat loci utilitatē: et ista ē uera. C. Contra hoc op. j. l. prima. s. i. ver. quare vbi nō ē necesse q fiat mēto loci. So. vt ibi dicam. ¶ Quero qd si omissa tur loc' i libello an vitabitur pcessus. Rñ. non s3 actor pūietur tāq petēs plus loco vt isti. s. actor. s. loco: et. s. seqn. ¶ Ultio hic videtur casus. q. notabilis. accusator nō cogitur i accusatione appōere diē. dicit reus appōere diē delicti: qā itē do probare me illa die fuisse rome. an accusator hoc casu cogetur ponere: determinauit q sic in l. is qui reus. circa fi. de publi. iudi. p hoc videt casus hic. nā qū omissio loci vel diei auferat reo defensionē cogitur actor eā appōere: ita hic i pposito: qd dic vt ibi dixi. tñ hūc tex. ibi allegauit.

Ex. l. sequenti.

C An loc' debeat inseri i libello cū alternatiue de loco solutiōis puetū ē: ibi. Secūdo. Et an sit i electione rei soluere vbi malit in alternatiua locorū: ibi. Tertio qro. An at iudex possit et ipe eligere dicto casu: quo i loco velit reū pdenare ad soluēdū: ibi. Quarto. Et an hec actō sit arbitraria respectu actoris: et eius utilitatis debeat haberi ratio: ibi. Quinto.

Non utiqz Materia huius. l. ē valde difficilis et hoc dicit. In alternatiuis in rei ē pte qd debeat nō an debeat aut equipollens. h. d. vsqz ad. s. si quis ita. Primo ponit vnum dictū

Marginal notes on the right edge of the page, partially cut off. Some legible fragments include: "Materia huius", "l. i. s. de", "et sic apparet", "q actor totū", "simpliciter petit", "s3 ppter", "exceptionē rei", "fit pdenatio", "i miori qūta", "te. Alij dicit", "q bñ pōt", "i tertio loco", "pueniri. vt.", "s. eo. l. i.", "s3 i libello", "d3 fieri mēto", "de locis i", "qbus d", "bebat fieri", "solutio: ne", "hoc omitendo", "auferat loci", "utilitatē: et", "ista ē uera.", "C. Contra", "hoc op. j. l.", "prima. s. i.", "ver. quare", "vbi nō ē", "necesse q", "fiat mēto", "loci. So. vt", "ibi dicam.", "¶ Quero", "qd si omissa", "tur loc' i", "libello an", "vitabitur", "pcessus. Rñ.", "non s3 actor", "pūietur tāq", "petēs plus", "loco vt isti.", "s. actor.", "s. loco: et.", "s. seqn. ¶", "Ultio hic", "videtur casus.", "q. notabilis.", "accusator nō", "cogitur i", "accusatione", "appōere diē.", "dicit reus", "appōere diē", "delicti: qā", "itē do", "probare me", "illa die", "fuisse rome.", "an accusator", "hoc casu", "cogetur", "ponere: determinauit", "q sic in", "l. is qui", "reus. circa", "fi. de publi.", "iudi. p hoc", "videt casus", "hic. nā qū", "omissio loci", "vel diei", "auferat reo", "defensionē", "cogitur actor", "eā appōere:", "ita hic i", "pposito: qd", "dic vt ibi", "dixi. tñ hūc", "tex. ibi", "allegauit."

secuole scdo ad eius pbationez p mittit duas regulas: z vnā illationē cōfufe. tertio predicta declarat per multa exēpla. vsqz ad. §. nunc d officio: z in hoc. §. sunt multa glo. ad declarationem tex. Tu nō dic clarius ad euidētiā qz in stipulationibus quedam tacite insunt: vt puta electio i alternatiuis: z alternatiua pōt esse triplex vel quadruplex: qz vel ē alternatiua rez tm: vel locoz tm: vel rez z locoz: vel psonaz. Item in stipulatione tacite inest tps infra qd debet fieri solutio. Itēz locus in quo dz fieri solutio: seu in quo debeat peti. Premissis pdictis pone casū in terminis: queris vtrū ea qz insunt in stipulationibus sint semp in pte rei. hoc ē in eius electioe z declaratioe. Ad hoc rīdet qz non vtiqz ea qz tacite insunt in stipulationibus sint semper in potestate rei. q. d. quādoqz sunt in pte rei: quandoqz actoris qnqz lex ipsa declarat: qnqz stipulationē ipam viciat. z hoc pbat p exempla vsqz ad. §. nunc de officio. Instat querens in ver. sed qd. dñe declaretis hoc dictū. rīdet iuriscō. ad hoc pmitto duas regulas. vnam affirmatiuā qz in rei pte ē qd debeat. aliā negatiuā qz in rei potestate non est an debeat. z ex his infero vnam cōclusionem. f. locū nō ē in pte rei. h. d. C Sequitur ver. qui stichū. Instat querēs dñe iuriscōsulte: iste regule z iste pclusiones vestre sunt mihi multū dubie declaretis eas mihi. ad hoc rīdet iuriscō. declaro vtranqz regulā per tria exēpla. primū ē in alternatiua rerū tātū. nam vtraqz re existēte ē in potestate rei seu electione ex virtute prime regule que est qz sit i ei^o electione qd debeat. sed altera re pempta nō est in eius electione: quid debeat ex virtute secūde regule negatiue: que ē qz in ei^o electioe nō sit an debeat: sed hic si haberet electionē posset eligere re pemptā: z sic eēt i eius electioe an deberet ptra regulā pdictam. h. d. C Seqz ver. quare instat querēs declaretis me circa locū d quo posuistis cōclusionem vestrā. respōdet iuriscō. in pposito. f. de loco. pone exēplū pmissi tibi dare cētū ephesi aut capue. iste locus pōt pnsiderari dupliciter. uno mō quo ad petitionē. alio mō quo ad solutionē. quo ad petitionē nō est in electione rei: qz semp variaret. Si enīz conueniretur capue diceret: puenias me ephesi z ecōtra: z sic perpetuo variaret: vnde eēt in eius electioe an deberet merito nō haberet ipse electionē: s; actor q potest in altero dīctorū locorum agere sine adiectione alterius loci: vñ generaliter verū ē actorez in alternatiua locoz habere electionē vbi petat. Si vero locus pnsideretur quo ad solutionem: tūc ē in pte rei eligere i quo loco velit soluere ex virtute prime regule affirmatiue: qz dicit qz ē in eius pte quid debeat: z hoc vepz an petitionē. hoc ē an lit. cōte. h. d. vsqz ad ver. pinde. i quo casus ē clarus. No. ex hoc. §. regulas quas ponit iuriscō. C Scdo no. qz pōt agi sine loci adiectione. quod qualiter intelligatur. j. dīcā. C Aduertatis i hoc. §. procedā qrdō. z circa alternatiuā rez. primo qro qd sit in obligatioe: dic vt. l. illd aut illud. j. de psti. pe. z. l. si duo rei de ver. obli. z ibi plene dixi. C Secūdo quero cuius sit electio dic vt. l. lucio dele. ij. z p Bi. in. c. i alternatiuis. de reg. iur. in vi. z per Li. i. l. cum qdā. C. de ver. sig. C Tertio quero vsqz ad quod tps pōt reus variare: dic plene. vt. l. eū q certarū. in fi. de ver. ob. C Quarto qro altera re pempta vtrum ad eā qz sup est teneat pncise. dic plene i. l. stichū aut pambulū. de solu. C Venio ad secūdū. f. ad alternatiuā locoz circa quā qro. pncio i cui^o facultate sit electio loci quo ad petitionē: Rñ. actoris. vt hic in tex. C Secūdo qro vtz locus debeat inseri i libello. videt qz sic. vt. s. l. pxi. i. fi. i ptrariū videt hic ibi sine adiectione loci zc. videte dñi qn agere in loco destinato solutioi. z sic actio nō eēt arbitraria: vt. l. qz si ephesi. i. pxi. nō ē necesse qz iseraf locus: qz nullā vtilitatē affert: quod itellige nisi agat ex maleficio: vt. j. de iniur. l. p. ror edixit. in prin. z. s. de dolo. l. itē exigit. s; i actioib^o arbitrarijs: vt qn nō agit i loco destinato solutioi: vel agit in vno ex locis al

ternatiue positis. an locus debeat inseri: dic qz in narratioe facti pambuli dz iseri locus. hoc est dico qz pmissi mihi dare centum ephesi: aut capue ne loci omisso auferat reo vtilitatē. vt. s. l. pxi. i. fi. in petitione vero nō debet iseri locus. hoc ē non habeo dicere peto a te ephesi aut capue. hoc ē. n. ipossibile. s; i vno tm dz peti. ita loquitur hic. C Tertio quo ad executionē nō ē necesse qz iseraf locus. vt puta peto te pdemari ad. c. soluēda mihi ephesi aut capue. hoc. n. nō ē necesse: imo possū petere pncise qz cogat ad soluēdū i loco petitionis: vt hic. alias nō eēt actō arbitraria: ut dixi. s. e. l. i. z sic iste tex. qz dicit sine loci adiectione: dz itelligi respectu petitionis vel executionis: nō respectu narratiois facti pambuli: vt. s. dixi. z hec ē vera solutio ad ptrariū qd gl. t. z. Si vero loc^o omittat qd iuris sit dixi i cōtrario. C Tertio qro de pte rei quo ad solutionē: Rñ. pōt re^o soluere i altero ex dictis locis i quo vult an petitionē: quod ē itelligēdū s; glo. i. an lit. cōte. z bñ: vt. l. ampli^o nō peti. j. rē ra. ha. z videtur expssum i. l. si ita stipular^o fuero. x. i melle. de solu. qn qz ēt post lit. cōte. vaf reo hec facultas: vt videbitis. j. e. l. si ephesi. §. interdū. C Quarto qro de pte iudicis quo ad cōdenationē: Rñ. vt dixi vobis. s. l. pxi. i. p. n. arbitrium iudicis vertit i hac actioe si reus fuerit i mora. z de mora actoris quid iuris sit dicā. j. §. nūc de officio vñ in pposito aut reus conuenitur i tertio loco nō i alio quo ex his qz apposita sūt i pmissione: z tūc sine dubio: si reus est i mora: actio est arbitraria. vt. s. l. pxi. in. fi. z habetur rō itereffe actoris z rei. Si vero cōuenitur in aliquo ex locis i stipulatione positis: tūc qdā dicit actio nō nō eēt arbitraria: z hoc ē qd dicit tex. hic sine loci adiectione zc. z hoc mō tollitur cōtrariū de. l. pcedenti in fi. z hoc tenebat nico. mar. nā qn petitio sit i loco destinato actio nō ē arbitraria. vt. l. qz si ephesi. i. pxi. j. e. sed hic ē hmōi. ergo zc. glosatores nri z moderni cōiter tenēt cōtrariū. primo qz alias iuriscōsul. nō posuisset hic istū. §. i tractatu arbitrariarū actionū. secūdo qz actor bz electionē loci respectu peti. ex necessitate quadaz ne sit i pte rei an debeat: cū ipse reus habeat electionem respectu solutiois: ppter cōuentionē ergo factā de reo i altero locoz aut ferf sibi cōmoditas loci. merito p arbitriū iudicis eius dz haberi: s; hoc itelligo vepz an lit. cōte. reo volēte soluere in loco petitionis. secus post lit. conte. qz tūc nō ē ei^o electio in solutioe: vt hic i tex. Sed ptra hoc oppo. mora rei nō facit: vt nō debeat haberi rō utilitatis eius vt. s. l. pxi. i. p. n. z ibi no. So. illud ē verū qn cōuenit i tertio loco nō destinato solutioi: qz cōuenitur ex pmissione qdā ptra ius cōe: vt. s. eo. l. i. hic puenitur in altero ex locis destinatis s; ius cōe. z s; formā cōuentionis. C Quito qro vtrū ista actio sit arbitraria respectu actoris z eius vtilitatis debeat haberi ratio. dicit qdā qz nō: qz ipse agit i loco vbi vult: z i loco destinate solutionis. glo. tua sup verbo alternatiui determinat ptrariū. qd itelligit. Ja. bu. qn reus vult soluere in alio loco post lit. cōte. actore pmittente nō aīo remittēdi ius suū. vel qn ius permittit reo post lit. cōte. purgat morā vt in casu. l. qz si ephesi. j. e. nā si an lit. cōte. reus vellet soluere: cū hoc faciat lege pmittēte: z nihil sit quod reo possit imputari nō habet rō actoris circa eius itereffe. predicta vera qn plura loca sunt posita in stipulatione alternatiue. qn vero plura loca sunt posita in stipulatione copulatiue videbitis. j. pxi. §. qn vero apponitur vnus locus tm vel nullus videbitis. j. ea. l. qz si ephesi. in prin. Ex. §. sequenti.

C An cum plura loca copulatiue ponuntur in istrumētis in quibus quis vult posse conueniri actio sit arbitraria. ibi. Secūdo. Et qd opetur clausula qz appoitur in istrumentis quā sumam pmissit soluere parme bononie venecijs zc. z verba qz debent appōi cū efficacia ad opādū qz possit pueniri ubi iuent^o fuerit: ibi. Tertio. Si quis ita. Inter plura loca copulatiue positavideatur sūma p rata esse

C Electioe vide bar. in simili in. l. si p errorem. s. d. iur. om. iudi.
C Alternatiua d alter natiua locorum ad materiam vide tex. in. l. ei apud quem §. i. j. de positi.

C Sigs ita In prin. hu ius. §. zc. z hoc sequit d. io. de. imo z doc. in. c. i. de iudi.

R R i

A Mō debz fieri ad materā clausule quā apponit notariū v3 voluit cōueniri flo rētie vene tuis zc. vide tex. in l. lucius. la. i. j. de pos. z ibi bar. z paul. de cast.

ADDE qñ quis voluit ubiqz cōueniri posse si inuentus fuerit eius pcurator i alio quo loco cū mercibz: an possit ibi cōueniri uide bal. cō filio. ceclyij. primo. li.

Si quis insulā. i. pri. huius. §. zc. hunc tex. in telligat tantū fm qz ha betur in l. q. cōditio. §. i. de cōdi. z d. mon.

C. l. centū capue. aduerse qz ag. in l. si marito. §. fin. fo. mat. dicebat qz lyre. gulariter ac cessoriū qd petitur solo offō iudicis extincto pñ cipali nō du ret. ut. l. iiii. C. de pos. di cebat ipe qz hic fallit in casu singula ri huius. §. fm suū intel lectū et fm euz hic erat hoc speciali ter ne debitor locuple taretur euz aliena iactu ra qz inter ueniente fa cto credito ris z ex qua dā naturalē equitate cō petit officii iudicis etiā exticto iudi ciali. §. glo. 3o. de imo. in. d. l. si ma rito. §. fm. dicit qz sibi plus placet intellectus bart. hic ad istū tex. qui ē minus ex orbitās a re gulis iuris z min⁹ gra tiosus fugiē dī aut sunt qui trahunt ius ad grās

diuisa. h. d. z per hūc tex. vidētū posse destrui oīa istru mēta que sūt hodie i quib⁹ dicit quā pecuniā promi sit soluere: z p ea voluit cōueniri bononie padue floren tie: z vbiqz fuerit iuētus. Si igit ista prestatio diuida tur p loca singula deuenit ad minimū: ga dicit reus tu potes me cōuenire p oēs terras italie. cū p oēs terras ita lie posses me inuēire. Rñ. istā. l. intelligo: qñ i stipulatio ne certa loca limitate sūt adiecta. sz qñ oia loca genera ter sūt adiecta i qbus qs iuēref. puro qz debeat itelligi qz i quolibet locoz soluat totū: ga alias stipulatio eēt iutilis: ergo hec interpretatio nō dz fieri v. l. quoties. de re. du. Preterea si eēt i electioe rei noiare loca i qb⁹ di ceret se posse iuēri esset cōtra regulā. §. e. l. in pri. ¶ Se cūdo quero vtrū quādo plura loca ponit copulatiue actio sit arbitraria. Rñ si cōueniret i alio loco nō expres so sine dubio eēt arbitraria. Si vero conueniret in vno ex locis nominatis pro ea parte que ibi dz solui nō esset actio arbitraria. ut. l. qz si epheli. j. co. p ea nō parte qz debeat solui i alio loco bene est actio arbitraria: ga est eadē rō. ¶ Ultimo quero vtrū iste ver. faciat aliqd ad dictū sceuole positū in pri. huius. l. respondeo sic. nam ipse ibi dixit ea que tacite insūt nō semp esse in potesta te ipsi⁹ rei. sz qñqz esse in potestate ipsius rei: qñqz acto ris qñqz legis. z hoc ultimū ondit: ga si plura loca sunt apposita copulatiue qñter debeat itelligi declaraf p. l. vt hic: nec ē i potestate actoris uel rei. ¶ Ultimo scias qz illa clausula que appōit p notarios in instrumētis: z p predicta sūma uoluit posse cōueniri bononie padue zc. modicū releuat ut. l. si cōueniret. §. de iurisd. om. iū di. Sz ut aliquid operet dicas si quā pecuniā totam z itegrā pmissit bononie soluere: florētie z padue: z ubi cūqz fuerit inuētus z tunc poterit ubiqz conueniri ubi fuerit inuentus: ut hic z. j. de adm. ru. l. ticium z me uiū. §. tutores. z videf mibi qz Spec. rāgit in spe. de cō pe. iudi. aditioe. z ita obseruatur hodie instra. z ē tex. in l. lucius ticius sempromio. in prin. j. depositi.

Si quis insulam. Qui stipulat fieri insulam nō adiecto loco inutiliter stipulat. h. d. C. oppo. z vī qz stipulatō facti nō requirat locū. ut. j. de ope. lib. p totū. z. l. inter dū. §. i. de ver. obli. So. aliud est stipulari operas: vt in cōtrario. aliud stipulari opus. tūc enī si est tale opus qz solo cohereat requit locū. alias stipulatio nō ualer: ut. l. qui insulā. de ver. obli. z ibi plene dixi. terigim. l. si nō fortē. §. libertus. §. de condi. indebi. ¶ Ultimo vides hic qz in stipulatione insulā fieri tacite locus inest. de ne cessitate tñ declaratio respectu loci nō ē in potestate rei nec actoris: nec lex declarat: sed viciat stipulatio. z sic adaptatur ad regulā quā posuit sceuola. §. in prin. hu ius. l. f. qz ea que tacite insunt stipulationi nō sunt semp in potestate ipsius rei.

Si quis ita. Si solutio cōferat in aliū locuz qz fiat promissio inest tacite di es qua possint pueniri ad locū: z impossibilitas stipu lationē viciat. h. d. C. op. de. l. f. §. si inter eos. de ver. obli. So. ibi p ea que gesta erāt ante stipulationēz erat possibile ea die dari cartbagini. merito ualer stipulatō secus si erat ipossibile: ut hic. C. op. de. l. f. mibi z tibi. §. i. de le. i. So. ut ibi dixi. ¶ Ultimo vides qz hic dies qui tacite inest nō est in potestate rei uel actoris: sed de clarat lex eā diē qua possit pueniri epheli. z sic adap tatur ad regulā sceuole positā in prin. l.

Item iulianus. Qui soluit adiecto alibi qz in loco destinato nō liberaf. sed ppter interesse loci durat petitio. h. d. z est subtilis z difficilis. §. z diuidit in quinqz pres qz uide bitis ponēdo casū. primo ponit thema. aliqs stipulat⁹ est sibi aut ticio epheli: soluit ticio alibi. utrū nō obsan te hac solutioe creditor possit agere. hoc ē thema sa tis facile. uide litterā. Segtur z iul. scribit. hec est secū da pars in qua ponitur rñsio Iuliani bimēbris. dicit

enī qz illa solutio liberationē nō parit: z hoc primo. Itē qz pōt agi ad id qd interest rōne loci. z hoc secun do. Sequitur ver. marcellus ubi incipit tertia pars in qua ponit reprehensio iul. fm marcellū i primo dicto nā iul. dixit liberationē nō cōtingisse tali solutioe. ¶ Bar cel. dicit cōtrariuz: ga si ipsi principali creditori soluaē alibi cōtingit liberatio. sz ipse recipere nō teneret. ergo uidetur idē si soluat adiecto in alio loco qz cōtingat liberatio. Segtur uer. plane. hic incipit quarta pars in qua ponitur reprehensio iulia. in secūdo dicto fm mar cellū. dixit enī qz licet liberatio nō contingat ad inter esse: tamē pōt agi. marcellus cōtra: ga si liberatio nō cō tingit: ergo pōt peti totū qd prius debebatur: z hoc p bar p simile. si promissisti facere insulā certo loco: z feci sti alibi in nullo cōtingit liberatio: z pōt peti totū. ita in pposito. h. d. Sequitur uer. sed mibi. hic incipit quinta pars in qua ponitur determinatio iuriscōsulti auctoris legis approbantis Iulianū z casus ē planus. ¶ Pro declaratioe. l. primo quero an iulianus bene dixerit in primo dicto dū dicit liberationē nō contigisse: z uidef qz nō p rationē positā per marcelluz: quia si principali creditori solueretur cōtingeret liberatio: ergo eadē ra tione si adiecto. Iuriscō. hic ad hāc rationē nō respon det: qñ nō sit necesse. ueritas est iulianū bene dixisse: z aliud est si soluat ipse principali creditori in cui⁹ po testate est sibi ipsi preiudicare: ut. l. centū capue. in fi. j. e. aliud si soluat adiecto in cuius potestate nō ē mu tare locū: ut. l. q. rome. §. salimachus de uer. ob. ¶ Se cūdo quero in quo differt fabrica insule a solutioe pe cunie. glo. hic ponit. tu dic clarius ea que sunt meri fa cti uariantur uarietate loci totaliter: unde alia ē insula qz fit i uno loco: alia que fit in alio totaliter seperato. sed ea que cōsistunt in dādo nō uariātur uarietate loci esse tialiter. nā cū dare sit dominiū transferre vnū z idē do miniū est qd in te transferi siue det hic: siue capue: bene tñ potest cōtingere uarietas circa quedā accidētia: ga hic ualer res plus qz capue. uel ecōtra tamē idē est dñiū hoc probatur i. l. q. res. §. mibi rome. de solu. ¶ Hoc p misso uenio ad cōtraria. z oppo. qz soluta sorte nō pos sit peti interesse propter locū: ut. l. centū capue. in fi. j. e. So. id est uerū quādo soluitur ipi principali creditori: ut ibi: z ēt hic fm intellectū marcelli. sec⁹ si adiecto sol uatur alibi qz in loco destinato. ita loquitur hic fm iulia. ¶ Tterū oppo. de eadē. l. centū capue. interesse uenit p officii iudicis mercenariū. ut. d. l. centū. in fi. ergo sor te soluta nō poterit principaliter peti: ut. d. l. centū. z. l. iiii. C. depositi. So. dicit glo. qz pecunia soluta cedit p tim in sorte partim in interesse. z ideo cū remaneat pe titio sortis in aliquo remanet p ea petitio etiā interesse: vt dicitur in. l. f. j. e. nec ob. qz illa opi. ibi reprobatur in tex. quia illud uerū quādo principali creditori soluitur: secus si adiecto. z ita pertrāsit glo. hoc nō est uerū: quia fm hoc psupponit qz in aliqua parte sortis contingeret liberatio cuius cōtrariū determinat hic Iulia. dic ergo qz totū pōt peti: nō ut totū cōsequatur: sed ut cōsequat interesse. z propter hoc dicitur hic solū interesse peten dū: ga pp solū interesse agit. simile in. l. iulii. §. i. de uer. obli. z in. l. etiā. de solu. z in. l. iij. §. si reddita. j. cōmo. z ex hoc apparet modus formādī libellū in hoc. §. ¶ Al timo ex hoc. §. apparet qz in alternatiua personarū ele ctio est rei cui soluat i loco destinato z nō alibi: z sic ad aptatur ad regulā positā p sceuolā in prin. l.

Ex. §. sequēti.

¶ An debeat haberi ratio lucri euz quis non soluit in loco destinato: ibi. Alij dicunt.

Nunc de officio. Si agatur in loco nō destinato actio est ar bitraria. z i ea habetur rō interesse actoris z rei: z tam in trinseci qz extrinseci: z eius qd cōsistit in damno siue lu cro. h. d. cū. l. se. C. op. aut reus est in mora. z nō dz ha beri rō sui interesse: quia dñiū qd quis z cetera: ut in re

Xm

gula iuris dānū qđ quis: aut nō est in mora: et non pōt cōueniri: ut. s. e. l. §. si quis ita. Inuius timore glo. hic i trat unā materiā: ut uideamus per singula mēbra quādo agitur in loco nō destinato utrū actio sit arbitraria. circa qđ dic: aut reus nō est in mora: et cessat arbitriū iudicis: ut. l. ij. in prin. c. i. ibi no. s. eo. qđ est verū pro actore cōtra reū. sed si ponemus reū nō esse in mora. s. actorē: tunc an actio possit esse arbitraria. quidam dubitant: quia mora actoris nō erat destinada ad hoc: ut reo noceat. imo reo prodest si ab eo nō petat. unde nō pōt actori imputare culpā ex qua lucrū sentit: ut. l. cū in fūdo. §. mulier. ver. q. si accepit. j. de iure do. et hec opi. tāgīf hic in fi. glo. sed nō placet. pōt enim esse q. rei interfit. ga iuit tpe debito ad locū destinātū: et in eundo fecit expensas: et ibi pecuniā obtulit et cōsignauit: et sic interest sua nō accedere itēz ad locū. certe hoc totū uenit in arbitrio iudicis: ut. j. eo. l. q. si ephesi. §. interdū. quando qz cōtingit q. reus est in mora: et nō actor: et tunc ista actio est arbitraria: et in ea habetur rō interesse actoris et rei. sufficit enim q. reus grauatur in hoc: ga pōt alibi q. in loco destinato cōueniri: et releuatur in alio: ga habet rō sui interesse: ut hic. et in. l. ij. in prin. s. eo. qñqz contingit q. est in mora tā actor q. reus: et tūc dicit quidā q. actio nō erit arbitraria. sicut qñ neuter est in mora qñ mora cū mora cōpensetur: ut. l. si ambo. j. de cōpensa. Alij dicūt morā actoris nō esse inspiciēdā: ut dixi. s. ego dico morā actoris esse inspiciēdam: nō tñ q. mora cū mora cōpensetur: quia ista mora cōmittitur circa diuersa: s. bene cōpensabilē interesse cū interesse: et in eo q. vnum excedit aliud cōdemnatio fiet: ut no. in. l. ij. in prin. s. eo. Predicta vera quādo agitur in loco nō destinato: s. si ageretur in vno ex locis destinatis alternatiue vel copulatiue: dic. ut. s. hac eadē. l. in prin. et in. §. si qz ita. si nō ageretur i loco destinato qñ vnus solus esset destinatus dicā statim in. l. q. si ephesi. in prin. s. eo. Cōppo. dicitur hic q. interesse excedit legitimū modū vsuraz. et sic duplū ptra. C. de sen. que pro eo qđ interest. pfe. l. i. So. ut in glo. in ver. legitima. Cōppo. et videtur q. nō habeatur rō lucri: ut. l. si sterilis. §. cū p venditorē. j. de act. ep. So. dicit quidā q. hic est speciale in arbitrarijs. Alij dicūt q. imo est regula in eo qui cōsuevit mercari vel lucrari: ut hic dicitur in tex. qđ est notādū. vide tex. ibi q. si merces quē no. et maxime propter. l. i. C. de sen. que p eo qđ interest profe. et huius cā Guil. hic ponit vnaz dīstinctionē: an in interesse habeatur rō lucri. quā Ly. ad dit ad suā lec. in. d. l. i. et ibi dixi plene. dixi etiā in. l. i. j. de ac. emp. et in. d. §. cū p venditorē C. ultimo no. modū pbādi: et extimādi valorē istaz. rez: ga debes te referre ad certā ciuitatē: vel regionem. qđ tetigi in. l. si seruus. in prin. s. de cōdi. fur. et plenius in. l. precia rerum in fi. ad. l. fal.

Quod si ephesi. Istud principium est subtile et subtiliter glo fatū: et h. d. Si agitur in loco destinato solutioni actio nō est arbitraria propter locū: nec crescit extimatio: nisi aliquod ultra fuerit stipulatū: vel interfit rōne tpsis. h. d. Et p. inuaf: ga. s. locut^o est qñ agit in loco nō destinato solutioni. hic vero loqtur qñ agit: vel qñ pmissuz est in loco destinato. Cōp. dicit hic si tpsis utilitas iter cesserit. cōtra i actōibus stricti iuris nō veniūt usure ex mora: ut. l. i. C. de p. di. inde. nec etiā fructus ante lit. cōte. ut. l. cū fundus in prin. s. si cer. pe. ergo nō d. z haberi rō tpsis istud p. trariū nō signat in glo. tñ eius timore facta ē glo. hic posita que legit hanc. l. duob^o modis p. n. cipaliter. primo q. hic sit vna exceptio tñ: et ponat vel p. ēt. q. si dicat nō p. dēnat amplius: nisi ad qđ esset stipulatus: et si utilitas tpsis interuenerit. et hoc sentit glo. in prin. dū exponit vel pro etiāz. sed hoc l. z sit v. in se: tñ facit uiolētā littere. unde legit secūdo modo ut ponantur due exceptiones: et sic dictio vel stet proprie. vna si stipulatus est. alia si tēporis utilitas interuenerit. tūc ad

p. trariū. Rñ. altero de duobus modis primo q. rō tpsis facit ut habeatur rō dāni p. tngentis circa rē ipsā. puta si rei extimatio vilior est effecta: ut. l. in hac. s. ti. i. nō at habere rō lucri: nec veniūt vsure vel fructus: et sic actō nō esset arbitraria. uel intellige secūdo modo: q. hic intelligitur vel loquitur in actione stricti iuris. que h. z istar bone fidei: ut in actōe ex testō: ut. l. in minorū. C. in quibus cau. in inte. resti. nō est ne. tene quā vis. C. Quero dicit si aliqs est stipulatus simpliciter nullo adiecto loco. an si cōueniatur alibi: q. in loco promissionis erit actio arbitraria. quidā dicūt q. nō: ga solū est arbitraria p. ter loci adiectionē: q. rō hic cessat. Alij dicūt cōtrariuz vt Guil. de cu. quia tacite videt inesse loc^o. s. promissionis: ut. l. si cū dies. §. si arbi. s. de arbi. qđ nō placet: ga fm hoc ois actio esset arbitraria si ageretur alibi q. i loco promissionis. qđ est cōtra mētē huius tituli. Preterea nō ē verū q. tacite videat agi de loco promissionis imo qñ locus nō exprimitur intelligit de loco ubi petitur ut. l. vinū. s. si cer. pe. unde nō erit actō arbitraria: ga locus ubi petitur videtur destinatus solutioni: ut hic.

Ex. §. sequenti.

Interdum. An arbitrator possit in totū absoluere: ibi. Quero. Sicut arbitriū iudicis versatur in augēda vel minūda cōdēnatiōe ita ē in totaliter absoluēdo equitate hoc dictate. h. d. C. Glo. oppo. de. l. i. in prin. j. de vsu. dic. ut in glo. et bene. Quero utrū arbitrator possit in totū absoluere: et videtur q. nō. nā arbitramētū ē quedā transactio: ut in auē. vt disse. iudi. §. i. et ibi no. et. C. de iudi. auē. si vero cōtingerit. sed transactio nullo dato vel retēto nō ualet: ut. l. transactio. C. de transac. ergo. et. In cōtrariuz videtur hic tex. nā h. z actio sit arbitraria: et ē cōmittatur in iudicis arbitriū: pōt tamē iudex nō solū augere vel minuere: sed ē in totūz absoluere: ut hic. et hoc verū: et ita obseruatur. Ad argumētū in cōtrariū. Rñ. dū dicitur arbitramētū est quedā transactio verum ē largo mō sumpta. hoc ē recessus a lite. ut vidistis in. l. ij. s. de iureiur. nō aut intelligas q. arbitramētuz sit transactio proprie et stricte sumpta.

Ex. l. sequenti.

Que sint actiones arbitrarie pp locū: ibi. Quero. Actio ex testamēto et certis dicitio ex mutuo sunt arbitrarie propter locū. h. d. cū. l. seq. Cōppo. q. actio ex testō nō sit arbitraria: ga h. z instar bone fidei: ut. l. in minorū. C. in quibus cau. in inte. resti. nō est ne. et no. s. l. proxi. in prin. ergo nō est bonū argumētum. Rñ actio ex testō dicit habere instar. bone fidei quoad fructus et vsuras: ut. d. l. in minorū. Itē quo ad aliud: ut resoluta nō perfecte duret actio prima: sicut in actionibus bone fidei: ut. l. huiusmodi. §. si edes. j. d. l. i. quo ad alia remanet stricti iuris: nisi propter aliquod esset arbitraria: ut hic et. l. alias. s. de in li. iurā. Quero quot sunt iste actōes arbitrarie p. pter locū. glo. dicit q. tres p. p. i. qñ quis stipulatus est: ut. l. i. et. l. iij. in prin. s. e. et ex testō: et ex mutuo: ut hic ē: et quarta ad exēplū istarū. s. actio de cōstituta pecunia: ut. l. si duo. j. ti. i. do. nic. mat. dixit in quadā sua disputatione q. ois actio stricti iuris propter adiectionē loci posset esse arbitraria. hoc probat primo ex Rub. que naturaliter loquitur de eo qđ certo loco dari oportet. et nō dicit nec restringit se ad cām. sic. C. e. in. Ru. pro hoc. s. de cōdi. inde. l. g. certo ad idē. s. de iudi. l. eū qui: vbi ille qui stipulatus ē factū si agit ad interesse: qđ expresse in stipulatione nō ē deductū agit arbitraria. et istā opi. puto vera. ad idē. d. l. si duo. §. i. de cōsti. pecu. et p hoc ga eadem ē ratio que ponitur in. l. i. s. eo.

Ex. l. sequenti.

Si pmisisti mihi cētū et ego pmisi tñ a te petere florētē: si ibi nō te iuenero possū alibi te cōuenire: ibi Quero quid.

seu ad ius gratiosū: ut no. io. an. in. c. ex pte extra de test. et cū bar. trā sit bal. et pau l^o de castro hic et glo. in. l. iij. C. de. post. sentit idē qđ ang. in. d. l. si marito.

C Regula. no. et tene mēti. et vide bar. i. l. i. C. de se. q. p eo qđ interest. et vid. Inno. i. c. sacro. extra d. sen. ex cō. et abb. in. c. cum venerabilis. s. excom. et in. c. p. vestras de dona. inter virum et vxo.

C Simpliciter q. locus videat solutus nisi nō exp. so aliquo loco. vid. bar. in. l. itē illa. circa finem pri. j. de cō. si. pecu.

C Interdū In prin. bu ius et. istuz tex. alle. bar. in. l. i. C. de iuris. om. iu. in. ij. q. et. in ver. que. ro utrū arbi trator et ce. tera. an arbi trator possit in totū con dēnare: et in totū absolue re. adde bar. in. l. furti. §. qui iusu. de infa. et quali ter intelligat q. arbitra. mētū est trā factio. adde bar. in. l. foci etatē. §. arbi tratorū. i. i. q. extra glo. j. pro socio. et adde bar. in. d. §. q. iustu et bal. in. l. si. in. i. op. C. d. pben. em. et in rubi. C. d. re. permu. d. C. Bonū adde glo. in. d. l. minorū e. Aliud. ad de bar. i. l. i. sulā. §. i. j. lo. et bar. i. l. cōtinu^o. §. illā. j. d. uer. ob.

R R iij

In bone fidei in p...
huius l. scilicet ad
de Bar. i. l.
i. C. ubi con-
ueniat qd cer-
to loco dare
promittit et istud
ter. allegauit
tibi i. l. singu-
laria. s. si cer-
peta. in. xiiij.
col.

A bone fidei.

Actiones bone fidei non dicuntur arbitrarie propter locum: sed actiones stricti iuris sic. b. d. **Quero** quare actiones bone fidei non dicuntur arbitrarie. **R.** qd ex natura ipsarum iudicis officium multum potest. vnde non eget ea actione arbitraria. **sec.** i. stricti iuris. **Quero** vtrum hoc dicere arbitraria sit proprium nomen actionis. dicit glo. qd non: sed dicitur quedam adiectio. dicit enim actio ex testamento arbitraria: et certi predictio arbitraria. et si. **Quero** quid si in stipulatione non sit adiectus locus solutionis: sed petitio. verbi gratia tu promissisti mihi dare centum: et ego promisi a te petere tantum florentie: non reperio te ibi: vtrum potero alibi conuenire iuritate actionis arbitrarie. ita qd in illa actione vertat iudicis officium propter locum. certe sic casus est hic secundum vnam legem. ibi conditio. i. conditio actionis. Sic dicitur intelligi. l. nemo potest. j. de leg. i. vnde illud qd ibi dicitur qd agenti alio loco obstat exceptio est verum: nisi propter moram rei deueniretur ad arbitrium iudicis: ut hic qd est valde notandum.

Entum capue.

Arbitraria actioe fidei iussor conuenit vt reus: nec ex mora rei est obligatio augetur. **sec.** i. usuris pro stipulatione debitis: et hoc interesse cum officio iudicis mercenario exigat: in tantum durat pro rata in quantum de sorte restat soluendum. b. d. et est famosa et subtilis lex. et diuiditur: quia primo potest vnum dicitur. secundo aliud dicitur. tertio rident tacite obiectio. quarto suam rationem probat per argumentum. secunda ibi: nec oportebit. tertia ibi: neque. n. quarta ibi: eius. **Casus** i. terminis i. prima parte est planus. **Sequitur** ver. nec oportebit. iste ver. legitur in glo. sex modis: et septimo modo secundum **Be.** id ponit casum in nube et lecturas examinabo per contraria. et casum forma sic. vidi qd agit arbitraria contra fideiussorem. qd vtrum iudex debeat habere respectum ad moram ipsius rei principalis: vel ad moram ipsius fideiussoris: ridentur qd ad moram ipsius fideiussoris. nam ex mora ipsius rei principalis: quia forte stetit per eum quominus capue solueret non augetur obligatio ipsius fideiussoris. b. d. **Sequitur** in tex. neque enim. **Ad** predicta oppo. quia si debitor promissit sortem et usuras: et dedit fideiussorem obligatio usurarum committitur: et contra fideiussorem: et ex mora rei principalis. et sic mora rei auget obligationem fideiussoris. ad hoc respondet qd diuersus casus est ille de quo opponitur. nam ibi due sunt obligationes ab initio. i. sortis et usurarum: vnde fideiussor simpliciter acceptus in omni obligatione vnde intercedere: sed hic fors debet iure actionis. interesse vero pro loco non est in obligatione: sed uenit officio iudicis mercenario: quia loco destinato seu tempore debito debitor non soluit. vnde in hoc non tenet fideiussor ex persona rei: nec hoc videtur promississe: sed ex persona sua. b. d. **Sequitur** uer. eiusque dixisti qd hoc inter esse propter locum uenit officio iudicis mercenario probetis hoc. ad hoc rident iurisco. eiusque differentia et casus est planus. **Ad** qd officium iudicis in arbitrariis exerceat et contra fideiussorem: et hoc in prima parte huius legis. **Secundo** no. qd mora rei non auget obligationem fideiussoris: et hoc in secunda parte. **Tertio** no. qd fideiussor simpliciter acceptus uideat intercedere in usuris pro stipulatione. promissis. et hoc in tertia parte. **Quarto** no. qd sublata actione principali officium iudicis mercenarium non subsistit. **Tenio** ad apparatus pro cuius euidetia debes scire qd hic sunt due. glo. magne. vna fuit glo. antiq. et illa fuit a zo. et ista est secunda glo. sup verbo augeri. tamen in illa fuit inserta quedam additio circa finem ipsius qd fuit iordinate posita: ut. j. videbitis. alia est glo. noua accursij. et ista est prima glo. magna: que recitat opi. oium. et propter hoc multa contraria que taguntur etiam in secunda glo. et oes iste varietates respiciunt secundam particulam huius. l. qd dicit qd ex mora rei non augetur obligatio fideiussoris. Ego qd libet particulam legis de se examinabo. **Tenio** ad primam et oppo. qd ex mora fideiussoris non potest agi arbitraria: ut. j. de fideiussore. l. si ex testamento. s. si. **Solu.** si reus principalis

b. C. fideiussor
rio. vid bar.
i. l. iij. s. si. s.
q. q. q. iur.
c. Ex mora
vide insti. d.
ac. s. p. terea
per moder.
d. Tenei.
adde glo. i.
l. sicut re.
j. de fideiuss.
e. Ex mora
an ex mora
rei augetur
obligatio fi-
deiussionis
adde qd ipse
no. i. l. si. j. e.
et moder. i.
fi. de actio.
in. s. p. terea
quasdam.

non esset i mora pueniendi ad locum: ex mora fideiussoris non augetur arbitraria: ut in contrario: sed si est in mora vterque: tamen reus qd fideiussor: tunc agit arbitraria contra fideiussorem ex mora ipsius fideiussoris: non ex mora rei principalis: ita loquitur hic: et sic oportet te intelligere principium qd vterque erat in mora. **Ex** hac solu. habes duo. primo qd fideiussor non tenet ex mora sua: nisi et principalis reus sit in mora. secundo qd ipse fideiussor ex mora sua tenetur. **Ad** primam op. de. l. mora. j. de ver. ob. et. l. si seruus. s. segtur et. s. nuc de effectu. eo. ti. **Sol.** quandoque principalis non est in mora facit die obligationis non uenisse quo ad id qd principaliter in obligatione deducitur: et tunc fideiussor ex sua mora non potest teneri: nisi precedat mora rei. hic est casus hic. nam nisi precedat tempus quo reus potuit peruenire ad locum dies obligationis non uenit: ut. l. ij. s. si qd ita. s. e. quibus reus principalis non est in mora non impedit die obligationis principalis. uenire tunc fideiussor potest teneri ex sua mora: ut. d. l. mora de uer. ob. cu simi. **Et** contra hoc op. ergo in plus tenebit fideiussor qd principalis contra. l. hi. q. accessionis. j. de fideiussore. **So.** fideiussor non potest in plus teneri qd principalis in his que principaliter deducuntur in obligationem. sed in his que post facto propter aliquod factum: uel non factum incipiunt deberi potest fideiussor in plus teneri qd principalis: ut hic. et qd. s. pri. dixi. et pro hoc dico qd si principalis non promiserit penam: et fideiussor intercesserit promittendo penam non uiciatur fideiussio. **Ad** secundam oppo. qd fideiussor nunquam ex mora sua possit teneri: ut. l. si libertus moras. j. de ope. liber. et. l. cu filios. s. i. de uer. ob. **So.** aut loquor in obligationibus facti: et loquitur contraria qd dicitur: ut ibi. aut i obligationibus dandi: et tunc aut loquor de interesse qd uenit propter locum. et potest fideiussor in plus teneri ex persona sua: ut hic. aut queris de usuris: et tunc siquidem de his que ueniunt officio iudicis mercenario in actionibus bone fidei: tunc fideiussor non potest teneri ex sua mora: quia ipse semper tenet actionem stricti iuris. f. ex stipulatione: ut. l. bladius. C. de fideiussore. et. l. v. s. satis acceptio. de uer. ob. sed si acciperes fideiussorem large: ita qd comprehenderet madatorum: qd tenet actionem bone fidei: tunc posset teneri ad usuras ex sua mora: ut. l. mora. s. in bone fidei. j. de usu. sed si queris de usuris que ueniunt ex stipulatione: tunc si in sorte tantum intercessit ad usuras non tenet: ut. l. fideiussores magistratuus. j. de fideiussore. sed si promittit simpliciter: tunc tenet tam ex mora sua qd principalis rei: ut hic in tertio rursus: et hoc uoluit tangere quedam additio: que fuit facta circa finem secunde glo. magne que tam ad additio male est signata: et ideo uideas eam ne erres in intellectu glo. **Ibi** uideat etiam qd ex sua persona et. et est additio: nec bene continuat cum precedentibus: et durat usque ibi: hic in sorte tantum intercessit. et. et illud hic est forte in et. debet coniungi cum precedenti parte glo. quia est de glo. veteri. **Tenio** ad secundam partem et op. qd ex mora rei augetur obligatio fideiussoris: ut. l. mora rei de uer. ob. glo. prima magna istud contrarium signat simul cum contrario. de. l. qro. et pcedit ad solutionem contrarium. d. l. qro. et istud omittit. secunda uero glo. magna in pri. istud soluit et bene. nam ibi mora rei nocet fideiussori ad perseruandam obligationem in que obligat? erat: ut iterum speciei non liberet: non aut auget: ut aliqd addat. **Op. ij.** de. l. qro. j. locati. ubi mora rei auget obligationem fideiussoris: et facit eum teneri ad usuras. huius timore sunt i hoc uer. septem lecture quarum quibus ponunt i prima glo. magna. sexta in secunda glo. magna. septima tagit in quedam glo. pua. que est sup uerbo pro reu. **Tenio** ad primam. dico qd hic fideiussor intercessit i certa qritate limitata. vnde non tenet i plus ex mora rei i contrario intercessit simpliciter. ista leg. l. i se sit uera. p. d. l. fideiussores magistratuus. tamen qritu ad hac. l. i. est uera: quia secundum hoc non esset differentia inter interesse ratione loci: et usuras cui? contrarium uult bec. l. et ista reprehensio tangit in si. secunda glo. magne iugedo eam: ut. s. dixi. unde alij legunt secundo modo qd hic simpliciter intercessit i oem casu. sed id non auget obligatio fideiussoris: quia fors iaz

erat soluta. iō non pōt agi pro interesse: ut hic in fi. l. z fm hoc est differentia inter obligationē usurariū debita rū ex stipulatōe: z hoc interesse: qa sorte soluta vsure pñt adhuc peti: z hoc vult dicere: ista. l. C. 3. ptra hoc op. 5. tex. q. dicit nō augeri. cū. n. sit soluta obligatio quō qñf de ei^o augmēto. rñdēf qđ hic pñderauit illud qđ fuit añ solutionē factā. ista lec. pñt diuinationē: nec vñ de mē te hui^o lre qđ i hoc casu fors esset soluta. nā tūc iuriskon. ponit p cōstātū qđ interesse nō possit peti: ut i fi. l. vñ de alij legūt tertio mō: z dicūt qđ hic nō auget obligatio si deiusforis: qa nō erat in mora ipse: nec ab eo pot erat vl lo mō peti: qa forte re^o pñcipalis erat fortior: z citius potuit puenire ad locū. Fideiusfor erat debiliōr: z sic tardi^o potuit puenire ad. locū merito cū in nullo possit cōueniri: vt. l. si ex testō. in fi. de fideiuf. obligatio ei^o nō auget p rei morā. s; si ponerem^o vtrūq; eē i mora obli gatio fideiusforis auget ex mora rei. p. d. l. qro. ita i telligūt isti. Pet. dicit hāc lec. nō eē verā: qa debilitas fideiusforis nō d; attēdi. nā casus supueniēs i psona ei^o q d; nō nocet creditori: vt. l. ad diē. j. de ver. ob. pōt. n. mittere aliū si ipse nō pōt ire. certe dictū Pet. pōt eē ve rū si debilitas supuenit fideiusfori post obligationē cō tractā: s; si tpe obligatōis fideiusfor esset debiliōr reo: tūc qñtas psona cōsideraref: ut. l. pñnuus. §. cū ita de uer. ob. vel ut ista obiectio petri cesset potes pōere exē plū: fideiusforē nō eē i mora z pñcipalē sic ex diuersi tate locorū: qa loc^o ubi fideiusfor promisit magis dista bat a loco solutōis. ar. l. i eādē. in fi. de duo. reis. z tāgīf i hac glo. circa lec. Jo. qñtā. hēc lec. pñt diuinationē tūc nā est i se qñtū ad casū. l. nō inquātū cōcedit fideiusfo rē teneri ex mora rei: si ipse fideiusfor nō esset in mora: vt uidebitis. j. vñ de alij legūt qro mō qđ hic pueniebat capue. l. i loco destinato solutōi. vñ de nō ē arbitraria: vt. l. q. si ephesi. in pñ. s. e. C. 2. ptra hoc oppo. quia si hoc esset tenerē ad usuras debitas officio iudicis: si cō ueniref in loco destinato solutōi. p. d. l. quero. z tex. hic in sequē. ver. vñ velle facere differētiā inter usuras debi tas ex stipulatōe: z debitas officio iudicis. So. fateor p trariū si fideiusfor intercessisset in cōtractu bone fidei s; hic. iō in tex. sit mēto de usuris debitis p stipulatōnē qa intercessit i ptractu stricti iuris: z iō nō deb. eē. ista lec. nō est vera: z cōtinet diuinationē. z vñ cōtra tex. in pñ. q dicit si alibi qđ capue petaf z c: vñ de alij: ut Jo. legūt quito mō. z incipit eius lec. ibi uel clarius z c. qđ hēc. l. loqur in fideiusfore q intercessit simpliciter: z qđ nō ē soluta fors: z qđ fideiusfori ē in mora: z qđ cōuenit alibi qđ capue: z sic excludūt oēs lec. pcedētes. Ad. l. qro rñ. qđ ibi loquit in usuris debitis offō iudicis mercena rio qđ deseruit actōi bone fidei fm naturā ipsius actio nis. merito fideiusfor simpliciter acceptus ad illas tene tur: s; Bla. dixerit p trariū ad cuius rōnē plene rñdēf p glo. in. d. l. qro. hic vero loqmur in interesse qđ venit ppter locū in actōe arbitraria offō iudicis pter naturā actōis. merito ergo ad hoc fideiusfor nō tenet: ita loq tur hic. z sic hēs notare tres casus interesse ppter locū vt hic. vsuras debitas ex stipulatōe: ut in sequēti rñso. itē vsuras debitas p officū iudicis in actōibus bone fi dei: ut. d. l. quero: z hoc clare examināf in vltima parte huius glo. z hāc opi. tenuit Dy. in repe. hui^o. l. A. Bar. ti. filli. repñdēt hāc lec. qa pacta in cōtinēti appōita i sunt: z iformāt actōnē: vt videātur eē eiusdē nature: ut .l. lecta. si cer. pe. s. s; hic i ipsa stipulatōe fit adiectio lo ci de soluēdo capue: z ppter locū h; iudex arbitriū in hac actōe: ergo vñ illud hēe ex natura actōis. Pet. ē in repetitōe hui^o. l. dānat rōnē Jo. qa si i usuris tenet fide iusfor simpliciter accept^o: qđ usure sūt odiose: z debēt creditori nō pteplatōe alicuius interesse. multo magis i isto itereffe deberet teneri i quo cōsideraf dānū emer gēs: z lucrū cessans: ut. s. eo. l. iij. §. nūc de effectu. vñ 30 legit sexto mō. z eius lec. ponit in secūda glo. ma gna ibi: sed adhuc vñ i totū teneri: z ēc i sūma. C. locati

circa fi. vt dicamus idē eē in hoc itereffe: z usuris debi tis ex officio iudicis: sed distinguamus sic. aut tpe quo intercedit fideiusfor vsure debebātur: vel interesse p p locū: z fideiusfor simpliciter acceptus tenebit: ut. d. l. qro: aut tpe quo intercessit nō erāt usure debite: vel in teresse. z tūc ex mora rei nō augebit obligatō fideiusso ris. ita loqur hic. C. 2. ptra hāc lec. facit. j. e. l. fi. So. di cit Azo. ibi format qñnē z nō respōdet: ut ibi plene exa miabo. z i hac lec. residēbat marti. filli. z ia. bu. Ista lec. Azo. est cōtra casum. l. si post ea. j. rē pu. sal. fo. vbi fide iusfor simpliciter acceptus tenet ad usuras: qđ nō debe bāt tpe quo intercessit. vñ de Pet. legit hanc. l. septimo mō. z dicit qđ hēc. l. cōcordat cū. l. qro. nā nec hic: nec ibi obligatio fideiusforis auget: sed usura vel interesse p officū iudicis debet. ista lec. tacite tāgitur: z repñdēt dif hic p glo. parūā sup verbo per reū: qa hic obliga tio assumitur large: z cōprehēdit ēc id qđ officio iudicis debet. z hoc est qđ uoluit hic dicere iuriscō: qa officū iudicis hic nō exercebit circa obligationē fideiusforis ppter morā rei. Quid ergo dicemus. dico qđ opi. Jo. ē uerissima: qa aliud i itereffe debito ppter locū: ut hic aliud in usura debita officio iudicis: ut i cōtrario rōnē assigno: s; rō Jo. posset etiā sustētari. tūc rō uera ē quā ponit hic iuriscō. nā illud quod mouet officū iudicis in actōe arbitraria p p locū nō ē mora nō soluētis tūc: s; ē ēc: qa alio loco petif: z alio loco qđ ad solutionē cogi tur: qa si i loco destinato cogēretur nō esset actio arbi traria: ut. s. e. l. q. si ephesi: s; ergo reus pñcipalis sit in mora apparet qđ in ei^o psona nō cōcurrat id qđ causat iudicis arbitriū i hac actōe: qa ab eo nō petif aliqd: s; a fideiusfore: qa igit a fideiusfore petif: z a fideiusfore fit executio: z sic cū eo agif ille actus q parit arbitrium iudicis. merito eius psona inspiciat: z hoc dicit iuriscō. i ver. se. vbi dicit. hic aut vna pecunie credite ē circa ei^o executionē z c. actus ergo cogēdi ad soluēdū in alio lo co est ille q arbitriū iudicis pñcipaliter producit: q cū gerat cū fideiusfore merito eius psona inspiciat: z hūc i tellectū ad hāc. l. habuit Pau. iuriscōsulti. j. e. l. fi. z ibi declarabo: sed in actōibus bone fidei istud qđ causat officū iudicis ad vsuras est pñcipaliter natura obli gatōis pro qđ fideiusfor intercessit. merito auget obli gatio ex mora rei. z iō circa hoc habere mus distingue re: sed circa hoc distinguā. j. e. l. fi. q lex ē declaratio hu ius. l. C. Venio ad tertiā pte: dñ hic qđ hoc interesse venit officio iudicis. ptra de. l. stipulatōes nō diuidunt ver. celsus de ver. ob. z de act. emp. l. i. in pñ. z de cōdi. furti. l. in re furtiua. So. ibi loqur in obligationibus fa cti: z de interesse qđ succedit in locū ipsi^o pñcipalis ob ligatōis qđ itereffe vñ tacite pmissuz. hic loquit de iter esse qđ venit extrinsecus: ut. l. iij. §. nūc de officio. s. eo. C. Venio ad vltimā pte. z vñ qđ sorte soluta remaneat actio p p istud interesse: ut. s. eo. l. iij. §. itē iulia. Sol. et istud p trariū tāgīf in prima glo. magna. circa prin. qñ te lec. dic breuiter qđ ibi fuit solutū adiecto: hic ipsi pñ cipali debitori. ut ibi dixi. Ultimo op. de. l. si p fure. in prin. s. de cōdi. furti. So. istū passū quō z qñter solu ta sorte remanet actio examinabo vobis. j. e. l. fi. vbi glo. plenius tangit.

S qui certo. Nō pōt creditori iūto alibi solui qđ i loco destinato. h. d. C. 2. p. s. e. l. iij. §. z ge neraliter. vbi ē electio rei: vbi soluat añ petitionē So. qđ itelligūt hic post lit. cōte. tu dic fm glo. qđ ibi fue rūt plura loca alternatiue destinata. vñ reus pōt elige re vnū ex illis ante lit. cōte. nō aut aliū locū tertium. ita lo qur hic. qđ itellige: nisi offerret qñtātē: z interesse ac toris p p locū: qa tūc cogeref actor vbiq; qz recipe ar. ei^o qđ no. i. l. q rome i prin. de n. ob. C. Itē op. qđ possit vbiq; solui: vt. l. cōtinuus. §. cū ita. de n. ob. Sol. glo. plurib^o modis tene illā qđ pōt soluere vbiq; soluendo sorte z itereffe: ut. s. dixi vel dic qđ ibi locus fuit appo

C Peti adde bar: in al. de pu pillo. §. si qđ ipi ptoz d operi. noz nūc i. iij. lec. b C Tenetur hanc opi: nio. martini fillimani te net hic. Ja but. z i. l. fi. deiusfor. §. de fideiusfo.

situs grā rei: & hoc cōstat. & iō nō dō haberi ipsius loci rō: ut ar. l. in fideicommissi. §. cū pollidius. j. de vsu. & l. si ita relictū. §. pegafus. de. le. ij. & l. eū q. alias incipit iabo lenus. j. de an. lega. & isto casu pōt reus ubiqz solvere. hoc est sicut posset si locus nō esset adiectus: ergo pōt solvere i loco domicilij actoris: vt videbitis. j. ti. i. l. itez illa. Ex p̄dictis pōt distinguere. aut locus apponit grā actoris: aut rei: aut gratia vtriusqz. Siquidem gratia actoris: vel vtriusqz: aut reus vult solvere i altero ex locis destinatis: aut in tertio loco. & si in tertio loco: tunc aut vult solvere sorte tm̄. aut sorte & itereffe: ut ex p̄dictis p̄z & d. l. q. rome in prin. de ver. ob. & ibi etiā dixi.

Ex. l. sequenti.

CAn ex mora rei augeat obligatō fideiussoris simpliciter accepti: ibi. Pro declaratōe. Et an recipiēdo sorte quis sibi preiudicet in itereffe: ibi. Ultimo.

I post moram. *Ista. l. est magis difficilis*

q̄ sit. l. centū capue. §. eo. & est glo. illius. & fm

Jo. legit vno mō. & ista subdividit in duas. fm a30. legitur duobus modis: fm quosdā alios modernos legitur alio mō. ego ponā casū verū fm Jo. postea i p̄secutōe materie declarabo lec. oium. & h. d. Fideiussor simpliciter acceptus nō tenet ad itereffe pp locū ex mora rei et p̄cedēte: nec admittit q̄ simplex solutio p rata sortis & itereffe facta eē videat. h. d. & dividit: q̄a p̄mo format qōnē. secūdo r̄ndet ad illā iducēdo similia. tertio circa p̄dicta mouet vnū dubiū. q̄rto illud determinat & declarat. secūda ibi: adeo. tertia ibi: nisi si q̄s. q̄rta ibi: qd nō puto. Casus i terminis i p̄ma pre ē planus. Segf h. adeo. r̄ndet iuriscō. adeo hoc ē i tm̄. ē hoc vez q̄ illud itereffe nō ē i obligatiōe i p̄cedēti cau: ut. l. sicut ē verū q̄ sorte soluta: ut si capue petat hoc ē i loco desinato cessat arbitriū iudicis: nec debet itereffe. h. d. vide litterā.

CSegf h. nisi si q̄s dicat. istat q̄rēs dixistis q̄ sorte soluta cessat arbitriū iudicis. p̄tra sorte soluta simpliciter d̄z itelligi esse soluta p rata sortis & p rata itereffe: ergo remanet petitio ei qd restat de sorte & itereffe p rata. r̄ndet iuriscō. illud qd dixi. §. de sorte itereffe soluta eēt verū: nisi ista oppositio obster: h̄ bec oppositio facit me dubitare. hoc dicit iste h. nisi si q̄s dicat & c. & ista ē plana. **C**Segtur h. qd nō puto. istat q̄rens qd v̄ vobis dñe iuriscōsulte de ista oppositōe: erit ne vez q̄ videat solutū p rata sortis: & itereffe: r̄ndet q̄ hoc nō putat admittēdū imo totū cōputat i sorte: & eā accipiēdo v̄ penā remississe hoc ē itereffe pp locū. h. d. & hēs hāc. l. fm hāc. lec. satis plane. **C**Pro declaratōe huius. l. reuoco i dubiū. h̄. secūde ptis. f. h̄. adeo. qd velit dicere tenēdo istā lec. Jo. r̄n. p̄ itelligi duobus modis. vno mō q̄ r̄ndet ad. q. ut. §. dixi ponēdo casū: & h̄ h̄c modū variat itellectus huius l̄e duobus modis. uno mō: ut ponat: ut p̄ sic: & sic sit aduerbiū similitudinis: ut dixi. §. i positōe casus. alio mō: ut ponat: ut p̄ q̄. & sic sit p̄iunctio: & erit sc̄sus: ut r̄ndet sic. adeo. i. intrin. uerū ē q̄ itereffe nō ē i obligatiōe fideiussoris: ut p̄ q̄: nūc soluta sorte: vel si capue petat cessat arbitriū iudicis: & sic ex hac positōe q̄ itereffe nō ē i obligatiōe sequit iste due illatōes. f. q̄ sorte soluta nō pōt peti itereffe. itē q̄ si capue petat nō pōt peti itereffe: inuit ergo a p̄trario sensu: q̄ si esset i obligatiōe posset peti et forte soluta. vel si capue petat. hoc aut ē falsū: ut. §. e. l. centū capue. & l. q̄ si ephesi. i. pri. ergo p̄cludit q̄ bec l̄ra nō possit hoc mō legi: ut ponat: ut p̄ q̄. & sic sit p̄iunctio: & hoc ponit glo. hic sup verbo: adeo q̄ mere respicit lec. Jo. vide eam. Tu h̄o dic q̄ et legēdo: ut p̄ q̄ pōt sustineri. p̄mo q̄a l̄ra dicit: nūc quoqz exponēdo quoqz p̄ ēt. & sic ipliat idē a p̄trario. vñ argumētū a p̄trario sensu q̄ glo. sumit pp qd ab ista lec. recedit: nō pōt hic sumi: vel aliter. posito q̄ dicitio quoqz nō iplicaret idē a cōtrario: h̄ argumētū a cōtrario posset hic sumi: ut glo. dicit p̄cederet adhuc bec lec. nō ob. cōtraria. nā itereffe pp locū eē i obligatō

ne pōt itelligi duobus modis. p̄mo i obligatiōe large: & i p̄prie. hoc ē i iudicis offō: & hoc mō nō posset hic sumi argumētū a cōtrario sc̄su: q̄a forte soluta nō pōt iudicis officiū remanere: ut. l. centū capue. §. eo. i. fi. h̄ si accipis obligatiōe p̄prie: tūc ar. a cōtrario sensu p̄cedit. nā si ē i obligatiōe sorte soluta posset adhuc peti inter esse. idē si capue peteret: sicut dicim⁹ i usuris debitis p̄ stipulationē: ut. d. l. centū capue. §. eo. Alio mō legitur iste. ver. adeo. fm lec. Jo. q̄ hic nō r̄ndet qōni: h̄ totū sit de qōne p̄cedēti: & in uer. nisi si q̄s dicat & c. formet aliud dubium & in fi. in uer. qd nō puto. r̄ndet ad. q. vtrāqz. f. q̄ nō puto admittēdū: ut fideiussor teneatur nec p rata sortis: & itereffe itelligat solutū: & ista lec. tā ḡi i penulti. glo. huius. l. **C**Sum expediti de lec. Jo. cōtra quā op. & v̄ q̄ si fideiussor acceptus ē post morā teneat ad itereffe: ut. §. e. l. centum capue. fm lec. a30. & l. q̄ro. i. prin. j. locati. Huius timore a30 legit hāc. l. duobus modis. p̄mo q̄ hic fideiussor iterefficit i certā sumā noīati. & fm hoc tota lex legat. put. §. dixi fm Jo. eo excepto q̄ hic pono qd iterefficit in certā sumā specialiter. h̄ fm io. simpliciter ista lec. nō ē uera. p̄mo quia bec lex nō haberet dubiū. secūdo q̄a p̄tra rex. q̄ dicit q̄ fideiussor iterefficit ei⁹ noīe: & sic simpliciter n̄ exprimēdo q̄ritatē. vñ ip̄semet a30 recessit ab ista lectu. & legit hāc. l. alio mō v̄z qd huic q̄stioi face in prin. nō r̄ndet: sed formet aliā cui r̄ndet: & ista lec. tāḡi hic i secūda glo. huius. l. & explicat clarius. l. centū capue. §. e. in secūda glo. magna ibi: h̄ huic solutōi & c. & fm hāc lec. diuidit de hāc. l. q̄a p̄mo format vnā. q. cui nō r̄ndet. sc̄do i h̄. adeo format aliā vtrū sorte soluta: vel si petat i loco desinato cessat arbitriū iudicis. tertio in uer. nisi q̄s. ad illud qd dixerat de sorte soluta. facit vnā rōnē p̄ quā oī d̄r nō cessare iudi. arbitriū sorte soluta. iiii. i. ver. qd nō puto. determinat sc̄bam qōnē dicēs: q̄ sorte soluta cessat arbitriū iudicis. nō ob. argumēta p̄dicta: & sic ad p̄mā qōnē nō ē r̄nsū. si ergo querat qd iuris: Rñ. q̄ erit i obligatiōe fm opi. a30. ut. §. d. l. centū capue. & l. q̄ro. j. locati. qd an sit verū statū dicit. Circa hāc lec. q̄ro & reuoco i dubiū itellectū ver. adeo: Rñ h̄z a30. hic formatur noua q̄stio. & illud qd dicit de sorte soluta itelligo a reo: uel a fideiussore nō curo. Lū. n. re. si capue esset: n̄ posset i plus p̄ueniri: ergo nec fideiussor q̄ n̄ pōt i pl⁹ tenere. & sic bec q̄stio nō referat: ut dep̄deat a qōe p̄posita. **C**Extra istā opi. op. q̄a h̄z a30. fideiussor tenet ad istō itereffe iure obligatiōis: ergo et forte soluta ab eo poterit peti. Sol. ut dixi iste h̄. nō referat ad p̄mū casū: tñ si referat idē esset. nā cū p̄cipalis habeat iustā cām in se: qd sorte soluta n̄ teneat ad itereffe: ergo nec fideiussor q̄ i duriorē cām nō pōt teneri: ut. l. bi. q̄ accessiōis. de fideiussor. S3 adhuc istat q̄ i pl⁹ tenet fideiussor h̄z opi. a30. q̄a tenet iurē obligatiōis: & sic efficacit⁹: q̄ re. q̄ tenet offō iudicis. Sol. nō tenet i plus aliquo de q̄tuor modis q̄ ponit in. §. plus insti. de act. h̄z teneat efficacius & istud obligatiōe fideiussoris nō viciat: ut hic: sicut si intercederet p̄ obligato naturaliter: ut no. in. l. si pupillus. de uer. ob. & hoc uoluit dicere qdā glo. hic posita sup verbo soluta q̄ tota respicit lec. a30. uer. quia bec lec. a30. q̄ iste uer. adeo nō referat ad p̄cedētia v̄ aliquātulū repugnare l̄e. iō qdā moderni tenētes lec. a30. v̄z q̄ fideiussor simpliciter teneat ad itereffe legūt istū h̄. adeo alio mō. f. q̄ qōni facte r̄ndet hoc mō. f. q̄ sitū ē: an fideiussor acceptus post morā nō teneat ad itereffe: nec sit i obligatiōe: r̄ndet q̄ hoc ē uerū adeo: hoc ē in tm̄ q̄ sorte soluta: uel si capue petat cessat arbitriū iudicis. q̄si dicat i istis tm̄ duobus casibus ē uerū quod non ē i obligatiōe. alias secus. & sic opi. a30. remanet h̄a. cetera nō mutāt. Est ne uera ista lec. certe nō. p̄rio: q̄a ut dixi uobis. §. e. l. centū capue. itereffe rōne loci nō causat p̄cipaliter a mora rei: sed ex eo ēt q̄ q̄s cogit ad soluedū i alio loco. & iō istud officiū d̄r ipsā p̄dē nationē respicere. & executionē: ut ibi uidisti. vnde l̄z

XII

retus esset i mora. z actor uellet petere: ut hic dicit rex. nō tñ ad huc petierat: nec litē p̄testatus erat. unde inter esse nō erat ad huc in officio iudicis: merito fideiussor simpliciter acceptus ad illud nō tenet. z hoc ē qd vult hic dicere pau. iuriscō. Idē si ponemus litē p̄testat. eē: z post lit. cōte. fideiussorē acceptū. si tñ esset aliq̄ eq̄tas q̄ moueret officiū iudicis ad faciēdū q̄ solu er et in loco destiato: vt. s. e. l. q̄ si ephesi. s. iterdū. s. si eēt lis cōtestata: nec aliq̄ equitas esset q̄ illud iduceret: tñ cū iā fundata esset equitas q̄ arbitriū iudicis inducit ad cōdēnādū sup̄ itereffe rōne loci dicerē fideiussorē simpliciter acceptū teneri: z hoc mō posset eē p̄a opi. azo.

CScdo displicet opi. azo. in alio. nā ipse ponit q̄ posito q̄ fideiussor teneat ad istud itereffe. tñ sorte soluta nō poterit peti. hoc ē falluz. nā lz p̄cipalis teneat officio iudicis: qd nō pōt subsistere p̄cipali actiōe sublata ut. l. cētū. s. e. tñ fideiussor tenet iure obligatōis p̄prie: ut no. j. locati. l. quero. z iō sorte soluta cōtra fideiussorē posset agi ad itereffe. sicut dicim⁹ in vsuris debitis p̄ stipulationē: ut. d. l. cētū capue. s. e. z hoc ē q̄ voluit hic q̄rere iuriscō. in ver. adeo. fm q̄ dicitio: ut ponit p̄ q̄: ut s. dixi. nec ob. si dicitis: ergo itereffedit i duriorē cām q̄ p̄cipalis: qa nego istā. nā lz p̄cipalis sorte soluta nō possit cōueniri hoc cōtingit ex stulticia actoris q̄ sortez recepit sine itereffe: nō ex natura obligatōis. poterat. n. actor nō recipere. vñ cā ex hoc nō d̄ durior. nō. n. debemus p̄sumere q̄ actor sit stultus z sorte recipiat sine itereffe.

CTeneam⁹: ergo lec. Jo. Aliū ut do. nico mat. legūt hāc. l. alio mō: z est bona lec. vt hic intelligat in fideiussore iudi. solui: z fm hāc pone casū. cū reus esset i mora pueniēdi capuā. z sic i alio loco vellē agere cōtra eū vel ei⁹ pcuratorē: z dedissē libellū ipse dedit fideiussorē iudicatū solui. q̄rit an illud qd accedere pōt obligationi ex snia iudicis sit in obligatōe fideiussoris. z hoc p̄mo.

CSegtur ver. adeo. i quo q̄rit: an hoc casu hoc ē cōdēnatōe secuta sorte soluta: uel si capue petat ex p̄dēnatōe an cesset officiū iudicis: hoc ē cesset deberi illa q̄ritas q̄ accessit seu debetur p̄ officiū iudicis. Segtur vñ. nisi si qd dicat hic nō mutat casus. Segtur uer. q̄ non puto. hic rīdet ad ambas q̄stiones dices q̄ non putat hic admittēdū. l. q̄ itereffe nō sit i obligatōe: qa imo ē i obligatōe in tātū hoc nō putat: q̄ ēt nō putat admittēdū q̄ sorte soluta videat remissa pena hoc dicit s̄z eū.

CLōtra hāc lec. op. qa nemo suo noie cōuentus cogitur satisfare iudicatus solui: ut insti. de satisfda. s. si no. Rñ hic cōueniebat procurator: vel ipse satisfdedit sua spōte iudicatū solui.

CSed cōtra hoc op. de rex. q̄ dicit eius actōis noie: ergo nō satisfdedit iudic. sol. Sol. i tellige q̄ satisfdedit iudicatū solui eius actōis noie. Itē op. fideiussor simpliciter accept⁹ nō tenet ad itereffe p̄ locū: ut. s. e. l. cētū capue. So. ibi loqtur i simplici fideiussore. hic i fideiussore iudicatū solui q̄ i sua obligatōe vñ h̄re respectū ad id qd p̄ iudicē poterit iudicari: ut. l. iudi. sol. j. iu. sol. z. j. loca. l. q̄ro in prin. ibi. ac si fideiussisset. inquātū illū cōdēnari zc. z bec opi. satis vera ē in se.

CItē op. s. de i lit. iurā. l. i. Sol. ut. ex his q̄ ibi dixi apparet. z ista lec. ē satis uera in se. tñ lec. Jo. magis applaudet l̄re. iō eā tene.

CEx p̄dictis ergo: z ex his q̄ dixi in. l. cētū capue. s. e. p̄ro declaratiōe p̄sentis materie vtrū fideiussoris simpliciter accepti augeat obligatio ex mora rei. sic distingue: aut loqmur in vsuris debitis p̄ stipulationē: aut in vsuris debitis p̄ officiū iudicis aut i itereffe. primo casu aut stipulatio vsurarū p̄cessit obligatiōe fideiussoris: z tenet: ut. s. e. l. centū capue. aut secuta est: z nō tenet. ar. l. h. s. de pac. secundo casu aut mora p̄cessit. z sic usure iā officio iudicis debebant z fideiussor sine dubio tenet: ut. l. q̄ro. i prin. j. loca fm lec. azo. aut nō p̄cessit: s̄z secuta ē. z tunc sūt opi. tu tene opi. io. q̄ ēt tē obligatō fideiussoris augeat: qa tales vsure vñt fm naturā actōis ex offō iudicis: ut. d. l. q̄ro. z. l. si postea. j. rē pu. sal. fo. tertio cāu qñ q̄ris d̄ itereffe: aut

q̄ris d̄ itereffe qd succedit i obligatōe p̄p morā: ut i obligatōib⁹ sc̄i. z tūc augef obligatō fideiussoris: ut. l. cū fili⁹. s. i. de uer. ob. z. l. si libert⁹ morā. de ope. liber. z. l. si stipulat⁹ es. j. de fideiuf. z eo. ti. l. si qd pro eo. in prin. cū si mi. aut q̄ris de itereffe qd uenit p̄ officiū iudicis rōne rei. z tūc idē: ut. l. mora. j. de uer. ob. z. l. si seruū. s. nunc videamus. eo. ti. aut q̄ris de itereffe rōne loci: z tūc: aut fideiussor p̄misit iudicatū solui: z augef ei⁹ obligatio ex mora rei: ut hic fm vltimā lec. z i alijs. ll. s. alle. aut fideiussor simpliciter. z tūc aut ante morā rei: z nō augef eius obligatio: ut. l. cētū capue. s. e. aut post morā rei: z tūc aut post morā z ante lit. p̄test. intercessit. z idem: ut hic fm lec. io. quā. s. e. tenui. aut post morā: z post litis p̄testationē: z tūc ex tali p̄cedēte mora augef obligatio fideiussoris. z hoc mō pōt p̄cedere lec. azo. hic posita vt. s. dixi.

CLenio ad ver. nisi si qd zc. z q̄ro q̄liter fiet ista cōputatio. glo. istam rōnē calculat vno mō fm Jo. alio mō fm marti. q̄libet calculatio est recta z bona: tñ calculatio. Jo. plus placet. q̄ posuit q̄ cētū erat fors. et hoc iō: qa hec lex est facta ad declaratiōe. l. cētū capue. vbi ponit in tex. q̄ cētū erat fors: z q̄ hec lex sit facta ad illi⁹ declaratiōe apparet: qa illo themate posito p̄ cōstātū q̄rit si post morā factā quo min⁹ capue solueretur zc. vt hic i pri. l.

CActio ad vltimā p̄tē. d̄r hic q̄ simplex solutio nō pōt itelligi facta p̄ rata sortis z itereffe. p̄tra. j. de solu. l. i. ubi simplex solutio prius cedit i vsuris q̄ i sorte. z. C. de solu. l. i. So. illa regula nō h̄z locū in pena seu sorte: q̄ uenit p̄tra naturā actōis: ut hic qd ē notandū.

CAltio op. z vñ q̄ sorte soluta remaneat pena seu petitio pene: ut. l. si p̄ fure. in prin. z. s. i. s. de cōdi. furti. z. l. ij. in prin. si qd caut. z. s. e. l. iij. s. itē iuli.

CUius timore glo. tua hic vltima distinguit. aut loqmur in penis legalibus: z tūc loqtur. l. si p̄ fure. qd plene dicit ut dixi. l. i. q̄ ea mēte de fur. aut loqmur i penis q̄ ueniūt iure obligatōis. z tūc aut loqueris de obligatōibus iudicialibus. z tūc dicit: ut. d. l. ij. si qd cau. aut i penis conuēntionalibus. z tūc aut est simplex pena. z tūc distingue aut fuit dictū rato manēte pacto: aut nō. qd plene dicit: ut. l. q̄ fidē. s. de transac. aut fuit usura: z non vñ remissa solutiōe sortis: ut. l. cētū capue. s. eo. aut loqris de itereffe qd uenit p̄ officiū iudicis: z ista ē materia n̄a. circa quā dicit. aut fors soluit adiecto z remanet petitio itereffe: ut. l. iij. s. itē iulia. s. eo. aut soluit ipsi p̄cipali creditori. z tūc aut soluit ipsi sciētī: z extinguit petitio itereffe: ut. d. l. cētū capue. z hic i si. aut soluit ipsi ignorāti z remanet petitio itereffe: uel actio p̄ma: uel actio de dolo: uel actio in factū: ut habuistis no. s. de tritica. l. in hac i glo. sup̄ vñ. liberari. videbitis i. l. iij. s. si reddita. j. cōmo. z. l. i. elegāter. s. nō solū. s. de dolo.

CUltimo q̄ro qd si creditor recipiēdo sorte p̄testatus ē saluū sibi eē ius suū sup̄ itereffe: an p̄ hāc p̄testa. sibi ius suum cōseruauerit. ista qd rēdit i hoc: an recipiēdo sorte p̄dāf petitio itereffe rōne tacite uolūtatis: vel tacite remissionis: an ex alia necessitate iuris: qa p̄testatio recipiētis ipedit illud qd ueniebat ex sua tacita uolūtate seu remissione nō aliud. ut. l. at si qd. s. pleriqz. de religio. z sū. fu. z no. in. l. alimēta. C. de. neg. gest. z q̄ ista peti. in itereffe p̄dāf ex tacita remissione vñ tex. hic i si. In p̄trariū q̄ p̄dāf ex iuris necessitate vñ casus in. l. cētū capue. in h. s. eo. z. C. de positi. l. iij. vbi d̄r q̄ p̄dāf ex necessitate: qa cū sit officiū iudicis mercenariū nō pōt subsistere p̄cipali actōe sublata. p̄det. vñ dicere q̄ nō possit qd reseruare istud ius p̄ p̄testationē p̄ rōnē p̄dictaz: qa ex iuris necessitate hoc euenit nō ex tacito p̄sensu. mibi vñ dicitēdū q̄ si qd recipiens expresse liberaret solutem a sorte: p̄testādo q̄ sibi remāeat saluū ius petēdi itereffe q̄ tūc p̄be. dicat verū. s̄z si nō liberaret s̄z simpliciter sorte solutā reciperet cū illa p̄testatōe q̄ tūc p̄testatio si bi prodest i hoc. f. q̄ nō videat liberatus a sorte: sed remaneat petitio sortis p̄p itereffe. hoc p̄batur. s. e. l. iij. s. itē iulia. vbi solutio facta adiecto nō liberata sorte p

a C. l. centus capue. z ad de p eadem bar. in dicta l. cētū. s. eo. b C. Sorte soluta vtrū sorte soluta remaneat p̄a seu accessoriū i petitio ne. adde qd no. bar. i. l. si cui. s. q̄ sacz de solu. z ibi allegat istā. l. et qñ postea cōuēntionalis succedat loco itereffe: tunc sublata petitio sortis videt p̄na remissa. l. p̄da. de ac. emp. si vero pena succedit loco conuēntionalis tūc si p̄rio soluit res submo. ueret petitio pene nō ē. l. si duo. s. itē si duo. s. si qd cau. l. ita demū. s. de arb. z no. doc p̄ glo. in. d. l. ij. si qd caut. in prin. z vtrū accipiēdo p̄tum videat remissū p̄o p̄te vide no. in. l. in execu. tōe. s. p̄. de ver. ob. z. s. l. pri. z no. i l. ij. in pri. si qd cau. q̄ q̄ trāsgit sup̄ p̄ctu p̄cipale: videat trāsgere sup̄ p̄a vt ibi. sc̄cus si esset transactū sup̄ actione sortis nō sup̄ cōtra ctu sc̄cuduz bal. no. in. l. iij. in prin. de fru. z lit. exp̄. z an q̄ petit rē vide atur renūciat p̄te. vide i l. cōmissorie. C. de pac. i ter em. z vñ et an mari tus q̄ post moraz recepit dotē p̄o sit de per se petere fru. ctus z accessōes ad hoc vide bal. in. l. si. s. p̄. C. de iur. do. z no. vñ imo. post ang. in. l. si infulā. i pe. carta. i s. vl. restat de ver. ob.

ADDE. an soluta forte possit peti i. teresse bal. cōsilio. cli. incipiente. Statuto ca. uel li. tertio. Et an sepius calculatōe de sorte vi. deat remissa pēa uide ro. cōsilio mibi. clvj. C. Hoc cui. cto. in prin. buius. l. sed. qd ē fides u. de bal. i. c. i. in prin. de. cap. coradi. b. C. Edictuz. qd si i dicto. cōstituto nu. do pacto p. mittat pēna. dic qd ad pe. nā nō oritur. actio. l. titi. s. eo. fz. bal. in ru. C. e. in. iij. q. C. Promit. teret. et. r. si. debitū nul. lū pēssisset. tūc orif. ac. tio. ex. stipu. latōe. ita. di. xit. bar. in. l. i. C. eo. d. C. Debituz. i. p. hui. s. r. p. istū. tex. iucta. l. q. at. s. h. j. eo. di. cif. q. ex. du. plici. nudo. pacto. super. eadē. re. ex. i. teruallo. fa. cto. sēp. orif. actio. etiā. de. iu. ciuili. p. z. ga. ex. primo. pacto. indu. cta. ē. natura. lis. obligatō. l. i. de. pac. l. in. his. s. ipa. tor. de. solu. ex. scdo. pac. to. iducif. ac. tio. de. cōsti. ut. hic. r. hāc. regulā. sentit. boiti. in. c. p. tuas. de. ar. bi. r. ibi. cla. re. d. An. idē. fēt. i. e. gn. tauallis. de. iureiuran. fa. cit. qd. nō. bar. i. l. cum. scimus. C. s. agri. r. cē. li. xi. r. q. fit. rō. q. cōstitu. tū. nō. h. z. lo. cū. in. ciuili. tū. obligatō. ne. uide. no. bal. in. l. pe. de. non. nu. pec. r. fideiuz. for. accedit. ur. no. bar. i. l. ij. ff. de. fide.

pter interesse: r hoc iō: ga deficit p̄sensus ueri credito ris: ita i p̄posito p̄ protestationē apparet q̄ deficit cōsē sus eius. iō remanet petitio sortis p̄ p̄teresse: ut. s. dixi. Possemus ēt dicere in casu p̄cedēti q̄ liberauit a sor te: hoc acto q̄ remaneret petitio interesse qd̄ sigdē re soluēs cōsensit sup̄ interesse possit interesse peti. nō ex vi gore officij iudicis: uel prime actōis sublate: s; noua ac tiōe p̄scriptis uerbis que orif ex quodā cōtractu inoia to tpe solutōis celebrato. s. libero te hoc acto q̄ habeā interesse ēt si soluēs nō cōsensit. apparet q̄ ego libera ui te soluētē nō liberaturus si crederē me nō posse pete re interesse. r sic cū ab interesse sis liberatus sine cā pos set agi p̄dictōe sine cā: ut reponas te in pristinā obliga tionē: ut possū petere interesse. uerū ga ipsū interesse erat purū: petitur ipsū principaliter obmisso cōtractu: ut. l. si mulier. s. de p̄di. ob. cau. r qd̄ no. in. l. si. q̄s accepto. eo. ti. mō hēs expeditā istā. l. ualde difficilē: ut uidisti.

De constituta pecunia Rubri.

De euicto. C. No. tex. ibi quam graue rē.

Aut pretor. C. Hasculinuz cōcipit femininuz hic posita sūt ip̄fecta: q̄ro qd̄ erat ultra in edicto. di cit glo. subaudi soluere cogā. hoc nō placet: ga s̄m hoc ex hoc edicto actio nō daret: sed iudicis officij cū uer ba referātur ad iudicē s̄m doctrinā quā dedi uobis in. l. i. s. de. cōdi. ex. l. erāt ergo alia uerba. s. iudicij dabo r si. r uide plura uerba edicti. j. e. l. duo. s. ait pre tor. C. Quero ad qd̄ est uile hoc edictū. Rū de iure cōi ex pacto nudo nō orif actio: ut. s. d. pac. l. iurifgētū. s. igif nuda. sed p̄tor in casu isto solo q̄n q̄s p̄ pactum nudū p̄misit istud qd̄ alias erat debitū p̄stituēdo illud debitū se soluturū uult q̄ ex illo pacto: licet nudo oriaf actio: q̄ uocat actio d̄ p̄stituta pecunia. uñ si p̄ stipulatō nē q̄s p̄mitteret nō haberet locū actio de cōstituta pe cunia: sed certi p̄dictio ex stipulatōe. hoc p̄bat insti. de act. s. de p̄sti. C. Quero utrū masculinū p̄cipiat femi nū. L. y. tractat de hoc i. l. q̄cūqz. C. de ser. fug. alij doc. ponūt in. l. i. j. de uerbo. si. r ibi plene dixi.

De pupillo. No. q̄ bec dictio q̄ referf ad masculos r ad feminas maio res: r minores liberos r i potestate. h. d. iste. tex. rē.

Sum qui. Dic exponit uerbū p̄stituit. l. z eius expositionē lati⁹ reasumat. j. e. l. q̄ aut. s. p̄stituere. r hoc dicit. Lū tractam⁹ de obligatiōe iducēda si nō ualet qd̄ ago: ut ago nō ualet: ut ualere pōt. h. d. C. Op. de. l. lucius ticius cū haberet. j. depositi. Sol. ibi illud qd̄ agif ualet: ut agif. r sic non ē contra. C. Op. s. de trāfac. l. r post rē. s. h. r de pac. l. si vnus. s. pe. So. ibi loq̄tur de obligatiōe tollēda: r inducēda li beratiōe. quod est fauorabile. hoc de iducēda obliga tiōe. qd̄ ē odiosū. r istud brochardicū examinat L. y. in. l. nō codicillū. C. de testa. ego plenius q̄ alij in. l. i. s. si q̄s ita de uer. ob. dic ut ibi.

An pōt. Dic incipit exponere illud uerbū debitā s. p̄stituere. r ne p̄cedat in equoco hic uerbū pecuniā nō exponit. sed p̄ p̄stati oēs ueteres acceperūt pecuniā p̄ q̄libet re. solū ergo ad expositionē huius uerbi debi tā attēdit. h. d. Sicut aliud p̄ alio pōt solui. ita aliud p̄ alio pōt p̄stitui. C. Quero utrū pōt p̄stitui factū p̄ fa cto: uel factū p̄ dato. r si. Jo. dicit q̄ nō. p. l. qui res. s. mibi. x. de solu. In p̄trariū ē ueritas q̄ factū p̄ pecunia r pecunia pro facto: r vnū factū p̄ alio: pōt solui i credi tore uolēte: ut. l. in stipulationibus. s. operariū. j. de s. ob. satisfactum enim accipimus rē. ut. l. si rem. s. satisfi actum. j. de pigno. act.

Debitū Debitū itelligit ex q̄cūqz cā q̄ parit ob ligationē ciuile r naturalē: uel naturalē tm: uel de iure p̄torio sine exceptōis obstaculo. C. Itē siue sit debitū pure: siue i diē. h. d. usqz ad. l. eū qui.

Quod si filiū. Quero q̄ est rō q̄ teneat ad integra. x. l. minus sit i pecu. dicit glo. ga exceptionē remittere v̄: ut. l. sed r si q̄s. s. pe. r si. si q̄s cau. ista gl. nō diē uerū hoc casu cū noie si lij q̄s p̄mittit. nā filio nulla cōpetebat exceptio: sed iso lidū tenebat: ut. s. l. pxi. s. sed. r si filius. ergo r pater constituens pro filio qui insolidum tenebatur tenetur s̄ solidum cū nomine filij constituit.

Quod si maritus. C. Op. de ritus. s. de p̄di. indebi. Solu. ibi loquitur in sol uēte. hic i p̄stituēte. rō ibi p̄z. C. Op. j. pxi. s. vbi tur⁹ ex ceptōe p̄stituēdo nō tenet. Sol. hic loq̄tur de exceptōe tēporali: ut dixi in. d. l. si maritus. ibi de exceptiōe per petua loquitur.

Si quis autē. Nota textū ibi. ga debi ta iur. rē. C. Nota q̄ nō d̄f deberi q̄ exceptōe p̄petua pōt defendi. C. Op. de. l. ḡ exceptionē. s. de cōdi. inde. So. dicit glo. bec. l. debet i telligi s̄m illā q̄ hic erat tutus exceptōe iurisuradi r pa cti. r similiū. secus si exceptōe odiosa: ga tūc idē in sol uēte qd̄ in p̄stituēte: ga eq̄paratur: ut. s. eo. l. i. s. an pōt. C. Quero qd̄ si tutus exceptōe scies p̄stituit. dicit glo. v̄ donare. uerū dicit. sed p̄trariū v̄ dicere. j. e. l. hacren⁹ i h. sed ibi solūā. uis hāc glo. q̄ incipit. f. fauorabile ibi. sed quid si sciens.

Si is qui. Op. debitor in diē ante diem est tutus exceptione: ut. l. i. i. h. s. q̄s di. usufru. lega. cedat. ergo p̄stituēdo nō tenet. Rū ibi ponit de exceptōe p̄petua: hic de tēporali: r sic si bene aduertis ea que iducūt p̄dictiōne indebiti ipediūt cō stitutū. q̄ p̄dictiōne indebiti nō iducunt p̄stitutū nō ipe diūt. C. Op. de. l. id. qd̄. j. e. So. ibi d̄ debito p̄dictiōnali hic de debito i diē. C. Quero qd̄ si ali⁹ r nō ipe debitor p̄stituit se soluturū ceteri die an ualet. dic ut in glo.

Am qui. Varietas loci p̄stitutionē nō ipedit. h. d. C. Op. s. l. si q̄s legatū. de iudi. glo. soluit quattuor modis. fina liter approbat primaz r ultimā. Jaco. bu. iungebat eas simul r dicebat ad hoc: ut legatus possit tēpore legatio nis pueniri rome de p̄stituta duo requirūt. s. q̄ tpe lega tōis incipiat deberi: r q̄ solutio cōseraf in ipsū legatio nis locū. istud primū v̄ p̄tra istū tex. vbi dicit q̄ accepit in prouincia: r sic ante legationē cepit deberi: r p̄stituē do rome tenet: nisi dicas q̄ accepit i prouicia inchoato tpe locatiōis: r hoc mō possit sustineri bec lec. que cōi ter tenet. C. Ad secūdū dictū op. de. l. cōtraxisse. de ac r ob. r. l. iij. de bo. auc. iud. pos. ubi v̄ q̄ in loco destina to⁹ solutioni possit cōueniri: quia ibi uidet cōtraxisse. di cit glo. q̄ ibi v̄ cōtrahere iuris fictiōe: tū ibi h. z. forū ubi p̄ba p̄tract⁹ celebrāf. istud nō ē uerū: ut dixi. s. ti. l. i. vbi est casus. r in. l. q̄ro. de solu. dic ergo q̄ hic iō cōueniri nō pōt propter priuilegium legationis.

Quod exigimus. Sufficit esse debitū l. z nō debeat q̄ cōsti tuit. h. d. C. Op. de. l. si pene. s. i. s. de cōdi. indebi. So. ego intelligo q̄ hic instituit q̄s qd̄ ab alio debet nō tāq̄ debitū a se: ga tūc nō ualeret p̄stitutū. ut in contrario. C. Secūdo op. ga illud qd̄ alteri debetur nō pōt q̄s re cipiēdo alteri cōstitui: ut. l. sticuz. i. fi. de nouat. Solu. intellige hoc fieri creditore uolente.

Ex. s. sequenti. C. Lō dēnatus ad aliquid dādum secūdū q̄ sui maio res cōsueuerūt nō est cōdēnatus sub conditione s; sim pliciter: ibi. No.

Julianus. Per epistolā potest q̄s se obliga re cōstituēdo pro debito alteri⁹ nō aliū hoc dicit. C. No. tex. in eo q̄ dicit scripsi me s̄m mā datū. que uerba: ut uides nō faciūt cōditionē. sed tenet scribēs de p̄stituto simpliciter qd̄ facit ad. q. dicit iudex in sentētia cōdēno re ad dādū vnū par caponū in anno

us. et predictis adde qđ inimo constitutum non videtur pactum nudū sedactus nominatus: ut p. bar. i. l. iurisgentium. §. igitur nuda. §. d. pac.

a Quod si maritus in prin. huius. l. et. vide bar. in l. maritum. j. fo lu. ma. per imo. plenius in l. non tantum in prin. de re. iudi.

b Destinatio vide glo. et doc. in l. heres abiens. §. pe. alias fi. §. de iudi. et bal. l. l. cū archime dorū. C. ut i pos. leg.

c Dicit iudex. cōdemno te ad dā dū sicut tui antecessores cōsueverunt scētia nō ē cōditionalis ex quo bar. i. l. admonēdi de iureiurā. isert ad aliā q. no. de sta tuto. et de di ctōe hū an faciat ad cō ditōne. vide bal. in l. pe. C. de insti. et substi. et hic add. Jo. an. f. addi. spec. in ti. de sen. §. sic igit in prin.

d ADDE de bis dōis put tui antecessores pau. de ca. consilio. cccxij. et d. di ctōe scētū bal. cōsilio. cxc. primo li. et p. lio. lxx quarto li. cō silio. cccxl. tertio libro.

e Itē si mihi. in prin. huius. §. et. vide ad istū tex. in versi. si actor qđ no. bal. l. i. in. iij. col. C. de sen. in v. quero quid in iudico. et quādo ex sti pulatōe pre toris querit utilis pupil lo. vide in l. ij. et ibi ē gl. magna. C. qñ ex facto tut. et ibi vi. de bal. et qđ legit et no. i. l. pe. et fi. e. ti. ibi hoc hz locū ēt fini. to officio tu toris si in rē pupilli stipu les. alias nul lo casu qñf.

f Constituit cōstitui pl^o dōito an va leat saltē ut donatio. et adde bal. in ru. C. eo. in. ij. col. pro hoc facit qđ dixi p^o bar. in l. cuius p errorem de regu. iur. et hic adde Pau. de ca. in. l. iurisgentium. §. sed cum nulla. §. de pac.

g Tali fm qđ tui antecessores cōsueverūt qđ ista vba nō faciūt cōditionē imo simpliciter cōdem natus tenet ad hoc. facit. l. pe. C. de insti. et substi. et qđ no. Li. C. de p. trabē. stipu. l. sciēdū. per hoc optime facit qđ no. p. gl. Ver. extra de offi. dele. c. quoniā abbas. vbi sunt ista verba cōfir mo scētia sicut iusta ē in actibus dispositiuis: qđ nō faciūt cōditōem: ut ibi no. C. scōo hēs hic qđ verba cōstituti debent referri ad pmitrē dū nō ad aliū. qđ dic: ut in auc. ut cū de ap. co gno. §. ad hec posita. C. e. ti. auc. si quando qđ hic glo. refert.

h Item si mihi. Verba cōstituti debēt referri ad euz cui sit nō ad aliū nisi ille alius fingeretur idem rōne potestatis: vel legitime administrationis. hoc dicit vsqz ad l. sed et si filio. §. i. C. Mo. qđ i procuratore verba ptractus debēt referri i per sonā ipsius pcuratoris: nō ad psonā dñi. in nū cio vero aliter effert: ut. l. l. j. eo. C. Secūdo no. qđ in psona administratoris legitimi hoc nō exi git de necessitate. p. dicta examino plene et mul tuz late in l. stipulatio ista. §. si quis insulam de verbo. obli.

i Ed et. Si mihi. Adiecto nō pōt cōstitui s; principali creditori. et postqđ creditori fuerit cōstitutū ipediū facultas soluē di adiecto: uel alteri correo credēdi. hoc dicit vsqz ad l. hactenus.

k Actenus. Sufficit ad cō stituti qđ sit debi tū. l. j. nō apparet psona qđ debeat. h. d. Ex. §. sequēti.

l Sciēter constituens plus debito: an videat tur donare: ibi. Quero. Si quis cētū. Qui plus debi to pstituit se solutu rū tenet vsqz ad qđ tātē debiti: non ultra. h. d. Quero qđ si sciēs cōstituit plus debito. qđ dī dicit qđ valet iure donatōis: ut. C. ad. l. fal. l. fi. glo. dicit cōtrariū de iure isto. quoniā donatio nō pōt valere isto iure pacto nudo. hodie secus ut. l. siqs argētū. §. fi. C. de donatio. p. trariuz vi def tenuisse glo. §. eo. l. iij. §. fi. tu dic quādoqz aliquid nō debet iure exceptōis. et tūc per cōsti tutū factū sciēter tenetur: qđ obstaculū exceptō nis tollit: et actio prima remanet valida: non qđ oriatur actio de constituta. ar. l. si vnus. §. pact^o. §. de pac. sic potest intelligi glo. in. d. l. iij. §. eo. qñqz quis constituit illud qđ nullo modo ē de bitum. et tunc tene istā. glo.

c Qui autem in prin. huius. l. et. et illum tex. cum. l. sequē. allegat bar. in l. i. in. iij. q. de iurisci. om. iu.

d In dubio idem voluit bal. in ru. de cōsti. pecu. in vlti. col. et ang. et imo. in l. inter stipu atē de ver. ob. Pau. d. ca. et Ro. in l. stipu. ista in prin. de uer. obli. et hoc no. ad limitationē. d. l. stipulatio ista in prin. et adde no. p. bal. in l. si pa ter. C. de col la. et no. qđ si promitto tibi me cura turū qđ vn^o tale quid fa cit qđ excu sor si facio quātū in me est qđ ticius id faciat. et hoc vult se. de. de senis in consi. ce ij. q. reassū. pit. et sequit An. de bu. i. c. gēma. de spōsa. et bar. idē in cōsi. suo incipiē te marit^o p. misit. ad qđ vide qđ no. bal. in l. si i ultri. col. C. de dot. pro mis. p. quo vide. l. si ue hēda. §. id ē iur. ad. l. ro diam d. iac. in cōtrariuz facit iste tex. in ver. quid tñ et. In eo. ver. no. et te ne mēti. et vi de gl. i. l. qñ ta. §. i. de v. obli.

e Constitutum pōt fieri per nunciū: uel episto lā: ibi. No. Et nunciū qualiter cōferat verba contractus: ibi. Tertio. Et an procurator faci ens aliqd tanqđ nūcius recte agat: ibi. Item.

f Constituere. Dicit iuriscō. exponit verbum constituere po situm in edicto et hoc dicit. Constitui etiam potest inter absentes interueniente organo: et nunciū prestat nudū ministeriū. h. d. cuz. l. se. et diuide. primo ponit unum dictum. secundo respondet tacite obiectioni. secunda ibi. et licet Pau. qđ constitutum sit consensu: nec requirit solennitatem verborum. Ex hoc sequitur ali ud notabile: qđ potest fieri iter absentes per nū cium: uel epistolam: ut. l. cōsensu. de act. et ob. et j. de contrabē. emp. l. i. in fi. Tertio no. qđ nunciū confert verba in personam domi ni: dicendo sic. tu constituis te soluturum domi no meo: ut hic et l. licet ibi per quem tibi consti tuitur et. nota. per glo. in l. multum in fi. C. si quis alteri uel sibi. Quarto nota qđ nunciū prestat nudum ministeriū: quasi dicat non queritur nunciū: et per nunciū domino: sed directo queritur domino. nūcius enim ē quod dam organum quo mediante vadit vox vnus ad aliū: sicut per epistolam. et sicut aliquis lo queretur per picam aliquam seu buccinū. et hoc modo vocem suam ad aliū transferret: vt hic in glo. Et ex hoc habet qđ nunciū priuati nūqđ pōt esse generalis: ita qđ ex virtute illius genera lis mandati ipse descendat ad aliqua specia lia. tunc enim non esset tanqđ organum: sed ipse per se aliquid faceret ultra id qđ dominus dixit et hoc videtur velle tex. §. de procura. l. i. et per hec uerba que quotidie apponuntur in instru mentis. l. talis fecit suum procuratorem: actorē factorē: et nūciuz specialem: prout de nuncio lo quuntur nō habent effectū: nisi in his que speci aliter inseruntur: ut ex predictis patet. Item ex predictis apparet qđ si ille qui ē procurator fecit: vt nunciū nō valet qđ agitur: ut. d. l. mul tū. C. si quis alteri vel sibi. et §. eo. l. eū qui. §. iul. Itē ex hoc videt velle pe. et refert. Li. i. d. l. mul tū qđ illud quod quis fecit: ut nunciū nō possit validari ratibabitione: si mandatū non preces sit. non enim fuit pica: vel organum mandato non precedente. facit ad predicta. §. qđ speciale mandatū precedente debeat. l. i. in fi. et qđ ibi no. j. de contraben. em. Sed contra predicta oppo. de. l. si quis solutioni. j. de usur. et qđ vi.

g ADDE ad qđ teneat qđ pmittit se fa ctuz. et cura turū bal. cōsi lio. xvj. lib. pmo. Inci piēte. Pro ponit qđ tu tor et cōsilio cccxvij. i. ci piēte. Pro mittēdū eo. li. primo.

h Prestat nudū. vide Bal. in l. i. in. xvij. col. de confes. et p. ea que hic habētur di. cit not. bal. in Rub. C. de exercito ria: qđ phi bitus aliqū substituere p. nūcium.

i Mandati et qđ non pōt dari genera lis nūcius si cut procu rator adde Bar. in l. i. C. de iure dñij ipetra. p. illū tex. et qđ ibi dixi cō tra bar. te.

net bal. in ru. C. e. ti. in. ij. colum. adde Bart. in l. si pupilli. §. i. de nego. gest. et bal. in l. multum. g C Procurator. si procurator fa

cit vt nuci? no valet nec pot ratu be- ri r quo co- gnoscat an qd cotrabat ut nud? mi- nister. vide Bal. in. l. si. ex. tractu. C. q. cu. co. r. discretia in ter nuci r. peuratore. vide i spec. de peur. s. ut at v. r. no. l. c. q. q. de vfu. in. vi. r. similit nu q. obligaf nuci. ut no. glo. i. l. si pu pill. s. i. de neg. gest. r. bal. in. l. ei q. C. q. cu. co. adde Bal. no. in extra. ua. de pac. p. na. vbi bes q. nuci? etiā ignoras pot stati reuoca ri. qd no. et vide circa hoc pulchru dictu Jo. de imo. i. l. q. bo na. s. alieno que ibi refe ro. d. da. ise. ADDE q. bal. consilio cxxxiii. lib. tertio dicit q. dñs qui e solit? ratifica re actus ce lebratos p nuciū bona fide nō pot dicere nollo in alio actu bōa fīd gest. a C Idonea. p bar. in ex. tra. ad re. primēda. in ver. p nuciū rē. b C Clarius. vel aliter su mis fm q. i. telligit per doc. in. l. ne mo rē. de v. obli. c C Nec aut vba. In pn. huius adde bar. in. l. ita stipulatus in vi. q. de ver. ob. i. eo. pn. no. ad mul. ta. r. vide qd dicit Bart. in. l. opus. j. loca. circa fi. r. ad decla rationē hui? pncipij vi.

atit clā. l. iij. in prin. r. l. qd meo. §. procurator. de acqui. pos. respondeo q. in illis. ll. nō est nū- cius: q. non precessit mandatū: vel si precessit nō erat mandatū speciale. lz in casibus illarū le gū ille gestor negociorum: seu procurator p̄stet nudū ministeriū. hoc est non acquirif sibi nec p eū dño: lz acquiritur dño directo sicut hic fit p nūcium. nō tamē q. ibi sit nūcius. r. predicta ve ra in nūcio priuati. de nūcio aut iudicis nō tan go hic: q. nō est nostra materia. C Quero vtz requiratur q. persona nūcij sit ydonea. sicut p sona procuratoris. dic ut dixi in. l. si is qui pro emptore. de usuc. in materia fictionis trāslatiue de persona ad personā. multa alia essent viden da in materia de nuncio que nūc obmitto.

I duo. Cōstituendo possūt cōstitui duo rei. b. d. **Sed certo.** In cōstituto pot adijci locus r. tēpus. r. erit ac tio arbitraria. b. d. C Bl. intelligit hic vbiqz seu quolibet loco. s. idoneo. C Ego aliter dixi. s. ti. i. l. i. nec ob. l. eum qui. in pri. r. §. i. s. eo. q. ibi nō poterat cōueniri. ppter priuilegiū legatōis. C Querit hic Duil. quid de eo qui cōstituit se soluturū ubiqz fuerit inuentus. dic vt dixi. s. ti. i. l. iij. §. si quis ita.

Ait pretor. In hoc. §. iuriscōsul. re fert aliqua verba edicti que sequebātur post verba relata. s. e. l. i. r. sūt verba talia coniungendo cū illis. s. ait pretor q pecuniā debitā cōstituit: si appareat eū qui con stituit: nec soluere rē. ut hic in tex. sed quia illa verba non sunt perfecta. quero qd sequebatur in edicto. dicit glo. satisfacere cogā. vel si. quic quid de re contingat. aduerte ut dixi. s. eo. l. i. Certe si talia verba essent apposita q dicit glo nō oriretur actio de constituta: sed officiu iudi cis. subaudi ergo iudiciū dabo rē. Itē illud qd dicit glo. qcqd de re cōtingat rē. nō est necesse q. ponatur: q. ex verbis predictis bene sequit illatio que statim ponitur per iuriscōn.

Ergo si non. Periculū interitus p̄tinet ad debitorem post morā quā pot purgare vsqz ad lit. conte. b. d. cū. l. se. Quero vnde veniat illa illatio: er go si nō stetit per actorē periculū interitus per tinet ad reū. Rñ. ex verbis edicti ruditer cōside ratis. videt enī apparere reū nō dedisse nec fe cisse: nec per actorē stetisse. ergo datur in eū iu diciū. licet res sit perempta. C Secūdo quero dñ hic reo subueniēdum: qro qualiter ei subue niatur. dicūt quidā de equitate: lz rigor fit p̄tra eū. tu dic clarius q. reo subuenit iusta r. vera in terpretatōe: r. declaratōe verborum edicti que declaratōe ponitur. j. prox. §. r. l. sed licet alias verba ruditer considerata facerent con tra eum.

Hec autem verba. Istū. §. summa / ui cum precedenti. r. no. q. ista verba neqz de disse: neqz fecisse debent intelligi hoc est si i mo ra fuerit dandi vel faciēdi. qd est notabile ad multa. Contra hoc op. de. l. in illa stipulatōne si calēdis de ver. ob. So. qñ precedit dispositio ex qua iducitur obligatio de aliquo dādo: vel faciēdo. tūc verba illa si nō dederit: vel nō fece rit intelligūtur id est si i mora fuerit dādi vel fa ciēdi: ut hic. r. j. de ver. ob. l. si homo mortuus. r. l. si penū. quādo di. le. ce. sed si nō p̄cedit di spositio: sed simpliciter ponunt in vi cōditōnis tūc verificantur simpliciter ex eo qd non est da

tum vel factum: ut. d. l. in illa. r. l. hoc iure. j. de ver. obli.

Ed et si alia. Cōti nuat cum precedēti: r. est sūmata. s. cū. §. ergo si rē. r. no. q. reus pot purgare moram vsqz ad lit. conte. C Secūdo no. q. actor dicit esse in mora quā do recusat recipere sine iusta cā. possit autē esse iusta cā si ei nō offerit pecunia tota: vel offertur sine interesse: q. forte interest eius debito loco vel debito tēpore nō eē solutū. C Pp. o. extra glo. illud qd petif semp pot offerri vsqz ad sen tētiā: r. sequeref absolutio: ut insti. de perpe. et tēpo. ac. §. si. sed hic petif ipsa res debita de necessitate prout nos referimus hāc. l. ad obli gationē dādi. dicit enī neqz dedisse neqz fecisse ergo perpetuo poterit offerri vsqz ad sentētiā. So. illud qd petitur pot offerri vsqz ad sētētiā. ita loquit lex cōtraria. sed oblatio sola purga ret morā ante lit. cōte. vt hic post lit. vero cōte. nō sufficeret sola oblatio: sed requireref confi gnatio r. depositio: ita q. haberet vim solutio nis. ita ego declaro hāc. l. i. l. si insulā de ver. ob. C Op. de. l. magnā. C d. cōtrābē. r. cōmir. s̄ip. So. ibi erat dies r. pena. hic dies r. nō p̄a qd plene dic: ut. d. l. si insulam. C Quero dicit hic reo subueniēdū exceptione: aut iusta inter pretatione. quid vult dicere hoc: Rñ. exceptiōe qñ q̄titas fuit oblata. s. debita: ut. l. qui decem in princ. de solu. iusta interpretatione scilicet quando fuit oblata species debita quo cāu libe ratur ipso iure.

Ex. l. sequenti. C An ante diem possit quis soluere: ibi. Ego. Et si statutus est terminus ad producendum instrumēta: non est necesse q. ultima die termi ni faciat requiri aduersarium. secus si in termi no: ibi. Et per hoc. Et an reus nollens euitare morā debeat ire ad domū creditoris: ibi. Si ve ro. Quid si solutio debebat fieri certo loco in die pascatis: r. ibi nō apparet q. fuerit debitor nec creditor: an sit probata mora: ibi. Quero. Et qñ debitor r. creditor sūt diuersi fori: r. dz si eri solutio i aliquo quis teneat alterū requirere ibi. Quero. Et qualiter intelligat eē eiusdē fori an respectu eiusdē ciuitatis: an respectu eiusdē domini: ibi. Quero quia.

Temilla. Actor dicitur eē in mora recipien di: si tempore debito ad locum solutō nis non venerit. b. d. C No. q. actor dicitur eē in mora recipiēdi: si die statuta non venit i lo co solutionis. C Secūdo no. q. licet difficultas excuset reuz a mora: ut. l. qd te. s. si cer. petā. tñ nō dicitur excusare actorē quin non dicatur eē in mora recipiēdi. qd apparet hic in eo qd dicitur de actore valitudine: vel tēpestate ipedito. C Tertio no. q. actor debet venire ad locū rei seu ad eius ciuitatē: vt sibi soluat: vt ibi peti tor nō venerit rē. C Op. r. videtur q. reus pos sit soluere ante diem: ut. j. de solu. l. qd in diez. So. dicit glo. fateor. sed hic forte dies erat ap posita gratia creditoris: ut. l. si ita relictum. §. pegasus. de. le. ij. cum si. C Ego sic dico siqui dem queritur an ante diem possit solui. dico q. sic cum distinctione predicta. aut dies appo nitur gratia actoris: aut rei aut vtriusqz. C Sed si queritur an ante diem debitam actor sit in mora non veniendo ad locum solutionis. dico q. si sibi fieret denunciatio q. veniret ad re ciptendum solutionem ante diem deberet veni

de hic dno Pau. d. ca: rē. C Contra hoc op. Et uide quod p glo. hic in v bo cōstituti. no. ci. r. bal. in. l. si. §. pe. in. iij. col. C d. iur. do. C Adora. nota q. debi tor tenet of ferre pecuni am totā r. cū interesse et uide latius bal. in. l. acce ptam. C. de vfurif in. vi. op. r. i. xvij. q. r. etiaz in vij. op. r. in. si traditō. r. in. l. i. C. de ac. ep. in. vij. q. r. in dua b. sequētib. C Interest ei. idē tenet pau. de cast. j. l. se. circa prin. C Adoram quādo sola oblatio suffi ciat ad pur gationē mo re adde bar. oio in. l. in. terdū. §. si. b. ver. obli. et no. ad decla rationē eoz que no. bar. in. l. acce ptam. C. de usu. r. hic adde bal. in. d. l. acceptaz in. xvij. et i. l. si traditio in vij. q. C. de actio ep: ADDE quā do admitta tur purgatō more pau. b. cast. consilio cclxxiij. b C Venire. istud possit forte limita ri: ut dixi no. p. Bar. s. de eo qd cer. lo. quod si esset verū esset multū notabile.

de hic dno Pau. d. ca: rē. C Contra hoc op. Et uide quod p glo. hic in v bo cōstituti. no. ci. r. bal. in. l. si. §. pe. in. iij. col. C d. iur. do. C Adora. nota q. debi tor tenet of ferre pecuni am totā r. cū interesse et uide latius bal. in. l. acce ptam. C. de vfurif in. vi. op. r. i. xvij. q. r. etiaz in vij. op. r. in. si traditō. r. in. l. i. C. de ac. ep. in. vij. q. r. in dua b. sequētib. C Interest ei. idē tenet pau. de cast. j. l. se. circa prin. C Adoram quādo sola oblatio suffi ciat ad pur gationē mo re adde bar. oio in. l. in. terdū. §. si. b. ver. obli. et no. ad decla rationē eoz que no. bar. in. l. acce ptam. C. de usu. r. hic adde bal. in. d. l. acceptaz in. xvij. et i. l. si traditio in vij. q. C. de actio ep: ADDE quā do admitta tur purgatō more pau. b. cast. consilio cclxxiij. b C Venire. istud possit forte limita ri: ut dixi no. p. Bar. s. de eo qd cer. lo. quod si esset verū esset multū notabile.

a **C** Mora. et sic non valere productionem instrumentorum parte non citata: nisi datus esset terminus ad producendum sicut in Bal. in d. l. qui ante calen. in addi. et in l. sancimus in addi. parua. C. de iudi. et clare bal. in l. si quando in vltima. q. C. de testi. et vide hic bar. et est tex. ibi et bal. in l. iudices. C. de fide instru. et q. requiratur partis presentia vel citatio. tenet Ang. p. illi tex. in l. properadū. C. de iudi. i. §. si aut re^o ibi terribilis q. dicit ad hoc esse singularit no. et.

ADDE ro. p. filio cluij. et bal. consilio cccxxvj. p. mo libro.

b **C** Copare. re vide hic paulū de ca. ad. q. q. si si fecit ipsuz citari et testes produci vel iurare fecit. an valebit testificatio. vi de p. eū hic qui etiaz ad hāc. q. allegat Jo. an. in. c. i. noie dñi. de testi. et i regula p. sumi i pri.

c **C** Notabile de hac. q. vi de etiā p. eū dem in. l. ij. C. de tem. ap. et p. Bal. in. l. si quan do per illuz tex. C. de testi. et in. l. eos. §. apostolos de appel. et l. l. h. C. qui admitti. et in. l. si intercri ptū. §. pegasus. de lega. ij. et in. l. si q. cauc. et in. c. i. quo tēpo. re miles i vñ bus scudoz et in auc. et q. de tē. app. per pau. de castro in. l. si quis arbitra tu de v. ob. p. Ro. i ru. de arbi. in. x. q. per p. de. de ancha. in. ele. q. ius. d. ap. et ibi seq. dicta p. bal. et ibi est glo. not. in ver. pmo dictū.

d **C** Excuse. vide hic oio pau. de cast. qui no. loq. circa ista.

e **C** Ad domū actoris an creditor tenet ire ad demū debitoris vel nō vid pulchre bal. in. l. ac. ceptam in. xij. q. C. de usu. et p. do. An. post imo. in. c. significasti. de pig. et per bal. in. l. i. in pen. col. C. de insti. et sublti.

re. alias esset in mora. ut. d. l. q. in diem. Sed si sibi non denunciaret nō est in mora: nec tenet pperere nisi die statuta. hic ē casus hic. Et hoc est valde notabile. puta datus est terminus alicui ad producendum instrumenta: uel ad faciendum iurare testes. certe ultima die: vel vltia hora termini non debet facere requiri aduersarium: quia ibi debet esse. et si non est ibi est cōtumar: ut hic sed si infra terminum produceret: fateor quia potest producere: tamen debet aduersarium citari facere. non enim cogitur esse ibi ante diē termini: ut hic. nec dicitur cōtumar: si non est ibi: ideo requiritur noua citatio: ut in auē. ei. qui. C. de tem. ap. dixi in. l. qui ante calēdas. de v. obli. tene bene mēti tex. huius. l. **C** Secundo op. et videtur q. difficultas excuset a mora: ut. l. q. te. s. si cer. pe. et l. si uebenda. §. idē iure. j. ad. l. ro. de iactu. So. dico q. excusat debitorē: ut in cōtrarijs. sed non creditorem ut hic. ratio differentie est: quia debitor certat de damno vitando. et ideo vbi non potest sibi imputari culpa: non dicitur esse in mora. creditor vero certat de lucro hoc est de transferendo periculum interitus in reuz per cursum diei. merito licet sibi actori non possit imputari culpa: tamen non potest imputari etiam reo. ideo de periculo interitus nō tenetur: tāq. actore existente in mora. **C** Quero iuxta hoc utrum post illaz diē actor possit constitui in mora: Rñ. q. sic si ibi reperiret: et res esset sibi oblata. et ipse sine aliqua iusta causa nollet recipere. tunc enim diceretur esse in mora: eo q. non recipit: licet precesserit mora eo q. non venit. et hoc vult sentire glo. sup. verbo ad diem. Op. ad tertium nota. et videtur q. reus debeat ire ad domū actoris ad soluendum: non actor ad domū rei: ut. l. ij. C. de iure em. phi. et l. pe. §. h. j. de condit. et demon. So. quādoq. in obligatione non est dies tacita: nec expressa: et tunc reus non constituitur in mora: nisi per interpellationem: ut. l. si ex legati causa. de v. ob. Ista autē interpellatio debet fieri per creditore ipsi debitori: vel ad domū eius si non reperiat alibi: ut. l. si dictū. §. h. de euic. et l. iij. §. domuz. de dā. infec. et j. de lib. agno. l. i. §. i. Si vero in obligatiōe est dies tacita vel expressa: tunc si reus vult soluere: ut euitet cōmissionem pene: seu more per diē lapsam: utrum debeat ire ad domū actoris vel nō. glo. hic distinguit. aut sunt eiusdem fori: et debet reus ire ad domū actoris. alias actor ad domū rei: ut hic dicitur in tex. et ita obseruat consuetudo. ita dicit glo. qd. no. bene. tu distingue latius scōm Guil. aut solutio debet fieri respectu alicui rei et p aliqua re. et tunc siquidem creditor est eiusdem fori: in quo res illa est situata. et debet ire reus ad domū actoris: ut. l. ij. de iure emphiteo. et l. forma. §. si vero. j. de censu. et in auē. qui mo. na. est. si. sui. §. si quis igitur ex qualibet. Si vero nō esset eiusdem fori: tūc nō tenetur ire extra locum sui domicilij. l. ij. ar. huius tex. cū glo. et p hoc dico q. si ille qui debet soluere debitum canonez pro re emphiteotica si dominus esset alterius fori: sufficit q. in die in qua debet soluere ipse in

ADDE an creditor teneatur ire ad domū debitoris bal. consilio cl. et cccxlviii. scdo li. et pe. de ancha. consilio. lxxv. et ibi an oblatio sufficiat ad faciendum partem incurrere in penam.

f **C** Sedz Guil. et ad intellectū eoz q. hic dicitur vide ino. et io. an. i. c. significante. de pig. et vide bal. post glo. in. l. vltimas. C. de sol. et qd. si solutio ē destinata in domicilio debitoris: etiā debitor vult soluere i domicilio creditoris vide bal. i. d. l. accepta. i. xij. q. d. vsur. et i xliij. qd. si debitor promissit soluere ad domū creditoris q. postea mutauit domū. et de materia videt p moderat. d. actō. §. p. terea qualdaz per Bart. an. et imo. i. l. si p. priu. §. nūc videam. i. l. cū fili. §. si. d. ver. ob. p. Ro. i. l. d. die §. q. mulierē. q. fatida. co. alias qd. per ang. in. l. spa. cū. s. d. edē.

g **C** Creditoris: an emphyteota debeat portare cēsus ad domū dñi vide bal. i. l. accepta. i. xij. q. d. vsu. vbi t. j. bar. p. mite autē et decie dñit portari ad domū sacerdotis. tex. ē no. xvi. q. i. reuertimi. et ibi no. que al legat imo. et ro. i. l. si. ista. §. iter. d. v. obli.

h **C** In morā et d. mo. huius cōstitutiois et interpellatio nis i mora: qñ sūt diuer si. §. h. d. ver. ob. et no. per eūdez in. l. si eruū. §. nūc videam. de ver. obli.

i **C** Debeat fieri. vid. bar. i. l. cū fili. §. h. d. v. ob. du bito tñ q. vi def. q. et isto casu debitor deat se ondere i termino et dicere separatuz soluere. ut supradixit bar. nec pot reddi rō dif ferentie.

k **C** Et debitor adde q. no. bar. in. l. nō solū. §. morte in fi. xvij. col. j. de ope. no. nunci.

l **C** Eadem rōne. et hoc sequitur abb. in. c. significante. de pigno.

domo sua dicat. ego sum paratus soluere cano nem: si esset qui reciperet: et hoc faciat scribi. d. enim creditor ire ad eum: nō ipse ad creditore alterius fori: ut hic p. nisi aliter se haberet consuetudo. Si vero solutio que est fienda nō fiat respectu rei. et pro aliqua re. tunc aut illa solutio respicit tantū cōmoduz persone: et debet ire debitor ad domū creditoris: ut. l. q. nisi. j. de ope. li. cū si. aut respicit cōmodū buriale et patrimoniale. et tunc aut ex hac solutione volo aliquem mihi obligare: vel aliquid mihi acquirere. et debeo ire ad domum creditoris: ut. l. cum quidā C. de condi. inser. et l. pe. in fi. de cōdi. et demō. aut volo me exonerare: ne incidam in moram vel penam. et tunc aut creditor est eiusdem fori mecum: et debeo ire ad domuz eius. aut diuersi fori. et tunc debet creditor venire ad me: ut hic cum sua glo. et ideo in hoc casu sufficit q. debitor in die solutionis dicat in domo sua esse paratus soluere: si aliquis esset qui reciperet. ita dicit Guil. et bene. **C** Juxta predicta quero. hoc est verum quando reus vult soluere ne incidat in moram. sed quid si reus vult soluere ad purgandam moram in quam iam inciderat. glo. videtur hic intelligere eandem distinctionē esse adhibendam. vide glo. que incipit eum locuz. Ego dico q. ad purgandam moram semp debet reus ire ad domum actoris: etiam si sint diuersi fori. nam cum reus ex mora sua iam sit obligatus ad penam: vel ad periculum interitus ista solutionē facit: ut aliquid sibi acquirat: non vt simpliciter se exoneret: ergo debet ad domum creditoris accedere: ut. d. l. cum quidā. et l. pe. alleg. s. et eodez modo dico de actore q. si semel fuit in mora recipiendi: semp debet ire ad domū rei vt purget moram suam: et reum in mora constituat eadem ratioe. **C** Quero pone q. solutio debebat fieri in ciuitate florentie die pascatis illo die nō probat reus se fuisse florentie ad soluendum: nec etiā actor probat se illa die ibi fuisse ad recipiendum: vtrum sit probata mora per cursum diei: Rñ. non: vt. l. arbiter si calēdis s. de arbi. Quero quid erit postea qualiter debitor constituatur in mora: Rñ. cū illa dies eēt apposita: vt interpellaret p creditore: ex eo q. obmisit creditor illa die venire videtur illa interpellationem et instantiaz petendi remisisse: ut. l. mora circa prin. j. de vsur. et ideo remanet actō ac si esset debitor sine adiectione diei: vt constituitur in mora per interpellationē: ut. l. si ex legati ca. de verbo. obli. **C** Quero creditor et debitor vadūt ad locum destinatum solutioni: quis debet alterum perquirere: et vbi debet perquiri: Respon. sicut ea que dixi. s. et statim dicam in. q. sequen. eo enim casu quo quādo sunt eiusdem fori deberet ire debitor ad domum creditoris: eo casu debet debitor perquirere creditorem. et eo casu quo creditor deberet ire ad domuz debitoris si essent eiusdē fori. eo casu deberet creditor debitorē perquirere eadē rōne: vt. j. videbitis. perquiri aut debet apud notos et apud eos: et apud ea loca cum quibus et in quibus cōsuevit cōuersari: vel deberet verisimiliter hospiti

tari vel conuersari. nec tenetur eum perquirere per loca absconsa et inusitata: vt. l. hec aut. §. i. et ibi no. ff. ex qui. cau. in pos. ea. et qñ ap. fit. l. i. §. ad eū di. ¶ Quero quia dictū est. §. qñ sunt eiusdem fori vel diuersi: an intelligantur eiusdem fori respectu ciuitatis: an eiusdem fori respectu vniuersalis fori: vt puta sub eodē preside. puincie: qui habet sub se multas ciuitates. Rñ. totus hic tractatus ex bono et equo pēder: vt. l. qñ si ephesi in prin. §. ti. i. et l. si seruū. §. sequit. de ver. ob. et id que dixi. §. qñ sunt eiusdem fori debet ire debitor ad domū creditoris: sic intelligenda sunt si vterqz habitat in eadē ciuitate. nā si debitor habitat in ciuitate: et creditor in comitatu remoto et tedioso ad eū dum nō deberet ad eum accedere: vt. §. de arbi. l. si cū dies. §. si arbiter. ver. quid ergo. nā cū in dubio videat actū: vt soluat in loco vbi peti pōt: vt. l. vlti. §. ti. ij. et l. qd legatum. ff. de iudi. peti aut pōt in ciuitate nō comitatu. ergo creditor deberet venire in ciuitatem ad domū debitoris nō ecōtra. p̄dicta vera nisi cōditio p̄sone aliud induceret. quid enī si p̄mitteretur: vel legaret pecunia cuiā magno militi vel prelato habitati in comitatu. certe verisimiliter videt actū vt debitor ad eū accedat: vt. d. l. si cū dies. §. si arbiter: et de le. i. l. cū res. in prin. ibi: vel nisi verisimiliter: et ibi no. Sed si vterqz habitat in ciuitate. tunc debet ire debitor ad domum creditoris: vt hic no. qd semp̄ itellige. nisi ex cōditione p̄sonarū aliū d̄ dicitaret egas: vt. l. ad p̄sonas. §. de iureiu. et p̄ ea q̄ dicta sūt. §. Si vero tā debitor q̄ creditor habitat in comitatu. tūc si facilius est debitori venire ad ciuitatē: nō tenet debitor ire ad domū creditoris: quia de loco ciuitatis videtur actus vbi peti potest: vt dictū est. sed si esset ei facilius ire ad domum creditoris: q̄ ad ciuitatē deberet hoc facere: et haberet locum quod hac glo. no. nec esset audiendus si veller agere et facere eū attediare: vel facere eū venire ad ciuitatē. ar. §. de rei vendi. l. si in fundo. ¶ Predicta vera nisi p̄ditio p̄sonarū aliud iduceret: vt dixi. Ea vero que §. dixi de his que sunt diuersi fori: cū possit dupliciter intelligi. s. de foro ciuitatis: et de foro puinciali: vt. §. dixi: debet intelligi p̄t facilius est debitori: sicut dicimus de tempore: vt. l. si ita stipulatus fuero. x. aut. xv. de ver. ob. totū tñ hoc ex bono et equo dirimēdum ē: vt. l. qñ si ephesi. §. ti. i. Quid enim si essent diuersi fori: tñ essent multū propinqui: vt habitantes in confinibus diuersarū ciuitatū: certe si accedere ad domum creditoris esset facilius q̄ ire ad locū fori: hoc facere debet per ea que dicta sunt: et hoc verisimiliter videt actum: s. quo ad alium tractatum identitas et diuersitas fori aliter assumatur: vt. l. si de prescri. lon. tem. Et predicta omnia sunt vera in debitore in genere: et idem putarem in debitore alicuius speciei que sine periculo: et sine sumptu seu labore portari non posset. Si vero eēt debitor alicuius speciei: vel alicuius generis subalterni. puta si deberē. x. salmas vini de tali vegete sufficit debitorē illam rem soluere vbi ē: dum tamē dolo ipsius debitoris in locū extraneum nō sit translata: et creditor suis expensis et periculo faciat sibi eā portari vbi vult: vt. §. de eden. l. pretor. §. si. et de iudi. l. q̄ legatur: et j. d̄ peri. et cō. rei uen. l. i. §. s. aut de le. i. l. cum res in pri. cū si. Et ex hoc appet̄ quādo tu emis vinū vel frumentū cuius expensis debeat portari ad domū tuam. nā si emeris vinū vel frumentū in genere debeat portari ad domū tuā expensis de

a Quā cre-
ditor. adde
qd no. bal. et
glo. in. l. vsu
fas. C. de so
lutio.
b In gene
re an credi-
tor debeat
portare rez
ad domum
suam sumpti-
bus suis vel
suptibus de
bitoris. per
Bal. in. l. ac-
ceptā. in. xv.
q. C. de vsu.
et qd debeat
soluere ga-
bellā. et vide
bal. in. fi. C.
de p̄di. s̄fer.
c Apparet
an ēptor de-
beat portare
re suis s̄pti-
bus. vide qd
no. gl. et bar.
i. l. beres dā
natus de vi-
tri. oleo le. et
l. i. d̄ ali. le.
e vide quod
habes post
bar. no. in. l.
qd legat. §.
de iudi.

bitoris: sed si in genere subalternō vt. x. salmas vini de tali vegete: vel de tali vinea: tunc expensis tuis vel eius s̄m ea que. §. dicta sunt.

Ex. §. sequenti.

¶ An vicietur aliquid s. perueniat ad eū casum a quo incipere nō pōt. ibi. Secundo.

Quod adiicitur. ¶ Sufficit debitum fuisse tēpore cōstituti. s. postea debitum esse desierit. b. d. ¶ No. q̄ prescribens nō est similis soluenti: nā si soluisset actio prima: et actio de cōstituta tolleret. ¶ Et sic oppo. de. l. si pupillus. §. i. de adm. tu. glo. nō soluit. So. prescribens est similis soluenti quo ad quid: nō in omnibus: ita loquitur hic. similis est enim soluenti quo ad dānum creditor: vt in p̄trario. nisi ex facto debito- ris sibi provideatur vt hic. ¶ Ad istud op. et videtur q̄ hic nō currat prescriptio in actione prima: sed fuerit interrupta agnitione debiti: vt. l. sicut. §. sed et si quis. et l. cū notissimi. in prin. de prescrip. xxx. an. cogitabis. ¶ Scōo no. q̄ nō viciatur aliquid: licet puenerit ad eū casum a quo nō potest incipere. p̄tra de le. iij. de his que pro non scrip. ha. glo. nō soluit. dic q̄ hic actus erat perfectus et cōsumatus ante q̄ eueniret casus a quo nō posset inchoari: vt no. per dy. in. c. actus legitimi. de reg. iu. li. vi. ¶ No. q̄ actio subrogata nō sapit naturā eius in cuius locū subrogat. nā actio de cōstituta nō tollitur tēpore sicut prima. cōtra. si quis cau. l. si eū. §. qui iniuriarum. glo. nō soluit: dic q̄ hic nō succedit in locū alterius: imo accedit cū alia p̄cipaliter: dixi plene in. l. i. §. hec aut. si quis testa. lib. esse ius. sue.

d Cōb adiff
cif hūc ter.
no. Bal. in
rubrica i. ij.
col. C. eo.

Hene autem. ¶ Hec actio est rei persecutoria: et non penal. hoc dicit.

Actus. ¶ Petitione ex hac actiōe nō tollitur actio prima: sed ex actiōe sic b. d. ¶ Oppo. q̄ electiōe tollatur: vt. l. qd in be redē. §. eligere. de tribu. So. qñ plures actiōes p̄cedūt ex eadē causa: vel ex diuersis cōtrariis: tñ tunc electione tollunt vt in cōtrario: et C. de fur. l. i. sed qñ p̄cedunt ex diuersis causis nō cōtrariis: tūc nō tollunt electiōe vt hic. ¶ Oppo. q̄ actio prima sit sublata p̄ cōstitutū cū in dubio p̄sumatur nouatio s̄m hec iura: vt. l. vlti. C. de noua. So. illud vey qñ interponit in stipulatiōe. secus in alio p̄tractu: nisi expresse agat: vt hic dixi vobis in. l. singularia. §. si cer. pe. p̄bas in. l. si mandato meo. in fi. j. mandati.

e Sublata.
adde bar. in.
l. vbi quis. j.
e. et in. l. i. ff.
de noua.

De quod. ¶ Debitū sub conditione pōt p̄stitui pure: s. suspēdit in p̄ditionis euentū. et debitū pure pōt constitui sub cōditione. b. d. ¶ Oppo. pendēte conditione nō est debitum. ergo nō pōt constitui. glo. dicit s. hic nō sit debitū: sit tñ p̄pter debitū. nō intelligas glo. p̄pter debitū cōstituti: qa nullū debitū subsistit: s. p̄pter debitū. s. in conditionis euentū. ¶ Quero qñ debitū pure cōstituit sub cōditione: vtrū conditione pendēte possit agi prima actio. videtur q̄ nō: ut. l. pecuniā quā. si cer. pe. glo. uidet hic dicere cōtrariū: qa hic actio prima non sperat nouari: ut. §. l. p̄xi. in fi. qd est uerum nisi appareat q̄ constitutum esset factum animo nouandi: vt no. j. e. l. si quis.

Si pater. ¶ Sufficit debitū fuisse tēpore p̄stituti. b. d. ¶ Hanc. l. inducit Duil. q̄ si factū esset statutū q̄ quicūqz habet librā mille librarū teneat tenere equū: s. libra postea crescat uel decrescat nō est curādū:

Partial text from the right margin of the adjacent page, including words like "modi", "pass", "oppo", "sicut", "Ezio", "q̄", "glo", "de", "no", "soluit", "dic", "q̄", "hic", "actus", "erat", "perfectus", "et", "cōsumatus", "ante", "q̄", "eueniret", "casus", "a", "quo", "nō", "posset", "inchoari", "vt", "no.", "per", "dy.", "in.", "c.", "actus", "legitimi", "de", "reg.", "iu.", "li.", "vi.", "¶", "No.", "q̄", "actio", "subrogata", "nō", "sapit", "naturā", "eius", "in", "cuius", "locū", "subrogat.", "nā", "actio", "de", "cōstituta", "nō", "tollitur", "tēpore", "sicut", "prima.", "cōtra.", "si", "quis", "cau.", "l.", "si", "eū.", "§.", "qui", "iniuriarum.", "glo.", "nō", "soluit:", "dic", "q̄", "hic", "nō", "succedit", "in", "locū", "alterius:", "imo", "accedit", "cū", "alia", "p̄cipaliter:", "dixi", "plene", "in.", "l.", "i.", "§.", "hec", "aut.", "si", "quis", "testa.", "lib.", "esse", "ius.", "sue.", "¶", "Hene", "autem.", "¶", "Hec", "actio", "est", "rei", "persecutoria:", "et", "non", "penalis.", "hoc", "dicit.", "¶", "Actus.", "¶", "Petitione", "ex", "hac", "actiōe", "nō", "tollitur", "actio", "prima:", "sed", "ex", "actiōe", "sic", "b.", "d.", "¶", "Oppo.", "q̄", "electiōe", "tollatur:", "vt.", "l.", "qd", "in", "be", "redē.", "§.", "eligere.", "de", "tribu.", "So.", "qñ", "plures", "actiōes", "p̄cedūt", "ex", "eadē", "causa:", "vel", "ex", "diuersis", "cōtrariis:", "tñ", "tunc", "electione", "tollunt", "vt", "in", "cōtrario:", "et", "C.", "de", "fur.", "l.", "i.", "sed", "qñ", "p̄cedunt", "ex", "diuersis", "causis", "nō", "cōtrariis:", "tūc", "nō", "tollunt", "electiōe", "vt", "hic.", "¶", "Oppo.", "q̄", "actio", "prima", "sit", "sublata", "p̄", "cōstitutū", "cū", "in", "dubio", "p̄sumatur", "nouatio", "s̄m", "hec", "iura:", "vt.", "l.", "vlti.", "C.", "de", "noua.", "So.", "illud", "vey", "qñ", "interponit", "in", "stipulatiōe.", "secus", "in", "alio", "p̄tractu:", "nisi", "expresse", "agat:", "vt", "hic", "dixi", "vobis", "in.", "l.", "singularia.", "§.", "si", "cer.", "pe.", "p̄bas", "in.", "l.", "si", "mandato", "meo.", "in", "fi.", "j.", "mandati.

si illud qd habebat tpe ipositionis solu ispicif.

Comissor. In constitutu pot deduci ex

aminatio seu preciu rei perempte post moram. h. d. C. oppo. q extimatio no est debi tum. ergo no pot constitui. vt. l. i. §. debitu. s. e.

Cuius timore dicunt quidaz q re pempra succedit extimatio in obligatione: qd est cōtra. l. si seruum: in fi. de ver. ob. dic ergo q seruus est in obligatione: lz sit mortuus. tñ qa executio dz fieri in extimatio: extimatio tanq̄ debita pot constitui. vel dic q nil prohibet aliud pro debi to cōstitui: vt. s. e. l. i. §. an potest.

Si sine. C In cōstituto intelligitur ta

modicu tēpus dicif. x. dierū. C. Scō no. q tē pus. x. dierū videt tacite statutū. C. Ad primū oppo. de. l. si debitori: de iudi. x. l. ab hostibus §. sed qd simpliciter. s. ex qui. cau. ma. So. modicuz tps aliter accipif in materia illa q̄ in ista. Scōo oppo. q no debet debitor venire cū sac co paratus: vt. j. de solu. l. qd dicimus. dicit glo. q spāle est hic. tu dic q in cōstituto est hoc spe ciale: qa ē limitatū tps decē dierū: qd no ē i alijs obligationibus: sed est tempus arbitrio iudi dicis: vt. d. l. qd dicimus. x. insti. d. inuti. fi. in fi. lz in neutro dz venire cū sacco paratus. C. Op. q obligatio in dubio intelligif pura. l. q̄ incon tinēti cedat dies: vt. l. eū qui calēdis. §. quotiēs de ver. ob. dicit glo. spāle ē in p̄stituta pecunia. cum eni vnum sit p̄tra eum q obliget pacto nu do. aliud est p̄ eo q no teneat statim. hoc etiam tangif insti. de verb. ob. §. omnes. tu dic verius q ibi x hic statim venit x cedit dies obligatiōis x tps. x. dierū qd hic ponit: no hic adiciat obli gationi lz miseratiōis cā indulget solutioni: vt p̄batur in. l. si cum militi. j. de compēsa. x hoc ē qd vult dicere tex. hic: vt exactio celebretur x̄. respicit enī exactiōne no obligationē. x vt dixi istud tēpus qd miseratiōis cā indulget est i cō stituto limitatū: vt hic. i alijs ē arbitrio iudicis. hoc etiā sentiebat oldr. qd puto vey. tetigi in. l. ita stipulatus. de ver. ob. in. q. illa q̄ p̄mittatur obligatio pura. C. Quero vtz cursus istius diei constituat debitorē in mora tex. x glo. est q sic s. e. l. si duo. §. fi.

Constituto. C Qui cōstituit se so

lutorū vnā ex reb' alternatiue debitis al terā soluēdo no liberat. h. d. C. Mo. q i obliga tione alternatiua vtrūqz ē in obligatiōe: qd dic vt. l. si duo. j. de uer. ob. C. oppo. de. l. si illud aut illud. j. de le. ij. So. vt in glo. C. opp. de. l. si ita stipulatus. de sol. So. qd hic dicif q cōstituit se solutorū alterā subaudi tantū. alias sec' vt ibi.

Post. C Cōstitutuz ab here

de debet transferri ad eū ad quē h' ditas ex postfacto pueit.

C. Op. sufficit debitu fuisse tpe p̄stituti: vt. l. itē illa. §. i. s. eo. So. hic desit dberi huic creditori facto suo: ibi secus. C. opp. de. l. si heres pecuniā ad trebel. Sol. intelligas q hic actio decernef per cessionē: no ipso iure: licet quidā p̄tra x ma le: quia p̄tra. d. l. si heres pecuniā: x. j. d. fideiuf. l. heres a debitore. in pri. C. oppo. de. l. si tibi. §. cum post. s. de pac. Solu. vt ibi: x dixi in dcā. l. beres a debitore.

Comissor. C Res debita

pereat pot in cōstitutum deduci. h. d. C. oppo. hō mortuus no ē hō: ergo no pot in obligatiōe deduci. l. i. §. debitu. s. eo. vera so lutio est q lz sit mortuus: tñ post morā remanet in obligatiōe. iō pot in cōstitutū deduci. quidā tñ dicunt q no remanet in obligatiōe x male:

quia p̄tra. l. si seruū. §. si de ver. obli. x fundat se isti per. l. promissor. s. eo. sed dic vt ibi. Itē p. l. in re furtiua. s. de p̄di. furti. sed ibi est in obliga tione re restitui no re dari: vt ibi dixi. Item fun dant se p. l. cū fundus. §. seruū tuū iprudens. s. si cer. pe. ibi quo ad peculiare nūmos x̄. q tex. facit sequēdo opi. ibi positā q̄ habeat locuz cō p̄latio. que opi. ibi reprobaf. iō no obstat. Itē pro eis facit: qa hō mortuus ad nulluz vsū ē: vt. l. si principalis: de libe. cau. Sol. hic no dicif homo esse in obligatiōe: vt homo tradatur: lz vt extimatio. ideo no obstat.

Ex. l. sequenti.

C Acceptas epistolā sine p̄tradictiōe videt fa teri in ea cōtenta: ibi. Ultimo.

Icius. C In his que p episto

lā possunt geri p eā idu cat obligatiōe lz iductū p̄bar: vt. j. depositi. l. publica. So. illud vey in his que p epistolā geri no possunt. secus in his q̄ possunt p epistolā ge ri x induci. C. oppo. q̄ per epistolā non possit p̄trahi stipulatio: vt. l. i. in pri. j. de ver. ob. So. fateor lz p epistolā possit p̄bari inducta. ita lo quif hic. nihil enī repugnat q̄ p̄ns presenti dat vnā cedulā in modū epistole: x inter eos iterue niat stipulatio. facit. l. ea que. de dona. inter vix x vro. C. oppo. q̄ teneat ad vsuras: vt. j. e. l. q dā. So. vt ibi. C. Ultimo tene mēte hāc. l. p lris mercatorū q̄ trāsmittunt quotidie. Ultio qro cū ad quodlibet pactū: x p̄sequēs ad p̄stitutū requirat cōsensu duoz: vt. l. i. s. de pac. quō p̄ babit iste ad quē epistola missa ē: q̄ huic episto le cōsensit. Rū. eoipso q̄ eā recipit x no p̄tradi cit cōsentire videt: vt. l. si filius. j. ad macedo. fa cit qd no. in. l. si absentis. C. si cer. pe. x dixi in. l. quo enī. §. i. rē ra. ha. x hoc tenet Duil. hic.

Ilud autem. C Qui cō

stituit se so lutorū vnā ex reb' alternatiue debitis al terā soluēdo no liberat. h. d. C. Mo. q i obliga tione alternatiua vtrūqz ē in obligatiōe: qd dic vt. l. si duo. j. de uer. ob. C. oppo. de. l. si illud aut illud. j. de le. ij. So. vt in glo. C. opp. de. l. si ita stipulatus. de sol. So. qd hic dicif q cōstituit se solutorū alterā subaudi tantū. alias sec' vt ibi.

Si iureiurando. C Si iuratū

fuerit cōstitu rum fuisse ex iuramēto delato uel relato agi pot de constituta. h. d.

Uidas. C Cōstitutū pot fieri p

epistolā. h. d. C. Que ro vtrū teneat ad vsuras. dic ut in glo.

Trum. Pot qd cōstituere p

debitore inuito. Itē p̄statio inhibitoria ei' actus ad quē quis est obligatus nullius est momenti. h. d. fa cit ad. q. notatā per glo. j. de fideiuf. l. fideiuf. for. Ego dixi in. l. no soluz. §. morte de ope. no. nunci. vide ibi.

Si autem. Interuētū no

ue p̄sone cōsti tuētis no p̄sumif nouatō. h. d. C. Op. q̄ presumat nouatio fm ista tpa: ut. C. de no ua. l. si. x insti. qui. mo. tolli. oblig. §. preterga. So. illud est uey in stipulatiōe. sec' in p̄stituto: ubi no p̄sumif nouatio: nisi appareat: ut. s. e. l. itē illa. §. fi. x ibi dixi. Quo casu si apparet fa cta nouatio debitor primus non possit cōue niri saltez ope exceptionis: ut. l. pe. infra de pre to. stipu. Bar.

b C Mortu' vide bar. in l. stipulatio nes non di uidunt i. x op. de verb. obliga.

C Titius. vi de bal. in. ru bti. C. eo. in iij. q. in p̄n. ibi. nihil enī repugnat p hoc qd no. bar. in. l. nu da rō. de do na. in vltio dicto. x faci unt ad hanc q. no. p bar to. in. l. quo enī rē ra. ha.

d C Quicā. x iste casus est vnicus fm bal. in auē. si qñ. C. de cōsti. pecu. x sic habet hic casuz q̄ si p epistolā cōfi teor illd qd alias debitu erat ex tali p̄fessioe orif actio de cō. sti. qd bene no. x ad id qd dicif i. l. publica. dpo fiti: q̄ ex cō. fessione non oritur actō. hoc tñ limi tat bal. in. d. auē. nisi talis cōfessio ema naret ab ad ministratore. qa inducit: tūc tñ p̄ba tionē p. l. fi. j. de insti. ad idē quod no. bal. in. l. p̄ctus in. v. col. de fide instru. vbi vult q̄ si as fero me de bere tibi de cē ex cā dpo fiti supplef p verbū pro mitto. x vid qd dixi post bal. in. d. au ten. si qñ.

a C Si sine i pri. hur. §. ec. x itellige hic tps habe re locū inter p̄tes. lz iter abites est in arbitrio iu dicis. l. cōti nuus. §. cuz ita. de ver. ob. x bal. in rub. C. e. in iij. q. vide in fi. de actio. §. in p̄sonaz quod dicaf modicu tps vide glo. ma gnā in cle. i. de re. ec. no alie. sup ver. modicum. x an istud tps x. dieruz sit statutuz a le ge vel sit sta tutuz a iudi ce x cuius sit hic effectus: vide in. l. in l. liber hō. §. x. hodie de ver. ob. per bar. in. l. ita stipulat' i. i. q. d. v. ob.

XII

Qui iniuriarum. istum tex. no. bal. in. l. i. in pe. col. C. ne ex deli. defun.

Hi iniuriarum. Actioes ex delicto possunt in constitutu deduci h. d. Querit glo. ad quid tenebit ille qui tenebatur actione iniuriarum. respondet q. in q. tu actor iuraverit. intellige hoc ut no. j. de iniur. l. iniuriarum. Sed p. hoc op. ergo an iuramentum no. ualeat constitutu: cum no. sit debitum. glo. respondet q. bene q. subest debitum: licet sit no. bis incertum.

Quis duobus. Per solutione facta adiecto in constituto q. no. erat adiectus in principali tollit actio principalis ope exceptionis. h. d. Oppo. p. solutione facta adiecto quis liberatur ipso iure: vt. s. e. l. sed q. si filio. s. i. Huius timore hec. l. intellecta est tribus modis. primo mo. q. hic fuit adiectus in constituta no. in prima actione: q. hoc duobus modis pot. itelligi. primo mo. q. soluit adiecto respectu constituti seu obligationis de constituta a qua p. solutione liberat ipso iure: sed ab actoe pria liberat ope exceptionis. Sed huic ob. tex. qui dicit p. pria actioe pecunie constitute manet obligatus. ergo ab actione de constituta no. liberatur. io. glo. volens sustinere dicit q. hic no. debet esse illa verba p. pria actione. vel si habes illa verba exponere. i. certi p. ditione: que competit noie pecunie: que postea p. stituta est. sed qa. hec lec. facit violentia lre. ideo alij moderni volentes sustinere dicit lec. dicit q. hic fuit adiectus soluz in p. stituto: q. hic fuit solutu adiecto respectu prime obligationis in qua no. erat adiectus. io. no. liberat a p. stituta ipso iure s. ope exceptionis: q. sic lra. pcedit plane. Tertij timore huius contrarij diuinat in expositione huius. l. vt dicit glo. do. iac. but. dicebat q. glo. hic voluit facere mentione de opi. Hug. qui intellexit q. hic fuit adiectus in vtraq. tñ ipsi adiecto fuit solutu post p. hibitione facta a dño. io. no. contingit liberatio ipso iure: sed ope exceptionis. ista est eius lec. q. p. tiner diuinatione. Preterea no. e. va: vt. l. illud j. de sol. no. eni pot. dñs p. hibere: vt ibi patet.

Acus. Qui constituit se solutu qd. ali. debet: tñ ipse deberet no. tenet. h. d. C. Oppo. sufficit q. constitutu sit debitum: lz no. sit debituz a constitute: vt. l. hactenus. s. e. So. veru. e. si quis p. mitteret tñ debitu ab altero: s. hic promissit tanq. debitu a se. facit. l. si pene ca. s. i. s. de p. di. inde. C. So. oppo. q. ista epistola saltez inducit p. batione q. ad istuz peruenerit: vt. l. publica. in fi. j. depositi. So. posito q. hoc esset ista p. batio no. esset sufficiens ad aliquam obligatione idu cendā seu demonstrandā. nā lz pecunia quā alteri dedisti vel credidisti ad me puenerit no. teneor p. pter hoc: vt. l. his solis. s. de cōdi. inde. z. l. no. aduersus. C. si cer. peta. C. Ultio oppo. quia hic debitor erat tutus exceptione doli. ergo no. repetit soluēs: vt. l. qui exceptione. s. de p. di. inde. So. hic erat tutus exceptione facti seu intē tionis cum obligatio erat nulla vt dicit in tex. z. no. in. l. qui se debere. s. de cōdi. ob. cām.

Comodati Rubrica. Continua rubricam vt in glo.

It pretor. Quero vtrū fecerit p. tor in hoc edicto z. z. dicit q. sequitur z. innuit q. hec actio est pretoria: cō tra. j. e. l. in comodato. s. sicut. Sol. vt in glo.

Lucius. istu tex. allegat p. singul. bal. in. l. i. si abstitio. C. si cer. pe. ad fi. q. si in instrumto no. valet principi pale: nec et tenet p. fessio accessoria su p. ea: nec preceptu guarē rigie. vid. tñ no. Bar. i. l. certi p. ditio s. si nūmos. i. vlti. col. s. si cer. pe. z. si militet istuz tex. ad id qd. s. alle. bal. i. rubri. C. e. i. s. j. col. i. l. p. legatu. j. de his qui. vt i. di. vbi dicit q. vbi instru metu est nullu nulla e. cō fessio apposi ta i. eo. z. In no. in. c. cuz venerabilis.

Huius edicti. Comodari pot. res mobilis z. im mobilis z. incorporalis. hoc dicit. C. Oppo. q. habitatio non possit comodari. nam habitatio consumitur nec red dicitur. cum de natura cō mo dati sit vt reddatur nec transeat dominiuz eius vel possessio. vt. l. rei cō modate. j. eo. Huius timore exponunt hic quidam habitationem cō modari. i. domum causa habitadi. nam ista nomina verbalia ponuntur quandoq. pro proprio nomine rei. nam possessio quandoq. ponitur p. re possessa: vt. l. interdum. j. de verbo. signi. z. in vulgari dicimus lectione. i. rē lectā. certe in hoc iste ver. viuanus nihil adderet precedētibus: cum intendat addere ex eo q. dicit amplius. dic ergo q. domus dicitur comodari a domino seu bonifidei possessore. habitatio dicitur commo dari ab eo qui habet solum ius habitationis: z. eodem modo posset commodari usufructus z. alie seruitutes. z. sic habes q. mobilia z. immobili a z. incorporalia comodari possunt: z. illud qd. comodatur debet restitu. in vsu autem eius cō sistit donatio: vt. l. in edibus. in prin. de dona. z. hoc facit ad. q. dicit statutum q. de quolibet cō tractu ex quo alteri queritur ius debet solui ga bella. an soluetur de contractu comodati. certe sic: facta extimatione illius vsus in quo consistit donatio: vt. d. l. in edibus. C. Oppo. de. l. si gra tuitā. j. de prescrip. ver. dicit glo. fateor q. com petit actio comodati z. etiam actio prescriptis verbis: vt. l. contraria. hoc non videtur verum: quia actio prescriptis verbis non concurrat cuz alia: vt. j. de prescrip. ver. l. quotiens. nec habet locum in contractibus nominatis: vt. l. iii. eo. ti. ideo dicit Guil. q. hic loquitur quando cō mo datur ad certum z. determinatū vsu: tunc eni est proprie commodatum. secus si ad incertum vt. j. eo. l. in comodato. s. sicut. z. ibi videbitis: z. tunc haberet locum actio prescriptis verbis: vt in contrario.

Impuberes. Si comodatum ab initio. nullo iure consistit ex postfacto no. reconualescit. secus si saltem iure naturali consistat. hoc dicit vsq. ad s. si reddita. C. Op. ad istum tex. de. l. sed mihi hoc eo. ti. huius timore due hic sūt lec. pria q. lex. s. j. mihi corrigat huc. s. z. hoc innuit dictio s. que denotat diuersitatem in iure. z. licet hec. l. s. j. mihi loquatur eo casu in quo pupillus factus est locupletior: idem tamen est si dolum comisit: vt. l. i. s. an in pupillum. j. depositi. z. ista est vna lec. que tangitur per glo. huius. s. z. in prin. gl. super. l. iij. alia lec. est q. diuerso cau loquatur. s. q. si ab initio non consistit comodatum iure ci uili vel naturali: quia pupillus erat infans vel a tutore accepit in comodatum: tunc nullo casu detur actio comodati: quia ab initio no. consistit vt in hoc. s. impuberes: z. l. nec in furiosuz. sed ab initio consistit saltem naturaliter: quia pupillus erat proximus pubertati. tunc tenetur vtili actione comodati: quatenus est factus locuple tior: vel si dolum comisit: vt. l. iij. in prin. z. sic no. corrigat precedentia. z. fm hac lec. summaui vo bis. que lec. tangitur in fi. glo. super hac. l. iij.

Quero quando pupillus dicatur factus locupletior. Rñ. si non est effectus pauperior: vt dicunt quidam: quos Jo. reprehendit. sed cer te recte intelligendo no. est iusta reprehensio: nā illi qui dicunt q. est locupletior eo ipso q. no. est effectus pauperior intelligunt si non est pau perior faciendo illud qd. ab eo petis p. actionez

de sen. ex. z. l. c. cu. oliz. de celi. facit qd. voluit glo. z. bar. i. l. ij. C. d. bo. pos. s. j. ta. z. ad istud dictu bar. vi de in simili bal. i. l. ex te flameto. C. de fideius. z. bal. i. c. i. de feudis da. i. uicē. l. p. mis. forie. z. vide post. bar. i. l. post legatu. de his q. vt idi. du. bar. allegat In. no. i. c. cu. ve nerabilis z. e. ADDE pul chre ro. cōfi lio. c. lxxxiij. C. Sufficiens vide bal. in rubri. C. eo. in. iij. col. d. C. Huius edi cti in pri. bu ius vide hic pau. de ca. q. querit quis possit cō mo dare habita tionem. C. De quoli bet p. tractu. vide pau. de ca. hic p. tra riū tenet. et p. tra bar. hic et tenet pa. de ca. i. l. res gratiose da. te. p. illu. tex. j. eo. f. C. Quaquaf. sed qd. si pu pillus culpā p. misit an te neaf. dic q. no. nisi natu raliter. glo. e. no. in. l. ij. de fideius. z. ibi vide bar.

de sen. ex. z. l. c. cu. oliz. de celi. facit qd. voluit glo. z. bar. i. l. ij. C. d. bo. pos. s. j. ta. z. ad istud dictu bar. vi de in simili bal. i. l. ex te flameto. C. de fideius. z. bal. i. c. i. de feudis da. i. uicē. l. p. mis. forie. z. vide post. bar. i. l. post legatu. de his q. vt idi. du. bar. allegat In. no. i. c. cu. ve nerabilis z. e. ADDE pul chre ro. cōfi lio. c. lxxxiij. C. Sufficiens vide bal. in rubri. C. eo. in. iij. col. d. C. Huius edi cti in pri. bu ius vide hic pau. de ca. q. querit quis possit cō mo dare habita tionem. C. De quoli bet p. tractu. vide pau. de ca. hic p. tra riū tenet. et p. tra bar. hic et tenet pa. de ca. i. l. res gratiose da. te. p. illu. tex. j. eo. f. C. Quaquaf. sed qd. si pu pillus culpā p. misit an te neaf. dic q. no. nisi natu raliter. glo. e. no. in. l. ij. de fideius. z. ibi vide bar.

comodati vt. l. in pupillo. de solu. ideo si pupillus habet rem et conuenit: vt eam restituat tenet: qd restituendo non efficit pauperior. et circa intellectus huius. l. vide. j. de fideiussor. l. ij. et qd ibi no. in glo. et ibi dixi.

Ex. §. sequenti.

Pro interese deteriorationis rei comodate q̄ actio agatur: ibi. Quero. Et qualiter tunc formet libellus vide in fi.

Si reddita. In actionibus bone fidei non videtur res reddita q̄ deterior reddi: ideo actio prima durat. h. d. C. p. q̄ imo videtur reddita: et q̄ actio prima tollatur: vt. l. exhibitionis. C. ad exhibe. So. ibi loquitur in actionibus stricti iuris in quibus videtur reddita: nisi prorsus in alia forma reddatur: ut. l. iulia. §. sed et si qd: ad exhibe. Quero qua actio agatur pro isto interese deteriorationis. glo. hic vacillat: materiam istam perfecte ponit in. l. eleganter. §. non solum. §. de dolo. et doc. in. l. exhibitionis. §. alle. Sed quantum ad propositum spectat dicitur quod non solum tota res: sed pars rei: et tunc pro alia parte tamen est agendum: vt. l. si stipulatus. j. de so. quod solum tota res perfecte quantum ad se: sed cuius defectu alicuius iuris: vt puta qd non est cautum de euitio ne: et si tunc agitur actione prima ad integram rem: ut. l. et de so. et. l. iulia. §. i. de vbo. ob. et ibi dixi. Quod solum res sed deteriorata in se. et tunc si qdem erat debita ex contractu bone fidei: et non videtur reddita: sed durat prima actio: ut hic. et. j. depositi. l. i. §. si res: aut actione stricti iuris: et tunc tollitur actio prima: et agitur actione de dolo: vel in factum: ut. l. eleganter. §. non solum. alle. et. d. l. exhibitionis. C. ad exhibe. Quero qualiter formet libellus: Rñ. qd secure poterit in libello narrari qd tibi rem comodauit: et qd reddidisti deteriorem me ignorate. hoc dico pro his que no. in. l. in hac. §. de tritica. quare peto dictam rem: ut consequar interese deteriorationis: vt probatur in. d. l. iulia. §. i. de ver. obli.

Ex. §. sequenti.

Qualiter extimatio incipit crescere pro mora non restituentis rem comodatam: ibi. Incipio. Et vsqz ad quantum tempus crescat ista extimatio: ibi. Quero. Et an mora actoris faciat extimationem decrescere: ibi. Quero videri.

In hac actione. C. iste. §. reddi diffidit ppter varietatem lecturarum: videtur enim qd intellectus non doctorum antiquorum fuerit obtenebratus in intellectu huius. §. et reperio in hac glo. et in glo. l. in hac. §. de tritica. huc. §. legi sex modis. Guil. de cu. in. l. vinum. si cer. pe. legit eum septimo modo. ego legi eum vobis octavo modo: et ex ista octava lectione reddi hic. §. facillimus: et est iste. §. ita breuis in suis dictis qd non potest sumari: habet enim tria dicta: vt videtur debitis. Casum in terminis propter diuersitatem lectionis. pono in nube quas lectiones. declarabo: seu recitabo per contraria.

Ho. ex prima particula qd in hac actione iuratur in lite sicut in ceteris bone fidei actionibus: et ista pars non habet varietatem. **Ho.** ex secunda parte qd in iudiciis bone fidei debemus inspicere tempus rei iudicate. **Ex** tertia parte non. qd in iudiciis stricti iuris inspicimus tempus litis contestationis: et he due particule habent varietates predictas. **C. p.** secundum hoc melioris conditionis erit iudicium stricti iuris qd bone fidei. nam in iudiciis stricti iuris iudex qui deuenit ad extimationem: potest habere respectum a tempore litis contestationis vsqz ad tempus sententie. Huius timore Jo. legit banc. l. in secunda parte hoc modo qd in actionibus bone fidei inspicitur tempus rei iudicate: subaudi et tempus more quam mora precessit: et hoc. l. subauditum quod a tempore more probatur per argumentum a minori. cum enim in stricti iuris iudiciis de quibus minus videtur inspicitur tempus litis contestationis: ergo multo magis in actionibus bone fidei: in quibus exuberantius potest officium iudicis: et secundum hanc lectionem exponitur quantumvis per cum: et ista lectione tangit hic in fi. glo. vide glo. ibi. ite qd dicit rei iudicate et c.

Ad istam lectionem signantur oppositiones que sunt in prima glo. et op. et videtur qd inspicitur tempus obligationis contracte: vt. l.

hoiem. j. mandati. So. ibi extimatio petit iure obligationis. hic vero ipsa res petit principaliter. sed extimatio venit officio iudicis. **C. Seco** op. et videtur qd in contractibus stricti iuris inspicitur tempus more: ut. l. vinum. §. si cer. pe. et. l. si. §. de tritica. So. si qdem intelligitur. l. ista in quantitate debita actione stricti iuris: tunc inspicitur tempus litis contestationis: ut hic: nisi mora precesserit: qd tunc inspicitur tempus more: ut. l. contraria. Si vero intelligeres huc. §. in specie debita: si qdem nulla precessit mora: tunc reddi dicitur talis qualis est: uel qualis esse desijt: ut. d. l. in hac. Si vero fuerit in mora tenetur quantum plurimum fuit a tempore more: et secundum hoc oportet te intelligere in specie debita qd nulla mora precessit lit. cote. In quantum vero hic dicitur qd hic. §. potest intelligi in quantitate debita non precedit: qd sumus in materia comodati: et quantumtas: ut quantumtas non comodati: et ista reprehensio tangit in. l. in hac. de tritica. in glo. magna. Prout uero loquitur in specie debita in eo qd intelligitur. l. in hac. de tritica. qd ibi non precessit mora: sed culpa. in primis tribus casibus illius. l. vix potest dicere: et erit noua lectio. ab ea qua ibi tenui: ut declarabo vobis. j. in quibus. In quantum vero hic intelliguntur in specie debita: et qd mora non precessit lit. cote. dicitur verum in se. tamen secundum illam lectionem. nulla esset differentia inter actiones bone fidei et stricti iuris. qd est contra textum. Preterea exponendo quantumvis per cum: est violare textum. bene. n. sciuit proprie loqui iurisco. qui voluit: ideo Jo. videtur istam lectionem improbare istam legit eam secundo modo: et ista lectio non ponitur hic in glo. sed ponitur in glo. magna. in. d. l. in hac. in distinctione que ponitur circa si. eius: secundum Jo. ponitur et hec lectio. l. vinum. §. si cer. pe. et est talis. l. qd principium loquitur de extimatione que fit per iuramentum in lite. et hoc non mutatur. in ver. et rei loquitur de fructibus que in actionibus bone fidei veniunt a tempore more: et hoc est qd dicitur textus. inspicitur tempus rei iudicate. hoc est more quo tempore debuit res iudicari. sed in actionibus stricti iuris veniunt fructus a die litis contestationis non more: ut. l. cum fundus. si cer. pe. in prin. ista lectio est vera in se: tamen non congruit huic. §. qd textus dicit rei iudicate tempus quantum res sit obseruabilis: non qd dicit quantum res sit. et sic loquitur de extimatione rei non de fructibus: et pro hoc Azo recessit hic ab ista lectione. ibi dicitur dicitur. sed Azo facit vim in eo quod dicitur qd res sit et c. que verba proprie respiciunt reprehensionem dicte lectionis. Jo. positum in dictis glo. et non eius que ponitur hic. Preterea dicitur qd principium loquitur de extimatione rei et statim faciat transitum ad fructus videtur absolum. id ipse Azo legit hanc. l. tertio modo. debent enim scire qd in facienda extimatione duo tempora sunt consideranda. vnum est tempus a quo debeat haberi ratio meliorationis et deteriorationis. aliud est tempus usqz ad quod. id intelligitur qd hic loquitur de tempore a quo. Azo vero dicit qd hic loquitur de tempore usqz ad quod. vnum legit sic in actione commodati sicut in ceteris bone fidei actionibus iuratur in lite: ut hic in prin. et hoc contingit propter dolum tantum: ut. §. de. in lit. iur. l. in actionibus. sed qui non est commissus dolus sed uenit si cetera extimatio per probationem testium: tunc inspicitur in contractibus bone fidei qd plurimum res fuerit a tempore more vsqz ad sententiam. vt hic in secundo dicto. In contractibus stricti iuris in quibus non iuratur in lite siue dolus sit commissus siue non inspicitur qd plurimum fuit a tempore more vsqz ad tempus litis contestationis: ut hic in tertio dicto. et secundum hoc. in prima parte fuit commissus dolus. in secunda culpa. in tertia siue dolus siue culpa non curo. ut hic dicitur in prima glo. huius §. et hec est lectio. Azo. hic posita. **Ad** hanc lectionem. oppo. de. l. in hac. in fi. de tritica. ubi dicitur inspicitur tempus more. So. fateor qd inspicitur tempus more. ut ab eo incipiat: et possit crescere usqz ad sententiam: uel usqz ad lit. pte. ut hic. **C. Secundo** oppo. qd inspicitur tempus obligationis: ut. l. hominem. j. mandati. Sol. in speciali casu loquitur. et ita pertranseat Azo. **C. Contra** predicta oppo. de. l. iul. scribit si hominem. in. fi. §. de rei ve. So. intelligo huc finem etiam qui fuerit in culpa non in dolo. ita dicitur hic. Azo. et hoc traditur aliquid tulum glo. i. posite in hoc. §. que intelligit hunc

a C. Spectat vide Bar. i. l. cum q ita. §. pe. de v. bo. obli. **b** C. In hac. in prin. huius. §. et. et de intellectu huius. §. vide aliquid per bal. in. l. i. in fi. C. de v. bo. fru. l. c.

a Expediā aliud de materia p bal. 2. Imo. in. l. quoti. in di. em. de vbo. obli.

b C. Mō principaliter: nō ob. l. rō. §. si per vendito rem. cu3 ibi no. de actio. emp. vbi lo. quif in actō ne rez tradi in qua post moram succedit obligatio ad interesse. l. i. i. pñ. 2. ibi Bar. eo. ti. 2. tamē crecit vsqz ad sentētiā. Sedo ibi lo. gtur quādo erat vedituz gen^o quo ca su nō cenfē esse in obligatione rez tradi: sed dari: vt p bar. in. l. exēptio ne. in pñ. e. ti. ideo tunc nō succedit obligatio ad interesse: sed officio iudicis. l. vbi aut. §. si. 2. l. si seruuz. ff. de ver. ob. 2. in specu. vide J. Pau. in. l. i. in fi. pun. de ac. emp. ubi ergo succedit obligatio ad extimatio: seu ad interesse attendit tps obligatiois orie ad extimati. siue or ta fuerit tpe tractus. d. l. fundū. in fi. siue alio tpe: puta solutionis: 2. il lud tps tñ inspiciat. exēplum patet in. l. boicz. ff. manda. siue orif tēpore mortis: vt i obligatione faciendū: ga tps more tā tū inspiciatur. d. l. si calen. de. 2. l. stipulationes nō diuiduntur vers. celsus de ver. obli.

finem siue in dolo: siue in culpa. vnde sustinere volēdo a3o. possem^o dicere q^o pma glo. nō fuit sua. ista lec. nō ē va in se. ga in actionib^o stricti iuris crecit vsqz ad sniaz: ut. l. vbi aut. §. i. de edē. Preterea fm a3o. p li. pte. efficeret deterior p ditione creditoris cōtra. l. nō d3. de regul. 2. l. aliā. de noua. 2. sic videt necesse q^o ista. l. intelligatur de tpe a quo mora icepit crescere. vnde remanet cōtrarium de. d. l. in hac. que dicit q^o a tpe more in stricti iuris iudicijs 2c. vnde alij legūt alio mō. que lec. ponit in glo. magna in. d. l. in hac: iō redeo ad eam ibi. sed si tps more: siue snie inspiciat 2c. legif ergo iste. §. quarto modo fm Placē. q^o intelligat simpliciter. put lfa iacer: vt inspiciat tps rei iudicande in ptractibus bone fidei. in actionibus vero stricti iuris tps litis cōtestatiois: nō ob. l. in hac: ga loqitur qñ actio triticaria pponeret ex cōtractu bone fidei. est enī generalis 2c. vt. l. i. de triti. C. Sed adhuc ob. finis illius. l. in hac. vbi dicit inspici tēpus more. sed ipse exponit hic: dū dicit tps rei iudicande. i. tps more: tunc. n. res debuit iudicari. Ista lec. displicet glo. ga nimis restringit. l. in hac: que generaliter loqitur. C. Preterea ista distinctio iter actiones bone fidei: 2. stricti iuris nō est vera: ga etiam in stricti iuris vspiciat tps more: vt. l. vinū. §. si cer. pe. 2. l. fi. de tritica. 2. l. quoties in diē. de v. ob. C. An alij vt Guar. 2. Hug. intellexerūt hunc. §. in. d. l. in hac. Quinto mō: vt distinguat sic. si qdem petat spēs inspiciat tps more: vt. l. i. hac si vero petat qñtas: hoc est id qd cōsistit in pōdere: numero: vel mēsurā: tūc adhibet distinctio q^o ponit i hoc. §. vt in ptractib^o bone fidei inspiciatur tps rei iudicande in cōtractibus stricti iuris tēpus litis cōtestationis. ista lec. reprobat p glo. nam dicere q^o. §. iste loquatur in quātitatibus est falsuz cum quāntitas nō cōmodetur: ut quāntitas: vt. j. e. l. §. fi. Preterea nō est vera in se alijs rōnib^o hic in glo. positis. C. Unde alij vt bul. legit hac. l. alio modo. q^o tunc inspiciatur tēpus snie: qñ certuz est q^o tunc plurimi valuit: vt in hac. l. in prin. sed si a tēpore more plus valuisset inspiciatur tēpus more: vt. l. in hac circa fi. 2. fm istum modum vult intelligere. §. in hac. q^o nō posset pcedere nisi ponēdo lec. Jo. supra positam: quā supra vobis reprobaui. C. Sum expeditus de ista glo. l. in hac. vsqz ibi: vt aut hoc ad euitādas cōtrarietates 2c. vbi glo. recitat distinctionez Jo. in hac materia. ex qua colligitur scōa lec. Joā. quā. §. recitauit 2. reprobaui. vnde adhuc iste. §. remanet dubius. qualiter ergo intelligimus. Duil. de cu. in. d. l. vinum si cer. pe. dicit sic in hac actione: 2. in alijs bone fidei iuratur in litē: 2. hoc primo. 2. qñ ista extimatio pbatur per iuramētuz in litem: inspiciatur tēpus snie: 2. hoc scōo. quāuis in iudicijs stricti iuris inspiciatur tēpus litis cōtestationis quo ad fructus hoc tertio. ista lec. cōtinet in se veritatez: tñ nō bene pgruit lfe q^o partiz de extimatioe rei: partim de fructibus loquat. totum. n. vñ loqui de extimatioe rei si bene inspiciatur. vnde ego lego istuz. §. octauo modo clare 2. notabiliter: 2. est practica totius ti. §. de i litē iuran. Ad cuius euidētiā premitto q^o duplex est iuramētum in litem: quoddā est affectionis: 2. istud prestat in actionibus bone fidei: 2. in arbitrarijs: vt. l. in actionibus. §. de in li. iuran. in prin. quoddā est iuramētum in litem veritatis: 2. istud prestat in actionibus stricti iuris 2. nō arbitrarijs: vt. l. nūmis. 2. l. videamus. §. plane de in litē iuran. Hoc premisso pone casum sic. In actioe: 2. in ceteris bone fidei iuraf in litē. hoc pmo. C. Sz quero que erit forma huius iuramēti: debet ne qd iura re. p quāto noluisse carere re retro. an vero pro quāto nollet carere tunc tēpore snie. rñdet iuriscō. pro quāto nollet carere tunc tpe snie: tps. n. rei iudicande inspiciat: 2. in hoc p cōdo cum Duil. 2. hoc scōo. item quero qd in iuramēto in litem qd est veritatis: qd prestat in actionibus stricti iuris nō arbitrarijs: ad qd tēpus referet iuramētum. rñdetur q^o ad tps li. pte. 2. hoc est qd vult ibi tex. dicere quāuis in stricti iuris iudicijs 2c. nō ergo sus

ficeret: nec valeret si deferretur iuramētum quāti tua interest hodie. sed debet deferri: seu referri ad id qd iter fuit retro. hic est casus hic. 2. fm hoc totus iste. §. legif vniformiter ptra dolosum de rei extimatioe: seu interesse: videamus rōnem de hoc iuramētum in litē quod est de affectione nunq^o deferet: nisi ppter dolum cōmissum in nō parēdo iudici precipiēti rez restituere: ut. d. l. in actionibus. in prin. 2. ibi dixi. 2. de dolo. l. arbitrio. §. i. cum ergo ille dolus qui causat istud iuramētuz cōmittatur solum tēpore snie. merito ad tps snie refertur iuramētum: nec pōt referri ad tps more: ga mora istud iuramētum nō causat: 2. ideo lex semp dicit quāti ea res est inspici. vt hic. 2. d. l. in actionibus: 2. l. arbitrio. §. i. al. le. 2. l. qui restituere. de rei ven. 2. l3 hic loqitur de actionibus bone fidei tñ: idem tñ intelligo in actionibus stricti iuris in re arbitrarijs: in qbus deferet hoc iuramētuz de affectione p dictas. ll. 2. rōnem p dictam. Iuramētuz vero in litem: qd est veritatis pstat ppter dolum cōmissum ante sniam qñcūqz ppter difficultatem pbationis: vt. d. l. in actionibus. §. plane. merito istud iuramētum refertur ad tps doli cōmissi: vel more cōmissi que est cā huius iuramēti: 2. in hoc dicit inspici tps li. pte. ga tunc idubitatē cōmittitur. idem tñ puto 2. si ante talis dolus intercesserit: 2. hoc pbant leges q^o qñ loquunt de isto iuramēto loquuntur de pterito. f. quāti interfuit die debita scñ esse: 2. fi. vt de in li. iurā. l. nūmis: nō ob. l. in hac. de tritica. nec alique alie. ll. ga ille loquuntur qñ extimatio rei: vel interesse pbatur aliter q^o p iuramētuz in litem: sed qñ p iuramētum in litem habes practica nota bilem ex hoc. §. Expediti de lec. veniamus ad materiā huius. §. 2. glo. in distinctione quā ponit fm Jo. tractat tria. f. primo de rei extimatioe: seu interesse. scōo de fructibus. tertio de vsuris. f. a quo tpe veniāt. Incipio p mum: 2. istud expediam pfecte: ga est materia nostra: 2. p euidētia primi debetis scire q^o extimatio rei: seu interesse qñqz petitur iure actionis: ga erat in obligatione: qñqz officio iudicis. primuz q^o qñqz iure obligationis pōt intelligi duobus modis: vel iure obligatiois ad hoc principaliter pstatute: 2. tunc sine dubio inspiciat tps obligatiois ptracte: vt. l. fundū cornelianū. de noua. 2. l. boiem. j. mandati: qñqz venit in obligatioe nō pncipaliter pstatuta sed subrogata: vt in obligationibus facti: in qbus obligatio ad interesse post morā succedit in obligatione: 2. tūc dicit hic glo. no. q^o tps more inspiciatur: vt ab eo icipiat quāti plurimi fuerit vsqz ad sniaz: vt j. de re iudi. l. si calēdis. hoc nō placet. naz aut stipulatio cōmittitur ad interesse totale: 2. nunq^o nisi semel cōmittitur: nec ex postfacto crecit: vt. l. cum qrebatur. iudi. so. 2. no. in. l. si sic. de ver. ob. aut cōmittitur ad interesse particulare: 2. tunc totiens cōmittitur quoties interest: nec inspiciatur tps snie: nec limitatur vsqz ad tps snie: vt. d. l. si sic. de vbo. ob. 2. j. rē ra. ha. l. si pcurator: 2. l. nouissima. iudi. sol. nec ob. l. si calēdis: ga imo facit p vtelligendo: vt sonat ibi lfa: l3 glo. male intelligat: vt hic. scōo casu principali qñ extimatio rei: vel interesse venit officio iudicis: aut venit declarādum p iuramētuz in litem: aut p alias pbationes. primo casu h3 locuz hic. §. fm lec. quā dedi. scōo casu aut istius extimatiois: seu interesse habet rō ppter culpam: aut ppter moram. pmo casu aut res nō prestat: ga reus forte: nō pōt res tñ extat: 2. tunc habet respectus ad tps p dēnationis: vt i. l. in hac. in prin. fm intellectum positū per glo. in hoc. §. ē hac 2. l. cum res. §. si culpa. de le. i. 2. l. si a bone fidei. §. si vero. de rei vēdi. 2. l. si culpa. eo. ti. aut ppter culpam res desijt extare: 2. semp intelligas nulla pcedēte mora: 2. tunc inspiciat tps mortis: vt in. l. i. hac. in scōo rñso. de tritica. aut res nō desijt extare statim: sed ex iteruallo: vt in seruo mortifere vulnerato: tunc inspiciat tēpus cōmisse culpe: vt. d. l. in hac. in tertio rñso. 2. ita intelligit glo. in. d. §. in hac. qui intellectus est verus: ut dixi. sed si mora precessisset: tūc inspiceret tēpus more fm q^o j. di

cam: et ita loquitur. d. l. in hac. ver. in utroque. et c.
 Secundo casu qui habet rationem extimationis: seu inter-
 esse propter moram. hic adverte quod mora pro-
 cessit licet. et incipit crescere extimatio: seu inter-
 esse a tempore more: siue in actionibus bone fidei: ut
 l. rō. §. si per venditorē: et l. si sterilis. §. cum per
 venditorē. de ac. emp. siue in actionibus stricti
 iuris: ut l. vinum. §. si cer. pe. et d. l. in hac. et l. si.
 et l. quoties in diem. de ver. ob. siue querat de
 teresse ratione temporis: ut dicitur. l. siue rōe loci: ut
 l. iij. §. i. et §. nunc de officio. §. de eo quod cer. lo.
 si vero mora non processit licet. tunc siquidem mo-
 ra committit in ipsa prestatione: quod est regulariter
 quando non habet iustam causam litigandi: tunc incipit cre-
 scere a tempore licet. ut. d. l. vinum: et hoc. §. si
 lec. quorundam. si vero per licet. non constituitur in
 mora: quia forte haberet iustam causam litigandi: tunc
 inciperet venire interesse et crescere extimatio a tem-
 pore sine: ut. j. de usur. l. in fideiō. in prin. et ibi
 no. facit quod no. in. l. in hac. in prin. glo. magne.
 puto et quod si mora committeret illo medio tempore in-
 ter licet. et sine: quod potest esse: ut. l. si quis inficiatus
 j. depositi. quod ab illo tempore inciperet crescere extima-
 tio. et sic ut breviter dicam incipit crescere a tempore
 mori: ut. l. i. in hac. de tritica. et d. l. vinum. cum si. et contra-
 ria circa hoc particulariter examinavi. in. d. l. vi-
 num: et idem dico in actione reali: ut. l. iuliana. scri-
 bit si boiem. de rei ven. ¶ Quero vidi quod extima-
 tio incipit crescere a tempore more: usque ad quod tempus cre-
 scet. Jo. in hac glo. istius. §. dicit quod quanti pluri-
 mi fuerit usque ad sine: et non ultra: ut. l. ubi aut
 §. i. de edē. et Jo. in glo. istius. §. si lec. eius di-
 cit quod in actionibus bone fidei crescit usque ad sine
 in actionibus vero stricti iuris crescit usque ad licet. co-
 te. quā opī. §. reprobauit: ut vidistis. vltimō.
 dicunt quod quando petit aliquid iure obligationis: et offē-
 iudicis venit extimatio: tunc potest crescere usque ad
 sine: et est postea donec executio fiat: ut. j. de usur-
 ris. l. in fideiō. in prin. aut petit aliquid non iure ob-
 ligationis: sed offē iudicis: et tunc potest crescere
 usque ad sine: et non ultra: ut. §. de edē. l. ubi aut
 §. i. rō quā minoris vigoris est quod debet iudicis
 offē quod illud quod debet iure actionis: ut. l. cum postu-
 lassim. in prin. de dā. ifec. hoc non plus: quia cautio
 iudi. so. et cautio dāni ifecti petunt offē iudicis:
 et tū iste cautiones committunt pluries quoties in-
 terest: ut. l. nouissima. iudi. so. et l. non quasi. §. il-
 lud. rē pu. sal. fo. et l. si procurator. rē ra. ha. cum si.
 dic ergo quod habet rationem interesse: seu extimationis
 iure actionis: et tunc inspicit tempus quo actio ista com-
 mittit: nec ulterius crescit vel decrescit: ut. d. l.
 ubi aut. §. i. de edē. et §. si. i. l. id quod. §. si. cum. l. se.
 et quod dico de interesse intellige quando committit ad inter-
 esse totale: ut. §. dixi. eo vero casu quo habet rationem
 interesse: seu extimationis iudicis offē: tunc potest
 crescere quousque iudicis offē durat: quod est non
 solū usque ad sine: sed et usque ad executionē: ut
 l. in fideiō. in prin. de usuris. et de ac. emp. l. rō
 §. si per venditorē. Et ex hoc habes notare duo
 cōia. dicit statutū quod emendat dānum a rusticis: et
 quod extimatione dāni credat dānum passo usque
 ad certā quantitātē. nam cum hoc interesse veniat
 iure actionis iudex debet deferre iuramentū quātū
 dānum ipse est passus tempore dāni dati. nec valeret
 iuramentū si diceret: iuro me tū dānum passus
 esse ex tali scō: nisi referret se ad tempus dati dāni.
 potest. n. esse quod hodie interest eius in plus quod tempo-
 re dati dāni: sed hoc non debet inspicere: ut. d. l. ubi. §. i.
 de eden. et l. q. id quod. §. si. cum. l. se. de p. pecu. §.
 Item ex hoc habes alia practica cōem siue statuta
 et consuetudines rusticie. ista professionata mādant

executioni: et hinc vim sine diffinitive. pro ergo
 quod petit executio instrūmētis debitū frumētū
 vini vel olei vry: habeat rationem extimationis a tempore mo-
 re. siue opī. glo. non habet: quia offē iudicis exequū-
 tis se non extendit ad hoc: sed sup. ista solū petit
 executio: et tempore facti instrūmētis lata sine: ergo et c. §.
 siue opī. quā teneo quod et post sine crescat extima-
 tio: tūc habet rationem huius extimationis: et ita suaf
 quod arbitror idubitatē vry siue iura canonica hz
 quod non potest peti vsure: et sic non potest peti vsure ceteri
 me post quod drimestre tempus: et sp. illud quod dixi post
 pōdenationē crescere intelligas deducto tempore quod
 dat iudicatis ad soluendū: ut. d. l. in fideiō. in
 prin. j. de usur. Item quod dixi crescere a tempore more vs
 quod ad sine: intellige nisi mora sit purgata: quia
 tunc non cresceret a die purgate more: ut. l. sed si
 alia. §. p. pecu. et de peri. et cōmo. rei v. l. illud
 de p. ob. l. si suum. §. sequitur. et §. de illo. Item in-
 tellige nisi res deserit extare ante sine: quia tūc
 post quod est pempra non potest extimatio crescere: ut
 d. l. in hac de tritica. et no. in. l. vinum. §. si cer. pe.
 ¶ Reassume ergo breuiter usque ad quod tempus cre-
 scat extimatio. aut extimatio venit iure actionis:
 et non crescit a tempore obligationis tractate: ut. d. l. ubi
 aut. §. i. de edē. et l. fundū cornelianū. de noua.
 et l. q. id quod. in si. cum. l. se. §. de p. pecu. aut offē
 iudicis: et tūc aut mora fuit purgata: et crescit vs
 quod ad tempus more purgate: et non ultra. aut non fuit
 mora purgata: et tūc aut res desijt extare et cre-
 scit usque ad tempus mortis: et non ultra. aut non desijt
 extare: et crescit usque ad sine: et est post deducto
 tempore quod dat iudicatis: ut. d. l. rō. §. cum per vendito-
 rē. de ac. emp. et d. l. in fideiō. in prin. de vsu.
 ¶ Quero vidi quod mora rei facit extimationē cre-
 scere. pro vtrum mora actoris faciat extimatio-
 nē decrescere. ista. q. ponit Ly. in l. in minorū
 C. in q. cau. in ite. rest. non est neces. et dicit quod Ja.
 de ra. dicebat quod no. ¶ De dicit contra. p. l. si boiez.
 in si. j. mādant. et ponit exemplum in equo debito
 tex. et glo. hz non allegat vident hoc tenere in. d.
 l. rō. §. q. si p. emptore. de ac. ep. Breuiter lex
 quod istud declarat et ponit effectū more ex parte
 actoris et lex si mora. so. ma. cum glo. sua. nā quod de-
 bet spes mora actoris facit eū teneri solū de do-
 lo ubi alias tenebat de culpa leui. Itē non libe-
 rat reū a lucro: sed facit ne vses in dāno. hic est
 tex. ibi. ¶ Nūc ad ppositum specie debita oē
 lucrū contingens in ipsa specie debita dō reddi
 creditori. vñ si equus efficit melior et carior non
 dō hoc retinere debitor. nec ob. d. l. si boiem. j.
 mādant. quia dō intelligi siue distinctionē pōcām quod
 mora nocet actori quo ad ea quod dicta sūt. in quā
 titatibus vero debitis morā actoris facit ne reus
 debeat esse in dāno. et iō si ego deberē tibi. x. cor-
 bes frumētū quod die debita iuenissem. p. x. ducatis
 quod die debita: tu noluisi recipere: si hodie cum
 vis non reperirē. p. x. ducatis decrescit extimatio
 ne ego reus sim in dāno: ut. d. l. rō. §. q. si per ven-
 ditorē: non aut quod reus debeat esse in lucro. ¶ Ho-
 sta theorica addēda est practica primo quo ad
 formationē libelli: de quo dixi. d. l. vinum. si cer.
 peta. ubi glo. ponit. ¶ Scō est vidēda practica
 quo ad modū pbandi: et si quod p. p. iuramē-
 tū: dixi quod practica est casus in hoc. §. Si vero p. p.
 alio modo dicit. l. si seruus. in prin. §. de p. fur-
 ti. de p. batione vero interesse. dicit. ut. l. i. de sen. que
 p. eo quod interest p. p. Itē est vidēda practica quo
 ad sine et illa colligit ex formationē libelli quā
 feci. l. si. q. sen. sine appel. rescin. et d. l. vinum: et di-
 xi in. l. si seruū. in si. de p. ob. scō est vidēdū de
 fructibus de quibus dicitur in glo. plenius in. l. iij.

Heres ei. In prin. huius et vide de rōe per Bal. i. l. p. hereditariis in. iij. col. in ver. xij. hic allegato. et Pau. de ca. in. l. si tibi hō. §. si fundus. dicit qd iste tex. pcedit in actione bone fidei. secus in actione ex testamento que sunt stricti iuris. l. alias. de in. li. iur. et in. §. actionum insti. de actio. et sic nō hz ita largam naturā preter qz moram et accēssiones. l. minorum. C. in q. cau. in intē. resti. l. et ticio et seio. §. vsuras d. leg. ij. et sub. dit qd si i ca su illius. §. fuisse lega. ta res testa. toris postea possideret p vnu ex here dibus tm q necdū p cum insolidū pos set agi rei uē di. vt dicit ibi Bar. sed ēr actione ex testō. qz ē de casibus in q bus pōt cōcurrere rei vendicatio: et psonalis iux ta ea que leguntur et nota tur in. §. sed nostra insti. de le. p. bar. hic in fi.

C Si filio fami. in pn. huius et. de hac glo. vi. de Imo. in .l. possessor. §. i. de acq. pos.

C Nūc vidēdū. in pn. et. et inquan tū dicit qd i comodato venit dolus et leuis culpa: limita ve rum: nisi cōmodat dicit cōserua eam tuo arbitrio qz tunc re p dita nō tene tur cōmoda tarius: ita di cit singulari ter Bar. p illum tex. in simili. in. l. ij. de so. qd in tellige: ut ibi dicitur.

C Plerū qz: et adde no. in. l. si in ter. C. de iu re do. et qd ibi dixi per Bal. in. l. si pascēda. C. de pac. et lati us p cum in .l. i. in pen. et vlt. col. C. cōmo. Joā. an. in. c. i. et eo. distinguit qd in pētib: de quoz na tura ē ut trā feat dñum: seu extima tio operetur venditioez: et tunc trāsit

deamul. §. si actionē. j. de usur. et dixi in. l. si fili. §. i. j. de h. ob. tertio vidēdū ē de vsuris: et dic vt in glo. et tene p pōtati qd in actionib: stricti iuris nunqz veniūt vsure: ut. l. quotiēs. de pōdi. ob cam. et C. de pōdi. ide. l. i. C. ultimo no. h. glo. qd dicit qd in pōditiōe idebiti illud ē in obligatiōe in quo qs est locupletior: qd dic vt dixi in. l. qd i debitū: et i. l. i. sūma. §. i. frumēto. s. de pōdi. ide.

Heres. In obligatiōe rē restitui in cōtractib: bone fidei heres te nef vltra hereditariā portione qtenus rei resti tuēde hz facultatē. h. d. C. Op. qd actiones pso nales ad spēm nō danf ptra heredes: nisi p he reditaria portione: ut. l. si tibi hō. §. si fundū. de le. i. et. l. cū fundū. §. si tu ex parte. ad. l. fal. et. l. p hereditariis. C. de heredi. ac. So. hic in obliga tione rez restitui ex ptractibus bone fidei pp eq tatez q officio iudicis in hoc versaf: ut hic dicit tex. in fi. ibi in stricti iuris: et in obligatiōe rē da ri: et hoc tenet Be. i. d. l. p hereditariis. C. Cō tra pōditiā op. qd ēr idem sit in actionibus stricti iuris: ut. l. in cōditiōe. de cōdi. fur. s. et. l. si plu res. j. de vi et vi ar. So. illud vey qm cum illa ac tione stricti iuris pōt cōcurrere rei vendicatio: vt no. p. Op. in. d. §. si tu ex parte. quod ego ple ne examino in. l. eadem §. cato. de ver. ob.

Si filio. C. Ex cōtractu comodati ce lebrato cū filio vel seruo ipse tenef insolidū: et pater vel dñs de peculio: et de dolo ipsoz habebit rō. h. d. C. Op. qd ēr ipse pōt pueniri directo tanqz legitimus administra tor: ut. l. i. C. de bo. ma. et de bo. q. libe. l. fi. Sol. glo. fatet qd hodie hoc posset fieri. vel veri: ut glo. postea dicit: illud est vey: qm agit p rebus quaz hz pater vsumfructū. et sic ē legitimus ad ministrator. secus si alias agat cōtra filiū. verū tamē dicit glo. qd oī casu p sensus pñs requiritur: vt. l. cū nō solū §. necessitatē de bo. q. li. hoc aut nō arbitror vey fm opi. Oto. positā in. d. §. ne cessitatē. in glo. pbat ex de iudi. c. i. in. vj. pbat ēr p rōnē. nā de iure codicis nō ē diminutū ius filij: sed auctū. si ergo fm ista tpa poterat filius esse in iudicio sine p sensu pñs: ergo et hodie po terit. loqtur ergo ille. §. necessitatē in casu i quo pñ hz vsumfructū: vel posset hēre: sed eum repu diauit. et iō in signū repudiationis eius consen sus requiritur. facit qd hoc anno dixi vobis i. l. fi. §. i. de h. ob.

Non pōt. C. Comodatū nō cōsistit in his q vsu cōsumunt: ni si sic tradat ut vsu nō psumant. h. d. C. Quero qd ē hoc dēn diuitis grā et. Solu. vt in glo. vel dic vt quotidie sit accipit pecunia i comodatū: ut appareat i ptractu pñs et parata solutōi. et sic fingit soluta: ut. l. singularia. s. si cer. pta.

Int certo. C. In hac actioe ex natura officij iudicis. qd deseruit actiōi bone fidei ha beb rō interesse loci et temporis. h. d.

Si quis hac acti. C. Ut ex timatio si milis est emptioni. h. d. hoc itellige: ut. s. de rei ven. l. hoc si res. declarau in. l. litis extimatio. j.

periculum: casus est p hoc in. l. quoti. et bonus tex. in. l. plerūqz. ff. e. ti. et in fundo extimatio data in dotē: vel in pētib: vero: in qbus de cog natura extimatio nō facit venditiōe: ut in locato et comodato extima tio nō facit plus trāsire in accipientē: qz exposcat natura pētus: sed ope rabit tūc extimatio: ut sciat pccū rei casu quo res pderet: vel deterior

ref: et dicit abbas sic. l. in. d. c. i. qd ista opi nio plus sibi plz qz opi. bar. hic et ac cur. p qua ēr facit: qz l. terptatio ēr dz fieri p cū q potuit. l. aptius dice re: vt in re gula §. eum. de re. iur. li. vj. et in. l. qe qd astringē de. de v. ob. sed Jo. an. fi rñdit ad istū tex. hic q lo quif in com modato: sed abbas ibi di cit q intelli git hūc tex. qm accipēs expōt pmi sit se pñta tur. extima tio. et ita ap te loquitur iste. §. in fi. secus qm ex timatio fuit simpliciter facta. idē di cit qm qs p. mississet alter natue rem: vel extima tiōne. p. d. l. plerūqz: et in pētū dotis qm agit ut spēs reddat extimatio si facit trāsire periculū ca sus fortuiti: sed soluz de terioratiōez rei que fie ret dolo vel culpa viri: vt. d. l. si iter vij. cū glo. et ibi bal. C. de iure do. et ibi ēr per Bal. qd si res q seruan do seruari non pōt: ut animal: vel res que cōsi sit in pōde re numero et mensuraz: et istis adde Bal. in. l. i. in. vij. q. C. p socio bar. i. l. i. j. de ex tima. actio.

Emptore. et de re iudi. l. in depositi. Ex. §. sequenti. §.

Extimatio rei faciat trāsire periculum in accipientem vide per totum. §.

Nūc vidēdū. C. In cōtra ctibus q cele brant grā dantis tm venit dolus: et lata culpa. In his q grā accipientis tm venit leuis et leuissi ma. In his qui grā vtriusqz venit lata et leuis. s. casu vero fortuito qs nō tenef: nisi cōuētiō exti matio: vel culpa pccerit: vel aliud inducat. h. d. vsqz ad. §. deniqz. C. No. distinctionē qd aut ptractus celebrat grā dantis tm: aut grā recipiē tis tm: aut grā vtriusqz. C. Scōo no. qd cōtract ex cōuētiōe legē accipiūt: qa vbi nō venit cul pa: ut in deposito pōt venire ex cōuētiōe: ut hic et. l. i. §. si cōuenerit depositi. et de re. iur. c. cōtra crus. li. vj. C. Tertio no. qd extimatio facit tene ri de casu fortuito. C. Ad primū op. de. l. roga sti. i. pn. s. si cer. pe. ibi: et maxime si sine et. Sol. lz ibi vtriusqz vñef vtilitas: tm hoc principaliter nō agebat. qd ergo hic dī de cōtractibus i qb: vñaf vtriusqz vñlitas dz itelligi qm hoc ab vtro qz pncipaliter agebat. alias diceret cōtract: fie ri grā illius tm cuius cā pncipaliter agebat: ut d. l. rogasti. in pn. et. l. si qs nec cam. et ibi no. eo. ti. C. Ad sū op. qd ppter cōuētiōem qs nō te neaf de casu fortuito: ut. l. sed et si qs. §. questū. s. si qs cau. So. ut ibi. Op. qd extimatio nō fa ciat trāsire periculū: ut. l. i. j. de extima. ac. et. l. si iter vij. C. de iure do. dicit glo. qm de natura cō tractus veniebat culpa lata: et leuis extimatio fa cit venire leuissimā. sed qm de natura cōtractus veniebat leuissima extimatio: tūc facit venire ca sum fortuitū: ut aliqd operet. ar. l. fi. qm. de le. i. ita dicit glo. hic. quā uide et signa. istaz materiā qd operetur extimatio ponit L. y. C. cōmo. l. i. Guil. ponit eaz hic. ego aut in multis discrepo ab eis. et pro declarāda materia op. j. pro so. l. cuz duobus. §. si i coeūda. et. s. dāna. dicit guil. ibi in cōtractu societatis in qua nō pōt cōueni ri: ut vnus solius sit periculū: ut. l. si non fuerit. §. i. e. ti. merito extimatio nō facit transire peri culum. hec so. nō placet. nam lz nō possit cōue niri: ut unus ex socijs sustineat periculū societa tis in totū: pōt tamē cōueniri: ut sustineat in ali qua certa re. vt. d. l. si nō fuerit. §. i. ideo. Azo in. l. i. de extima. ac. itellige illum. §. dāna. fm di stinctionē huius glo. ut ibi venit leuis extimatō faciat venire leuissimaz. vbi leuissima extimatio tunc faciat venire casum fortuitū. quod itellige ut. j. declarabo. C. Sed op. j. de iur. do. l. plerū qz. §. si. cum. l. se. So. dicit Guil. qm qz extiman tur res q de facili consumunt: et tunc extimatio facit trāsire periculū: ut hic. et. l. plerūqz. in pn. et in fi. de iure do. et. l. extimate. ff. so. ma. aut ex timant res que nō ita de facili cōsumunt: et tūc est adhibēda distinctio dicte. l. plerūqz. in fi. ut extimatio non faciat venire periculū deteriora tionis: sed peremptionis sic. ista distinctio non placet per. d. l. plerūqz. in prin. ubi ponitur di ctio maxime q idēz inuit in rebus q de facili nō consumunt quod in his q de facili cōsumunt: ad idē. l. quotiēs. de iure do. dic ergo q in. l. plerūqz. in fi. fuit dēn q redderet: vel extima tio vel res: et sic alternatiue. hic uero fuit res tra

extimatio: casus est p hoc in. l. quoti. et bonus tex. in. l. plerūqz. ff. e. ti. et in fundo extimatio data in dotē: vel in pētib: vero: in qbus de cog natura extimatio nō facit venditiōe: ut in locato et comodato extima tio nō facit plus trāsire in accipientē: qz exposcat natura pētus: sed ope rabit tūc extimatio: ut sciat pccū rei casu quo res pderet: vel deterior ref: et dicit abbas sic. l. in. d. c. i. qd ista opi nio plus sibi plz qz opi. bar. hic et ac cur. p qua ēr facit: qz l. terptatio ēr dz fieri p cū q potuit. l. aptius dice re: vt in re gula §. eum. de re. iur. li. vj. et in. l. qe qd astringē de. de v. ob. sed Jo. an. fi rñdit ad istū tex. hic q lo quif in com modato: sed abbas ibi di cit q intelli git hūc tex. qm accipēs expōt pmi sit se pñta tur. extima tio. et ita ap te loquitur iste. §. in fi. secus qm ex timatio fuit simpliciter facta. idē di cit qm qs p. mississet alter natue rem: vel extima tiōne. p. d. l. plerūqz: et in pētū dotis qm agit ut spēs reddat extimatio si facit trāsire periculū ca sus fortuiti: sed soluz de terioratiōez rei que fie ret dolo vel culpa viri: vt. d. l. si iter vij. cū glo. et ibi bal. C. de iure do. et ibi ēr per Bal. qd si res q seruan do seruari non pōt: ut animal: vel res que cōsi sit in pōde re numero et mensuraz: et istis adde Bal. in. l. i. in. vij. q. C. p socio bar. i. l. i. j. de ex tima. actio.

C Leuiffi-
ma vide spe-
cu. de loca.
.s. nunc vi-
cendum est
et.
C Esse cer-
tus. adde qd
bar. in quo-
dam suo co-
filio incipit
te coe ligit
fiani locauit
tenet q lo-
cator q alle-
gat culpaz
negligentiam
coductoris
no dicit illa
pbare nisi
specifice p-
bet in q spa-
liter culpa:
vel negliget-
tia fuerit co-
missa. naz vi-
cit q vbicu-
q3 alicui ob-
ijct culpa si
ue agedo: si
ue excipien-
do: siue de-
nucio no
dicit coclu-
dere nisi cer-
ta z limitata
culpa pbet
de agedo. al-
legat. l. pter
in pn. de in-
iurijs. c. vt
sua. de elec-
in. vj. z. c. p-
sentiu. de re-
sti. z. li. de de-
nucio alle-
gat qd habe-
tur in. l. dnu-
ciaf. j. d. ad-
ulte. l. q ali-
ter. s. i. qd
vi aut clam.
qd no. z. hic
adde qd no-
bar. l. s. si d-
me. j. ea. zc.
ADDE q
locator alle-
gat culpa i
cubat onus
pbandi pe-
de ancha. co-
filio. cccxlv
iiij.
C De custo-
dia. min' te-
net q3 d cu-
stodia i hoie
q3 in alia re
s adde q di-
caf fida cu-
stodia. dicit
glo. in. l. ij.
de huius fu.
q ille qui li-
gat diligen-
ter custodit
vide late in
no. i. c. nup.
in princ. de
sent. exco. z
ibi videt q
qs dicit car-
ceratus cui

data extimata simpliciter. **C** Item oppo. de. l. si gratuitam. s. i. de pscript. ver. So. dicit Guil. ibi loqitur qn traditur res extimata ei ad quem vsus no trahit. quo casu dic fm distinctione illi. s. z. l. rogasti. in prin. s. si cer. pe. z. ibi no. sed si tradit res extimata ei ad que transferit vsus: tuc facit trahere periculum: ut hic. z. d. l. plerumq. i. pn. hoc no placet p. l. i. in fi. j. de extimato. act. ideo dic qnq3 res tradit extimata hoc acto q reddatur extimatio no res: z tuc est emptio: z tuc sine dubio periculum spectat ad accipientem: ut. l. neces- sario. in prin. de peri. z. como. rei. ve. qnq3 datur res extimata hoc acto q reddat res: z non exti- matio: z tuc no facit trahere periculum z modicum operat. sed eius effectus dic vt. l. si iter virus. C. de iur. do. qnq3 res tradit extimata hoc acto q reddat res vel extimatio: z tuc aut hoc fit in co- tractu de cuius natura est: vt in re tradita trans- ferat dnum: uel usufructu di coditio: z tuc no fa- cit trahere periculum deteriorationis: sed pemp- tionis sic: vt. d. l. plerumq. in fi. z hoc opatur na- tura alternatiue: qa re existete: lz deteriorata ip- sa pot reddi: sed re pempta no pot reddi ip- sa: ideo de necessitate duent ad extimatione. si ho- hoc fuit actu in ptractu de cui natura no est: vt transferat dnum: z tuc idem qd qn res tradit exti- mata simpliciter: vt statim dicat. qnq3 res tradit extimata simpliciter z de reddenda re: vel exti- matione nil d. z tuc aut hoc fit in contractu de cui natura e: ut transferatur dnum: uel usufructu di coditio: aut no. pmo casu: aut nature illi co- tractus repugnat q illa extimatio faciat eptio- ne: z no iducitur eptio: nec transferatur periculum: vt. l. suos. s. fa. her. p. cum. n. serui cu no fit here- ditariu no venit in diuisione. Aut nature co- tra- ctus no repugnat: z tuc vt facta eptio: z transit periculum in accipientem: vt. l. plerumq. in pn. z. l. quoties. s. alle. z. l. extimate. j. so. ma. ficur. n. ipa- res pot esse in dote: ita extimatio ei. qnq3 exti- matio fit in ptractu de cui natura est: vt p parte transferatur dnum: z p parte no: ut in societate. z tuc p ea parte p q transferatur dnum trahit pe- riculu in accipientem: ut. d. l. cu duobus. s. dana. z. s. in coeunda. j. p socio. p alia ho parte non trahit periculum: ut. d. s. dana. nisi fm distinctio- ne qua dicat icotinca. scdo casu qn extimatio fit in ptractu de cuius natura no est: ut transferatur dnum: ut in comodato locato z deposito z fi. z ista e materia nostra. quo casu distigue alios co- tractus ab illo ptractu inoiato: quo res extima- ta vendeda traditur: ut pmo casu si in oibus ali- is ptractibus in qbus dnum no transferatur: sed de natura ptract' veniebat leuiffima culpa: tuc facit venire casum fortuituz: vt hic in tex. z glo. Si de natura ptractus veniebat leuis culpa: tuc facit venire leuiffima: vt. d. l. cu duob. s. dana. put loqitur in ea parte in qua dnum no transfer- tur: z no. in. l. i. j. d. extima. ac. z hac glo. nec ob. pdictis. ll. cu sudus: z. l. qro. j. loca. qa ibi istim no erat locatu. merito p extimatione in eo vt fa- cta eptio fm glo. z doc. scdo ho casu qn res exti- mata traditur vendeda. dic aut extimatio referat ad ipam re tradita. put tradita est: uel put red- deda est. aut referatur ad rem. put est vendeda: z istud cognoscit ex vbis. Primo casu extimatō facit trahere periculum in accipientem: ut. l. i. in fi. j. de extima. ac. adhibita tñ illa distinctioe: aut ex natura ptractus veniebat leuis: z facit venire le- uiffima. aut venit leuiffima: z facit venire casum fortuitu. ar. huius. l. z no. in. d. l. i. de extima. ac. fm opi. azo. scdo casu extimatio nil opatur qtu

est ad translatione periculi: sed e aduertendu cu- ius gra celebret ptractus: vt. d. l. si gratuita. s. i. de pscript. n. aut est dubiu qliter extimatio fu- erit sca: z in dubio respicit re. put vendeda e: no- put e restituenda: ut. d. l. si gratuita. s. i. de pscri- pt. **C** Ultimo scias q in oibus casib' in qbus di- xi q extimatio facit emptione: e vez qn extima- tio e certa. sed si diceret sic. redda tibi extimatio- ne simpliciter re pempta ptingeret liberatio: ut. l. qda. s. i. de le. i. **C** Ex pdictis potes ee cert' qn locator locat tibi rocinu extimatum: an exti- matio faciat in te trahere periculum. z certe cuz ex natura ptractus no fit: ut transferatur dnum. ta- lis extimatio no facit eptione. sed cum ex natu- ra contractus veniat leuis extimatio predca fa- ciet venire leuiffimaz: ut hac glo.

Quod uero senectus **H**ic
maui cum pcedentibus. **C** Mo. q culpa e si res
suas saluas fecit: comodatas amisit. z ex hoc so-
lo psumit culpa: ut. j. de admi. tu. l. tutor fm di-
gnitate. s. non e ferendus. **C** Querit glo. qd si
res commodata erat vilior q sua. dic vt in ea.
C Quero qd si erant equales: vel hebat como-
datas res duoz. certe tunc locus est gratifica-
tioni: vt si non pot vtraq3 euadere euadat qua
vult: ut. j. ad fil. l. iij. s. ij.

Custodiam. **S**umma cum pcedē
nibus. h. d. **C** Quib'
casibus tacite tenetur de custodia. idem est si ex-
presse agatur: z hoc segtur sup verbo idigeret.
C Mo. q minus tenetur de custodia in hoie q
in alia re: qa homo ipse scit se custodire. z lo no
debet tata custodia iudicialis: uel puetionalis.
Ex. s. sequenti.

**Qualiter culpa dicatur precedere casum ad
hoc: ut q3 tenetur de casu secuto: z qliter q3
debeat formare articulos: z positiones ad pbā
dum q culpa precessit: z et ex parte rei q casus
euenisset si culpa non precessisset.**

Sed interdum. **S**umma cu
pcedentibus.
C Mo. q q3 tenet de casu qn culpa pcedit ca-
sum. **C** Contra hoc op. j. ad. l. ro. de iactu. l. fi. s.
i. glo. dicit fallit ibi. nec aliter soluit. tu dic clari-
us qnq3 culpa pcedit casum. vtz q3 teneat de
casu. dic fm Guil. sic. aut illa culpa cadit in mo-
ra z tenetur de casu: ut. l. qd te. s. si cer. pe. z. l. si
ex legati ca. de ho. ob. aut no cadit i mora: z tuc
aut illa culpa no e ordinata ad casum: qa ex illa
culpa nullo mo potuisset casus ille ptingere: z
tuc no tenet de casu: ut. l. no oe. de sta. li. facit. l.
si alius. s. e z alia. qd vi aut cla. qnq3 culpa pot
esse ordinata ad casum: qa ex ea pot cotingere
casus. tuc aut casus secutus est pp illa culpaz: z
tuc tenetur de casu vt hic: aut casus nihilomin'
ptingisset posito q culpa no intercessisset: z tunc
aut culpa fuit comissa in non faciēdo: z q3 non
tenet de casu: ut. l. z in totu. j. de ipē. aut fuit co-
missa in faciēdo: z tuc aut illud scm no cadebat
in delictu: z tuc no tenetur de casu: ut. l. fi. s. i. j.
ad. l. ro. de iactu. z. l. si is q. j. de ac. z ob. facit. d.
l. si alius. s. est z alia. qd vi aut cla. aut illud scm
cadebat in delictu: z tuc tenetur qnq3 de ca-
su postea eueniete: ut. l. ita vulnerat' ad. l. acq. l.
fm Guil. tu hoc ultimū sub distigue: aut deli-
ctu comittebatur circa re ipam z vez dicit guil.
aut comittebatur circa usum rei: z tuc secus: vt
s. de pdi. fur. l. q furtu z ibi vidistis. **C** Ex his
habes qliter debeas formare positiones z articu-
los: ut pcludat q culpa faciat que teneri de ca

off'gnat vn'
locus: de q
no possit exti-
re. z die bar.
in. l. fi. C. de
decur. in li.
.xij. q aliud
est ponere i
carcerem: z
aliud sub cu-
stodia deti-
nere. z dicit
fida custo-
dia tenuisse
q de ei' ma-
nibus no au-
fugit. x. col.
b pace tenē.
.c. si iudex
in ver. secu-
re. z de hac
custodia vi-
de bar. post
glo. i. l. si pe-
cunia. s. sed
si accepit. de
codi. ob casz
z hic no. q
tenet minus
custodire se-
nem q3 iuue-
nez. z q3 qd
dicat carce-
ratue: z q3
no. vide i. l.
q neq. ff. de
ybo. fi. an. l.
bonozuz ibi
posita: z per
bal. in. l. i. in
viii. col. C.
de confes. oī
no Bal. i. l.
adimēdi. in
ix. col. de iu-
re iurā: z per
ange. in. l. q
in carcerem
ff. quod me-
tus cā zc.
C Sed in-
terdu. vide
inno. in. c. si
cut. de iure-
iuran.
C Et tunc
adde bar. in
.d. l. q furti
ua. de codi-
fur. p bal. in
.l. pignus in
fi. C. de pi-
ac. p pau. de
ca. in. l. i. in
prin. s. eo. p
quem factu
est zc.

su. nam qñqz d3 concludi qz ppter culpā casus euenit qñqz hoc nō est necesse. C Item ex predictis habes qualiter debeant formari articuli ex parte rei. s. qz casus enenisset: etiā si culpa nō precessisset: vt ex predictis patet.

Deniqz. Si comodans non patit cōmodatarium vti re ad eū vsū ad quem commodauit tenetur com modati cōtraria. Si comodatarius aliter vtitur tenetur cōmodati directa. z etiam furti. h. d.

Usqz adeo. Biligētia d3 adhiberi in re cōmodata: z i ei^o seq̄la. h. d. C Guil. format hic duas qōnes. vnā vtz vedita equa: vel vacca videat vedit^o pullus q seq̄barur eam. Item nunqd vendito equo videatur vendita sella. de hoc vltimo videbis in .l. ediles. §. item sciendum. de edi. edic. j.

Interdum. C Si comodatū fiat gfa dātis: vel eius oblatione comodatarius de solo dolo tenet. h. d. C Tene mēti hūc casum qz stagialia z burse: z corone qz vir mittit vxori qñ ducit eā qz non videt in dubio donate: sed magis cōmodate vt hic: vt magis ornate ad vix. accedat. z pp hoc nō cōfirmant morte: nec debent apud vxorē remanere: nisi cōsuetudo aliter se hfer. C Scdo no. qz ad hoc vt comodatarius teneat de culpa ē necesse qz comodatū fiat gfa ipsius. facit. j. de positi. l. i. §. sepe. n. z sic sic cautus de hoc facere positionē: ga comodasti rogatu recipiētis. vel si defendis conuētū nitaris pbare si potes qz ille obrulit tibi illā rē. Sed qd si de hoc nil ē pbatū ex vtraqz parte. nīdeo psumit rogatu comodatarij regulariter. ut. s. e. l. comodatū aut zc.

Nunc vidēdum. Si res data nō restituit: ppter tēbus actionib^o ē agendū. vel actio d3 cedi sumptib^o: z periculo ipsi cedētis h. d. C No. distinctionez qñ res mea pignora p te q actione sit agendū ptra te. quā distinctio nē ponit glo. latius. C. e. l. pe. C Quero qd si nō est appositum tps infra qd luere d3 qñ ego potero agere contra te. glo. dicit hic si diu stetit qz non luit in. d. l. pe. C. eo. dicit si ei est luitio facillie: z non vult luere. dic vt ibi.

Si me. Culpa hois comodati cū re cōmodatariū nō excusat. secus in dolo. h. d. C Op. ad pncipiū qz comodatarius nō tenet d culpa isti nūcij missi cū re. ut. l. si mei. §. comodata. j. eo. So. itelligas hic qz ego comodauit tibi seruum cū lance: non tñ hoc acto: vt illa res esset in custodia serui. z ideo tu comodatarius teneris de culpa. si forte ille seruus nō erat ita idoneus qz ei debuisset cōmitti. alias si tā idone^o esset comodatarius nō esset in culpa: vt. j. e. l. eū. q. cū. l. se. ad fi. C Op. qz dolus serui nō excuset comodatariū: vt. l. rē. mibi. §. si in exercitu. j. e. So. hic de seruo comodato cum re. ibi de seruo comodatis: non comodato cuzre.

Si de me. C Appositio custodis facta ex postfacto nō remittit custodiam ei cui res fuerat comodata. h. d. C Op. qz p appositionē custodis vī remitti custodia: ut. s. l. px. n. plane. So. ibi loqur qñ custodia appositus ab initio. hic qñ ex postfco. ista solutio hā est in se: vt statim dicā. tñ nō cōgruit pcedenti. §. ibi. n. huus nō fuit appositus vt custos: sed fuit comodatus vna cū re. ista. n. lōge inter se differūt. nā ego possum p̄sidere de te magis qz de suo: seu famulo meo. z si comodo famulū z argētuz: nō tñ p hoc famulū p custode

pono. ita loqur. §. pcedēs. C Scdo op. de. l. si soluturus. j. de so. de acq. pos. l. quorū daz. So. dicit glo. p̄traria loquunt qñ custos fuit appositus ab initio. hic qñ ex postfacto fuit appositus. z fm hoc distinctio Labeo. hic resp̄bēdit p vulpianū. z bec opi. fuit. azo. Jo. fuit i p̄traria opi. qz p appositionē custodis idistincte videat remissa custodia. z istā opi. sequit qdā modū p. l. si mei. cā. §. i. j. e. nec ob. n. ego puto: ga nō corrigit dcm Labeo. sed ga Labeo solū de periculo r̄ndit: z de actione nil dixit. iō p vulpianū supplef ibi. ego puto zc. tu dic qz ista ē veritas qz distinctio Labeo. corrigif ēt iquātū dicit de periculo. qd p̄ illud qd dī hic: nisi aliud noiatim puenit zc. sed apponere custodē nō ē noiatim cōuenire: ergo zc. nō ob. l. si mei. cā. §. i. j. e. z. l. eū. q. in fi. qz ibi fuit appositus custos: z res ablata a comodatario: z data custodi. vī auferēdo rē a comodatario liberali a custodia: imo a totali obligatiōe qñ res sit pfecte reddita: vt. s. eo. l. iij. §. si reddita. hic aut fuit appositus custos remanēte re penes comodatariū. iō nō vī remitti custodia: lz. n. ego faciā custodire rē meā: nō p hoc nego qñ tu custodias. imo ēt volo te custodire: ita loqf hic. C Reassume ergo breuif. aut famulus: vel huus comodaf simul cū re: aut apponif: vt custos. p̄mo casu sua distinctionē pcedētis. §. scdo casu distingue. aut custos fuit appositus ab initio: z vī actū qz comodatari^o nō teneat de custodia. ar. l. si soluturus. j. de so. z. d. l. quorū dam: z de iure do. l. si ego. §. do. z. loca. l. dñs horreoruz. z. s. nau. cau. sta. l. si. §. i. aut fuit appositus ex postfacto: z tunc aut res remāsit penes comodatariū: z nō vī remissa custodia: ut hic. aut penes eū nō remāsit: z vī remissa custodia: ut. l. euz. q. §. si. z. l. si mei. cā. §. i. j. e. facit ad id qd no. Lp. C. loca. l. diui. C Et p̄ dca faciunt ad qōnē: p̄tās recōmēdauit aliquē in carcerib^o postea dubitās misit familiā suā ad custodiam carceris: certe p appositionē custodis nō vī remissa custodia cōmētariēs: ut hic. cū apud istū cōmētariēs in carcere remaneret. secus si famulū traderet: ut. d. l. si mei. cā. §. i. j. eo. Itē facit ad qōnē de locatore rōcini q cū rōcino misit famulū suū: vtz p hoc scolari cōducēti videat remissa custodia. glo. vī dicere qz pp hoc nō minus scolaris teneat: ut. s. vsufu. quead. ca. l. pe. z ibi no. dic aut p̄stat qz locauit famulū: z ronci nū: nō aut eū appositus cā custodie. z tūc negligētia nūcij nō excusat scolarē dolus hō sic: vt. s. px. §. qd itellige añqz scolaris reddat rōcinuz. Si. n. postqz ei reddidit perijt nō tenet: vt. d. l. si mei. cā. §. i. aut p̄stat qz eū misit: vt custodē. z tūc qz hoc fecit ab initio scolaris nō teneat de custodia: ut p̄z ex p̄dictis zc. aut nihil apparet: sed locauit roncinuz z famulum simpliciter. z tunc i dubio non videt remissa custodia: vt. d. l. pe. cū glo. s. vsufu. queadmo. ca.

Et. §. sequenti.

Qualiter teneant plures in obligationib^o q cōtrahunt ad reddēdū certā spēm: ibi. Reassume. Et an cū plures tenent insolidū teneant sp: vt duo rei: ibi. Itē dubitat. Et an si aliqf est p̄uitus simpliciter: ga p cussit: possit itez puniri: ga remāsit cicatri. ibi. Op. in n. Si aliquis.

Si duobus uehiculū.

In obligatione p̄mitiua q ad rei restōnē cōtrahit qlibet tenet p parte: ga isolidū ad eos puenire nō pōt. In obligatiōe hō scōaria q p̄trahit rōne doli vel culpe: qlibet tenet isoliduz: ga p

¶ C Usqz adeo an vendito equo videat vendita sella. bar. videf tenere q sic p illuz tex. in. l. cum qui. §. nō so lū. j. de fur. facit qd ipse no. in. l. de q bus. circa fi. §. de legi. z vide qd dicit in. d. l. euz qui zc. ¶ C Interdū adde qd no. bar. in. l. pe. §. i. fol. ma. z bar. in. l. i. §. neqz ca strē se de colla. do. z ibi dixi. z bal. in. l. cum te. in. i. z. ij. colla. C. de dona. ante nup. z q dixi post bar. in. l. iij. §. fina. ff. de mu. z hono. zc. ¶ C Comodatarius. vide bar. in. l. rogasti. §. si cer. pe.

¶ C Aut famulus. an p appositionē custodis videat remissa custodia. ad de bal. in. l. ex diui. C. lo ca. z ibi etiā an dñs teneatur ex mala custodia zc. ¶ C Ad qōnem no. qōnez z ad materiam vide bar. et in. l. i. §. queadmodū. s. de libe. agno. z bal. i. d. l. ex diui. C. loca. ¶ C Famulū suum. adde bar. s. e. l. §. nunc videndum. in fi. z bar. in. l. i. §. nunc quem admodum. de li. agno. z bal. in. l. edē. C. loca. z ange. in. l. qui rome. §. calimachus. de ver. obli. z vide bar. in. l. i. §. que admoduz. s. alle.

parte nō pōt delinq. z si agit cōtra vnū ex scō alteri^o ei actio cedi d̄y: q̄a si cōtra istū ageret actio p̄ rata tollere tur. b. d. **C** Diuide. q̄a primo q̄rit q̄liter plures cōmodatarij obligent obligatione p̄mitiua q̄ cōtrahit ad rē restituendā. scō loq̄tur q̄liter p̄trahat obligatio scōaria rōne doli: vel culpe vtroq̄ delinq̄nte. tertio loq̄tur q̄ vnus tm̄ deligt. scōa ibi. sed verius. tertio in. l. vñ q̄rif. s̄. sed si legis. z q̄libet istaz partium subdiuidit in plures: vt apparebit in positione casus. In hac parte primo ponit thema z q̄d. z est clara. **C** Segtur s̄. z ait hic arguit q̄ nō teneant isolidū. z ponit tm̄ pbationē minoris. vñ forma argumentū sic. obligatio q̄ rē cōtrahit nō pōt in plus cōtrahi vltra q̄ res pueniat: ut. C. de nō nu. pe. l. cū vltra. sed dñium vehiculi: vel possessio nō pōt puenire ad plures isolidū: s̄ p̄ parte: ergo nō tenent isolidū: sed p̄ parte. **C** Segtur s̄. nec quēq̄ hic r̄idet cuidā obiectioni q̄ fiebat cōtra obiectionē p̄ dcām quā sic forma. plures p̄nt esse dñi vñ fundi: sed nō sunt dñi p̄ parte: q̄a nulla pars est quā q̄s possit dicere suā: ergo sunt dñi isolidū. ad hoc r̄idet iuriscō. q̄ lz nō sunt dñi certe partis q̄ possit ad oculuz demonstrari: tm̄ sunt dñi totū fundi p̄ parte idiuua: q̄ non pōt ad oculū demonstrari. p̄ parte ergo demonstrabili n̄ sūt dñi isoliduz. vide l̄fam. **C** Segtur s̄. vsum aut̄ balnei. hic allegat q̄ teneant isolidū. z forma argumentū sic. i cōmodato cōcedit vsus nō dñium: vel possessio: sed vsus vnus rei pōt eē apud plures isolidum. nā platea ego utor isolidū: seu in totū. z tu in totuz. z sic de singulis. idē in balneo: uel porticu z similib^o. ergo plures cōmodatarij obligant isolidū. b. d. nō tm̄ ponit nisi pbationē minoris p̄positionis. **C** Segtur s̄. vep̄ hic iuriscō. r̄idet ad argumētū prime sc̄m̄ ex quo apparet declaratio q̄nis: seu ei^o determinatō: z dicit sic. fateor q̄ in platea balneo: z teatro z alijs locis ampli^o plures vti p̄nt isolidū. sed q̄ n̄ra p̄ponit i vehiculo paruo i quo ego sedeo tu nō potes sedere. z sic plures isolidū non p̄nt vti vehiculo. ergo remanet q̄ nec rōe dñij: nec rōe possessionis nec vsus plures tenent isolidū. b. d. vide l̄fam. **C** Segtur s̄. sed verius. hic incipit scōa pars i qua loq̄tur de obligatione scōaria rōne doli: uel culpe in q̄ forma casum sic. vidi q̄ nō obligant isolidū ad rē restituendā: sed in cōmodato z locato p̄trahit negligētia: seu obligatio rōne negligētie doli vel culpe: an ad ista tenebit q̄libet isolidum: vel p̄ parte. r̄idet iuriscō. culpa z dolus nō pōt cōmitti in re p̄ parte: nec diligentia pōt adhiberi p̄ parte. z iō in ista obligatione q̄libet tenet isolidū. b. d. ex quo iserf q̄ erūt quodāmodō quasi duo rei debēdi. ex hoc segtur aliud q̄ vnus solutio l̄berat aliū. Itē ex p̄dictis segtur aliud q̄ vtriq̄z p̄petat actio furti isolidū: q̄a vtriq̄z isoliduz itereft: z altero agēte tollit actio cōtra altep̄. b. d. vsq̄ ad. l. vñ q̄ritur. **C** Segtur. l. vñ q̄rit. in q̄ format vna. q̄. circa p̄missa q̄ ē clara: z q̄dam h̄nt in l̄fa puenire: z q̄dam cōueniri. q̄ libet l̄fa est bona: ut. j. dicā. Segtur sed si legis. hic incipit tertia pars in q̄ loq̄tur q̄ vnus tm̄ deligt. z diuidit in tres partes. p̄ma q̄n cōuenit ille q̄ nō deligt. scōa q̄n cōuenit ille q̄ deligt. tertio ponit q̄dā limitatio p̄cedētis dicti. scōa ibi: nā z si. tertia ibi: nisi forte. Casus i terminis est clarus. iō videas p̄ teip̄m. Ad primū dictum op. z vñ q̄ vsus p̄ parte h̄ri nō possit: ut. s̄. de usu z habi. l. vsus pars. So. put vsus referet ad ius nō pōt h̄ri p̄ parte: sed put referet ad sc̄m̄ sic vt hic. ita dicit glo. hoc nō vñ vep̄: q̄a hec iura icorporalia iudicant diuidua z idiuua s̄m̄ natura eius q̄ in ipso iure deducit: ut. l. iij. s̄. cato. de s̄. ob. Si ergo ipse vsus s̄m̄ factū esset diuiduus eodē mō esset respectu iuris. dic ergo aut vsus referet ad p̄sonā. z tūc nō pōt in p̄tes diuidi: ut i cōtrario. aut referet ad rē. z pōt esse vsus partis rei: ita loq̄t̄ hic. **C** Op. z vñ q̄ in parua re possit eē vsus pluriū isolidū: ut. l. ripaz. s̄. de re. diuisi. z. j. de via pub. l. via publicā. So. fateor q̄ iuris p̄missioe pōt p̄mitti vsus plu-

ribus: nō tm̄ utef q̄libet isolidū i re parta: sed q̄n vsus vnus p̄ usum alterius icomodaf est melior cōditio occupatis: ut. l. ij. s̄. i. j. ne qd in loco publico: z hoc in rebus publicis de q̄bus loq̄tur hic. i rebus nō puatis q̄liter plures p̄nt vti isolidū. dic ut. l. si edes. s̄. cōi diui. z p̄ By. in. c. in re cōi. ex de re. iur. in. vj. **C** Lenio ad scōam partē hic in s̄. sed verius. d̄f q̄ tenet isolidū. s̄. prime dcm̄ ē cōtrariū: q̄re male. dicit glo. q̄d dcm̄ ē vsq̄z buc ē dcm̄ allegando: z in hoc s̄. r̄idet q̄oni. z hoc tangit in scōa glo. huius. s̄. sup̄ s̄bo. z ait zc̄. veritas ē q̄ in p̄ma parte loq̄tur de obligatione primitiua q̄ cōtrahit ad rē restituendā: z ad illā r̄idet q̄ q̄libet tenet p̄ parte: ut ē dcm̄. hic loq̄tur de obligatione scōaria q̄ cōtrahit rōne doli uel culpe: z hoc statim declarabit i sequēti cōtrario. **C** Op. ad istum s̄. z vñ q̄ q̄libet teneatur p̄ parte: ut. l. si duo. in. s̄. j. depositi. dicit glo. fateor q̄ q̄libet tenet isolidū ad rē restituendā. tm̄ si nō restituit ad itereffe sit cōdenatio p̄ parte tm̄: ut in cōtrario. videas glo. q̄ est difficilis: z in multis ē sumpta ex sūma azo. C. eo. z ē ista glo. sup̄ s̄bo habebunt: istud q̄d glo. dicit q̄ ad rē restituendā q̄libet tenet isolidum ē cōtrariū huius. s̄. ut dixi. nō. n. tenet isolidū nisi sit actū ut d̄f hac eadē glo. in. s̄. j. depositi. l. i. s̄. si apud duos: z ibi nō. z est exp̄ssus tex. C. de loca. l. si diuisa. z. j. locati. l. cū apparebit: z. l. eandē. de duo. reis. q̄d apparet: q̄a ista obligatio ad rē restituendā diuidit iter heredes p̄ hereditaria portione: ut. s̄. e. l. iij. s̄. si heres. ergo eadē rōne diuidit iter plures cōmodatarios. dicit ergo ad declarationē dicte. l. si duo q̄ signat p̄ cōtraria q̄ hic loq̄tur de obligatione scōaria q̄ cōtrahit rōe doli uel culpe: quo casu q̄libet tenet isolidū vt hic: z in p̄ma parte huius. l. in obligatiōe nō primitiua ad rē restituendā q̄libet tenet p̄ parte: ut. s̄. dcm̄ ē: tm̄ lz p̄ parte teneat p̄statio partis nō p̄stat liberationē. z sic ē idiuidua quo ad solutionē: ut. d. l. si duo. sed si pueniat ad itereffe: tunc erit diuidua ēt quo ad solutionē: ut. l. cōtraria. **C** Op. z vñ q̄ in obligatione scōaria q̄libet teneat p̄ parte: ut. j. e. l. si rem mihi. s̄. in exercitu. So. dicit glo. z bene. ibi fuit actuz: ut q̄libet teneat p̄ parte: dixi. n. cōi periculo: ut ibi patet. **C** Ex q̄ glo. nō. q̄ idē est dicere cōi periculo: z cōiter z q̄libet teneat p̄ parte. vide istā glo. **C** Itē op. duo rei non p̄stituunt nisi hoc agat: ut in auē. de duo. reis. in prin. glo. dicit concedo q̄ ista lex ē hodie correcta: nec. n. teneretur: ut duo rei nisi hoc esset actū. ista glo. dicit pessime. nā p̄ auē. illaz n̄ ē imutatū in modo p̄stituēdi duos reos: sed solum in mō cōueniēdi: q̄a iductū est hodie beneficiū diuisionis: ut plene dixi in. l. ij. z. l. reos. s̄. cū in tabulis. s̄ duo. reis. z doc. in auē. hoc ita. C. de duo. reis. vnde ista lex remanet icorrecta. Sed tenēdo opi. glo. q̄ corrigatur op. vt recitē glo. q̄a auē. de duobus reis. loq̄tur de his q̄ diuidua sunt: q̄d p̄z: q̄a iducit beneficiū diuisionis. s̄ ista obligatio rē restituēdi ē idiuidua: q̄a p̄ parte solui nō pōt: ut. d. l. si duo: ergo hic nihil imutat. So. dicit glo. illud q̄d d̄f q̄ hec obligatio ē idiuidua ē vep̄ si hoc est actū. alia secus: ergo si simpliciter p̄mittit ē diuidua. z sic pōt corrigi p̄ auē. de duo. reis. z in hoc r̄idet gl. vide eā. z sic vides q̄ finis huius glo. p̄tradit principio. z dicit verius hic. put se refert ad obligationē rem restituēdi. nā diuidua ē quo ad obligationē: z idiuidua quo ad solutionē: ut dixi. sed cōtra hoc op. de. l. stipulatio. nō diui. in prin. de s̄. ob. vbi d̄f q̄ ēt nō recipit diuisionē ipsa obligatio. put loq̄tur de obligatione rem tradi. glo. hic vt vidistis tener q̄ hic fuit actū q̄ q̄libet tenet isolidū. idē nō. i. l. i. s̄. si apud duos. j. depositi. q̄d ē diuinare. z cōtra illū tex. dic ergo q̄ obligatio rez tradi ē idiuidua quo ad sol. z obligationē. sed obligatio rē restituēdi ē diuidua quo ad obligationem: z idiuidua quo ad sol. vt. d. l. si duo. rō q̄a obligatio rē dari est diuidua quo ad obligationē z so. q̄a pōt q̄s p̄cise p̄pel li ad dādū. vñ nō pōt deueniri ad illud icōueniēs. s̄. q̄

C Ad nō. dum hic dicit q̄ dñuz nō pōt puenire ad plures isoliduz facit ad q̄d nēm si cōced sum est p̄ceduz in eph̄i theos̄ petro z martino cuiuslibet eoz isolidū qd ipozat. de quo p̄ bal. i. l. i. in. xj. q. C. q̄n si pe. partes. Itē istam regulā intellige in dñio irreuo cabiliter acq̄sito. secus si reuocabiliter s̄m̄ bal. z ange. p. l. l. iij. tex. in. l. si plurib^o de le. i. quod ē singulare s̄z eos. vide ibi s̄m̄. in. vñ. circa p̄dicta dubitat zc̄. de quo vide bar. z q̄ ibi post eum. in. l. si is q̄ pro p̄tor. j. de vsuca. zc̄. ADDE. q̄n est concessa emphyteosis petro z ioh̄ni z cuiuslibet eoz isolidū qualiter itel ligat Bal. cōsilio. cry. iij. p̄mo li. z cōsilio. c. tertio li.

22 iij

a Contra istam litteram op. hic dicitur qd vnus ex reis: vel dicitur qd hoc beneficium sit generale. idem tenet bar. in l. iij. §. sexto qro. §. septimo qro. d. duo. reis. et ibi alij p qua. l. ponit Bar. esse tex. in l. cu in plures §. instrumeta. j. loca. vbi vid. et q no. bar. in l. bona. de iure fit. et in l. ga poterat: ad fin. j. ad tre. bel. adde q si substituo aliquo meo periculo: et ipse i aliquo defectu non tenet. l. ad similitudine et ibi bal. C. de epis. et cle. ri. et ad bar. hic adde casum singula rem. in d. l. cum in plures. §. vestimenta. j. loca. et ibi vide bar. item in eodez §. an ex duobus reis ille sit primo excutiendus ad quem pecunia puenit. vide tex. no. et singulari. et ibi bar. in l. cum in plures. §. vestimenta. j. loca. et c.

b Factum vnus. vide per ange. et Imo. l. i. iij. §. cato. l. xij. col. de ver. obli.

c Alter socius. adde quod idem tenet ange. l. iij. §. cato. et ibi imo. d. verbo. obli.

vnus soluat ptem extimationis: alter parte rei credito re iuito. obligatio no rem tradi dicitur idiuuua vtroqz respectu. ro qa in ea statim post mora succedit obligatio ad itereffe: ut. d. l. stipula. no diui. et io si vnus traderet parte alter liberaret soluendo parte itereffe: qd e absurdum: vt. l. in executione. §. p parte. de h. ob. Snt etiaz alie rones qre dicta obligatio dicitur idiuuua: ut dixi. d. l. stipula. no diui. sed obligatio re restitui e tertia rone seperata ab his. na in ea pot qd paise pelli ad restituendum: nec succedit obligatio ad itereffe: nisi cum desistat posse restituere: ut. l. in re furtiua. §. de p. di. fur. et ibi dixi plenius in. d. l. stipu. no diui. vñ ex eo q pot paise pelli ad restituendum dicitur diuua respectu obligationis: ga no pot deueniri ad illud icoueniens. et ex eo q re pempta pot succedere obligatio ad itereffe dicitur idiuuua respectu solutionis. et hoc dixi plenius in. d. l. stipula. no diui. **C** Op. et vñ q in obligatione scaria no teneant isolidum: ut. j. depositi. l. i. §. si apud duos. So. hic loquitur qñ vterqz deligt: ibi qñ alter tm. Contra hoc op. de. l. vnde qñ. §. sed si legis. j. pxi. So. ibi alter tm deliquit faciendo: sed et alius deligt negligendo. vñ qlibet pot dici deligt: io qlibet tenet isolidum: vt ibi videbitis. **R**eassume ergo breuiter in istis obligationibus q cotrabunt ad reddenda certa spem qliter plures teneant. aut loqris de pluribus pncipalibus: aut de pluribus heredibus vnus pncipalis. primo casu aut loqueris de obligatione pmitiua ad rem restituenda. et tunc qlibet tenet p parte: nisi sit actus q isolidum teneatur. ut hic in prin. et C. locati. l. si diuisa. et j. locati. l. cu apparebit. et de duobus reis. l. eandem. in prin. l. teneat p parte: tm solutione partis no ptingit liberatio. l. si duo. j. depositi. Si vero de obligatione scaria loqris. et tunc aut est actus q qlibet teneat p parte. et tenebit p parte: ut. d. l. re mibi. §. in exercitu. j. e. aut q qlibet teneat isolidum. et no est dubium q tenet isolidum: vt. d. l. eadez. in pn. aut nihil est dem: et tunc aut ambo deliquerunt et qlibet tenebit isolidum quasi duo rei: vt hoc §. aut alter tm deligt: et ille solus tenetur: vt dixi. §. et dixi in. d. l. i. §. si apud duos. j. depositi. Si vero loqris de pluribus heredibus vnus pncipalis: et tunc aut tenent actione bone fidei: aut stricti iuris. qd dicitur. l. iij. §. si heres. §. e. et hoc de obligatione pmitiua. de obligatione no secundaria dicitur. d. l. i. §. si apud duos. j. depositi. et in. d. l. si duo in prin. eo. ti. **C** Circa pdicta dubitat qre tex. hic dicit quodammodo duo rei habebunt: que dictio quodammodo est nota ipropetatis. **R**ñ. qa si expresse esset dem qlibet tenent isolidum: et si vnus tm deligt. qd alias no est: vt mo dixi. **I**tem dubitat an sp cum plures tenent isolidum dicantur duo rei. **R**ñ. si tenent isolidum ex natura rei in obligatione deducte: qa idiuuua no dicuntur duo rei: nisi hoc sit actus: ut. l. re hereditaria. j. de euic. facit qd no. in l. iij. §. si tm boiem. j. de h. ob. p glo. et doc. et effectus e magnus: qa cum no sint duo rei no hebunt in eis loca que de duobus reis dñr: vide l. q pactum scñ vni pfit alteri et simi. et q mora vnus nocet alteri et si. **C** Venio ad h. et ambobus. et op. isti. de ob. q ex deli. na. §. qd de fullone: et C. de fur. l. mani festissimi. §. sed cu in scda. So. fateor q hodie e in electione dñi vñ velit agere contra fure: vel ptra comodarium. **C** Venio ad. l. et alterutro. et op. q scñ vnus no pot tollere actione alterius: ut. l. stichu. in fi. de noua. So. hic sunt quodammodo duo rei cum qbus isolidum ppetat actio contra fure: ideo vnus scñ tollit actione alterius: ut. l. ex duobus. j. de duo. reis. **C** Venio ad. l. vñ querit. put est in lra couenire. et op. sine actione nemo experit. l. si pupilli. §. videamus. §. de ne. ge. So. dicit glo. fateor q hic no poterit agere ille couentus: nisi si biceffa actione. **C** Itē op. de. l. i. §. sed cu in scda. §. al. le. et j. locati. l. his qbus. So. dicit glo. concedo q ager solus ad itereffe suu no ad penaz qua ille exegit. et scdm hoc aduerte: qa actio comodati est illa q cedat. **C** Itē

op. ad idem qd mo dixi de. l. si pignore. j. ti. i. vbi contra creditore agit et ad penam. So. aliud in creditore q in comodario: et pductore. et ro ibi patet. sed put hic est lra: coueniri cessant pdicta contraria. et e similis ad huc casum. l. si dubites. i. rñso. de fideiussor. **C** Sed contra istam lram op. hic dicit q vnus ex reis hz hoc beneficium q coueniat prius. alter ad que pecunia puenit. contra: qa hoc beneficium hnt solu fideiussores. p auē. presente. C. de fideiuss. no aut coperit duobus reis. **V**nus timore dicit azo. fateor q illa. l. si dubites loquitur i fideiussore. hic in duobus reis. et fm hoc ista lra pueniri no est bona. tu dic q imo est bona. et est sciendum q plures rei qñqz constituunt ex couentione: et in illis pot dicere vñ azo. qñqz statuunt ex qdam necessitate: vt in pluribus tutoribus. et tunc hnt beneficium plationis. nam ille q no gessit pot petere: ut prius coueniat ille q gessit. ita in pposito. nam isti hac obligatione scaria tenent ex qdam necessitate: qa p parte custodia adhiberi no pot: vt. j. depositi. l. i. §. si apud duos. et egparant pluribus tutoribus: ut ibi. merito hnt hoc beneficium qd prius coueniat alter q egit ptra fure. vel dic q hoc beneficium sit generale in oibus duobus reis: ut si volo dicere couenies prius correu meū: ad que tota pecunia puenit meo periculo q possum audiri vt hic: nec est aliquid qd repugnet. nam cotraria loquunt qñ simpliciter petebat diuidi: nec aliu correu coueniri: nec allegabat hoc: q ad eum pecunia vel res puenisset: vel q posset coueniri. et hoc tetigi in. l. iij. §. i. de duo. reis. **C** Venio ad tertiaz parte. l. ad ver. sed si legis. ante q veniat ad cotraria: qa. q. formata in prin. no soluit. quero an couento debeat actio cedi. glo. rñdet q sic. et dicit q cedet actio. l. acq. no aut actio comodati: quia ppro noie couenit. tu dic q etiam actio comodati poterit cedi: ut hac eadem. l. i. prin. put est lra couenire. **C** Op. premisse rñsoni et vñ def q factu vnus alteri comodario no noccat: vt. j. .e. l. ad eos. due sunt solutiones. prima q hic potuit pcauere ne alter socius hoc faceret. alias secus: vt in cotrario. et j. locati. l. si de dano. **A**lij dicit q hic in dano dato a socio: ibi ab extraneo. hec no est vera p. l. mora. i. fi. j. de vsu. vnde tene pmam. **P**ppo. ad fi. l. nostre de. l. qui seruū. §. si. de ac. et ob. vbi dicit q qui egit comodati no pot agere. l. acq. in eo q plus est in repetitione xxx. diez. So. qdam habet ibi lram affirmatiua: et sic cordat cu ista. tm illa no est bona lra nec cois. et hoc patet ex libris antiquis. l. padectis: quas ad hoc pscutatus sum: vnde remanet cotrariu. dicit qdam hic loquitur de eqtate: ibi de rigore. fm hanc ista que cotinet eqtatem scripta corrigeret illa. sed certe potius illa tanq posterior deberet istam tanq anteriore corrigere. nec patet que eqtas magis mouerit iuriscosultu hic q ibi. vnde alij dicit q ibi loquitur qñ in scda no est plus q in prima. sed hoc nihil est dicere. Sed ibi ponit pro costanti q et si esset plus no duraret. vnde alij vt Jo. dicit q hic pot agi. l. aquil. i. eo q plus e ex repetitione. xxx. die rum. et hanc opi. tenet **P**e. que pot esse vera. vnde quidam dicit q ro est: qa illud qd crescit p ificiatione venit iure actionis. illud qd crescit ex repetitione. xxx. die rum venit officio iudicis: merito no pot durare pncipali sublato: ut. l. centu capue. §. de eo qd cer. lo. hoc e falsum: qa totu venit iure actionis ex expssa dispositione. l. acq. ut. l. ij. ad. l. acq. et. l. si seruus seruuz. §. tertio aut capite. eo. ti. sed rñnem vera do uobis ego. qñ agit in eo qd plus est ppter ificiatione videt agi ex nouo capitulo. f. qa negat de quo in pmo iudicio cum actus fuit comodati nulla est facta metio. merito pot agi: ut. C. de iudi. l. l. sed qñ agit ad id qd venit ex repetitione. xxx. diez. agit ex eode facto nullo supaddito. vñ no vñ posse agi: ut. l. si tibi. C. de iudi. ita intelligat. d. l. si seruuz. et sic itelligedo hec. l. facit. imo vñ qñ casus illi qoniz. Si aliqz est punitus de eo q aliquē pufferit: nec e scdm metio de cicatrice an possit itez pcedi ex eo q in pena

Xm

plus est pp cicatricem: et idem in qlitatibus similibus: et hic vt tex. q sic: si de ea no e sca me-
 tio in primo iudicio. hanc qonem plene exami-
 nauit in l. senatus cesuit. de accu. alij dicunt q hic
 p actione comodati cosecutus e medietate. ali-
 am medietate coseq poterit actione comodati
 vel. l. acql. et ista e vera in se p. d. l. centu capue
 in fi. tm diuinitio est. vñ alij soluunt: ut iste n. ni
 si forte referat ad primu casuz hui. s. l. qñ agif
 cotra illu q no deliq: ga tunc lz soluat: tm no li-
 berat delinquete: nisi respectu eius qd soluit: et
 ista et pot esse vera: tm facit violentiam lfe. vñ q
 dam alij moderni legut istam. l. aliter vt dicam
 sic. nisi forte qd dixerit subaudi et male: et qd. j.
 seqtur in fi. q hñe vt ronez subaudi: ut socio de
 beat cedi actio cotra cosociu ex cuius facto co-
 uenit. et sic rñdes ad qonem postaz in pn. hui.
 s. et fm hoc concordat cum. l. cotraria. l. cuz. l. fi
 feruum. in fi. j. de ac. et ob. s. alle. et fm hoc effec-
 casus in cotrariu illius. q. qua statim pxime dixi
 q pp qualitate no possit pcedi de nouo. tm co-
 trariu e vey: vt dixi in. d. l. senatus. et hac lec. te-
 net By. j. de ope. no. nun. l. in puiciali. i di. ma-
 gna. hanc et tenet nic. mar. et rizar. ma. que pot
 esse vera si dicamus q loquat de eo qd plus est
 ex repetitione. xxx. diez. secus si intelligis de eo
 qd plus est pp negatione: vt. s. vidistis fm Jo.
 et Be. sed dices tu quo ppter negationem pot
 de nouo agi: cum no sit negatu: no enim e actu
 l. acql. Rñ. actio. l. acql. no tollit per pcedentes
 solutionez ipso iure: sed ope exceptionis: vt. s.
 de iureiura. l. duob. s. colonus. et ista exceptio
 no ipedit cotestatione. io poterit esse q in no-
 uo iudicio. l. acql. ille negabit. et io in eo qd cre-
 scit p istam negatione fiet cotdenatio. simile. C.
 de no nu. pe. auc. cotra q ppriaz. Itē posses tu
 dicere quare in eo qd plus est ex repetitioe. xxx.
 diez no pot agi. cu vna actio no tollat alia: nisi
 in eo q pcurrit: ut. l. i. j. vi bo. ra. et j. arbo. fur.
 cesa. l. i. So. dicit By. in. d. l. in puiciali. in di.
 magna q dicte leges loquunt qñ sūt plures ac-
 tiones eiusde generis: quia qlibet ex delicto. qd
 declarat plenius in. l. i. s. dixerit aliqs de publi-
 ca. sed qñ sunt diuersi generis: ga vna ex cotra-
 ctu: alia ex delicto. tuc habet locum hic. s. et hec
 sufficiat p nunc quatū ad hac materia. **Q**ue-
 ro dñ hic q debet cedi actio. quero inquatus dz
 cedi: Rñ. inquatum qs couenit ex facto correi
 debet sibi cedi actio cotra correu. sed inquatu
 qs couenit ex facto suo no debet sibi cedi actio
 cotra alium. hic est casus hic. et illud qd hic dñ e
 istis q sunt quodamō duo rei: itelligas vniuersa
 liter in oibus reis: lz secus sit in fideiussoribus:
 dicit glo. vt. C. de fideiuf. d. auc. pñte. **Q**uid
 est hoc qd dicit aliud i fideiussore: Rñ. ga sp dz
 cedi actio cotra principalē: et cotra fideiussore:
 vt. d. auc. presente. et l. cum aliter. C. de fideiuf.
 so. quia semp couenit ex facto alterius ille q ve-
 re est fideiussor. vnde no est adhibenda illa di-
 stinctio: an ex facto suo: an ex facto correi: lz i-
 proprie dicatur qñqz fideiussor et qui in re sua
 itercedit: vt. l. fideiussores. cum. l. se. s. de pac.
Subdit glo. sed in reis. idē dico si tales erāt
 vt possit conuentus postulare: vt diuidat actio
 ad exēplum pluriū mādatorū: vt. j. de fideiuf.
 l. si fideiussor. s. idēz rñdit. et l. fideiussoribus.
 hanc glo. allegant qdam q ita demū iter corre-
 os sit cessio si hñt beneficiū diuisionis: et ideo si
 renūciauerit beneficiū diuisionis: no hñt bene-
 ficiū cessionis fm hanc glo. ideo eam repben-
 dunt: quia renūciatio in vno beneficio no tol-

lit aliud: vt. l. si domus. s. de sui. ru. predi. et ita
 refert Ly. C. de duo. reis. in. l. i. in. ij. q. ita et re-
 citauit vobis. j. de so. l. modestinus: que repben-
 sio vera est si hoc modo glo. itelligimus. sed for-
 te voluit hic dicere. dixit. n. s. q fideiussori fiet
 idistincte cessio no habita distinctione: an ex fa-
 cto suo an correi pueniat. idem dicit glo. i duo-
 bus reis q habet beneficiū diuisionis: vt qua-
 tenus soluit p alio correo. hoc est p illa parte p
 qua ille poterat coueniri illo beneficio diuisionis
 opposito idistincte cedat actio. quod pot esse
 vey: nec pot creditor dicere illi reo couento q
 tota pecunia puenit ad te: si reus vellet benefi-
 cium diuisionis opponere ab ipsius partis pe-
 titione eum remoueret. **S**umus expediti de
 oib istis glo. restat glo. magna que tractat ma-
 teria possessionis que no expedit bene in qu-
 qz diebus. de ea dic: vt dixi in. l. i. in prin. de acq.
 pos. et in. l. iij. s. ex cotrario. et in. l. claz possidere
 s. qui ad nudinas. eo. ti. Tu tm iuuenis ex hac
 glo. magna circa prin. no. q ciuilib possessio est
 illa que causat vsucapione. Ex medio eius no.
 q sint illi q dicant tm naturaliter possidere: et di-
 cit q est emphiteota et similes.

Emo. Scipiaz summat. **C**Mo.
 n scdm lram prout habetur
 accomodando.

Um qui. **C**Ex vsu ad que ref
 obligatur nisi sit mixta culpa. h. d.

Sirem. **C**tractus innoati iudicanf
 fm natura tractus noiati cui
 adijciuntur. h. d. In tex. ibi. et custodiaz. si hēs
 et bene est. sed si habes etiā: dic q icludit simile
 in comodato. **C**Mo. quod dixi in sumario. fa-
 cit. j. depositi. l. i. s. si quis seruum et l. si gratui-
 tam. s. i. j. de prescrip. ver.
 Ex. s. sequenti.

Si res perit culpa nūcij remittentis cui peri-
 culo pear: ibi. Scdo. Et qñ perit culpa nunciij
 eius cui deferri debet res: ibi. Tertio in quo. s.
 etiam vide an credat nuncio publico.

Sed si dum. **S**i res perit culpa nū-
 cij referētis perit peri-
 culo dñi si eum misit. alias periculo comodata-
 rij si nūcium malum elegit. idē si nūcij dolo pe-
 rierit. h. d. **C**dic habemus videre tria. primo
 an ille q pdidit debeat pbare se sine dolo et cul-
 pa sua amisisse. an vero ille qui agit qd dic ut di-
 caz in. l. i. si qs ex argētarijs. s. h. s. de edē. et l. i. si
 creditor. s. de pigno. ac. **S**cdō est uidēduz si
 res perit culpa: vel dolo nunciij cui pereat glo.
 distinguit hic optime meli q alibi. aut fuit ac-
 tum: ut p teipm referres. et tunc coipso q remit-
 tis p alium es in culpa. ar. l. si pcuratorē. s. si tu-
 tores. j. mādati. aut no fuit actū: et tunc aut fuit
 in culpa in eligēdo nūcium. et perit periculo re-
 mittentis: ut hic: ibi. si vero et. et itelligēdo cul-
 pam fm natura cotractus: ut hic patet. aut non
 fuit in culpa: et tunc no tenet ut hic: et l. argētū
 j. eo. aut dubitat utrum sit actum uel no: ut p
 seipm reportet. et tunc ex qualitate psonarum: et
 rei hoc ppendet. et ex eo quod cosuetū est: ut. l.
 vel uniuersoz. j. ti. i. et l. plenū. s. eqtij. s. de usu
 et habi. et l. cotinuus. s. cum ita. de verbo. ob. sic
 debet itelligi glo. hic posi ta. et j. pro socio. l. no
 ob cam. **T**ertio est vidēdu de nuncio q mit-
 titur ab eo cui debet referri. et hic aduerte. aut
 costat q ille erat nuncijs dñi mittētis: et tuc est
 diligēter aduertēdum. aut mittebat eum: ut si-
 bi traderet. et statim tradēs est excusatus: ut hic

a C Emphi-
 theota. vide
 plenius glo.
 et bar. l. i. iij.
 s. ex pñio. s.
 acq. pos.
b C Si rem
 in prin. bu-
 ius et idem
 tenet bar. in
 l. cu pponat
 C. de dolo
 s. s. et si dñ
 refertur.
c C Cui pe-
 reat. adde oī
 no. que dixi
 post glo. i. l.
 si finita. s. si
 iam ruerūt.
 de dā. ifec.
 et l. argētūz
 j. e. et qñ qd
 teneatur de
 mala custo-
 dia. vide i. l.
 ex diui. ma-
 xime p bal.
 C. loca. et p
 bal. in. l. dñs
 horreoz. j.
 loca. et istis
 omnino ad-
 de bal. in. l.
 is cui. C. de
 fur.
 ADDE. qd
 si pecunia
 percat cul-
 pa nūcij por-
 tantis illam
 ad credito-
 rem bal. co-
 filio. cccxx
 vj. li. tertio
 et qñ quis te-
 neat de ma-
 la custodia
 confilio. ccc
 xxx.

a C Sine litteris: no credif nuncio si no potat litteras: vel sine bireto ra beo in capite. adde bar. in. l. phibitu. C. de iure fil. li. x. et no. in. l. i. §. cu. ra. §. de of. p. fec. vr. et in extraua. ad reprimedam. in d. p. nuncium: et in ver. p. litteras: et quod ipse notat. §. de costi. pecu. in. l. g. aut. et in dicta extrauaganti ad reprimedam. in ver. litteras. ADDE ut plene p. ipm alex. in. c. cu parati ex de appel. et an nuncio iura to credatur pau. d. ca. co filio. cccxx. vij.

b C Deposi tari. comoda tari: ibi .C. de pig. ac. no. bar. i. l. rez aliena .j. de pi. ac. et ibi dicit: et vide omni. no bar. i. l. q. et. C. loca.

c C No pos. sum. ro qn ageti possit opponi exce ptio dñij. vi de lati per bar. l. l. si ali ena. fo. ma. et ibi p. bal. vi. cente q. qn agit actione psonali. aut nos loqmur qn agitur ex quasi actu: et remittit se ad no. in. l. i. debiti. §. si nūmi. §. de pdi. ide. aut ag. f. ex male ficio uel qua si. et remittit se ad no. i. l. et i. §. nera tius. de pdi. fur. sed qua do agit ex actu. dicit ip se aut dñij. est ca. validi tatis actus ut in mutuo aut e. ca. nul litatis: vt in emptioe rei sue aut ex actu est cau sa dñij: vt e actus eptio nis regulari ter: et hoc vl timo casu di cit q. no pot opponi exce ptio dñij ter tij: nisi emi neat euictio in limine §. et: ut. l. pe. §. si. de re. scin. ve. i. ali is duobus dic vt p. bar. in d. l. si aliena. sed dñis Jo. ibi addit q. lz forte non admittat in quasi actu exceptio dñij tertij in. d. §. si nummi admittet tñ forte excep tic dominij

aut mittebat eum: vt ipm moneret: vt re como datam remitteret: no tñ dicebat q. p. eu. et tunc trades no est excusatus. aut dubitat vtruz esset nūcius vel no. et tñc aut dñis psueuerat tale nū. cium destinare ad hoc. et tñc certe pot ei crede re q. q. sit eius nūcius: ut. l. h. j. q. cu. z. eo. z. l. si q. seruo. z. l. fugitiuū. j. de so. aut no psueuerat mittere ad hoc: et no dñz quis ei credere sine lris et qui credit iputet sibi: ut. l. g. hoiem. §. si nullo j. de so. et de eo p. que fac. erit. l. i. §. i. et j. de fur. l. si q. vtori. §. labeo. et sic vult sentire hic glo. et hoc est qd tenet Inno. §. no credenduz nūcio sine lris. extra de of. dele. c. prudetiam. hoc et facit q. no sit credendū nūcio publico: seu pco ni: nisi portet biretu rubeu: vt mos est. tñ i hoc .s. d. nūcio publico stādū ē psuetudini. Quid si nūcius portat lras credētie. s. tali latori pñti um in his que dixerit dabitur plenā fidem. ma teriā istam plene dico in. l. lucius. j. de fideius. fa cit. l. vbi cuq. §. planē. de iterro. actio.

Is qui.

Si que questum. Ad eum ad quez pericu lum rei no ptinet comodum no spectabit. h. d. C. Op. et videt q. lucrū no sit suū cuius ē pericu lū: qa si q. alteri alienā rem locauit comittit furtū. et sic eius est periculū: ut. §. e. l. si vt certo .§. iterdū. et §. deniqz. So. dicit glo. hec regula pcedit qn ad aliqū ptinet periculuz ex natura cōtractus. secus si ex culpa sua. vel dic fm rizar. ma. q. hic no comisit furtū. naz ille q. accepit rez experiendā pot alteri locare. hoc enim est de ex periciētia. vnde videt vti ad eum vsum ad quem comodata est: ut. §. e. l. eum qui. in prin.

Si libero. Error in iure cōsecutio no ipedit actionē oriri ex cōtractu: sicut nec error in iure vel in facto ante cedēte ipedit cōditionē oriri extra id qd agitur h. d. C. Op. q. no habeat locum actio mādati: ut. l. at qui natura. §. si libero. §. de ne. ge. So. aut ille cui mādat putabat se libe. et habet lo cūm directa. aut putabat se seruū. et habet locū vtilis: quia ex necessitate facit. Quero p. de claratione tex. que differētia est iter casum hui. §. et casum q. adducit ad p. bationez. f. de idebi to soluto. Rñ. in primo casu nullus error error i facto circa ipm cōtractum: sed erat error in iure cōsecutio ex ipso cōtractu. no enim putabat obligationē oriri. in scdo casu erat error in fa cto: vel i iure ex quo causabaf solutio. et sic erat error in antecedēte. item erat error in cōsequē te: no enim putabat obligationē oriri: et tamen oritur: ergo multo magis in primo casu.

Si seruus. Ex eodem facto due actiones cō trarie possunt oriri diuersis respectibus h. d. C. Op. de. l. i. C. de fur. So. no ipedit nati uitas vt hic. sed exercitium sic: ut. l. cōtraria. rō qa iste actiones no cōtrariani in origine. nam furtū sit respectu dñij. comodatum respectu cō tractus celebrati cū seruo. sed cōtrariani in ex ercicio. nam exercitium est dñi tātū. vnde si agit comodati approbat cōtractum. si agit furti re probat. sed approbat: et reprobat sunt omnino cōtraria. ergo et.

pprij conuenti. ar. l. bona fides. j. deposti. Sed ego in hoc dubito pp ter. in. l. si q. cōductiois: et qd no. p. glo. et bar. C. loca. et qd no. bar. hic et in. l. ei a quo. de vsuca. vbi conducens opponbat excep. pprij dñij q. locatorem agentē cōditione ex lege. et sic extra id quod erat actū in lo catione ex quodā quasi actu agebat: et tñ no admittit exceptio pprij dñij cōueti: et quod i. d. l. si q. cōdu ctōnis age ref ex qua si actu. hoc sentit expref se bar. in. d. l. si alienā in pn. ibi. aut ex ea: que descendebat ex quodam quasi actu extra id qd agit ut i cō ditione ide. vel sine cau sa et. iuncto eo q. ipse idē dicit in ca. l. ibi. secundo casu pñci. pali qn agit extra et. Et sic p. p. d. credo opi. d. Jo. no cē verā cuz ni. bil obstat ad p. d. l. bo na fidei: alle gata p. cum istis adde q. no. bar. in. l. legata. ff. de adi. le. vtruz autes si ego ago et aucto rez meū: pu ta et vedito rem. an ipse possit mibi opponere q. no erat dñis glo. no. in. l. cum res. C. de proba. te net q. nūq. ibi seq. bar. et bal. et sdi ctis adde no ta. p. bal. i. l. nec credito res. C. de pi gno. ac. et ad de no. in. d. l. cuz res al legata hic: et vide pau. de ca. hic in fi. ADDE. pau. de ca. pñlio tertio

Ex. l. sequenti.

Quomō comodarius depositarius credi tor possunt referre. q. dñij. ibi. Op.

Commodare. Quicō uenit ex cō tractu pot referre. q. dñij. h. d. C. Que ro qd si habēs cam a me ex aliquo cōtractu cō uenitur rei vēdi. an possit referre mibi. q. dñij. do. Sūil. antiquus glosator dicebat q. no. glo. dicit cōtrarium et bene. ad cōtraria rñde p. or dinem: vt in glo. fallit in predone qui si conue niaf rei vēdi. no pot referre. q. dñij: ut. l. si quis emptionis. §. sed hoc super illis. C. de prescrip. xxx. an. f. Oppo. q. depositarius comodari us creditor pductor: et similes possunt referre .q. dñij: ut. j. deposti. l. qui rē. z. C. locati. l. qui rem. So. aut ego volo agēti ex cōtractu oppo nere exceptionē: dicēdo tu no es dñis. aut dicē do q. alter est dñis. aut dicēdo q. ipse qui cōue nitur est dñis. Primo casu no possum: vt hic z .C. de pig. ac. l. si pignore. §. si pridie. aut ego volo opponere q. alius est dñis. et tunc no pos sum: ut. d. l. qui rem: quia lz alius sit dñis tamē cōtractus cōsistit etiam in re aliena. secus si do minium alterius impediret cōtractū. et per con sequēs actionem et obligationē: vt in mutuo qd no cōsistit in re aliena: ut. §. si cer. pe. l. ij. §. i mu tui datione. facit. l. cum seruū. cuz glo. C. de ser. fugi. Aut re vult dicere q. ipse est dominus: vel ut pprius loquar q. ipse erat dñis tēpore cō tractus. et tunc hec exceptio pot opponi: ut. ll. cōtrariis. rō quia dñium recipiētis impedit ta les cōtractus celebrari. merito actione ex eo cō tractu no pot agi: sed si agitur cōditione ex. l. si quis cōductionis. C. loca. deberet ante oia re stituere possessionē: et postea de dñio litigare: que lex pprie habet locum in cōtractu locatio nis: et cōductionis et directa. sed utilis habet lo cum etiam in alijs cōtractibus similibus: ut ibi no. per glo. et doc. C. Idem dico si ageretur ad possessionē cōditione triticaria: ut. l. i. et l. ij. §. de tritica. Quero si comodarius rōne ha rum legum no restituit: vtruz extimabil res uel possessio: que ptinebat ad comodantes: Rñ. si no restituitur per dolū iuraf in litem: ut. l. ij. §. in hac. §. e. Si vero no est locus illi iuramento: tunc extimabil res non possessio: ut. l. no ab re .C. unde vi. z. l. cōductores. C. loca. sec. si esset sine delicto: quia tūc extimaref solum possessio que ptinebat ad actorē: ut. l. si duo. i. fi. uti pos. huius rō pot esse: qa qn agit ex cōtractu bona fides contractus hoc exigit: ne de dñio referas .q. que rō cessat qn agit ex delicto.

Acomodato. Pactum ut no ue niat dolus futurus non valet. h. d. De hoc dic. ut. §. de pac. l. si unus. §. illud nulla. z .j. de libe. le. l. aurelius. §. gayo.

Ex. l. sequenti.

Ex qbus cōtractibus oriunt actiones dire cte: et ex qbus p. trarie: ibi. Quero. Et an in ac tione cōtraria ueniat dolus: et lata culpa vide in fi. §.

Contraria. Actiones p. trarie pos sunt principaliter itēta ri sicut directe. h. d. f. Quero ex qbus cōtracti

... dñij cōueti: et quod i. d. l. si q. cōdu ctōnis age ref ex qua si actu. hoc sentit expref se bar. in. d. l. si alienā in pn. ibi. aut ex ea: que descendebat ex quodam quasi actu extra id qd agit ut i cō ditione ide. vel sine cau sa et. iuncto eo q. ipse idē dicit in ca. l. ibi. secundo casu pñci. pali qn agit extra et. Et sic p. p. d. credo opi. d. Jo. no cē verā cuz ni. bil obstat ad p. d. l. bo na fidei: alle gata p. cum istis adde q. no. bar. in. l. legata. ff. de adi. le. vtruz autes si ego ago et aucto rez meū: pu ta et vedito rem. an ipse possit mibi opponere q. no erat dñis glo. no. in. l. cum res. C. de proba. te net q. nūq. ibi seq. bar. et bal. et sdi ctis adde no ta. p. bal. i. l. nec credito res. C. de pi gno. ac. et ad de no. in. d. l. cuz res al legata hic: et vide pau. de ca. hic in fi. ADDE. pau. de ca. pñlio tertio

rōga p' denegatione restōis videtur spoliare agentē q' fuit ppria rō illius. l. vt p' dy. in. d. c. q' ad agēduz. de re. iur. in. vj. r' p' l. y. in. l. ij. C. si cer. pe. facit tex. no. in. l. si mulier. §. qui possessionem. §. qd metus eā quem allegat bar. in. d. l. si alienam sō. ma. r' adde Dy. in. l. interdicto post glo. j. de vi r' ar. r' contra ea que dicit Bar. hic de delicto. facit d. l. si mulier nec tex. i. d. l. cōducto. rel loquitur qñ locator nō erat do. minus.

C Qui nō per bar. i. l. curator. C. de nego. ge. **C** Sicut. i. prin. huius. §. Quid in mutuo si mutuauit tibi ad certuz vsum an an teqz sit scā in illū vsum cōuersio re peti possit. bal. q' nō in. l. ij. C. eo. p. glo. i. l. si pe. na. de vbo. obli. r' vide bal. in. l. ij. C. eo. quan do dicat cō modatus ad certum vsum r' quādo di. catur vsum finitus: r' qd nō. bar. in. l. si pena palle gata.

C A preca rio. idem te net bar. i. l. ij. §. si cer. tū peta. r' ad de istis glo. hic allegatā in. l. contra. ctus. de re. iu. adde bal. i. l. ij. C. eo. r' dixit bal. in. l. si. in. ij. col. C. de cō pensā. q' pre. carium ma. gis accedit comoda to qz expo. sit: ita dicit ibi in. l. ij. op. po.

C Instru. mētum pu. valet instru. mentum in tabulis de li gno vel pa. piro. r' vide spe. in. ti. de instru. edi. §. instru. mētuz ver. item q' nō est inscri ptuz. per. d. an. in. c. i. de fide instru. r' ibi: qd si i tabulis ebur neis vel ene

is. vide Bar. in. d. l. i. prin. adde in secundum tabu. r' q' valet instru. mētum in cartis de papiro r' in qualibet alia materia. est tex. r' ibi Bal. in. l. donatio. C. de dona. r' hic adde tex. in. l. quoniam indignū in fi. de testi. r' ibi Bar. r' bal. ibi. in fi. quid in cartis rasis. vide in. l. cartis. de bo. pos. fm tabu. r' quod ibi Bar. limitat saly. in. d. l. qm: r' ibi ēt p' ange. ADDE. q' scriptura publica possit fieri in papiro Bal. consilio. xliij. se. cundo libro.

C De illis centum. adde que nō. per Bar. in. l. qdam extimauerunt. §.

bus oriuntur directe: r' ex qbus cōtrarie. glo. di cit plene in. l. cōsensu de actio r' obli. dic vt ibi. tamē quātum ad propositum dic sic. quādoqz nomē cōtractus variatur ex parte cōtrahētium vt in emptione r' vēditione: locatione r' cōdu ctione. r' similibus. tunc ex vtraqz parte orit di recta fm nomē suum: qñqz nomē ptract' nō va riat: nec nomē cōtrahētium: vel quasi cōtrahē tiuz: vt in societate: r' tunc idem: quia ex vtraqz parte orit directa pro socio. qñqz nō variat no men cōtractus: sed nomē cōtrahētium: vel qñ. tunc si qdem hec variatio ptingit: quia nomen descēdit a noie: vt in cōmodato deposito r' mā dato. nam ex vtraqz parte est idem nomē ptra ctus. sed variatur nomē cōtrahētium: quia vn' appellatur deponēs: alter depositarius. vn' mā dās: alius mādatarius: tūc actio variat in dire ctam r' ptrariam. directa competit ei qui habet nomē pprium. cōtraria cōpetit ei qui habet no mē deriuatum vt hic: r' videbitis. j. māda. r' de po. p. totum. qñqz nomē ptrahētium variat ali ter q' per hāc deriuationē: vt in ptractu pigno ris. nam nomē ptractus est idem ex vtraqz par te. sed nomē cōtrahētium diuersificat: qa vnus vocatur creditor alter debitor. Idem in cōtra ctu dotis: quia nomē cōtractus dotis ex vtraqz parte nō variat. sed vnus vocatur maritus: alia vxor. Idem in cōtractu tutele: vel quasi tutele: r' isto casu variatur similiter per directā r' cōtra riam: ut. j. ti. i. l. i. r' l. tutor. §. cōtraria. r' de con trario iudicio tutele per totū. In dote probaf in. l. oino. j. de ipen. r' ibi dixi. l. j. glo. aliter senti at. r' competit directa ei: cuius ē res tēpore con tractus sup qua cōtrahitur. alij cōpetit ptraria: vt dicitis. ll. r' per hoc dico q' posita actioe ex em phiteosi: vel ex feudo de qbus dixi. §. de cōdi. ex lege. l. i. variabitur in directam r' cōtrarias: vt directa cōpetat dño. contraria emphiteote: vel feudatario. Quero vtrum in hac cōtraria iuref in litem: Rñ. vt dixi in. l. in actionibus. §. de in li tem iurā. C. Quero vtruz in cōtraria veniat do lus r' culpa: sicut in principali. Rñ. si cōtractus celebratur grā vtriusqz idem esset in vna quod in alia. sed si cōtractus celebraf grā vnus tātū: tunc nō est idem: qa cessat rō: ut. j. e. l. in rebus §. itē q' sciēs. r' l. pe. r' hoc dico plene in. l. q' ner ua. j. depofi.

Si ex facto. Obligatiōe secūdaria quilibet ex heredib' te netur isolidū: lz sit heres ex parte. facit. j. depo. l. si duo. C. Quero si agit ad rei restitutione: quod est cōsiliū agentis: vt possit esse certus: vtrum cōsequatur rem vel extimationē: Rñ. q' omnes heredes simul litigare cogātur: ut. j. de edil. edic. l. q' si nolit. §. si plures. Preterea si ageret cōtra unum solutio partis nō pareret li berationem donec ab alio soluat: uel totum in teresse uel alia pars tota: ut. l. si nō sortem. §. si

certum peta. r' Bar. in. l. nōn est nouim. in fi. j. de actio. emp. r' vide etiam Bar. in. d. l. qdam extimauerunt. Ange. Jo. de Imo. r' Bal. in. l. i. j. de acqui. heredi. r' adde quod Bal. etiaz tenuit q' iste libellus sustentef. ita dicit ipse in. l. i. j. de acqui. heredi. cuius prium ipsemet tenuit in. l. si mibi r' tibi. p' illā glo. ibi. de le. i. tu teneas qd dicit bar. hic r' in. d. l. scire

certuz. §. de cōdi. inde. r' l. si duo. j. depofi. r' de vbo. ob. l. in executione. §. pro parte. Ex. §. sequenti.

C Comodatū in quo differat a precario r' quo modo in illis formandus sit libellus: ibi. Ep. r' ibi. Ex hoc.

Sicut. Si comodans nō patitur cōmo datarium vti re ad eum vsum ad quem est cōmodata cōtraria cōmodati tenetur h. d. C. Primo premitit qdam preambula ad declarationē. q. scōo eam determinat. scōa ibi. igitur: r' inde dz sumi casus in terminis. C. No. q' cōtractus ab initio sunt uolūtatis: ex possa cto necessitatis. C. No. tex. i. si. adiuuari nos be neficio r' C. Op. j. depo. l. i. §. pe. So. aliud in deposito qd totum sit grā cōcedētis: vnde ei lz mutare uolūtate si uult. aliud in cōmodato qd sit grā recipientis tm. f. Op. de le. i. r' de le. cum p'cario. ff. de p'ca. Sol. aliud in p'cario. aliud in cōmodato. r' ut uideamus rōnem: qz uidere in quo differt cōmodatū a precario. glo. hic r' in. l. i. circa prin. j. de p'ca. dicit: q' cōmodatū daf ad certū usum. p'carium daf ad usum icertum: qd itellige qñ datur ad certū usum limitato cer to tpe expresse uel tacite. Si. n. cōmodo equum ut uadas ad uillā: inest tacite tps ifra qd possis ire r' redire de: uilla: ut. l. ij. §. si quis ita. §. de eo qd cer. loco. Si. n. daretur ad certū usum: nō li mitato certo tpe tacite uel expresse: tunc esset p' carium: r' posset reuocari ad uoluntatez dñi: ut l. lucius. j. de dona. r' ibi dixi. tangit p' doc. in. l. ij. C. eo. Ex hoc scias in qua actione debes formare libellū. naz si misisti p' libro meo: uel p' equo: ut cōmodarem tibi nulla adiecta cā: tūc debet agi iterdicto illo de p'cario. sed si adieci set certam cām: ut librum ad corrigēdum glo sam: uel equum ad eqtādum ad uillā. r' si. tunc debet agi cōmodati finito usu. C. Ex predictis apparet rō diuersitatis. nam cū p'carium datur nō determinato usu: si non posset reuocari ad dñi uolūtatem uideref p'prietas inutilis: qd est absurdum: ut. l. iij. §. ne tm. §. de usufru. que rō cessat in p'comdato. quid aut ueniat in precario: dic ut. l. qñtum. j. de preca. C. Quero qd si fini tum est tēpus quo potuisti p'ficere usum ad quē cōmodauisti absqz culpa tua: quia forte fuisti iur mus an possum repetere cōmodatuz. glo. dicit q' sic: ne iste casus noceat cōmodanti q' certat de dāno uitando: r' p'fit cōmodatario qui cer tat de lucro captādo: ut. l. itez illa. §. de p'sti. pe cu. facit. l. si uno. §. item cuz qdaz. j. loca. C. He nio ad ver. ut accidit. r' op. de. l. tutori. C. de ne go. ge. So. ut ibi. r' dixi in. l. si pupilli. §. si. §. de ne. ge. C. Ultimo ex hoc uer. igitur. no. argu. ut ualeat instrumētum publicum. si scribatur i ta bulis de ligno: uel in cartis de papiro. p' hoc. j. de bo. pos. fm ta. l. i.

Ex. §. sequenti.

eundem in. l. i. in fi. de acqui. bere. per bal. no. in. l. edita. in repetitione paduana. in. xlix. col. in ver. nunc uideamus. de cumula. necessi. p' bal. Ange. saly. in. d. l. cum qdam. per pau. de ca. in. d. l. si idem cum eodem eo. si. p' bal. f. Dau. de ca. Ro. in. l. si idem cum eodem. in prin. de iurisci. om. iudi. per Bar. Ange. r' Imo. in. d. l. scire debemus. de vbo. obli. r' p' eundem bar. in. l. si unus. §. si cum iudicem de pac. r' l. si ex toto. §. si. de le. i. p' Bar. r' Bal. in. l. i. in fi. C. de duo. reis. per Bar. in. l. p'ctor. §. si plures. ad fi. j. de iniur. r' aliqd per Ange. per illum tex. in. l. age. C. de

debemus: p' q' adde qd nota. uoluit Imo. in. c. cuz. m. ferra ricis. de cō sti. adde qd no. bar. in. l. p'ctor. §. si plures. de i. tur. r' ange. in. d. l. cuz q' dam puellaz tñ doc. tenēt contra bar. iō vide do. Jo. b. Imo. in. d. l. scire debemus q' conatur cuz sustinere cō tra alios: r' adde qd sta tim dicaz: r' no. bar. in. l. nō ē nouū i fi. j. d. actio. emp. r' vide bart. in au. ten. q' semel. C. de pba. r' ex hac opi. Bar. limita tur tex. isti. de actio. §. si minus: vbi etiam p'bal cum glo. sua q' si de cen tum que mi bi p'missis petij decem coram uno iudice: r' ob tinui uel suc cubui r' po stea ueluz re siduum pe tere coram alio incōpe tenti in illa ciuita te: uel in alia cōpe tit tibi exce ptio dilato riā: qz nō te neris respō dere nisi co raz illo iudi ce pmo. qd tene mentiz qz forte p'ri ma facie di xissem p'riuz r' adde no. istitu. de ac. §. si qz agēs in. vj. carta. r' ad qd no. uoluit bar. i autē. qui se mel. de pro ba. r' singu lariter bal. ibi post cuz Jo. b. Imo. in. l. si mibi. de le. i. r' per

ut fac. et p. Bar. in. l. cum qdam puella. de iurisd. om. iudi. p. Saly. in. d. l. eum qdam. Quid aut si actor potest consequi intentionem suam faciendo duo iudicia: et illud idem potest consequi uno iudicio. vide l. y. in. l. quo tpe et ibi bal. in. fi. C. de resti. mili. et hic adde quod no. voluit Bar. in. d. auē. at q. semel: et ibi singulariter bal. et post eum Jmo. in. palle. l. si mihi et tibi. in. prin. p. bal. ange. et saly. in. d. l. euz q. dam in. fi. et adde etiam quod bal. tenet q. et iste libellus sustinetur: ita videtur ipse in. l. i. j. de acq. pos. cuius q. ruz ipsemet tenet in. d. l. si mihi et tibi. p. glo. ibi bar. sin. secus tus opi. pe. tenet q. talis libellus non sustentaretur. tu teneas q. no. bar. hic et in. d. l. sci re debemus per id quod no. Jmo. in. d. c. cum. m. ferrariensis. et adde qd no. bar. i. d. s. si plures. ad. fi. et ang. in. d. l. euz q. dam puella. aliq. tñ doc. et tenuerit eum bar. i. d. vide Jmo. i. d. l. scire debemus: q. conatur ipsum sustinere. sed q. istam opi. bar. q. actor no. cogat et reo opponere petere tota. c. fac. tex. in. l. iam tñ. s. aliud. j. i. u. fo. vbi dicitur. q. si sunt plures heredes creditoris non cogunt per unum litigare: imo quilibet potest agere: qd secus est in heredibus reit: q. p. vnu tenent omnes defendere. et sic apparet q. differentia est in creditore et reo: et clar. e. q. ex persona heredis conditio obligationis no. l. mutat. l. i. j. de ver. ob. a.

Debens hie cētū non pōt petere. xxv. iuito debitore: ibi. Sed dubium.

Duabus. Ex pluribus rebus separatis pōt peti vna nō aut pars vnus corporis. b. d. C. oppo. de. l. si seruus. s. boue. s. de condi. fur. dic. ut ibi. C. Quero si debes mihi centum an possum petere. xxv. de illis centum: et Rū. sine dubio possum petere: vt. l. cū quedam puella. in. fi. s. de iurisd. om. iudi. nec petam. xxv. tanq̄ debita: sed tanq̄ ex centuz debitis: vt. l. scire debemus: et ibi per glo. j. de ver. bo. obli. ¶ Sed dubiū est an debitor possit dicere volo q. petas totuz simul: ne distinguas me i plura iudicia. Guil. dicit q. pōt hoc dicere. argu. s. de procu. l. nō tamē. et l. plane. s. fa. herci. et s. de quibus rebus ad eūdem iudi. l. i. et ij. facit. j. de exerci. l. ne in plures. et l. q. si nolit. s. si plures. j. de edil. edic. quod videtur vey si iudicis iurisdictione hoc patiat. alias secus: vt. d. l. cū quedam. in. fi.

Ex. s. sequenti.

Culpa extimatur qñ agitur actione ex eo contractu: ibi. Ultimo.

Nem commodatam.

Actio comodati cōtraria competit: vt dominus reddat rem in sui ptatem reuersam: vel extimationem acceptam. b. d. C. No. q. ista actio competit alternativē ad duo. Sed quero cuius erit electio. glo. hic disputat. finaliter tenet q. sit in electione eius qui accepit reddere quod vult. tu dic clarior: vt dicebat do. Jaco. tres sūt actiones que competunt huic qui soluit litis extimationem. s. actio ex eo contractu: et hec datur alternativē ad duo: vt hic. Item conditio sine causa: et ista datur precise ad repetēdum pecuniam datam: vt. l. si fullo. s. de condi. sine causa. Item est rei vēdicatio: ut. s. de rei vendi. l. si culpa. sed in actionibus electio est actoris: vt. j. de tribu. l. quod in heredem. s. eligere. Rei vero est electio quid soluat ante lit. cōtesta. vt. l. iij. circa prin. ver. et generaliter. s. de eo quod cer. lo. vnde quancūq. actionem intenter ante lit. cōtesta. dñs poterit eligere quod vult. post litem cōtestatam cogetur soluere scōm naturam actionis intentate. vel rem si intentat actionem in rez vel extimationem si intētat cōditionez sine causa. sed si intentatur actio ex eo contractu poterit soluere quam vult: vt hic. sicut in alijs obligationibus alternativis: vt. l. eum qui certarum. j. de ver. obli. ¶ Ultimo no. si. huius glo. ibi. hic tñ nō res: sed culpa fuit extimata: quod est notandum quādo agit actione ex eo contractu. secus si ageretur rei vēdicatione. dixi in. l. si fullo. alle. l. j. Dy. aliter sentiat in. c. p. possessore. extra de re. iur. l. vj.

Ex. l. sequenti.

Culpa leuissima que dicatur.

In rebus. Commodatarius tenet de leuissima culpa si ipsius gratia fuerit comodatus: nō de casu nisi culpa precedat. sed si vtri usq. gratia fuerit commodatum tenetur solum de dolo et leui. b. d. C. No. q. leuissima culpa dicitur non facere illud quod diligentissimus paterfamilias faceret. de quo dic. vt dixi in. l. q. ner

sic si creditor tenere petere tota. c. heres similiter cogere: ut. d. s. aliud sed ad hoc potest rīderi. et ideo cōsidera et tene opi. bar. per quā multū limitat cautela quā ipse ponit in. d. auē. atq. semel. in. fi. et ibi dixi. C. de p. ba. Item p. hoc et multum limitat tex. insti. de ac. s. si minus: vbi pbat cum glo. sua. q. si de centum et.

na. j. depo. **Sive autem.** Pro culpa commissa in faciendo cōpetit actio ex eo contractu et legis acq̄lie. b. d.

Ex. s. sequenti.

De modico nō est curandum.

Possunt. Expensas alimentorum vel valitudinis paruas commodatarius nō repetit. secus in magnis. b. d. C. No. istum casum. et no. nō esse curandum de modico. de quo per Dy. in. l. si ppriarius. de dam. infec.

Item qui. Commodans tenetur de vicio rei si sciēs fuit. b. d. C. oppo. et videtur q. etiaz ignorans teneatur: quia in comodato venit leuissima culpa: ut. s. e. l. si vt certo. s. nunc videndum. Solu. ibi loquitur ex parte commodatarij cui gratia celebratus est cōtractus. hic ex parte commodantis: merito nō tenetur nisi de dolo: subaudi et lata culpa: ut dixi in. l. q. nerua. j. dpo. C. oppo. de. l. sed adde. s. i. j. loca. et de. l. tenetur. s. sed si uas. j. de ac. emp. dicit glo. aliud in seruo vendito et locato: ut in cōtrarijs. aliud in comodato ut hic. tu vero dic quādoq. res traditur ex tali cōtractu ex quo dominus trāffert dñuz: et nō dominus vscupiedī cōditionez: vt in emptio. ne uendi. et similibus. et tunc si tradit rem vicio sam sciēter tenetur ad interesse etiaz extra rez. si tradidit ignoranter tenetur ad interesse: uel quāto minoris: quod dic. ut. l. iulia. j. de ac. ep. et. d. s. sed si uas. in. l. tenetur. e. ti. quādoq. traditur ex tali cōtractu ex quo nō trāffertur dominium. et tunc quādoq. recipiens exhibet suum officium gratiose gra dantis: ut in depositario et mandatario: et hic distingue depositum a mandato. nam deponens de omni interesse tenetur: ut. j. de fur. l. si seruus cōmunis. s. quod uero. nam cum gra ipsius cōtractus celebratur tenetur de leuissima: nec pōt negari quin in culpa aliquali fuerit tradēdo rem uiciosam: ut. d. s. quod uero. C. In mandato uero distingue aut pcuratori: seu mādatorio pōt aliqua culpa imputari. et tunc in nullo tenetur dominus. aut nō potest imputari culpa. et tunc aut ei fuit mādatum de certo emendo. et tunc de omni interesse tenetur dominus: sicut in deposito. aut de incerto. et tunc aut dominus potuit eum certiorare: et tenetur in totum. aut nō potuit: et nō tenetur: nisi ut rem pro noxa relinquat: si est res que possit noxam committere: ut. j. manda. l. i. ter causas. s. si euz seruus. et. d. l. si seruus. s. qd uero. j. de fur. si uero celebratur cōtractus gratia recipientis tātum: ut in comodato. et tūc aut dominus fuit sciēs: et tenetur in totum ut hic. aut nō: et nō tenetur nisi ut pro noxa dimittat si potest noxam cōmittere illa res: ut. j. e. l. pe. aut cōtractus celebratur gratia utriusq. ut locatio et conductio. et tunc distingue uas uiciosum ab alijs rebus uiciosis: ut. d. l. sed et adde. j. loca. quod dic. ut ibi.

Ex. s. sequenti.

Si petis a me. x. et ego oppono de compensatio. xx. iudex compensabit in. x. nec cōdemnabit te in alijs. x. nisi agatur per modum reconuentionis.

C Electio. sed ful. in. l. si fullo. s. de cōdi. sine cā tenuit q. ei electio in rebus cui est in actione. p. tex. no. in. l. si legal. seruus. s. cum hō. de le. i. b. C. In si. buius glo. vide Jmo. i. l. i. s. si. h. v. circa quintum. j. p. emp. c. Possūt iducitur iste tex. ad. q. de eo qui fecit expensas in equo comodato. b. quo uide bar. i. l. diuortio. s. impedia. fo. ma. quid in famulo: vide bar. in. l. si cum dotē. s. sināt in scilicet. fo. lu. ma. et i. l. le. j. de ali. et cib. lega. et quid in ptate an debeat p̄stare medicinas iudici vide bar. et quod ibi dicitur in. d. l. legatio. d. C. Distingue. adde bar. in. l. i. in viij. et. r. col. C. de sen. q. pro eo q. interest. et de qua culpa tenetur pecu. vid. late bar. to. i. l. q. nerua. in. ij. q. principali. j. de positi. e. C. In mandato. tu do distingue. late bar. in re petitione. l. quod nerua in. ij. q. principali.

C Contrario adde no. Bal. in. l. si tutores. C. de compen. Bal. idem quod hic in. l. cum papinianus. aliqui habent in. l. nemo. in ver. item co pensatio. C. de sen. et idem tenet Pau. de ca. hic. et pro hoc allegat. c. cuz dilectus de ordi. cogni.

C Argentum. hanc. l. limita et intellige in specie non in genere. secundum Ange. no. in. l. si fi nita. §. si taz fuerunt. de dam. infec. et ibi dixi post Bar. et adde an ista lex habeat locum vbi cuz ego sepius miserā famulum p libro meo. postea vna die sine mādato venit ad te. pro li bro et aufu git an ego teneat. vide in auten. cui cunq. §. sed et cum fullo. in apostilla antiquoruz j. de instito. et ideo dicitur doc. in. l. i. C. de po. et ibi bal. et ca. no. in. c. i. de comoda to. q. furtuz factum a co iuncto: vel famulo et si mil. reputa tur casus for tuitus. arg. istius. l. et vi de in. d. l. eū qui. §. si. §. c. vbi Bar to. et no. q. li cet nunciuz sit pauper: si tamen non erat male fa me non dici tur eligens esse in cul. pa. l. suspec. tū. et ibi bar. de suspec. tu to.

ADDE an furtum fa ctuz a famu lo reputet casus fortui tus bal. cōsi lio. lxxxviii. li. pumo.

Quod autem. **C** Quod pot com trario iudicio pe ti pot in compensationem deduci. h. d. **C** Hic est casus vnus. q. tu petis a me decem. ego op. compensationem de. xx. que mihi debes. iudex absoluet me a. x. petitis. sed vtruz in resi duis. x. condemnabit te in eodem iudicio. glo. dicit q non. nisi agatur per modum recōuentiois: vt no. in. l. cum papinianus. in secunda glo. C. de sen. et guil. hic. Bar.

De eos. **C** De dāno dato a ter tio nō tenetur comoda tarius vel conductor.

Argentum. **C** Si res cul pa nūcij perda tur perit periculo dñi si remittens non fuit in culpa male electionis. h. d. de hoc dic: ut s. e. l. eum qui. in fi.

Em mihi. **C** Postq quis ē comodati directa potest agere comodati contraria. h. d. **C** Oppo. de. l. si fullo. j. de con di. sine causa. Solu. dicit glo. fateor q habet lo cum actio comodati: vt hic. et etiam sine causa conditio: vt ibi. hoc nō placet: quia ibi agēdo cōditiōe sine causa nō impugno sententiam: quia ex postfacto deuenit ad nō causas. sed hic agendo sine causa cōditiōe impugnarem sen tentiam. nam haberem necesse dicere istam cāz fuisse an iniustam tēp ore sententie: ideo puto q habet locum actio comodati: vt tex. hic dicit per quā nō dico cōtra sententiam: sed peto iter esse meum per actionem comodati cōtrariam. **C** Item oppo. C. de condi. inde. l. i. et j. māda. l. si fideiussor. §. in omnibus. Sol. dicit glo. fa teor q hic nō competit cōdictio indebiti: qa so lutū ē auctoritate snie. et sic cōcordat: vt in glo. vel aliter hic snia fuit nulla: quia lata ex falsis in strumentis. sed hoc nō est verum: vt dicam in. l. si pretor. §. marcellus. s. de iudi.

In exercitu. **C** Solus serui nō pre iudicat comodanti: lz pro eo noxaliter teneat. h. d.

Commodauero.

C Si re vtaf comodatari ad euz vsum ad quē comodata est et pereat sine culpa comodatarij: comodatarius nō tenet. h. d.

C De pignoratitia actione. Rubrica.

C Dictum est. s. de quibusdaz actionibus per sonalibus. verum quia pignoratitia est actio eti am personalis sicut alie. Ideo de ea ponit hic tractatu personaliu. Et no. j. in tractatu de pigno. Ibi eniz tractatur de ac. hypothe. que est realis: ut. l. pignus. j. de pigno. Et que sit diffe rētia iter hypothecariam et pigno. ponit glo. in prima cōstitutiōe digestoz. §. iij. dic vt ibi.

C Differentias inter pignus pretorium et con uentionale: ibi. Hunc intro. Et an error in no mine viciet tractuz: ibi. Venio. Et dictio pter an ponatur inclusiue: vel exclusiue. in. d. l. vide.

C Cōtra hoc facit. alias est lex quotiens. alias lex qui aut. §. i. s. de com sti. pecu. vbi oino vide pau. de ca.

C Intro. glo. magnam: que sit differentia inter pignus pretorium et conuentionale. adde aliam que no. in. l. si finita. §. si quis damni. de dā. infec. adde aliam differentiam quam nemo ponit: quia in pignore pre torio credi tor accipien do pignus etiam non idoneum in totum libe rat debito rem: vt est tex. no. in. l. a diuo pio. §. si pigno re. j. de re iu di. secus in pignore cō uentionali: vt. l. credi tor: qui non idoneuz. s. si cer. peta. adde aliam. nam licet in pignore et hypotheca ria conuen tionali reg ritur excus sio quando agitur con tra tertios possessores. in autē. hoc si dicit. C. de pigno. se cus i pigno re cōuentio nali: et hypo thecaria et adde no. in. l. si finita. §. si quis dam ni. de dam. infec. et vide no. in autē. hoc si debi tor. C. de pi gno.

Pignus. **C** Pignus nudo cōsen su cōtrahitur etiam si alia res tradatur. Et error in materia pignoris cōstitutiōem nō i pedir. h. d. **C** Primo premittit vnum dictuz. secūdo ex eo in fert ad solutionem. q. tertio format aliā. q. et sol uit. secūda ibi. igif. tertia ibi. si quis tamē. No. q. dixi in sumario. **C** No. hic in fi. q. dictio p ter ponitur iclusiue et c. Ad primuz oppo. iura realia solo cōsensu non cōstituuntur sine tradi tiōe: ut. C. de pac. l. traditiōibus. s. de vsufu. l. iij. §. i. et l. si partem. in prin. quemadmo. ser. amit. Solu. spē est in pignore: ut hic: et l. si ti bi. §. de pignore. et ibi no. s. de pac. rō quia mo dici preiudicij est. similis rō in. l. si. C. que res pi gno. obli. pos. **C** Cōtra hoc facit. l. qui aut. §. i. s. de consti. pecu. So. ibi quis pmissit pignus se daturum et nō declarauit spēm. vnde non po test itelligi pignus cōstitutū in genere: ut vide bitis no. in hac. l. in pe. glo. secus si certa spēz fuisset expresa: quia tūc statim fuisset cōstitutuz pignus fm Guil. **C** Hunc intro glo. magnam et op. de. l. nō est mirum. j. e. vbi regritur traditio. So. ibi loqtur in pignore pretorio. hic i pigno re cōuentionali. et hinc sumpta occasione. glo. hic ponit differentiam iter pignus pretorium et cōuentionale. quā vide et signa. Tu tamē dic cla rius et latius q pignus puentionale a pretorio differt. primo in modo cōstituendi. nam cōuen tionale solo cōsensu cōtrahitur. pretoriuz vero traditiōe: ut. d. l. nō est mirum. In casu tamen nō regritur traditio: ut. l. cum vnus. §. si. cum. l. se. j. de bo. auc. iudi. pos. Itēz in bonis minoris vniformiter cōstituuntur pretorium pignus sicut in bonis maioris: ut. l. apud iulianuz. §. i. qbus ex cau. in pos. eatur. et l. si minor. de bo. auc. iu di. pos. q secus est in cōuentionali. Nam imo bilia nō possunt obligari sine decreto. Itēz dis ferunt in effectu acquisitionis respectu credito ris. Nam in cōuentionali facta traditiōe tran sit possessio: ut. l. serui noie. j. de usuca. et l. q pi gnori. j. de acqui. pos. et l. i. §. per seruuq qui pi gnori. eo. ti. Et no. in. l. cum notissimi. §. i. de p scrip. xxx. an. secus ē in pretorio pignore: ut no. in. l. iij. in fi. j. de acq. pos. Et ex hoc seqtur alia differentia q in cōuentionali creditor habet uti le possessorium. secus in pretorio: ut. l. si duo. j. de bo. auc. iudi. pos. Item in cōuentionali qui prior est tempore potior est in iure. secus in pre torio. quod dic ut. l. cum vnus. de bo. auc. iudi. pos. et l. sed a iure. j. qui po. in pigno. ha. Quili bet tamen creditor habet hypothecariam: et in hoc conueniunt: ut. l. i. et ij. C. de preto. pigno. Item cōuentionale nō potest recuperari nisi so luto debito: ut. l. si rem. §. omnis. j. e. sed preto rium statim cum venit ad deferēduz. ut in auē. ei qui iurat. de bo. auc. iudi. pos. quod dic ut. l. si pecunie. in fi. ut in pos. legato. et dixi in. l. eum qui. j. de priuile. cre. tetigi uobis in. l. is psequē ter. §. si filius. s. fami. herci. Item differūt quia in cōuentionali creditor habet pignoratitiam contrariam. quod secus est in pretorio: ut dicit glo. quod nō puto verū ut statim dicam. tertio

ADDE q modo pos sint concur rere pignus pretoriuz et conuēctio nale. bal. consi lio. ccccxxj. li. quarto.

a C Pignoratia. et creditor etiam habet hypothecariam in pignore p
torio. l. ij. C. de preto. pi.
b C Et oppo. adde Jmo. in. l. si id quod aurum. in prin. de ver. obli. et vi
de quod ibi scripsi post bar.
c C Dicitio preter. vide bar. in. l. si eum. §. qui iniuriarum. si quis cauti.

et ter. in. l. q
bona. §. si qd
q: et ibi. Ja
co. de are. et
Jmo. de da.
infec. et bal.
et doc. in. l.
actione. de
trāfac. et ter.
in autē. hoc
ampli. et ibi
pōderat bal.
in. iij. colū.
C. de fidei
cō. et plene i
dictionario
in ver. pre
ter. et habes
in. d. l. actio
nem. vbi di
xi plene: et d
dictione ni
si adde bar.
in. d. l. ptoz
et in. l. si tu
tor. §. si. de
tutel. et ratio
distrahen. p
glo. et Bar.
i. l. sed be. §.
pe. §. de pro
cura. quid i
dictione vl
tra. vide an
ge. in consi
lio. ccvij. d
qua etiam p
bal. in. d. §.
qui iniuria
rum. et bar.
in. l. cum ita
ff. de vote
preleg. et ibi
de alijs.
ADDE ple
nissime. Dl
dra. de dicti
one preter et
multis alijs
pfilio. xlvij
et in quāuz
Alex. alle. an
ge. consilio
ccvij. ego
habeo. cel.
xxxij. et de
dictione pre
ter vide et
am Ro. cō
filio. cccxx
vij.
d C In sum
mario. limi
ta: ut no. p
bal. in. l. ma
ter. in. i. col.
C. de rei vē
di. et vide no
ta. in. l. cum
res. C. si res
alie. pigno
ra. si: et qua
re nō possit
res aliena
hypotheca
ri sed vēdi.
sic vide bal.
i. l. si sine. C.
ad uel. et ibi
sing. q. si res
aliena ē mi
bi hypothe
cata nō pferi
bo hypothe

differunt in effectu respectu debitoris. C Nam
in conuentionali venit dolus lata et leuis: vt. l.
si vt certo. §. nunc videndum. s. titu. primo. In
pretorio venit dolus et lata tātuz: vt. l. pretor. §.
et preterea. j. de bo. auē. iudi. pos. An autem de
bitor habeat pignoratiam actionem debito
sublato: sicut in cōuentionali pretorio potest du
bitari. C Veritas est q. habet vtilem: ut. l. si is
cui. §. queri potest. j. vt in pos. lega. Et eadez ra
tione puto q. competat creditori pignoratia
cōtraria per illam. l. ad quod facit quod no. Ja
co. de are. in. l. vtiqz. de dam. ifec. licet iter credi
torem et debitorem in pignore pretorio prod
ta sit actio in factum ex illo edicto pretoris po
sito i. l. pretor. de bo. auē. iudi. pos. ¶ Venio ad
tertium dictum et oppo. q. error in nomine vi
ciet cōtractum: vt. j. de cōtrabē. emp. l. quid ta
men. in fi. Solu. aliud in pignore: aliud in emp
tione. et assignat glo. duas bonas rōnes: dic vt
in ea. ex quibus cōcludit glo. q. hoc totum ster
in voluntate decepti: vtrum ptractus valeat vel
nō. Contra hoc videtur de peri. et cōmo. rei vē.
l. si vina. Solu. ibi nulla fuit deceptio. vnde nō
est equum q. illud quod deuenit in cōtractu de
pendeat ex voluntate vnus: sed hic interuenit
dolus. vnde in fauorem decepti et decipientis
odium cōfertur in decepti voluntatem. C Si
mile dicimus in cōtractu cui dolus dedit cām:
vt. §. de dolo. l. elegāter. in prin. et quod ibi no.
et C. de transac. l. sub pretertu. et de ser. pigno.
da. manu. l. creditoribus. in fi. C Oppo. et vide
tur q. dicitio preter ponatur exclusiue: vt. l. naz
q. liquide. de penu. lega. So. quādoqz dicitio p
ter apponitur parti cōtentorum sub premissis
et ponitur exclusiue: vt. l. ptracta. Quādoqz ap
ponitur ei quod sub premissis non continetur
et ponitur inclusiue: vt. hic. et l. seyo. §. vrori. de
an. lega. et per Ly. C. de transac. l. actione: vbi
glo. tangit.

§ debitor. C Secundus
creditor ex cō
uentione debitoris nō pōt in ius prio
ris creditoris succedere post pignus venditum
h. d. C No. quod dixi in sumario q. res alie
na nō potest obligari. C Oppo. C. de his qui
in prioruz credi. lo. succe. l. i. et j. que res pigno.
ob. pos. in. l. aristo. So. hic erat pignus vēditū:
et iam bona debitoris exiuerat. ibi adhuc erat i
bonis debitoris et.

Ex. l. sequenti.
C Quādo fides de precio dicatur haberi.
§ quasi. Non videtur habere
fidem de precio q. sta
tim quis recepturū se putat. h. d. C No
ta. l. istam ad materiam quādo dicatur emptor
habere fidez de precio: nō enim videtur habe
re si putat statim sibi solui. de quo insti. de rerū
diui. §. vēdite. et j. de tributo. l. si pcurator. i. fi.
Ex. l. sequenti.

C Propter publicam vtilitatem: licet credito
ri vēdere pignus trina denūciatione premissa.
licet actum sit q. pignus vendi non possit: nec
huic. l. possit renunciari: ibi. Ad tertium. Et cū
denūciatio sit debitori debet vna dies inter

cā spacio longi tēporis. seq. et bal. in. l. si. ad fi. C. de pscript. lō. tē. adde
tu q. res aliena possessa bona fide et titulo pōt obligari. d. l. si ab eo. j.

de pig. Item pōt pignori dno ratificante. l. rem alienam. J. e.
e C Fide de pto. vide bal. et ange. in. l. si cum dotē. §. si. so. ma. et ibi dicit
post bar. et q. no. bar. late in. l. a diuo pio. §. sed si ēptor. de re iudi. et bal.
in. l. inciuile. de rei uen. et l. si nō donationis. C. de cōtraben. emp.
f C Si cōuenerit. utz valeat pactū de vēdēdo pignore: nulla monitione
pcedēte ter.
ē no. secūdu
vnam lec. q.
sic et ibi. bar.
in. l. ticio. §.
tici. ad mu.
p bal. i. l. cre
ditor. C. de
distra. pi. et i
gl. ibi. et hic
bal. in. l. si. p
illū ter. d. iu
re dñij ipe.
et qñ regraf
denūciatio
uide i. l. dñi
tores. et qd
ibi no. C. de
pig. lat. i. l.
creditor. et
ibi bal. C. d
distra. pig. et
in. l. si. C. de
iure dñij im
pe. ubi dicit
bal. q. valeat
pactuz q. pi
gnus uēdaf
sine subba
statione et ēt
in unā ebdo
madā: et sine
certioatiōe
debitoris: et
vide oino
ang. et Jmo.
in. l. debito
rib. ff. de re
iudi. et an et
qñ vna iter
pellatio suffi
ciat. vide
bar. et q. ibi
dixi in. l. de
pupillo. §. si
q. ipi tuto
ri. d. op. no.
nūci. et i hac
l. vide oino
pau. de ca
qz bñi decla
rat hanc. l.
ADDE an
ualeat pactū
de posse. sp
reemere rez
vēditaz bal.
q. nō cōsilio
eclij. tertio
libro.

esse iter vnā denūciationē. et aliā: ibi. Sed que
ro. Et an post has denūciationes debeat expe
ctari biēniuz: ibi. Quero.

§ conuenerit. C Bi
gnus po
test vēdi. si est actuz vel nihil est dictū.
sed si agatur q. nō vendatur trina denūciatio
ne premissa vendi pōt. alias secus. h. d. C No.
istum casum: quia est singularis q. vbi conuen
tum est de nō vendendo pignore: potest vendi
trina denūciatione premissa. C Oppo. q. nul
lo casu liceat vendere: nisi denūciatione premis
sa: ut. l. si. §. i. C. de bo. auc. iudi. pos. Solu. olim
poterat uendi sine denūciatione. hodie secus
per illam. l. tamē nō requiritur: nisi una quādo
nihil est actum de uendendo. ¶ Ad tertium di
ctum oppo. q. liceat vniciqz renunciare iuri
suo: ut. l. si quis in cōscribendo. C. de pac. ergo
creditor nō potest vendere post pactum de vē
dendo. glo. respōdet q. hoc est propter publi
cam vtilitatem. alias nō reperiretur qui mutua
ret pecuniam si pignus uendi nō posset. secun
dum hoc etiam beneficio huius. l. nō posset re
nunciari: si de eo etiam fieret mentio specialis.
C Quero utrum possint fieri iste tres denūcia
tiones vna uice. s. solue. solue. et iterū solue. glo.
dicit q. nō. et bene dicit: quia tunc non uidetur
sepius denūciare: sed sepius loqui. argu. j. de
le. ij. l. meuius. §. eum qui. ¶ Sed quero quot di
es debent esse iter unam denūciationem et ali
am. glo. dicit q. ad minus una dies. et sic in tri
bus diebus poterit fieri: ut. l. iter accusatorem
j. de pu. iudi. quod satis placet: et hoc tene mē
ti: quia alias regulariter una denūciatio suffi
ciat: ut. l. ticia. §. usuras. de le. ij. ¶ Quero utrum
post has denūciationes debeat currere biēni
um. de quo in. l. ulti. C. de iure do. impe. glo. di
cit q. sic. et bene: l. in quibusdaz partibus de cō
suetudine tātum annus expectetur. C Quero
a quo tempore currit biēniū. dicit in glo.

§ demqz. C Oppo. et videtur q. ta
lia pacta sint seruāda: ut. l.
fi. §. i. C. de iure do. impe. Huius timore dicūt
quidam q. hic dicitur. Idemqz iuris et. f. ut te
neatur furti si nō denūciauerit: et nō seruauerit
pacta. et sic cōcordat cum. l. cōtraria. Alij dicūt.
Idem iuris et. ut possit fieri uenditio nō serua
tis pactis. si tamen ter denūciatur. Ad cōtra
riuz respōdet: q. ibi pacta fuerunt apposta de
uendendo certo modo hic de nō uendendo:
hoc non placet: quia pactum de uendēdo cer
to modo includit pactum de nō uendēdo alio
modo. si ergo istud inclusum tacite non ualeret
posset uendere quolibet modo. quod est cōtra
illam. l. vnde alij dicunt q. illud pactum est ser
uandum nisi ter denūciatur: ut hic. quod pla
cet cum hac rōne: quia beneficium huius. l. est i
troductum ob publicam vtilitatem: ut credito
res possint uendere pignus. Si igitur obseruā
do pactum puentum pignus nō posset uendi:
tunc potest perueniri alio modo ut hic. Sed si
potest esse creditori consultuz seruando pactū
debet illud seruare: ut. l. cōtraria.

Ex. l. sequenti.

xxxj. q. ij. et cy. no. et d. Jo. de Jmo. in. l. cū pec. §. dñs. de op. no. nūci. et
glo. in. c. ab eo. in v. istate. de ap. in. vj. h C Idēqz. in hac. l. et i ma

monitione
pcedēte ter.
ē no. secūdu
vnam lec. q.
sic et ibi. bar.
in. l. ticio. §.
tici. ad mu.
p bal. i. l. cre
ditor. C. de
distra. pi. et i
gl. ibi. et hic
bal. in. l. si. p
illū ter. d. iu
re dñij ipe.
et qñ regraf
denūciatio
uide i. l. dñi
tores. et qd
ibi no. C. de
pig. lat. i. l.
creditor. et
ibi bal. C. d
distra. pig. et
in. l. si. C. de
iure dñij im
pe. ubi dicit
bal. q. valeat
pactuz q. pi
gnus uēdaf
sine subba
statione et ēt
in unā ebdo
madā: et sine
certioatiōe
debitoris: et
vide oino
ang. et Jmo.
in. l. debito
rib. ff. de re
iudi. et an et
qñ vna iter
pellatio suffi
ciat. vide
bar. et q. ibi
dixi in. l. de
pupillo. §. si
q. ipi tuto
ri. d. op. no.
nūci. et i hac
l. vide oino
pau. de ca
qz bñi decla
rat hanc. l.
ADDE an
ualeat pactū
de posse. sp
reemere rez
vēditaz bal.
q. nō cōsilio
eclij. tertio
libro.
C Op. ui
de oino an
ge. et imo. in
l. dñitoib.
ff. de re iu.
b C Sepius
log. et sequit
Ro. in. l. de
pupillo. §. si
q. ipi pto
ri. d. op. no.
nūci. allegat
glo. fin. i. c.
ab. in v. istā
te. de ap.
i C Una die
hic p pau. d
ca. et ista te
nenti ad
cle. quāuis.
de ap. et ibi
no. et i. c. bo
na. de ap. et i
c. lotarius

teria. d. l. fi. s. i. vid pau. de ca. C Quauis de ilo tex. vide no. bar. fo. in. l. a. di. uo. s. sed si illud. de re iudi. z bene facit. l. i. s. fi. tabule. z qd no. Bar. de scqstro. ff. de ta. exbi. z de cautione de qua hic ad declaratioez. vide bar. in. l. ficur. s. il. lud. in fi. j. quibus mo. pig. vel by. po. sol. z hic pau. de ca. z vide qd di. git bar. in. l. fi. in prin. j. c. titu. b C Ad qd. nez. no. limi. tatione q i alternatiuis no e electio dbitoris. bn facit qd no. bal. in. l. fi. i. ij. col. C. de pe. ber. z cu ista decisioe trant pau. b ca. i. l. iij. s. fi ex couen. tione. de re iudi. p illuz tex. Pau. d ca. in. l. cu p. onas. C. de trafac. z ad hoc fac tex. in. l. cam. s. puelle. j. de manumillis ibi qn man? inieccio: z fa cit et. l. q le gati. C. vt i. pof. le. z hic adde q hes p moder. in. d. s. fi ex co. uetione per pau. de ca. i. l. fi stiebus. s. idem cel sus. j. de no ua. ubi et in ducit tex. ut ibi per euz. ADDE fe. ly. plene i. c. lter ceteraz e? de refcri. C In alter natiuis. vide p moder. in. l. i. s. q fatif. co. vbi volu it ro. pium istud dictuz Bar. sequit pau. i. l. iij. s. fi ex coue. tione p illuz tex. de re iu. z pau. i. l. cu pponas. de trafac. z fa. cit qd no.

CAn q promiste soluere in pascate: vel dare pignus an possit cogi precise ad soluenduz: ibi. Et hoc inducit. Et an creditor rem pignoratā mobilem: siue immobilem teneatur ostendere de bitori uolenti uendere uide circa fi. l.

q **U**anis. **C**reditor nō pōt vē dere pignus: sed cogif veditori oñdere vel debitorē: vt vendaf si sibi idonee caueaf. b. d. C No. q pactum ap positū in fauorē vnus nō d3 redūdare in eius lesioez. de quo i. l. q fauore. C. de legi. z in. l. nul la. d. legi. s. Et hoc inducit Guil. ad q. pmissi sti mihi soluere centum in pascate: vel dare obfi des: seu sufficiens pignus: ego volo te cogere ad soluēdū pñse. querit an possim. iste tex. facit q sic: qd hoc qd dī de dādis obfidibus: vel pigno ribus est in ei' fauorez. ergo nō d3 redūdare in eius lesione: nec ob. si dicaf in alternatiuis' ele ctio ē debētis: qd hoc vey qñ alternatiua cadit iter duo: quoz vtrūq3 ē in obligatione z solutō ne. hic vero vnū ē in obligatione aliud apponit ad cautelā creditoris. Preterea si nō posset co gi pñse ad soluēdū esset in electōe debitoris an deberet. Ideo ista alternatiua sic itelligi nō de bebūt: vt. l. ij. in prin. s. de eo qd cer. lo. C Scōo no. q creditor cogit oñdere rem mobilē debi tori volenti vēdere pñta tñ prius idonea cau tione: p hoc. C. de pig. auē. hoc ita. z in corpo re. vnde sumif. z. j. d. re iu. l. a diuo pio. s. fi res. C Quero qd de re immobili. dicit glo. certe illa seipaz exhibet: vt. l. ij. C. qñ z qbus quarta pars debeaf. z. C. de dona. an nup. auē. dos data. qd pōt esse vey in pñdio rustico. sed i pñdio vrbano poterit ne dñs q vult vēdere domuz ducere ep. prorē p cameras iuito creditore uel pductore: uel simili. Guil. dicit q sic. ar. l. fi ita. s. dñs. de vsu z habi. z. l. i. s. qd aut ait. j. de cloac.

Si creditor. **C**In actione pigno raticia post morā ue niunt vsure: qd est bone fidei. b. d.

In necessarias. **E**xpense facte i re pignorata cōtraria pignoratitia repetuntur.

Clo. qrit qd de cibarijs. Rñdet idem. nam cum creditor nō habeat usum pignoris. cessat rō que est in. l. pignori. s. fi. j. e. bar.

Si pignori. **C**Si creditor vēdit z de euictioe pmissit ei d3 a debitore de indēnitate cauere. b. d. gl. C Op. q creditor nō debeat cauere: vt. C. cre. euic. pi gno. nō debere. l. i. So. ut in glo. Ex. s. sequenti.

CAn vno ex plurib' heredib' emphiteote nō soluēte canonem ceteri cadāt in cōmissum.

Si unus. **C**Si cessaf in solutiōe par tis vēdit totū. b. d. C No. q rōne partis vendit totū. z sic facit ad qōnem q si ex pluribus heredibus emphiteote vn' nō soluit pñsionē z ceteri soluerūt q tota res inci dit in cōmissum. hoc tangit glo. in. l. cōi diui. in prin. ff. cōi diui. ego plene in. l. fraudati. de pu blicanis. z Guil. de cu. tangit hic. Ex. s. sequenti.

CAn idiffinita egpoleat vniuersali: ibi. Itex oppo.

Si annua. **C**Uniuerfalis negatiua nō pōt dici falsa ante qñ in quolibet particulari sit possibile. Itē oratio vni uersalis si in vno ē falsa in toto vī falsa. Itē ora tio distributiua verificaf in quolibet particulari distributoz. Itē idiffinita egpollēt vniuersali:

b. d. fm glo. C Op. de pn. ad fi. So. in pn. est dictio quaz q ipportat idem qd ois: ut hic. ibi: qa bis ybis oēs pensiones zc. z. l. hoc articulo in fi. de heredi. isti. vbi est dictio si qs. q est distri butiua: ut. l. q filiabus. s. i. j. de le. i. C Sz cōtra hoc op. q dictio qsqz sit distributiua: ut. l. q liz beris. s. hec yba. de vul. z pu. So. ibi loqtur in dictione qsqz. hic in dictione qsqz. iō qdaz glo. q est hic: q dicit q dictio qsqz est signū vniuer sale: aut male loquitur aut corrupte est scripta. Op. q hic in pn. nō sit oratio uniuersalis z col lectiua. imo particularis: siue distributiua. naz negatiua pposito signo uniuersali facit egpol lere suo ptradictorio: ut. l. legitimos. s. an ergo de legi. tuto. z. l. in bello. s. i. j. de capti. in glo. i ybo nunq. sed hic est hmōi. dicit enī. Nisi hoc est si nō sua qz die zc. q. d. si nō oib' dieb' zc. ut gl. dicit. Sed ista oratio. Si nō oibus egpol let si aliquibus nō: q est eius cōtradictoria. ergo apparet q est oratio particularis: seu distributi ua: Rñ. l3 fm ppriam significationez hoc sit: tñ qñ ista yba pferunt a trabētib' q istas egpollē tias ignorāt fm istum modū nō itelligimuf: sed stamus rudi z grosso yboz significatione: ita loq tur hic. Nā qñqz iuriscō. ē iproprie locutus cir ca istas ofones: ut. l. si seruus. s. si pluriuz. si qs cauti. C Itē op. oratio uniuersalis si in uno est falsa in totū est falsa: ut. l. si is q ducēta. s. utrū. de re. du. ergo si in pmo termino nō soluit vey est dicere q falsa est hec ppositio oibus termi nis posse solui: l3 adhuc oēs termini non vene rint. ar. de v. ob. l. in illa stipulatiōe si calendis. So. voluit dicere glo. hic ponit ybū pecunie i definit: q egpollēt uniuersali: ut. l. si pluribus. de le. ij. pñde ē ergo ac si diceret si ois pecunia soluta nō erit: ergo si ē cessatū in pmo termino nō est vey oēs pecuniā solutā nō esse: l3 hoc pos set esse vey i se. tñ iuriscō. nō est motus pp hoc. sed ideo: qa illa dictio qz oēs dies significat: ut dicit hic tex. Et iō rñde ad ptrariū q l3 i pce dēti stipulatiōe termini solutōis essent distribu ti z separati. tñ in hoc scōo pacto de uēdēdo fu erunt in vnū collecti p hāc dictioez quaz. q. d. nisi oibus terminis soluta fuerit. hoc ē q qlibet dictaz pstationū posset fieri in oibus dictis ter minis. z sic in vltio termino poterit soluere oēs illas pstationes. C Tenio ad v. sed in oib'. hic dī q oibus pñsionibus pteritis. si in una est ces satū poterit uēdi pignus. cōtra ista oratio fuit uniuersalis negatiua: sed si nō oibus terminis fuerit solutū. ergo si in aliq parte ē solutū defi cit ista cōditio: qa sicut ista oratio nō ē vera oib' bus terminis esse solutū: qñ est in aliquo cessa tū. Ita nō est vera ista: oibus terminis nō eē so lutū si in aliquo est satisfactū: ut. d. s. vtz: ergo cōditio cōuentionis nō est adimpleta: merito pi gnuus uēdi nō poterit. So. fm significationē y boz argumentuz pcederet. sed qa pcessit stipu latio q cautū ē q soluat oibus terminis: z ap pareat q si in aliquo cessatū ē de mēte cōtrahē tiū ē q pignus possit uēdi. iō sic itelligit. Itē enim cōditiones q in penalib' stipulationibus apponunt iudicant fm q de mēte cōtrahētuz pōt apparere et cōtra significationez yboz: ut. l. si is q ducēta. s. cū ita de rebus du. z ibi dixi. Itē op. si ergo cōmittit stipulatio si in ali quo ē cessatum: ergo pcedēs oratio nō accipit uniuersaliter z collectiue. cū cōtrariū dcm ē. s. Rñ. duo yba sunt in dicta oratione. pmo ybū pecunie i quo l3 oratio sit idiffinita itelligit uniuersaliter: tñ ista uniuersalis itelligit uniuersali

bal. in. l. fi. ij. col. C. de pe. ber. z cū illa doctri na tranfit pau. de ca. i. d. s. fi ex co uetione. per illum tex. in ver. qppe. z ar. d. s. puel laz: z in. d. l. cū pponas. ADDE qñ in alternati uis electio sit debentis pulchre bal. cōsilio. xliij. primo li. Et in alternati uis in ceflio ne bonoz eius sit ele ctio vide ro ma. consilio cccxxviii d C Ad fi. d. dictioe qua qz qsqz z qf qs zc. facit qd no. bar. i. l. creditorē C. de pac. p bar. late i. l. hoc articulo. ange. no. in. l. si stiebu s. stipulatio de ver. obli dicebat q dictio quaz erat distri butiua z ma le: z ibi per imo. z adde l. plurib'. s. i. et ibi per ange. z imo. de ver. ob. C pñsio nes. uide ad istuz. s. que habent post glo. et bar. i. l. si seru'. s. si pluriuz. s. si qs cauti bar. in extra ua. ad repri mendā in v. nōnullos C Uniuer salis. et col lectiua. ad de tex. cum glo. que ibi no. bar. i. l. i. C. quo. et qñ iudi.

C Et hypotheca. de qbus differētijs vide et p glo. in. l. si decē. §. de pi- gnore. §. de pac. p glo. et bar. in pbe. digestor. in. §. tertij. in v. ciuilia: et i vbo eadē res. bar. in. l. pignori. C. de pi. p bal. in. c. i. de seu. dato in vicē .l. comif. et in. l. i. C. de pig. ac. et in. l. i. C. de nō nu. pecu. p cano. maxime p Inno. in. c. cū pset. de pig. et aliquos i. d. l. si tibi decē. §. de pignore.

C De pi- gnore. statu tū loquens de pignore nō hz locuz in hypothe- ca. quum te- net hic pau. de ca. quem vide.

C Oio. de materia hu- ius. §. vide bar. in. l. si. i. si. prim. j. e. in v. quero qñ nascit pi- gnozaticia. scē. adde gl. in. l. i. C. de anna. excep. in glo. ma- gna q̄ incipit sed qñ: et q̄ ibi bal. et an- ge. i ult. col.

C C. de an- na. excep. de quo vide q̄ ibi bēs post Bar.

C Et solue- di. adde que bēs in. l. i. §. si seruu q̄ in fuga. d. acq. pos. et q̄ scri- ptū post bar. i. d. l. pigno- ri hic allega- ta. et bar. l. i. .i. §. de con- di. ex lege. et bal. in. l. i. in fi. d. seu. da. in vicē. l. cō- missorie.

ADDE an p̄scribat pi- gnozaticie pau. de ca. p̄silio. ceterij et bal. cōsilio ceterij. circa fi. tertio. li.

C Qui an- ē prim. hui⁹ §. et vide q̄ dixi i. d. l. nō pōt. de iudi. post Bar. et ista itellige qñ supuenit an̄ cōclusuz in cā s3 bar. i. l. mater. §. eandē. in fi. de excep. rei iudi. in fi. et ad intellectuz huius. §. vi. de subtiliter bal. in. l. i. in pn. d. execu. rei iudi. vbi hoc limitat. item limita istū. §. cū si- miliibus: qñ cā penderet corā ordina- rio. secus si

ter et distributiue. q. d. si q̄libet pars dicte pecu- nie soluta nō fuerit et c. et hoc ex mēte cōtrahētū: ut. s. dixi. Itēz in dicta orōne est dies. dicit enīz sua quaqz die: et ista est vniuersalis collecti- ua. q. d. oibus dieb⁹ elapsis. merito anteq̄ oēs dies sint elapsi nō pōt dici cōmissa cōuentio de vēdendo. sed postq̄ sunt elapsi cōmittit in qua libet parte. p qua cessatū ē. **C** Venio ad ver. s3 si ita est: et op. hic dī si qua pecunia. et. s. dī si q̄ libet pecunia s̄m q̄ modo itellexi. ergo idē im- portat qd̄ dcm̄ est. s. itēz hic subdit sua die. et sic indefinite loqtur de die: ergo eq̄poller vniuersa- li. et sic cōcludit q̄ idem debeat esse in hac cōce- ptione qd̄ in prima. Rñ. dū dicit q̄ hec oratio sua die est indefinita falsum est: imo est particula- ris: q̄a ei apponit signum particulare sua. Est ergo sensus si qua pecunia appropriato termi- no soluta nō erit et c. merito cum in aliquo cessa- tum est pōt vēdi et hoc sentit glo. hic posita.

De uēdendo **C** Pactū de vē- dēdo in dubio nō itelligit psonale. h. d. de materia huius. §. dic ut. s. de pac. l. iurisgētuz. §. pacta. tetigi in. l. si sic. j. de ver. obli. **C** Duil. q̄rit hic vtrū cōditio im- plenda trāseat ad heredes. quod examinaui in .l. si. x. cum petiero. j. de ver. obli. l. y. in. l. si plu- res. C. de cōdi. inser.

Cum pignus. Pignus potest vendi pp̄ debitū et alias accessiones. h. d.

Rem alienam. Credi- tori de cepto p cōtrariam pignoratiam succurrif cō- tra debitorem.

Non tantum. Pro oī obligatō- ne pōt dari pign⁹ hoc dicit.

Ex. §. sequenti. **C** An statum loquens in pignore habeat lo- cum in hypotheca.

Proprie. Seipz sūmat: et ponit dif- ferētia iter pignus et hy- pothecaz. **C** Op. de. l. res hypothecae. §. pe. j. de pig. et isti. de actio. §. item seruiana. So. q̄tū ad actionē hypothecariā nulla ē differētia iter pignus: et hypothecā vt ibi. Sed q̄tū ad pigno- raticā directā ē differētia: q̄a illa cōtrahit re: vt isti. q. mo. re cōtra. obli. in fi. **C** Jō nisi ad credito- rē trāseat possessio: vel detētatio nō h̄ret locum pignoratiam. **C** Itē no. tex. ibi. pprie pign⁹ et c. et sic facit ad. q. q̄ statuta q̄ loquunt de pigno- re nō h̄rent locū in hypotheca: cū s̄m ppriaz significationē debeāt itelligi de pignore. qd̄ trā- sit ad creditorē. nō tñ hoc p cōstanti ponerem.

Ex. §. sequenti. **C** An nascat actio pignoratia: et vñ nascat: ibi. **Quero.** Et qñ incipit currere p̄scriptio cō- tra pignoratiam vide in vltimo quesito.

Omnis. Pignoratia directa p̄tra- hit cū est creditori soluta pe- cunia: vel aliter satisfactū. h. d. **Op. de. l. aliena.** §. si. j. e. So. fallit ibi: vt ibi pater. **C** Ad si. hu- ius. §. op. dū loqtur de eo q̄ ē deceptus de. l. ele- gāter. in pri. de dolo. et. l. ij. in fi. de ac. emp. So. itellige q̄ sit deceptus re ip̄a sui facilitate nō do-

coram delegato. s̄m bal. in. l. p̄scriptionē. in. ix. q. C. si p̄ ius et ēt limitat vt p ange. in. l. si isulam. de v. obli. et ibi p Inno. in. x. col. et ibi p Ro. ali- ter in. xvij. col. et ibi scripti: et vide ludo. in. l. si vnus de ver. ob. vbi pro- dicto bar. in. d. §. eadē. allegat. l. si in rē. §. si. s. de euc. et ibi ēt dicit bal. in. d. l. p̄scriptionē. et vide pau. de ca. h. q̄ allegat Bar. in. d. l. si mater: et

lo aduersarij. nam cum cōtractus pignoris sit bone fidei dolus dans cōtractui bone fidei cāz annullaret ipsuz iure ipso: ut. l. de tute. et ibi no. .C. de in ite. re. mi. et. l. sub pretertu. C. de trans- ac. **Quero** quādo nascat actio pignoratia: et vide q̄ tēpore cōtractus: q̄a re cōtrahit: vt i sti. q. mo. re cōtra. ob. in fi. in cōtrariū q̄ tpe sa- tisfactionis: ut hic. So. si q̄rimus qñ nascat. na- scitur tpe solutionis: vel satisfactionis vt hic. si querimus vnde nascat: nascit ex p̄tractu dudū inito et celebrato: et traditione secuta: ut. d. §. si. et sic nascit hodie ex materia antiqua. dat glo. p hoc exēplum in mutuo recōciliato p̄sumptio- ne. qd̄ dic ut. l. nam et si fur. et. l. si a furioso. s. si cer. pe. item in actioe tutele. qd̄ dic ut. l. si tutor in fi. cū. l. seq. de tu. et ra. distr. Itē in actione ex stipulatu. p dote. in hoc sunt glo. p̄trarie q̄s ple- ne examinaui in. l. si p̄stāte. §. i. fo. ma. tñ glo. hic dicit veritatē. p̄bas in. l. i. rebus. §. ois. C. de iu- re do. et. j. de do. ple. l. ij. in pn. et de natiuitate. hāz actio. et similiū glo. et doc. tāgunt et exami- nāt i. l. i. C. de an. excep. facit qd̄ no. s. fini. regū. l. i. et fa. herci. l. i. in qbus tractat qñ dicte actio- nes nascant et c. **Quero** glo. qñ incipit currere p̄scriptio cōtra actionē pignoratiam. Rñ. dicit q̄ a die natiuitatis. ante. n. nō pōt p̄scribi: q̄a nō ē nata ut hic. et. l. i. C. de an. excep. in fi. **Prescri- bit** tñ iuri offerēdi et soluedi debitū nō ip̄i ac- tioni pignoratice. dicit glo. idē no. in. l. cūz no- rissimi. §. eodē iure. de p̄scrip. xxx. an. et ibi doc. moderni tractāt. Duil. de cu. ponit. hic tangit in. l. pignori. de usuca. et ibi hoc examinaui.

Is quoqz. **C** Pro re aliena pi- gnorata potest agi pi- gnorati. hoc dicit. dic ut. s. ti. i. l. commodari. et .l. sequē.

Qui ante. **C** Quā ius itētatum sup- uenit pēdente iudicio ex cā de p̄terito pōt seq̄ dēnatio. h. d. **C** Op. de .l. nō pōt. de iudi. So. q̄tum ad p̄positū ibi su- puenit ius post li. cōte. ex cā de futuro: seu ex cā noua. hic ex cā de p̄terito deducta iudiciū facit .j. mā. l. si mādauero tibi vt a ticio. et. j. de s̄bo. obli. l. si ticius. **Ex** hoc apparet q̄ finis hui⁹ glo. nō est bonus sic simpliciter itelligendo. Si ago rei ven. et superueniret dñium pēdente iu- dicio. si qdem ex cā noua nō debet sequi condē- natio. secus si ex cā de p̄terito: utputa si exti- terit p̄ditio legati cuius occasione vendicabit: ita debes itelligere istam glo. de ista materia di- cam plene in. d. l. nō pōt. circa hoc vide in. c. ab- bate sane. de re iudi. in fi. in. vj. **Quero** quali- ter iudex cōdēnabit in expēsis in hoc casu: Rñ. cum vsqz ad illum diē in qua obtulit pecuniam illaz in iudicio temere litigauerit: ideo ipse quā q̄ vincat cōdēnabitur reo in expensis factis vs- qz ad illam diēz. A die uero oblationis vsqz ad sniam temere litigauit reus: et ideo cōdemnabi- tur reus actori in expēsis. probat in. l. si qs̄ in fi- ciatus. j. de po. nec est nouum: ut qñqz ille q̄ uin- cat cōdēnet in expēsis: ut. l. p̄perāduz. §. sed et si qdem. C. de iudi. **C** Ultimo no. q̄ oblatio fa- cta in iudicio iducit liberatiōez sicut si extra iu- diciū esset facta oblatio et consignatio. fa. qd̄ no. in. l. acceptam. C. de usuris.

bal. in. d. l. p̄ scrip. et ipu- gnar dictuz bal. dic ut p euz hic: et li- mita hunc tex. vt p bal. in. l. et si post tres in vna lec. q̄ repu- tat hic singu- lare. pau. de ca. et vide q̄ dixi in. l. si i- sulā. et. l. i. cū- bis. d. pe. he. **C** Oblatio facta in iudi- cio. add bar. to. in. l. iter- duz. §. si. de v. obli. et no- bar. in. l. pe- j. de distra- pig. sed bar. videt senti- re p̄iuz i. l. si debitor. j. de sol. itelli- ge et declara- vt p bal. i. l. iuices. C. de cōpen. et hic seqtur bal. i. l. cūz apud C. d. cōt ser- manu. et bal. i. l. si residu- um. C. de di- strac. pig. et glo. et bal. in .l. si pus. C. .e. ti. et glo. i .l. si acceptā in v. pericu- lo. C. de usu- ris. vide tñ ibi bal. i. iij. col. et intelli- ge istud p̄e- dere ante li- cōte. secus si post: ut no. bar. in. l. sed si alia. de cō- sti. pecu. ff. et caue: qz ibi loqtur i ob- ligatione ex- traudiciali. **ADDE** bal. consilio xxx. p̄mo li.

a CQue in / sunt. r p ista l. in vbo ino uata. dafcau tela q si de- bes credito ri tuo centu cu pignori- bus: vel by- pothecis: et velis ipa pi- gnoza libe- rare sine so- lutione q re- cipies ab eo dez decem r pmitte illi soluere. r ob- liga te in in- strumto ani- mo nouadi nulla metio ne facta po- ris pign- na- tuc ipso iu- re pignora liberantur: vt hic. ADDE qd si debitor ve- dit pignus credito ri an sibi p iudiciz credito: eni do Bal. co- sil. cccvij. j. iij. lib. b C Solutaz Et facit iste tex. an possit expellere il- lu cui colo- nus meo lo- cauit ppter pensionem no solutaz de q per Bal. i. l. ede. C. loca. in. ij. col. c C Colligat liberatio. li- mita no. vt p gl. r Bal. i. l. i. C. d. ecce. r vide qd le- gif r no. i. l. soluta. ff. de solu. r adde bar. in. l. no soluz in sine solu. ma. vbi etia limitat.

Solutum. C Nouato ne cessaria no p- mit pignus. secus i volutaria: nisi co- trariu actuz sit hoc dicit qliter ea que insunt in prima obligatione: nouata intelligantur repeti- ta in coa. dic vt. l. aliam. de noua.

Si quasi. C Pignoratia pot agi si pncipalis obligatio no pfi- citur: vel si pfecta tollat acceptilatioe vel pacto Ex. s. sequenti.

C An obligatio pignoris intelligat p vsuris. Et an possit retineri pignus quando p vsuris no fuit obligatum.

Si in sorte. C Pignoratia pot agi si id e solutu p quo tm pignus fuit obligatu. h. d. C Oppo. C. etia ob tiro. pecunia. l. i. glo. hic iuoluit se multu. si- naliter dicit: q hic fuit obligata res p sorte tan- tu. Ja. bu. dicebat q hic no tractat an pignus possit retineri p vsuris: s; dicit q pignoratia no pot agi. vnde lex illa no cotradicit. Duo er- go videda sunt. pmo an obligatio pignoris in- telligat etia p vsuris sicut p sorte. Circa qd si q dez vsure sunt naturaliter tm debite: r tuc non tenet pignus p eis: nisi sit dictu specialiter: vt hic in ver. siue autē. r. C. de vsu. l. p retentione. si ho sint debite ciuilitr r naturalit: tuc pign? simpliciter acceptu tenet etia p vsuris: sicut di- cim? in fideiusso. vt. l. centu capue. s. d. eo qd cer. lo. secus si p sorte esset tm obligatu: vt hic r. j. de fideiusf. l. fideiusso: magistratum. si ho vsure sunt debite p officiu iudicis. dic in pigno- re: sicut dixi in fideiusso. in. d. l. centu capue. r in. l. qro. j. loca. C Secudo est videdu an pi- gn? possit retineri p vsuris qm p eis no fuit ob- ligatu. dic vt. d. l. per retentione. r in. d. l. i. C. etiam ob chirogra. pecu.

Si creditores. C Nisi oib? be- redibus satisfiat poterit pignus vendi. h. d. Ex. s. sequenti.

C Succedes alteri absq cofectoe inuētarij vñ habeat ratu: q defunctus suo noie gesserat: ibi. Ex pmo Et an soluendo creditoi creditois qf liberef: ibi. C. de iur. Et an locator possideat idu- eta p inglinu in domu: ibi. Itē ex hac. Et an in- uecta p secudu co ductore sint obligata pmo lo- catori: ibi. Dis pmissis. Et an inuecta r illata in domu possint retineri p alio debito: q pēso- nis. vide in fi. s.

Solutam. C Pignoratia nascit si soluat creditoi vel alte- ri pro eo legitime recipiēti: vel creditoi credi- toris. Itē inuecta r illata p secuduz co ductore tenent p pēsoe ipsius secude co ductiois tan- tummodo: r no vltra. h. d. pmo ponit vnu dictu. secudo ex illo isert ad determinationē vni. q. tertio format vna. q. circa pcedētia. quarto rñ- det cuidaz tacite obiectioi. secuda. ibi: vñ si do- muz. tertia ibi. plane. quarta ibi: videt autes. in quo rñdet tacite obiectioi. na per liberaz perso- na no querif nobis actio pignoris seu obliga- tio: ergo dno locati no pot queri p co ductionē facta a pmo co ductore. Ad qd rñdet q ista co- uetio tacite videt facta cu pmo dno: r sic ipfi no querif ex contractu facto cu pmo p ductore: sed ex couentioe sua ppria tacite facta. Ex p- mo dicto no. q q succedit alteri vñ habeat ratu: q ille cui successerat suo noie fecerat ibi: vel ei- cui? heres extiterit: vt hic r. l. fi. j. rē ra. ha. i. pn. qd intellige: nisi successerit facto inuētario: tuc

eni no videt habere ratu: nisi eaten? quatenus bona esset soluendo ne remaneat in dano: vt. l. scim. s. si p fatar. de iure delibe. C. de iur. ad se- cūdaz parte: r videt q soluendo creditoi credi- toris no cotrigat liberatio ipso iure: vt. l. si opa j. de doli excep. gl. hic no explicat. tu dic clare. aut soluo creditoi creditois q hz me: vel bōa mea obligata r libero: ipo iure: vt hic. posses et cogi soluere: vt. l. nomē. C. q res pig. ob. pos. et io soluendo etia creditoi meo iuito libero: vt l. vtru. s. de psti. pecu. qm qz ille credito: credito- ris si hēbat me vel bōa mea obligata: r tuc aut ideo ego teneo: creditoi meo: q ipse alij tene- tur r possuz alij soluere: vt. l. si liber hō. de neg. ge. aut cā qre creditoi meo teneo: e oino sepa- ta a pma: r tunc aut soluo creditoi creditois creditoi meo volēte: r contingit liberatio sine dubio: vt hic in pn. aut eo iuito r no cotringit li- beratio: vt. l. inuito. de solu. r. C. d. neg. ge. l. fin. cu si. aut eo ignoate. r ptingit liberatio ope ex- ceptiois: vt. l. si opa. de doli excep. r ibi no. r ex- his debes aduertere: q si pmo credito: hz in- strumentu in quo cotinet obligatio oīuz bono- ru: r per psequēs iste debitor: debitois: seu no- me eius est obligatu poterit idistincte solui ei? creditoi. vt in hoc. s. C. oppo. hic dē q ptra p- mu creditores? pot agi pignoratia. ptra pi- gno: ratia re ptrahit: vt in sti. qbus mo. re ptra- hi. obli. s. si. sed ad pmu credito: res no pue- nit: nec fuit tradita ei: ergo no pot pignoratia co- ueniri. dicit glo. notabiliter: s; traditio no sit facta vere: fingit tm facta ex eo q res pot inclu- dere p pensioe: vt. l. est dria. j. in quib? ca. pig- ta. cotraha. r. l. vtiqz. de dā. infec. sic eni fingit facta traditio: vt. C. de dona. l. quisqz. C. Mo. ex hac glo. pmo q fingit sup facto aliqd esse fa- ctuz: qd nunq fuit. qd examinaui in. l. si is q p- emptore. d. vsuca. in materia fictiois inductiue. Itē ex hac glo. colligut qdaz q locator vñ possidere res inductas per inglinu in domu. alij ex hoc respēdēt istā gl. nā interdctu sal- uianu qd p istis reb? cōpetit dē adipiscēde pos- sessionis: vt in sti. de iter dic. s. interdū si est adi- piscēde: ergo apparet q nunq possidet. Pre- terea q locator: no possideat ante iclusionē vñ expressuz in. d. l. e differētia. j. in qbus cau. pig- ta. cotra. De. dicit locator possidere eo ipo q inferunt in domu vt. l. i. s. si iusseris. j. de acqui. pos. r. l. quoru dā. eo. ti. no ob. q interdctu sal- uianu est adipiscēde possessiois: qz illud cōpe- tit p rebus coloni p diu rustici. nos loqmur i lo- catōe p diu vrbani iter quos est differētia. vt ipse De. late tractat hoc. r Ly. refert eū d pbo ad p- buz. C. loca. l. certe iuris. in secuda. q breuiter licet interdctu saluianu directu cōpeteret p re- bus coloni: tm vtile cōpetit p rebus inglini. vt l. i. in pūn. j. de sal. inter. r ibi no. C. d. sal. iter. l. i. r sic apparet q no possidet. Preterea cu loca- tor: ignoret res: q sint illate in domu: nec eas vi- derit nec tetigerit: no pot dici eas possidere: vt l. iij. s. nerua filius de acqr. pos. p terea deficit ai- mus. Dicedū est ergo q vere no possidet: nec- ficte: adeo q ex ista ficta possessioe habeat ali- qd interdctuz retinēde: vel recuperāde posses- sionis. sed p tato fingit possidere vt glo. hic di- cit: q pot cōueniri pignoratia si no patit ing- linu res suas extrahere: vel vt pprius loqr. no- dic gl. q fingat possidere: sed q fingit ei tradi- ta. pot eni tradi no aio transferēdi possessionē: sicut fit de p cario cōmodatario: r depositario: r simili. r hoc sufficit: vt possit cōueniri pigno-

d C Cōtra p- muz credito- rez: r ex hoc vnu die no- bar. per illuz tex. q si obli- gau tibi rez meā: r si tra- didi: sed res pignori ob- ligata puēt ad te an te- neris pigno- ratia actio- ne ad resti- uē duz mibi et die q sic qd no. in. l. ing- lino. j. d. dā. infec. ADDE qd si res pigno- rata fuit p- vi capta cre- ditōi q dei- de illā recu- pauit: an te- neatur debi- tori bal. ccx- cij. iij. lib. d. i- cit q sic. e C Colligut quidam. An locator dica- tur posside- re inuecta r illata per in- quilinū: vel colonū non apprehensa possessione. r opt. bar. et seqtur bal. r sal. i. d. l. cer- ti. in. xi. col. C. loca.

¶ ¶

Quaz p pensione. Et dicit q sic. obstat tamē tex. C. pmo .l. sub p. tertu. de cuius. l. intellectu vide bar. in. l. filio. sol. ma. ADDE. q volu. it bald. consilio. c. l. iij. lib. b. C. Acqui cōcordat lex si abūtio. cū ibi no. s. si cer. pe. t. l. l. si ex. cā. cū si. C. de rei ven. q ad hoc: vt ex actu meo qraf actio alicui. tertio est necesse: q ille act' sit fact' noie illi' tertij. i du bio tñ semp pacumif q meo noie: t nō noie illi' tertij factus sit qtr' ad hoc vt in lex illo actu t p ctu acgraf mibi. l. t ma gis. ff. de so. t. l. papi. ff. man. ctiaz si pcessit mā datū illi' ter tij: vt pbat i l. res ex mā dato. ff. d ac grē. re. do. t in. l. pigno. s. si. ff. d vfu ca. t in. l. iij. s. i. ff. iudi. fol. t. l. post morte. s. i. ff. qñ ex fac tu. t no. bar. in. l. q mibi donatū post mediū. ff. de vda. in ver. qro quid in dubio. t bar to. in. l. post dotē. ff. sol. ma. t Bal. i rub. C. de p hē. em. i. rvi q. t no. doc. i. l. qui i alie na. s. si is q. ff. de acqui. ber. t Ang. in. l. si pupil. luo. s. i. ff. d neg. ges. cuz simili. imo ē nō crede. ref testib' di cētū' q suc cessive p illa tēpora qb' i tali loco sui cū illo tertio nō potuisset illū actū fa cere vel cō tractuz: nisi noie illi' ter tij qñ ipi vi discent t au diuissent tā q̄ satagētes pbare nega tiuā nō pba bilit' pētā. p c. cū ecclesia cū ibi no. p Inno. de cā pos. t expse Li. i. l. actor i. iij. q. ad fi. d pba. t idē ibi Bald. in iij. colum. t Di. t Bar. in. l. i. in. s. hoc iterdic. to. ff. d itine re actuq; p ua. t Bal. in. l. cū bi. s. i. de transac. t in. c. moxib'. in. s. si quis per. xxx. i titu. si de feu. fue. cōtro. iter do. t agna. vafalli. C. Quod in man dato. no. q in mādato generali venit illud qd dñs erat cōsuetus facere intellige ordinarie. secus cōordinarie. tex. est no. t ibi Bar. in. d. l. scio. s. medico. de an. leg. t ideo facit iste tex. q lz alias donare nō possit. l.

ratia. Dico etiā q post inclusionē locato: nō possidet vere nisi res viderit t tetigerit: vt. d. l. iij. s. nerua filius. C. Oppo. hipotheca nō pōt esse sine principali: vt. l. res. j. de pign. t. j. de fi deius. l. fideiusso: obligari in prin. sed iste secū dus cōductor: non est obligatus pmo locato ri: ergo nec res eius sunt ei obligatē. C. huius timore. Pilleus fatebat cōtrariū: q res nō sunt obligate pmo locato: qd gl. rep: ebēdit: q cō tra istuz tex. dicit ergo glo. q lz secū dus cōduc to: nō sit pmo locato: obligatus psonaliter: tamē ei est obligat' pimus cōductor: t res isti' secundi cōductoris sunt obligate p obligatiōe pami cōductoris. pōt eniz obligare res suas p debito alterius: vt. l. alienā. j. eo. Boc. moder ni vident aliter dicere: videlicet q pimus loca to: habet obligatū nomē secū di pductoris: vñ cū habeat vtilez personalē. t directā hz pimus cōductor: cōtra secū duz: etiā habebit hipothe cariaz que illi accedit: vt. C. q res pig. ob. pos. l. nomē: t ita dicebat petrus. hoc etiā videbat se tire do. Ja. bu. qd lz sit in se veruz: tamē qtrū ad ppositū glo. dicit verū: q; fm eos pimus loca to: haberet hipothecariā ex virtute cōuentio nis quā ipse fecit cū pmo cōductore: sed tex. hic in fi. in ver. videt autē. ponit q tacite videt secū dus cōductor: obligare pmo locato: inue tra t illata. t sic obligat p obligatiōe pami con ductoris vsq; ad qtritatē: qua ipse secū dus con ductor: tenet. C. Oppo. si pmo locator: hz bōa secū di cōductoris obligata ipse posset cōueni ri pigno: ratia. sed tex. dicit pmiū cōductorez cōueniri ergo male. Sol. dicit glo. iō pimus lo cato: nō cōuenit: q; cū non habeat secundū cō ductorez psonaliter obligatū nō pōt agere: nec videt ei facta traditō: t sic nō orit pigno: ratia que re cōtrahit. Istud qd glo. dicit nō placet. naz ista ficta traditio: nō colligit ex ista obliga tione personali: nec ex eius eqtate: sed ex eo q includit: nec patitur inquilinū cuz reb' suis re cedere: sed pmi' locator: habet potestātē inclu dēdi sicut secū dus: ergo etiā ipse poterit pigno raticia cōueniri: t hoc vult iste tex. in fi. in eo qd facit q cū ipso pmo locatore videt ptractū pi gnus. nec ob. tex. qui dicit cōueniē duz pimum cōductorez pigno: ratia: q; cōcedo q pōt cōue niri pimus locator: itē secū dus. quicūq; eni pmi us inclusit nil repugnat tē. C. Venio ad verfi. plane. t oppo. de. l. si gratuita. j. i. qui. cau. pig. ta. cōtra. Sol. ibi dom' fuit data secū do habitā ti gratis. C. Item op. de. l. si in lege. s. colonus j. loca. Sol. aliud in p dno rustico: vt ibi. aliud in p dno urbano vt hic. qd dic vt. l. certi iuris. C. loy ca. C. Alimo no. an illata t inuecta possint re tineri p alio debito: q; p pēsiōe. doc. dicit q sic: vt. l. i. t. ij. in qui. cau. pig. ta. contra. t. l. i. C. etiā ob chirogra. pccu.

Per liberaz. C. Per liberā per sonā nō acqrit no bis actio siue obligatio pignozis: lz eius possit

procurator: tutore. s. de pcur. tamē si dñs est cōsuetus donare: vel de hoc erat ibi cōsuetudo poterit facere. d hoc erat ibi cōsuetudo poterit facere de hoc tex. optim' in. c. iij. de donati. sed glo. in. c. ij. e. ti. videtur expse tenere pmi. t adde pulchre. Ang. in. l. bñ a zenone de quadri. p. feri. t vide Bar. in. l. si fraudator: t qd ibi dixi q in. frau. cre. adde q il le q manda tū hz i vno actu pōt ap ponere oēs clausulas: et penar' adie ctōes que p ipso mādā tes i ipis ac tibus solite sunt apponi t ita no. An ge. in. l. si qs ita beredes in fi. l. de i. si. t substi. etiā si tales clausule req rerēt specia le mādatus. allegat casu. d. l. bñ a ze none. Et iō si ambasia to: hēat mā datū ad faci endū pacem videt habe re mādatus ad pmittē dū penā. fac optime tex. iuncta glo. in l. si. j. qd cuz eo. t iō vide tur qd lz ad iurandū re gritur spāle mādatum. l. iusturā. s. si pcur. s. d iu rctor. no. in c. q ad agen dū. d pcur. in. vi. si tam mandatum fuerit cōtra ctū geri pos sit. etiā iura ri p obiectuā tia cōtract' t sic limita. no. p Bar. i l. q bona. s. si alieno. in iij. q. in fi. de vā. infec. fa ciūt ē q ha bētur. in. l. si prius. s. i. d aqua plu. ar cen. t q pof sit quis pro mittere pe nā: q venit ex natura cō tractus alie nitz Bal. i rub. C. d cō sti. pecu. fal lit in pcura toze sicut: q nullo modo promittere pōt. l. si pro cur. in prin. ff. d iure sif t ibi p bar. subdit ibi ēt Bal. an offi

possessio acqrit. h. d. pmo pōit dictū. scōo rñdz tacite qstioi. scōa ibi. videt aut. C. No. q dixi i sumario scōo no. q in illis casib' in qbus p p curatore nō qrit dñs: in illis ēt nō obligat dñs per pcuratore: neq; eū obligat: sed ipse pcura tor: puenit: vt p ex eodē tex. qd examinat. j. d act. em. l. iulia. s. si pcurator. t. l. pcurator: q p euictōe. de pecu. C. Op. s. pxi. s. i. fi. Sol. vt ibi pzin tex. C. Op. scōo q p tutore querat pupil lo. vt. C. qñ ex fac. tuto. l. ij. t. l. eū qui. s. si acto ri. s. d pstitū. pecu. Sol. nō qrit directa: vt hic lz vtilis sic: vt ibi. vel dic q hoc tutor: ptract' i his que nō pnteb. at ad eius admistratiōē. iō nul lo mō querit: t hoc t glo. t doc. qd itelligo nisi in subsidiū: sic quolibz extraneo ptractē: vt l. filie. j. de solu. t ibi dixi. C. Op. de. l. i. C. p qd pso. no. acquir. So. ibi loqtur in possessione t dñio q possit qri per liberā personā. hic in ob ligatiōe. rō q: dñiū t possessio acqritur p actuz naturalē. obligatio nō ista acqritur per actū ci uilē: vt. l. ea q ciuilitur. de acqui. re. do. itē obli gationes psonales magis liberēt ossib' ptractē tū q iura realia. vt. l. qs ergo casus. j. d peculio. t. j. p socio. l. iij. t ideo obligatio hipothecaria cū sit accessoria ad psonalē iudicat' scōm qd de psonali. t hoc apparet p ea que no. in. l. t an eā dē. s. si. de excep. rei iudi. in glo. fi. nā in hypo theca dñs expmi cā: sicut i psonali cui accedit: t nō pōt simpliciter pponi sicut actio realis. C. Op. de. l. ij. C. p quas pso. no. acq. So. hic tex. soluit ptractū in eo q dicit nō semp acqret t in prin. dicit plerūq; nā in casib' i qb' p pcur atorez qrit psonalis. qrit etiā hipothecaria: vt l. ptracta. alias sec' vt hic. C. Op. t vñ q p pcur atorez semp qtratur hipothecaria: vt. l. q pcur atorez ex re. s. de pcura. So. ibi dicit' ex re dñi si ppter rez seu eius occasiōe. t iō obligatio d eui ctione nō querit dñio per pcuratorez: vt. l. posses sio. s. t si possessio. de acq. pos. ita hic intelligo quādo pncipalis obligatio non erat sup re dñi alias quereret hipothecaria: erat psonalis. pncipalis. C. Oppo. de. l. si interi. in pāci. j. de pigno. sol. vt in glo.

Ex. s. sequenti.

Qui pōt pignozare pōt luere. Et in mādato generali venit: q dñs solitus est facere.

Sed t si procurator.

Procurator: q pōt pignozare: pōt pignozati cia agere: qd ē si hz spāle mādātū: vel generale ab hōe psueto pignozare. h. d. C. No. q q pōt pignozare: pōt luere t pignozaticia agere. nam vno mādato vñ permitti aliud. facit. j. de pos. l. q suus. t. j. d sol. l. q seru'. t. s. de pac. l. si vnus circa pn. C. scōo no. q in mādato generali ve nit illud qd dñs psuetus erat facere. Et sic no. q arguitur ex cōsuetudie dñi. qd no. ad multa.

I cum uēderet. Ex pā cto creditoris vēdētis pōt debito: age

cialis publicus possit bonā fidez agnoscere. adde q dicit ab. ficul. in. c. iij. de preca. no. hic argu. q rector ecclesie pōt cōtractū initus noie ec clesie cōualidare cū appositōe pene: dūmodo cōtractus sit rōnabilis. ad idē facit tex. in. c. dilectus. in fi. de arbi. q est notādū fm eū p admi nistratiōib' simpliciter datis: t p ambasiatorib' ad pacē cōponēdam

successiones est de mente Ang. in l. i. §. ius naturale. ff. de iur. & iure i ver. itez facit ad alia. q. an valeat statutum ADDE an valeat statutum q. mulier nupta est ter ritorium si succedat bald. cōsi. cccvij. iij. li. vbi cōsuluit super statuto mulieri vbi uiget tale statutum & an p statutum possit tolli legitima: q. hic nō est materia vide p nūc Bal. cōsi. cxxv. iij. li. i si cōsiliij. a Cibi non obligor. ad. de. l. liber hō. in pri. de vbo. obli. b Questio nem quottidiana. Questio quottidiana si fuit interlocutorie cōdenat i expēsis postea obtinui i diffinitiva & etiā in expēsis: an recuperē primas expēsas. Et ista cōdenatio i expēsis quādo fieri possit. vide bal. in l. pperandū. §. finatū victus. C. d. iudi. & ibi p nō. in fi. illi. l. & p hoc ad duco q. pōit Bar. in l. i. ad finē p n. j. de op. nō. dū dicit dā. nuz q. quis sua culpa. vi de q. dixi p Bar. in. d. l. ab executōe in. v. col. de ap. fz Inno. & ad bar. hic adde bal. in d. §. cū parietē. in fi. & ad de qd Bal.

culij. ibi secus.

Ex. l. sequenti.

Ratibatio mea rei mee pignorate: an retro trahatur: ibi. Quero.

Lienares. Res alie na pōt domi no volēte: vel ratuz hūte pignoriari. h.

d. de hoc hēs rub. C. si res pig. da. sit. C. Op. d. l. rez alienā. j. de cōtrahē. emp. So. aliud in vēditōe aliud in pignore: vt hic. dic vt ibi. C. Se cūdo op. q. dñs nō possit hēre ratuz: q. ei nō mine nō est gestuz: vt. l. si pupilli. §. sed & si ego s. de nego. gef. So. qd meo noie nō est gestum nō possuz habere ratū: vt per ratibationē ne gociū trahā ad me & meū sit: & mibi cōpetat actio ex illo negocio gesto: ita loqtur lex p traria. fz qm ad mei p iudiciuz: vt pignus iualiduz cōfirmet: bene possuz habere: ratū vt. l. si fūd. §. i. j. de pigno. & hic. Quero vtrū ista ratiba bitio retrahatur: vt videat pign. retro valuis se glo. dicit q. sic. vt. d. l. si fund. j. de pigno. et l. donationes. C. de dona. iter vi. & vro. & ad ma ce. l. h. qd intelligit Guil. in p iudiciū ratū habē tis: nō in p iudiciū alteri. vtpura si dñs medio tpe. f. post illā obligationē factā ab extraneo: & anteq ipse ratū habeat vēdiderit alij vel obli gauerit. ratibatio sequēs nō p iudicaret illi ac tui medio. ar. in. l. si partē. §. fundū quead. ser. amit. & j. q. po. i. pig. ha. l. potior. §. i. hoc ēt teti git Ja. de are. in. l. cuz mibi. §. i. j. d. solu. hoc ēt tangit glo. in. l. si indebituz. §. fi. j. rem ratuz ha be. & ibi dixi.

Si pluribus. Qui pares sūt in tpe: sunt pares in iure. h. d. vides ergo q. res pōt esse pluribus obligata: nō tñ pōt esse pluriū respectu dñij: vt s. cōmo. l. si vt certo. §. si duob. vehiculū. rēez dixi in. l. iij. §. ex plurimis. j. de acqui. pos.

Si p creditore. Seipsū sū mat. h. d.

Interdum. Contra agentē pignoratia pōt excipi de emptione rei postea facta. h. d.

Quomo. Qd ex re obligata sū perest obligatū est. h. d.

C. Op. isti. de vsufruc. §. fi. glo. nō sol uit. dic aliō in vsufruc. q. rei mutatiōe pimif: vt. s. quead. serui. amitta. l. repeti. aliō i pigno re. vt dixi. s. e. l. si cōuenit. §. si quis cauerit: Ex. l. sequenti.

C. Lōdenar in aliq interlocutoria i expēsis si obtinet i diffinitiva: an debeat recuperare expen sas quas soluit: ibi. Et hoc.

I pignore. Qd creditor psecut ē ab alio noie pene dicit circa rē cōmissi pputat i debitū vel debitoā restituif. sec. si ab ipso debi toze pene noie exigat. h. d. C. Op. d. l. fi. §. sed cū in secūda. C. de fur. & j. loca. l. is q rez. Sol. aliud i creditoze vt hic. aliō i pmodatario & cō ductoze: vt in p trarijs. rōnē optimā ponit hic glo. v3 q. credito: nō d3 vt re. & sic ex furto nil p dīt. cōmodatariū vero & p ducto: p diderunt vsū. & vide gl. sup. ver. restituif. circa fi. & no. eā. Et ex hac solutiōe habes qd iuris ē in deposita rio & i eo cui res vēdenda tradit & similib. Cō tra p dicit facit. s. d. peti. here. l. vtrū. §. fi. cū. l. se. So. materia ista est satis lōga q lter pena veniat restituēda. tex. & glo. tangūt ibi lati. q. alij bi. Ego. distinxī. l. p. rō. §. i. d. bo. auc. iud. pos. facit ad p dicit. l. quoties. j. de iure do. C. Ad

secūdū dictū op. & videt: q. illud qd fuit psecu tus ab ipso debitoz veniat in restitutionē: vt. j. d. edi. edic. l. cū autē. & §. cū redhibet. Sol. ibi cū agit redhibitoria p quā oia reponit nō i p i stinuz statū. hic sec. & c. C. Ad idē op. de. l. quo ties. j. de iure do. So. vt dixi in. d. l. p. rō. §. i.

C. Itē cōtra hoc op. ex ea cā: ex qua querendo ab alio mibi qris ex eadē cā tibi nō obligor. vt l. sed & si qs. §. & generaliter. s. de vsufruc. & de ver. ob. l. liber hō. circa p rān. fz creditoz recipiē do pecuniā ab alio acqrit debitoz: ergo ab ipso debitoze nō pōt exigere. So. illa f gula pcedit vbi obligatio alteri p alterū querit: fz hic nō q ritur obligatio p creditoze debitoz. lz qd exegerit debeat restituif ex egrate officio iudicis: qd deseruit actioni bōe fidei q egras cessat ipso de liquēte. Et hoc facit ad. q. quottidiana i iudicio sui tibi cōdenatus in aliq interlocutoria in expēsis ppter aliquā cōtumaciā: qd expensaf tibi solui. demū obtinui in diffinitiva snia & fui si mibi cōdenatus in expēsis. vtrū debebis mi hi restituere id qd ego tibi solui. videt q. sic: vt d. l. cū autē. §. cū redhibet. & d. l. quoties. i cō trariū videt casus hic cū si. & videt. exp. ffuz in l. dān. §. cū parietē. j. de dā. infec. ita dicit glo.

Querit gl. vtrū istud qd p cōditionē incer ti cōsecutus est credito: a debitoze imputez in debito. glo. se iuoluit. veritas est qd siquidē cre ditor: cōsecutus est: rez illā debz restituere: fz si cōsecutus est extimationem secus: q. ad illam extimationē pignoratia nō datur. C. Ita de bet intelligi p rān. glo. magne hic: & in alia glo. i verbo imputauerit.

Si predo. Etia predo pōt age re pignoratia ad rez et ad fructus. h. d. C. No. q. agēti pignoratia nō pōt referri qstio dñij: qd dic vt. s. ti. p rā. l. cō modaf. Quero qd si creditoz fuit malefidei possessoz. itē qro vtrū predo q lucrat istos fruc tus teneatur restituere eos dño. dic vt in glo. Ex. §. sequenti.

C. An in cōtrarijs iudicijs possit iurari in litez.

Si post. Si debitoz pign. qd cōdu xit nō restituif ad interesse p trario iudicio cōuenif. h. d. C. Quero ad qd def istud cōtrariū iudiciū. dicit glo. ad interesse. si mile videbitis in. l. cū debitoze. j. eo. C. Quero si vellet petere restitutionē rei qua actiōe ager. dicit glo. q. habet interdictū de precario & vn de vi. q. videt euz vi expellere nō restituēdo ei. vt. l. colon. de vi & vi. ar. C. Quero vtrū in isto cōtrario iudicio iurabis in litē glo. dicit q. sic. q. hic de fide rupta agitur: & etiā cōdenatus ef ficietur infamis: vt. l. furti. §. mādati. s. d. bis q no. infra. quā glo. no. per quā sic debet termina ri. qd no. in. l. in actionib. de in litez iurā. vbi di citur nō iurari in cōtrarijs iudicijs: quia est ve ruz nisi agatur de fide rupta: vt hic.

Ex. §. sequenti.

In p uisionib. de euictiōe & clausulis q ap ponit in instrumtis attēdit p suetudo: ibi. No.

Si creditor. Si creditoz vēdēs pignus pmittit du plū ex cōsuetudine: vel aliter vtiliter gesserit qd hoc noie p restiterit contrario iudicio repeter: alias nō vltra debiti sumaz. itē si ex stipulatione de euictione dupluz p restiterit sorte & vsuras cō sequitur. si simplū sorte tātūmodo. h. d. cū. l. se. No. q. nō est in culpa q facit illud qd cōsuetū est fieri. & sic no. etiā q in istis pmissiōibus de euictione: & in istis p nūciationibus & similibus

in. l. nō igno rat. C. d. fru. & lit. expē. di xit q. si aliq pmissit teme ritatē an sen tētiā & p vi cit in pnci pali q. si pōt illas expēsas recupare. al leg. tex. in. l. qd a quocū q3. de reg. iur. & q. no. tenet Bar. hic tenet gl. etiā Bali. i. l. pperādū. §. finatū alte rutra. de in. di. vide bal. in. l. oēs. §. cautione. de ap. in fi. C. Agēti pi gnotatia. hoc nō pce deret: ut si qd ageret vi gore natura lis hypothe ce nō specia lis. ut no. di xit sal. in. l. cū res. C. in qui cau. ta. pign. ptra ha. vide no. insti. de ac. §. itez serua na & c. C. Contra rio iudicio. vide bar. in d. l. furti. §. fina. & vide bar. in. l. i. §. depositi. et i l. et apd que in prin. j. de positi. et gl. et ibi bar. in l. furti. §. fi. s. d. bis qui no. infra.

ZPS ZPS iij

¶ Pro dānis pteritis. qđ est no. adde tex. expřsum. in. l. fin. ff. arbo. fur. ce. b ¶ Qui reprobos. per istū tex. dicit bal. in. l. i. in. l. col. C. de cōdi. inde. qđ solues scienter cū fraude nunqđ psumit donare: sed regri tur liberalitas mera: et iō statutū loquēs qđ si quis falsificauerit monetā puniat pena suspensionis ignis et cōfiscatiōis bonorū nō hz locū i falsi ficāte vel fa bicitate mōe taz reprobā tā in loco in quo falsifi cat et iō vrb de facto fer rarie vbi est p̄dictū statu tū et aliqs si bi fabricat bagatenos. que falsa di citur mone ra tanqđ fac ta ab eo qui nō hz p̄tates vtrū puniri debeat pena suspēsiōis et ignis etiam cōfiscatiōis bonorū: et vi cebat qđ nō per istū tex. iūcta glo. ad ducebat vlt ras: qđ statu tū loquēs d moneta vsu ali et expēdi bili in loco statuti. vt uo luit spec. i. ti. de solu. §. nunc aliqua ver. p̄de vbi dicit statuto cauef qđ pro tali delicto soluaf decez libre intelli gif de vsua li pecunia et currēti i lo co. fac. c. ij. de decima. vbi si alicui pcedit deci ma bñficio rū intelligif de pecunia vsuali et cur rēti. facit qđ ibi voluit pau. de lea. jar. et Jo. an. in additio. spe. i. d. ver. pone et Ly. i. l. in minorū in q. cau. in inte. resti. et do. anto. et alij i. c. qđto de iureiurā. Barto. in. l.

clausulis q̄ consueuerūt in istrumentis apponi debemus inspicere vsuz: vt hic. et l. qđ si nolit. §. qđ assidua de edil. edic. et l. si pus. §. i. d. aqua plu. arcē. ¶ Secōdo no. distictionē. §. si si simplū: qđ singularis est. ¶ Tercio. qđ neutro casu vsure d̄ beant cū habuerit vsuz precij. So. nō videt ha buisse ex eo qđ duplū p̄stitit. ¶ Quarto qđ si nū nus est in duplo qđ sit vsura. glo. dicit forte non cōsequē illud qđ est vltra. tu dic hz Ricar. ma. qđ imo p̄sequē. sicuti enī sētīt dānū: si dupluz ē pl̄ qđ vsura ita sētīt lucrū: si vsura ē plus qđ du plū. vt in regula iur. fm naturā et i regula q con sentit eo. ti. et qđ nō audif allegāo id cui cōtra riu nō esset postulaturus. vt. l. pe. C. de solu.

Elegantē. Re i solutum data a iudice vel a pte euicta nō agitur p̄mitiua: sed vtili exēpto ad interesse qđ ēt i cōpensatiōez de ducif. h. d. ¶ No. p̄mo qđ si res pignozata ef ficif creditoris pignus extinguit. ¶ Secōdo no. qđ re euicta p̄ma actiōe nō agit. ¶ Tertio no. qđ agit vtili exēpto ad itereffe. ¶ Ultimo no. qđ p̄t ad cōpensatiōē deduci. ¶ Ad p̄mū op. de. l. debitor. in p̄n. j. ad trebel. So. vt i gl. qđ tūc pign̄ extinguit qđ res irreuocabiliter ef ficif accipiētis. ¶ Ad idē op. de. l. ex sept. ate. §. latin. de excep. rei iud. So. dicit glo. ibi nō su it translātū dñium i creditorē: qđ res nō fuit da ta tanqđ dantis. qđ est cōtra p̄ncipiū illi. §. dic ergo eodē mō quo dixi p̄cedētī p̄mario: qđ ibi nō fuit effecta p̄fecte et irreuocabiliter credito ris. iō pignus nō extinguit. vt. C. si anti. credi. l. i. et de bis q in p̄no. credi. lo. suc. l. i. ¶ Sed cō tra hoc op. de p̄n. hui. l. vbi res nō est effecta irreuocabiliter creditoris: et tñ pign̄ extinguitur So. extinguit si iō: qđ p̄or: creditor ē effect' dñis: sed qđ a p̄ioze cōtractu est recessus et p̄uētū ad dationē insolūtū q̄ similis est ēptiōni. vt hic d̄v cit tex. ¶ Ad scōm op. qđ sit agendū actiōe p̄v mitiua nō vtili ex empro. vt. j. de solu. l. si quis aliam. Solu. dicit glo. ibi fuit actum qđ non re cederetur a p̄ma: nisi res p̄fecte efficeretur accipiētis: qđ solutio vera ē in se quā no. vt scias apponere in p̄tractib' dationis insolūtū clausu

Paul. de solu. et bar. hic mōta ēt poti' cōsideraf respectu vsus et cur' qđ alio respectu. c. veniēo. lxxvij. vi. facit gl. et Huil. de mōte laudino in. d. cle. i. de deci. et qđ habetur in. c. ij. de malef. et Bal. in. l. acceptā. C. de vsu. et in. l. illud. C. de sac. san. ec. et in. l. si qđ. C. de dona. et i. l. ij. C. cōia de le. et in. l. quecūqz. C. de fer. sug. et qđ voluit Oldra. in cōf. iiii. et in cōf. cccxxij. et ro. in cōf. cxx. incipiēte circa p̄mū dubiū. et qđ vo luit. ¶ De. de ancha. in. d. cle. ij. de deci. vbi allegat quoddā cōf. Bal. et qđ ipse voluit in. d. c. et olim de cōf. vbi allegat cōf. Oldra. ergo cum tale statutū loquat de duplici pena d̄z restringi. vt dixit sal. in. l. ij. C. d. fal. mo. qđ falsificās monetā regio: vel alicui' ciuitatis vel baronis puni tur pena capitis. vt in. l. i. C. de fal. mone. et banc penā capitis interp̄ta tur glo. nō capitis materialis sed ciuilis: qđ deponat. vt. l. fi. C. d. vete. mu. por. li. xi. et idē voluit Jo. cremoneſis in cōtingētia facti liberandī quendā qui falsificauit monetā ciuitatis bononie ab āputatiōe capitis. vt refert Jo. an. in. c. qđto. de iureiur. et sequitur oēs scribētes ibi dicit glo. fi. in. l. ij. C. ne crīstia. manci. quā allegat p singulari. imo. in. l. ij. d. pub. iud. in. ver. capitali: vbi dicit glo. qđ appellatiōe snie capitalis ve nit exiliuz. et facit. l. eos. §. super bis. de app. vbi iteruenit fideiussoz. er go nō intelligitur de amputatione capitis. et fa. tex. in. l. qui cuz maior

§. demū. de bo. liber. et glo. in. l. hos accusare. §. oibus. de accusa. et fa. tex. in. l. presentis. C. de his q ad ec. cōf. et ibi fulg. allegat Oldra. dicē tē asseſores dicere talē cōdenamus puniendū pena capitis ciuili: sicut est deportatio marie in dispositione statuti exorbitātio. put in casu no. stro. et iō dicit Bal. in. d. l. ij. de fal. mo. qđ si falsificatur moneta alicui'

luz qđ si cōtingeret rē euinci remaneat actio in p̄stino statu. idē tangit per glo. in. l. libera. C. d. sentē. et in. d. l. si quis aliā. §. qđ bec solutio cōt̄v net diuinationē. iō glo. dat aliā. §. qđ ibi daf i so lutū species p specie: hic spēs p pecunia: et ista est p̄a solutio: qđ quādo daf spēs p pecunia cō trahitur ēptio in qua liberatur: vedito: traden do rez: hz nō faciat ēptoz: dīm. vt. l. exēpto in p̄n. de ac. emp. et iō p̄ficif cōtract' emptiōis et recedif a p̄mo. §. quādo datur spēs p specie nō p̄t dici ēptio: hz est pmutatio. vel do vt des in qbus regritur qđ res p̄fecte fiat accipiētis: vt l. fi. §. de cōdi. ob cāz: et l. i. d. rerū p̄mu. ¶ Cū ea istā materiāz distinguit Ly. in. d. l. libera. C. de sen. et ego latissime in. d. l. si qđ alias. j. d. sol. ¶ Ad tertiu op. et videt qđ nō agatur ad iteref se: sed solū ad p̄ciū et vsuras: vt. l. si plus. §. i. j. de enic. So. hic ip̄trauit a p̄ncipe: ibi ab alio i ferioze iudice. et est rō. l. beneficiū cesaris. ar. l. fi. de cōf. p̄n. ¶ Eides ergo ex p̄dicta solu. qđ illud qđ facit iudex nō videt facere p̄s omni no. sed illud qđ facit p̄nceps oino egparaf fac to partis vt hic. ¶ Tenio ad vltimū r̄isuz et q ro. quō potest in cōpensatiōē d̄duci. tex. vide tur dicere si conuenif pignozatiā: vel ex aliā cā putā. l. acqlia. si dānuz dedit i re. ¶ Ex quo no. qđ hz dez n̄birez in solutū: tñ nō tollit mibi actio cōpetēs p dānis p̄teritis.

Qui reprobos. pecunie re probe soluentē non liberat: sed nō cogit solue re debitu nisi pecunia reproba reddatur. h. d. nota istū casuz. ¶ Op. qđ reproba pecunia nō d̄z reddi: qđ ille q soluit: soluit sciēter. indebitū ergo videtur donare vt. l. i. §. de p̄di. inde. et l. cuius p erro. de re. iur. So. hic apparet qđ nō habebat aimū donādi hz d̄cipiēdi. simile. j. de solu. l. si cuz aurū. et ibi dixi. ¶ Querit glo. qđ si illa pecunia fuit approbata a cāp̄ore: cū tam in veritate esset reprobata. glo. arguit p et cō tra. Finaliter tenet et bene q talis solutio nō li

scribētes q statutū loquēs de denario nō hz locuz in denario falso et reprobato. ergo ita i casu nostro nō debebat ille furca suspēdi nec igne cremari: qđ bagatinos in ciuitate ferrarie falsificasset: qđ in illo loco illa moneta nō currebat nec expēdebaf: neqz obstatat si qsp̄ā diceret q li cet ferrarie nō expēdaf nihilominus est expēdibilis: qđ possēt eā dare cāp̄ori vel mercatori p minozū p̄ccio. vt eā trāsmitteret venetijs: vbi bagatini expēdunt: qđ r̄ideo q ad hoc vt pecunia dicaf vsualis popu lo nō sufficit q vn' de populo put est cāp̄or: acceptet eam: qđ lex adap tatur ad id qđ frequētī accidit in. d. c. qđ sepe. de resti. spo. xxvij. di. c. si de siracufane. c. cū olim. de cle. cōiu. l. i. §. hz qđ. C. d. lati. lib. tol. et. iiii. q. v. c. deniqz. in. l. de re. di. §. illud. l. naz ad ea. ff. de legi. et si dicaf q ē adaptaf ad id qđ raro accidit. l. antiq. ff. si ps bere. p̄ta. r̄ideo vt dixi in. d. l. naz ad ea. ergo cū tēpore statuti dicta moneta bagatinorū non erat vsualis in ciuitate illa: sequor qđ de illa nō censuerūt statuētes. et iō dicit. d. an. in. d. c. qđto. qđ statutū loquēs de certa moneta: illa moneta mutata videt mutātū statutū: vt ad nouā monetāz videaf mutatu ad legat spec. in. d. ti. de solu. §. nūc aliqua. ad fi. et l. pe. ad fi. C. qui admit ti. et in. l. ij. C. de questi. et in aut. de nō alienā. §. vt autē. et facit. c. tran slato. de cōf. ergo multo fortius qđ pecunia illa nō erat vsualis. vbi tpe

nō recogno scētis supe riorē q pu nif pena ca pitio. f. ciu ilis nō natu ralis et loqē illa glo. quā do qđ falsifi caret mone tā regis i lo co ip̄sua re gis accedit ad p̄dicta q die Jo. an. in additio. spec. in ru. b. fal. vbi re fert vbertuz d bobio dis putasse de duob' ludē tibuf ad par et ipar puta faciēdo cu mulū vel po stā aliquozū denariorū. et vn' dicebat q erat par ali' q erat i par. cōuene rūt q q ue ruz dicit il los lucres et repertus est vnus dena rius falsus p pter quez si nō deberet cōputari in numero nu merus esset ipar qđ ob timebit. R̄is. qđ qui dicit ipar q num mus falsus nō d̄z cōpu tati i nume ro per. ter tuz distin guit tñ an fa cieſ postam sciebat d̄na riuuz falsum vel nō. put hic. ego alle go gl. valde elegantē ad hoc in. l. ij. C. de here. q die q fal sus denari' nō est dena rius. et p illā glos. dicunt

eadem statuti: qd de illa no intellexerit facit etiam similiter qd ponit oes scribentes in aut. sed nouo iure. C. de suis fugi. qd si statutum dicit qd committes certu homicidii puniat in imputatione manus qd no coprehendit manus arida qd est inutilis delinquenti. facit glo. valde sing. in l. h. C. de plagia. qd dicit qd mulier dicit vidua si bz maritu inutilis. et tex. etiam dicit ibi pater co

functio gl. qd pater dicit esse orbat. si hio si bz filiu luti. ita ergo in ppositio statutum lo queo de moneta no itelligat d moneta qd i coi est mutilis. facit in simili tex. in l. i. ij. C. de eunuch. et ibi bal. colligit ex illo tex. qd statutum disponens qd de contractu soluat gabellam: no bz locuz in contractu nullo et inutilis. idem voluit bal. in l. non dubiu. C. de legi. et bar. in l. no potuit. §. no quis d pta. ergo sequit. qd fabri cans moneta falsa cuius qz generis aut speciei vel materiei cunei vel forme. put dicit statutum ferrarie non coprehede. ref in statuto: qd talia verba ita pgnantia no coprehedunt moneta alie na. vba eniz pgnantia copulata ad maiora expresse bis de qbus est maior ro et no minor. glo. in cle. i. d re iud. gl. in cle. ne roman. d elec. glo. in cle. i. de iudi. glo. in l. cum pena. de arbi. uerba enim generalia restringuntur ad habiles glo. in l. i. iuncto tex. que est glo. parua. d. fac. san. eccle. in ver. oes. et glo. in l. inter omnes qui satisfac. cog. qd dicit inter oes. sapietes. et l. vulgaris. de fur. et Bar. post Ja. de are. in l. i. §. nunciatio. de ope. no. nu. et glo. in l. i. et qd ibi bal. C. coia d leg. du saluat instrumentu. et bal. in l. i. §. huius studij. de iust. et iu. glo. in c. sine. de se. exc. que dicit oes. loquetes de materia. et glo. i. q. vi. si qd oes. et c. ne vt de simoni. et glo. in c. i. de costi. in. vi. ab oibus et que in si. habent in d. §. nunciatio. fallit hic qd statutum tale loques per pdicta vba pgnantia loquere codictioe iplicatiua cu signo vniuersali apliatiua: v3 qz diceret vel alia quis moneta. ita est illa glo. in d. cle. i. de re iudi. et in d. cle. ne romani. nec obstat si aliqs opponat qd eudere moneta est phibitum vt no. plene in d. l. ij. de sal. mo. cu simili. §. allegatis. ergo in bis. d3 per statutum posse graui puniri qz puniat de iure coi. ita no. in l. cuctos populos. C. de sum. tri. et in c. vt animaru periculis. de costi. et in c. i. de re. cto. quinimo plus dicit tex. in l. fin. ff. de de. ab ordi. fac. videlicet qd statutuz pot facere qd illud qd formaliter de se et essentialit no est delictu sit delictu. ergo potuit statutum ipdere pena furcaru et ignis cudeti i suo territorio moneta alteri? dñij: qz rñdeo ex q statuete non expserit de qua moneta in dubio intelligit vsuali i illa ciuitate. c. maiores. de bap. c. ad audientia. de deci. l. i. ff. si mes. fal. mo. dix. l. i. §. ne autē de ca. tollē. puta vbiqz: statutū phibet aliqd fieri iponit pena qstucunqz loquaf generaliter nunqz coprehedit vltissima et minima tex. et doc. in l. senat. §. marcellus. de le. i. du dicit qd statutum phibes facere domuz no ex-

beret soluentē: qd erratur in facto qd itellige si ipse credito recipiens fuit ignorans. secus si sciens: vt. l. tutor. ver. sed si sciens. §. eo. ¶ Secundo quero qd si ille q reproba pecuniaz accepit ea expendit p bona: vtru soluens sit liberat. gl. dicit qd no qd tenet doc. ptra hoc facit. §. d. di. inde. l. idebiti. §. si si nūmi. So. ibi nūmis alienis solutis accessit credito dñijuz prescriptioe et sic accessit aliqd circa ipsaz rez. hic vero expēdēdo lucrat est ex sua negotiatione: vel ex sua re. no autē aliquid accessit rei: vel circa ipsaz rez: vt. l. debitor. in fi. ad trebel. et ad. l. fal. l. iij. ¶ Possumus etiā dicere qd etiā ipse nil est lucrat: qa alijs tenet quibz soluit reproba pecunia. ¶ Altimio per istuz tex. fuit decisa qd. quidā fuit condēnatus: vt extraheret sibi ocul. dexter. p errorez executor: extraxit sibi sinistru. querit vtru potestas debeat sibi facere extrahi dextruz fm forma condēnationis: et fuit decisuz qd no. nā ita demuz posset hoc facere si posset sibi restituere sinistruz: sed hoc est impossibile. ergo et. ¶ No. et vtru expēdere moneta falsaz sit crimes falsi. dicit vt in l. sacularij. j. de extraordi. cri.

Ex. §. sequenti.

¶ Creditor pot habere fidez de precio.

Si uēdiderit Ad id quo plus debito pign. ē vendituz pot agere debitor: vt sibi soluat vel actio cedatur. h. d. ¶ No. qd creditor pot vēdere pignus et habere fidez de precio. qd est no. l3 videtur facere tanqz pcurator dñi In alio vero pro curatore qd sit tangūt doc. in l. inciuile. C. d rei ven. ego dixi. l. a diuo pio. §. si post. de re iudi. ¶ Op. j. e. l. pe. So. vt ibi. ¶ Tertio op. de. l. qd situz. in h. j. de distrac. pig. So. vt in glo.

Ex. §. sequenti.

¶ Faciens pacē cuz aliquo cū pmissioe de no offendēdo pot illum offendere si postea bāniat.

Et si res. Si creditor res pignorat. tas male tractauerit tenet pignoratia: nisi iure pmittere fecit. h. d. ¶ Cui des hic qd l3 creditor teneat no male tractat seruos pignoratos: hoc intelligit nisi deliquint. Et p hoc dterminat questio si feci pacē cū aliquo et pmissi no offendere: et postea ē bānit pro

tendit in domūculā et paruo tegurio. et qd in simili. Bal. i. l. f. C. d. edit. ac. cui? dicit refert Ro. l. i. §. excusent ad syl. qd statutū loquēs d vni nere no extēdet ad vulnuscū et qd in simili habet in l. i. §. viciū. et l. cu dēs. ff. d. edil. edic. et l. itez apud labconē. §. qōnez de iniur. et l. questū. ff. d. re iudi. et l. scio. de in te. resti. vbi pro vili re non datur. et l. si ole

pter aliqd dicitū: ita qd pot ipone offendi s3 forma statutū: qd ego potero eū offendere si obstat pace. ita dicit oldr. et Ja. d. bel. p. hāc. l. et l. qd ergo. §. si heres merētes. j. de le. i. et l. qd seruū. et ibi dixi. d. ver. ob. Quid autē de eo qd fecit pacez cuz eo qui iaz erat exbānituz. istaz. q. ego dispu tauz et incipit. statuto lucane et c.

Ex. l. sequenti.

¶ An credito: i re pignorata possit p ficef edificiu qd dñs incepat: ibi. Et iō. Et ex duobz cotarijs eligitur optimū temperamētum.

¶ In seruos. Expense necessarie vel vtilis debent restitui credito: si mō debito: ri no sūt onorose. qd arbitrio iudicis extimabit h. d. ¶ No. qd qd facit illd qd dñs facere incepat videt facere eius volūtate. ¶ Contra hoc op. §. de vsu fructu. l. vsu fructuarius. §. edificiu. So. aliud i vsu fructu: qd rei mutatioe extinguit. ¶ Itē op. de l. i. §. si defunct. j. d reb. eozū. So. ibi p sumptioi tacite volūtatis no stat fauore pupilli: qd forte sibi esset vtile vēdere. aliter eni sciuis set vendere dñi: et aliter pupill. ¶ Et ideo puto qd in casu hui. l. si dñs incepsit edificiu i fūdo tpe quo erat diues: et p p casu sibi obuenientē fact. est paup: ita qd no posset p ficef qd credito: perficere pot. vnde p dicitū notabile i tellige reb. remanētibus in eodē statu. vt. l. cuz qs. j. de solu. et l. si cuz comelius. in fi. eo. titu. ¶ Scō no. qd artificiu necessariū in hoie dicit ex quo pot capi expēsa. vt hic dicit tex. et gl. su per vbo necessarijs. ¶ Altiō no. tex. in fi. qd ex duobz cotarijs eligitur optimū tpa mētū. vt i gl.

Ex. l. sequenti.

¶ Ex testamento an possit constitui pign. et an de iure antiquo esset inducta tacita ipothe ca. et qualiter constituitur pignus pretorium.

¶ Non est miruz. Pignus p. toriuz no constituitur nisi qs in possessione mittat. h. d. ¶ No. egparari iustuz iudicis et testatoris. ¶ Scō no. qd in testamēto pot constitui pign. ex quo quidaz dicit qd iure antiquo p legato no erat inducta tacita hipothe ca qd videt sentire gl. in l. si is cui. §. si legator

cit qd veniens puniendus amputat. manus no punietur amputat. manus aride. dicit qd contrariuz voluit pau. de ca. in d. aut. qz dformitas i hoc etiaz facit et ita dicit tenere Jo. an. in regula in penis in mercu. et ange. in d. aut. per tex. in l. iij. j. arbo. fur. cessa.

¶ Et si res. in prin. §. item adde que no. Bar. in l. i. §. no autē. et que ibi dixi. §. de dolo et c.

¶ Si seruos. In prin huius. l. et. an habens pignus conuentionale teneatur facere expensas in reficiendo. uide Bar. in l. si finita. §. si qd damni. de dam. infec. et adde qd si creditor habet roncimum et illi prestat expensas si eundez comodat ad uecturas uecture computantur in fūptos et forte. ita no. bal. per illuz tex. in l. ij. C. de partu pig.

¶ Non est. Et ad intellectum huius. l. uide Barto. in l. i. in prin. in penul. colū. in uer. sed quid si executor. et quod ibi scripsi. ff. de acqui. pos. in prin. huius. l. et. sententia iudicis equiparatur ultime voluntati. per Bar. in l. centesimis. §. si. de uerbo. obli. et etiam est tex. in l. ij. et ibi Bal. de diui. tute. sed qd equiparetur contractu tenet Bal. in l. ab exectore. C. quorum app. in ij. colū. et Bar. in l. i. in antepe. colū. in uer. sed et eis induci. C. de senten. et uide textuz et ibi Barto. in l. seruus. de manum. titu. generali. et adde Barto. in l. si expessim. in prin. cipio. j. de appella. ubi dicit qd est stricti iuris et qd equiparetur ultime voluntati. habes glo. in l. iij. in principio. j. de ali. et cib. leg. et uide no. in l. qui testamento. §. cum qui. de test.

ADDE quod sententia sit stricti iuris ¶ Paulus de castro consilio. l. vij. et Angelus consilio. cccxxv.

um. de dolo et l. decurio fortunam. C. de decurio. li. x. que tex. pro singulari allegat ro. in suo notabilibus ad hoc qd imunitas pcessa alicui non extenditur ad vilia et minima. ergo et multominus statutum generale loquēs de falsitate monete debet comprehendere falsitates bagatinoruz vbi p nihilo reputant. dicit enim fieri expressa mentio vel forte saltez loqui cum dictioe implicatiua cu signo vniuersali apliatiua: sicut in simili debet fieri expressa mentio eo qd est nota dignuz et elegas. l. itē apud labconem. §. hoc edictum. de iniur. ADDE uelendū hanc apostillā de uerbo ad vbum et con filio. c. iij. ij. li. Et quādo quis dicat dolose expēdere monetam falsam uide bal. cō filio. c. cclvi. i. li. in quantum autēz dicit qd veniens puniendus amputat. manus no punietur amputat. manus aride. dicit qd contrariuz voluit pau. de ca. in d. aut. qz dformitas i hoc etiaz facit et ita dicit tenere Jo. an. in regula in penis in mercu. et ange. in d. aut. per tex. in l. iij. j. arbo. fur. cessa.

a Ultimo no. q. pign. fallit. vt per Bar. in. l. si finita. §. i. u. lianus. in. x. iij. col. b. d. infec.

vt in pos. leg. qd est ptra. l. si credito. §. j. de sepa. Ultimo no. q. pignus pto. nō cōstituitur: nisi qd mittatur in possessionē. fallit i. ca. su. l. cu. vnus. j. de bo. auc. iu. pos. dic. vt ibi.

p **Etenti.** Si creditor rez sibi datā vt pignoret pignoraui t luit: puenitur vt reddat. alias cōuenit vt luat. h. d. glo. laborat hic multuz in expositiōe tex. **Op.** z videt q. solutiōe facta pmo creditori res sit liberata a secundo vt. j. e. l. si debitor: in fi. So. vt in glo. q. ibi creditor: pignoraui pign. datū sibi. sed hic rē sibi datā vt pignoret. **Quero** hic dicit in fi. ppria actio q. est ista actio. dicunt qdaz pscriptis vbiis cuz incertuz sit d. noie cōtractus. gl. dicit q. pōt agi cōmodati. qd satis placet. vt. §. ti. i. l. si vt certo. §. nunc videndū. el. ij. z. C. cōmodati. l. ij. et ex hoc apparet solutio alteri. q. q. nō est necesse q. iste q. repetit hanc rē cōmodatā soluat p. us debitoruz suū: cuz nō possit ob debitoruz retineri: vt. l. si. C. cōmodati. idē dicerē si teneres aliā opi. f. q. hic agatur pscriptis vbiis: q. ille ptra ctus inoiatus iudicaret sm naturaz cōtractus cui adijctur: vt. l. cu. qui. §. i. §. ti. i.

s **I creditor.** Qui litis extimacionez soluit creditor repellit debitoruz vēdicā rez: nisi extimacionē solutā offerat. h. d. **Que** rit glo. an iste solutō hēat actionez cōtra debitoruz ad repetēdū vel exceptionē solā. dicit gl. q. habet forte actionē. ar. l. que vtiliter. in fi. de neg. gest. qd pcederet si noie debitoruz soluis. s. hic soluit noie suo pprio: merito non habet actionez neg. gest.

S **is seruus.** Hec actio datur cōtra dñm de peculio. h. d.

Ex. l. sequenti.

Quando creditor extincto iure pignoris remaneat precarium: ibi. Tertio.

s **I rem alienaz.** Si do. minuz pignoris cepit eē creditoruz pign. extimatur: z eius possessio debitoruz nō pderit: s. p. carius a debitoruz rogatus durat. h. d. hec ē nota bilis lex. **Op.** hic dicit desinet pign. z sic in nūt q. ab initio fuit pign. **Cōtra** res aliena sine dñi volūtate nō obligat: vt. §. e. l. ij. z. l. alie. na. in prin. So. ibi loq. in re aliena simplicif. s. hic ille q. obligauit habeat titulū z bonā fidē: et sic publicianaz. merito potuit obligare respe ctu iuris sui: vt. l. si ab eo. j. de pigno. z. §. e. l. tu. tor. §. fi. cu. l. se. **Cōtra** op. q. pign. nō extinguat. vt. l. debitor: in prin. ff. ad trebel. z. l. ex sex. tate. §. latin. de excep. rei iudi. So. vt hic i. gl. z. §. e. l. elegāter. in prin. **Tertio** op. extra gl. dicit hic p. carij rogatio superit cōtra p. cariu de bitoris finif finitō pignore: vt. l. debitor: j. de p. ca. Solu. qñq. pignoris obligatio finif solutio ne: vel alia cōgrua satisfactiōe q. pareret debito ri pignoraticia sm. l. si rē. §. ois. §. e. tunc finif p. cariu: vt in. l. cōtraria: q. videt sic actū. qñq. p. gn. finif alia iuris necessitate: vt q. credito: effi citur dñs: tūc p. carius superit. casus est hic qd te. ne mēti ad multa. **Edingit** enī sepe fieri statu. ta ppter q. credito: cadit a suo debito. certe tūc nō extingueret p. carij rogatio in pignore.

Ad si. op. z videt q. possessio creditoruz pro dest debitoruz ad vsucapionē. vt. l. serui noie. j. d. vsuca. z. l. q. pignori. de acq. pos. So. illud verū nisi mutet cā possidendi: q. incipiat possidere vt dñs. p. hoc. j. de vsuca. l. ei a quo. **Quero**

hic dicit q. sola precarij rogatiō superest: an ha beat credito: aliaz actionez q. interdictū de p. cario. gl. dicit q. sic: z bene. f. rei vendicationē. itez cōditionez ex. l. si quis cōductiōis. C. loca. z sic vides q. glo. firmat q. illa. l. si quis p. duc. tionis nō soluz h. locuz in cōtractu locatiōis et cōductiōis: sed etiā in alijs similib. cōtractib. dixi. §. cōmo. l. cōmodare. **Quero** qd si iste debito: solueret pecuniā creditori an precariū extinguat: puto q. sic: q. tacite videtur actū: vt d. l. si debitor: j. de p. car. nā si ipse credito: possi dens precario nō cōcessit: debito: cogere pos sessionē dicte rei restituere per p. ditionē ex. d. l. si quis cōductiōis: vel p. ditionē triticariā. nō autez possit cōueniri pignoraticia: q. possit cre ditor: opponere exceptionē p. op. i. dominij: vt dixi in. d. l. cōmodare. §. cōmo.

q **Ali ratiario.** Pignus vi abreptuz est piculo creditoruz vi capientis: nisi ex p. tate sibi a debito: cōcessa rapuerit. h. d.

Dicitur hic si debito: sua volūtate cōcessit. q. ro quādo interuenit ista volūtate pōt intelligi tpe raptus. vel dic tpe cōuentiōis. z s. hoc erit casus qd pactuz man. iniectionis in pignof pōt exerceri etiā debito: inuito: vt. l. creditor. C. de pigno. qd dic vt ibi dixi i. repetitiōe illius. l. quā feci. z oia que dicunt ibi possent hic dici.

s **I seruus.** Delictū serui obligat debitorem igno: atē vsq. ad noxe dedictionē: sciē rez vero isolidū. h. d. **Op.** q. alio sit in seruo deposito: vt. l. si seruus. §. qd vero. j. d. fur. So. vt in glo. z dixi plene in. l. in rebus. §. cōmoda. ti in. §. item qui sciens. Bar.

Ex. l. sequenti.

Qualiter agatur pignoraticia contraria.

c **Am debitore.** Qui obligauit rez alienaz tenetur cōtraria pigno. raticia ad interesse. h. d. **Quero** ad qd agat pignoraticia. glo. no. dicit ad interesse z si dicit in quo cōstitit istud interesse. Rñ. q. interest no stra pot. pignori incubere q. in psonaz agere. vel q. est periculuz ne debito: efficiatur nō soluendo. **Istud** aut interesse extimabit hoc mō q. minus valet illud nomē ppter defectū illius pignoris. arg. l. i. §. si heres. ad trebel. vel pōt i. teresse: q. erat aliud debitoruz naturale: ppter q. poterat retineri. C. etiā ob chiro. pecu. l. i. vel forte debitoruz p quo erat obligatus erat natura le. **Alij** dicūt q. d. agi vt alia res eque bona p. gnori tradatur. ar. l. si heres. §. z generalif. de le. i. z. §. de p. pecu. l. q. autē. §. i. d. doc. dicit q. verū est q. liberatur dādo pign. eq. bonū ar. l. si qd domū. j. loca. nō aut q. ad hoc agatur: nec ob. d. l. q. autē. §. i. q. ibi p. miserat generalif se daturū pign. a qua obligatiōe nō fuit liberat. dādo rez alienā. hic vero rē specialiter obliga. uit. vnde nō est in obligatiōe q. aliaz rē pignori dat tene mēti hanc. l. cum glo. sua: ex qua hēs moduz agendi pignoraticia cōtraria.

s **I pecuniam.** Si pignus est datū h. sub alterius noie habet locuz pignora ticia soluta pecunia. h. d. sm glo. quidā moder ni dicunt z melius q. ātiphora dicitur pign. p. toruz. vt. l. si is. §. i. j. de pigno. z sm hoc est ca. sus q. id. p. pignore pretorio habet locū pigno raticia. **Cōter** enī pign. pretoruz nō vocatur pign.: s. vocatur tenuta. **Alij** dicunt tenuta: vt

b Op. hic dicitur. quā liter intelli. gatur q. res aliena si pos sit pignora. ri. vid. no. p. glo. z doc. i. l. cu. res. C. si res alie. pi. da. fit et i. l. §. i. j. de pig.

c Ad inte. resse. no. li. bellum i. pi. gnoraticia. per Bal. in l. creditor q. fundos. §. e.

Q. d. i. l. i. j. de p. pecu. l. q. autē. §. i. d. doc. dicit q. verū est q. liberatur dādo pign. eq. bonū ar. l. si qd domū. j. loca. nō aut q. ad hoc agatur: nec ob. d. l. q. autē. §. i. q. ibi p. miserat generalif se daturū pign. a qua obligatiōe nō fuit liberat. dādo rez alienā. hic vero rē specialiter obliga. uit. vnde nō est in obligatiōe q. aliaz rē pignori dat tene mēti hanc. l. cum glo. sua: ex qua hēs moduz agendi pignoraticia cōtraria.

pisani nō curo qualiter vocef. Alij etiā alijs di- uerfis nominib' vocat fm diuerfas cōfuetudi- nes. Ista ergo varietas nominuz nō facit quin sit pignus.

Ex l. sequenti.

Quare nō vallet pactuz q' nō solute debi- tore ad tps pignus sit solutus.

Ius. **P**actuz q' pign' sit solutu p debito factum ex postfacto valet. h. d. glo. legit ista. l. in duabus psonis vel trib' nō curo zc. **C**op. extra glo. C. de pac. pig. l. i. vbi istud pactū ipro- batur: q' simile pacto legis cōmissorie. Sol. illud veruz q' pactū ponitur ab initio vt si pecunia soluta nō fuerit pign' sit solutu pro debito: sed si fiat ex postfacto valet: ita loqtur hic z in. l. ij. z. h. C. de pac. pig. fm vnā lec. ratio differētie ē q' ab initio cū debitor: eget pecunia faceret cre- ditori oē pactuz qd' veller vt pecuniā habeat: iō reprobatur. Lōtinet enī in se q' daz asperitatez z violentiā: vt. l. h. C. d. pac. pig. que rō cessat qū istud pactuz apponit ex interuallo zc. **C**op. d. l. q'uis. alias incipit calipodius. d. solu. So. vt i glo. z hic: ibi plene hāc materiā examināui.

Am z sortis. **P**ecunia redac- ta ex vēditiōne pignoris prius in vsu- ras deinde in sortez cōputaf. h. d. **C**op. de. l. paulus. s. paul'. j. de solu. Sol. ibi loqtur in pe- cunia soluta. hic in pecunia ex vēditiōne pigno- ris redacta. z circa istā materiā plene distinxī in l. cūz ex pluribus. j. d. so. circa. h. ti.

Pignus. **P**ignus creditor possidz z ab eo debitor: pōt cōdu- cere z precario rogare. h. d. **C**op. imo etiam trāfferē obligatio pignoris. qd' pleqre: vt i glo.

I quis in pignore.

Si p pignore cōstituto aliud submitta- tur furtuz cōmittit. secus si in cōstituēdo aliud p alio submittat: q' tunc stellionatus crimen cō- mittitur. hoc dicit.

Ex s. sequenti.

Que est rō q' vendēs eandē rem duob' co- mittit falsū. nō autē si pignorat: ibi. Querit. Et debitor: modice quantitatis non repellitur a tu- tela vide in fi.

Sed z si quis. **Q**ui obligat rē alienā: vel alteri obligataz stellionatū cōmittit: nisi res cuiuslibet credito: i sufficiat p vtroqz debito. h. d. **Q**ue rit hic guil. que ē ratō q' si res pignorat seu obli- gatur duob' nō cōmittat falsuz. secus si vendat- tur: vt. l. duobas. j. de fal. dicit ipse: q' qū duo- bus obligatur vere est duob' obligata. valz. n. obligatio: vt. l. aliena. s. plurib'. s. e. sed qū plu- ribus vēdit nō pōt esse duoruz dñuz. ista ratio nō placet: q' ad substantiā venditiōis nō requir- tur trāslatio domini: s' sufficit obligatio psona- lis. hinc est q' q' rez alienā vendit nō cōmittit fal- suz: s' dominiū trāssere nō possit. **P**reterea si rō guil. esset vera sequefē idē esse in oib' cōtra- ctibus ex qbus dñuz trāsserē. qd' videt falsuz. vt. j. de cri. stel. l. ij. s. i. Dico ergo q' rō quare vendēdo duob' cōmittit falsuz est: q' hoc fuit expressuz in capitulis. l. comelie de falsis. vel fu- it declaratū per rescriptū principis qd' nō repe- ritur in alijs cōtractib': z potuit esse rō motiua. s. frequētia cōtractus: vt no. in. l. ij. in prin. j. p- emptore. **C** Altio hec lex facit in argumētū ad .q. q' debitor vel creditor: in modica q' titate nō

repellitur a tutela: vel cura qd' glo. tenet in auf- mioris debitor. C. qui da. tu. pos.

I mibi pignus.

Per cōductozes pignoris a debitore credito: retinet possessionez. h. d.

Epillo. **C** In recipiendo pi- gnore ē necessaria tu- toris auctoritas: vt pupillus possit cō- ueniri pignoratia.

Ex l. sequenti.

An subscribens dicatur approbare ea q' sub- scribit.

Ius. **Q**ui se testō subscri- bit: vt testis nō videt ap- probare q' in testamēto apponunt. h.

C No. q' p'sentia z subscriptio nō p' iudici- cat. **C** Scō no. q' non solum nō p' iudicat ad plenū p' iudiciū: sed etiā nō transfert in p'sen- tez z patientē onus pbandi. qd' apparet ex eo qd' dicit cū nulluz instrumentū vēditiōis p' fera- tur. ex quo etiam patet q' ex hac p'sentia z pa- tientia nō insurgit p'sumptio ex qua possit iustu- randū deferrī. qd' est no. **C** Op. de. l. fideiussor: s. pater. j. de pigno. Sol. vt in glo. q' hic adhi- betur vt testis ibi ad substantiā cōtract': z ista est satis bona. dantur etiā in glo. plures alie so- lutiōes. finaliter glo. pōt vnā cui statuz: q' aut aliq' est p'ns illi actui que cōtradicēdo possit i- pedire z patiētia habetur p cōsensu. aut nō pos- set impedire: z tunc secus. ita loqtur hic. p'bas in l. sepe. s. i. j. de re iudi. istaz materiā plene exa- mināui in. l. que dot. so. mat. tangit per glo. i. l. filiussa. s. inuitus. s. de procura. z per **D** y. in. c. is qui tacet. de reg. iur. in. vi. z per **L** y. in. l. inui- tus. C. de procur.

Debitor. **D**ebitor: nō pōt pignus emere a cre- ditore: sed preciaz indebiti solutionez

quertit. h. d. **C** Cōtra qd' debitor: possit emere videt. j. māda. l. si tibi mandauero. s. si hi quo- ruz. So. vt ibi dicaz. z tangit per **L** y. C. si seru' extero. l. i. tetigit i. l. cotē ferro. s. pe. d. publica.

Debitoris. **C** Filius rē patris de pecunia p'fecticia non pōt emere. h. d. **A**d euidentā debes scire q' pa- tron' d'z habere tertiā in bonis liberti.

Soluta. **C** Soluta pecunia liberaf pignus ab eo cui est solutus z ab eius credito: cui erat secūdo obligatū: z ad restituendā possessionem tenet. h. d.

Ex l. sequenti.

Quid debeat pbare credito: agens ipothe- caria: ibi. No. z qualiter pbatur dñuz: vel qua si debito: is: ibi. Quero. Et q' liter fo: mef libel- lus in ipothecaria: ibi. Quero qualiter.

Em alienam. **C** Si do- miniū rei

supueniat debito: i p'firmat obligatō. secus si dñs debito: i succedat. h. d. diuidit. i du- as pres. p'ima quādo dominiū supuenit debi- tori. scōa quādo debitū supuiēt domio: q' dñs successit debito: i. itē hec scōa subdividit i dual p'ma quādo res fuit obligata simpliciter: secun- da quādo ille q' obligauit exp'sse se asseruit esse dominū. scōa ibi: sed si cōuenisset zc. **C** No. ex prin. hui'. l. q' ius supueniēs aucto: i nostro p- dest nobis. **C** Scō no. q' si dñs succedit auc- tori nostro nobis nō p' dest. **C** Tertō no. q' be- res nō pōt redarguere mēdaciū d'functi. **C** Ad p'imus op. j. de pigno. l. i. Sol. ibi credito: ab

Illud ve- ri vide bar. in. l. iij. C. d. pig. i. ij. co. in h. in ver. vlti' iuxta p'dicta que. ro zc.

Sed z si quis in p' b. uis. s. Et ad istuz text. no. in. c. que p'cediū. C. si res alie. pig. va. fit.

C Caus. i prin. hui'. l. zc. z istam. l. no. allegat. glo. in. c. q' to. de bis q' si. a p'ela. si. confen. ca. z vide Bart. no. i. l. scut s. non vide- tur. q' mo. pig. vel by- po. sol. in co- dem pn. no. de p'efum- ptione resul- tante ex p'e- sentia z pati- entia. s'riuz videt tene- re. Bal. post. Imo. i. l. iij. s. q' si actor d' iura. calū. **A** DDE an subscribens videatur to- tū approba- re vide pau. de ca. confi. c. xxx. z. ccc. xxx. z. ccc.

XII

a **C**Mo. istaz glo. que t3 ibi tu dic clarius q ad hoc vt cōpetat directa hypothecaria. Istis adde singulariter Bar. in. l. 2 que nōduz. §. qd dicitur. §. de pigno. hoc alle. 2 in. d. l. cū res 2 ibi per Bal. ad fi. 2 vid om nino que dixi post Bar. ADDE q sint pbanda volēti obtinere i bi potbecaria Bal. cōfi. l. v. 2. c. lvi. 2. xxxviii. i. li. 2 cōfi. xxxvi. iij. li.

b **C**Ad de. bet probari 2c. 2 dixi re missiue in. l. rē q nobis. j. allegata. c. l. cū res p hoc ē gl. no. ibi. 2 doc. in. l. cū res. C. de pbat. d. Quod p batio. Istud nō pcederz i generali bi potbeca. vt no. dixit fa. li. in. d. l. cū res. p q vid ter. instit. de act. §. itē seruiana. 2 ibi per dominū meum.

c **C**Requiri tur pbatio 2c. ex titulo eni presumi tur bona fi. des. l. pe. C. d. euic. l. apb ātiquos. C. de fur. 2 ple nius no. l. l. super longi. C. d. pferri. lō. tē. 2 in. l. cell. p doc. C. de vsuca. 2 in. c. vigi. lante. 2. c. fi diligenti. de p̄scrip. req. ritur eniz q bōa fides al legefer quo nō sufficit p bare de titu lo ita voluit Ang. in. l. cū q. §. fi. d. pu blica. 2 in. l. sup lōgi. C. d. p̄scrip. lō. tēpo. 2 bal. i c. monibus. i §. si qo p. xx j. si de scu. fue. p̄tro. in ter domi. 2 agna. p. l. fi adulteriū cū icestu. §. idē polliōni. de adulte. 2 fa ciūt not. per Bar. hic dū vult q vbi ex possessiōe p̄sumit do. minuz non sufficit alle. gare 2 pba. re de posses. sione nisi op ponatur et alleget do. minium. vt idēz no. bal. in. l. etiaz. ij. col. C. d. exe cu. rei iud. 2 Sali. i. l. cer ti. C. loca. et sic videntur gcurrere oia

initio sciuit rez alienā hic ignorauit. rōnez hu ius solutionis videbis in sequēti cōtrario.

CSp. j. qui 2 a qbus. l. si seruo. So. dicit gl. q ideo difficulti cōfirmat libertas: q difficulti re uocat. Istud nil est dicere. tu dic q hic si pign nō valeret: ille qui dedit esset obligat credito ri cōtraria pigno: aticia. iō ius supueniēs ei con firmat pign credito: q: eius interest 2 ex sua psona obligat est. In. l. cōtraria. ille q dedit li bertatē nō erat obligat seruo manumisso. iō ius ei supueniēs suo nō pdest: 2 ista solutio tāgīf in. l. cūz vir. de vsuca. q est vera. 2 ex hoc apparz rō solutiōis pcedētis p̄trarij: q: hec lex loqtur qm̄ credito: ab initio fuit ignoras. secus si fuisse sciēs: vt. l. i. j. de pigno. ratio q: tūc debito: nō teneret cōtraria pigno: aticia: vt. l. tuto: §. si si sciens. §. eo. 2 istū passuz q̄liter ius supueniens aucto: i nostro p̄sit nobis plene examināui i. d. l. cum vir. dic vt ibi. **C**Sp. hic dicitur q sup ueniēs dñuz sufficit. cōtra imo ad hoc vt cōpe tat pigno: aticia d3 p̄bari q res fuit in bonis d3 bito: is tpe obligatiōis cōtracte: vt. l. 2 que nō duz. §. qd dicit. de pig. So. dicit gl. hic posside bar bona fide debito: 2 cū titulo. 2 sic vidē esse in bonis nostris: vt. l. bono: d. §. ver. sig. **C**Mo. istā glo. que tenet q in hypothecaria sufficit p bare q debito: possedit bona fide: 2 cūz titulo tēpo: obligatiōis p̄tracte: sed in. l. cū res. C. si alie. res pig. data sit. vbi est idēz casus. tenet gl. q sufficit p̄bare possessionē bona fide. alibi. f. in. l. i. C. de salui. interdic. 2 in. l. de act. §. item seruiana. tenet q d3 p̄bare dñuz debito: is. Quid dicem. **C**By. tāgīt in. d. §. itē seruiana. 2 **C**L. in. d. l. cūz res. tu dic clari q ad hoc vt cōpetat di recta hypothecaria ē necesse q p̄bet debito: re pigno: antē tpe obligatiōis cōtracte habuisse ta le ius quo ipse potuisset rem a possessore vēdica re. vnde habeo necesse p̄bare ipm̄ fuisse dñz di recto: 2 hoc sine dubio sufficit. vel debeo p̄bar ipsuz fuisse dñm vtiliter: vtputa ēp̄bitozaz vel supficiariuz: vt. l. tuto: §. fi. §. e. 2. j. de pig. l. lex vectigalis. vel habeo necesse p̄bare ipm̄ fuisse quasi dñm. hoc est possedisse bona fide 2 cūz ti tulo: ita q habeat publicianā. ita pōt itelligi hec glo. §. eo. l. si rem alienā. 2 j. de pig. l. si ab eo. vbi est expressuz. sicut eniz p̄tor: tuetur de bito: rez agentē publiciana. ita tuebit credito: rez agentē hypothecaria. 2 per cōsequēs oīs qui re pelleret ipsum debito: rem a publiciana repellat istum credito: rem ab ista hypothecaria: vt. d. l. si ab eo. 2 p̄dicta sūt vera si aliqs agit hypothe caria ex speciali obligatiōe. si vero ex generalī: tunc sufficeret ad directaz hypothecariaz q̄ncū q3 post debituz cōtractū rem esse effectaz in bo nis debito: is: vt. l. fi. C. q res pigno. obli. pos. idēz si esset cōtracta obligatiō specialis sub con ditiōe: si res debito: is fuerit effecta: vt. l. si fun dus. §. aliena. j. de pigno. alias autē si quis age ret ex speciali hypotheca nō sufficeret ad p̄bariō nē hypothece directe rē postea in bonis debito ris superuenisse: sed sufficeret ad vtilē hypothe cariam: vt hic 2. d. l. cum res. C. si alie. res pig. da. sit. §. si aliqs nollet agere hypothecaria vtili vel directa: sed interdicto saluiano: tūc suffice ret p̄bare possessionē debito: is: vt. l. i. C. d. sal uia. interdic. 2 ibi no. 2 in. l. i. j. d. saluia. iterdic.

requisita ad p̄scrip̄tionē longi temporis 2c.

f **C**Contra ipsuz debito: re. Nunq̄ ex possessione p̄sumit dominuz nisi allegetur. adde Bal. in. l. etiaz. in. ij. col. C. de execu. rei iudi. 2 cū Bar. hic transir. Sali. in. l. certi conditio. C. loca.

g **C**Titulo singulari. Bal. in. d. l. de rebus. C. de dona. ante nup. videt

CEt sic ex p̄dictis patet q p̄bare possessio nez debito: is tantū nullo casu sufficit ad hypo thecaria: nec etiā res dicit in bonis: nisi possidē tes habeamus exceptiones. 2 nō possidētes ha beamus actionē: vt. j. de acquir. re. do. l. rez i bo nis. hoc tamē intellige vt. j. dicit. **C**Quero circa istaz partes dixi. §. q debet probari dñuz dire ctuz vel vtilē: vel quasi dominuz debito: is: q̄ ro qualiter p̄barif: Rñ. si quidez agituz cōtra ipsuz debito: rez sufficit p̄bare eius possessionē. 2 hoc videtur velle quedaz glo. p̄ima hic in fi. 2 hoc modo pōt sustineri glo. in. d. l. cūz res al le. naz ipse debito: q. dñuz referre non pōt sicut nec credito: debito: re: vt. l. si pigno: re. §. si p̄dio. 2. §. si credito: re. §. e. 2. l. cōmodare: cū. l. se. §. ti. i. nec hoc ob. p̄cedētibus. nā non dico hic q p̄batio possessiōis sola sufficiat: imo dico qd requiritur p̄batio dñuz: sed p̄bando possessio nez cōtra ipsuz debito: rez p̄sumitur q sic dñs euz nō possit referre. q. dominij: 2 sic aduocat debet esse cautus q ponat ipsuz debito: rez fuis se dñm qd p̄barif contra euz possessionē p̄ba ta: vt dicituz est. sed si hoc nō poneret succūbe ret. si vero agituz hypothecaria cōtra extraneū tūc dicunt quidā: 2 hoc vidē sentire **C**L. in. d. l. cūz res q siquidē ille extraneus h3 cām a de bito: re: aut h3 titulu3 lucratiuū: 2 idēz in eo qd in debito: re est dicituz. aut onerosuz: 2 tūc sec: vt. l. apd celsuz. §. de aucto: re. j. de doli. exc. hoc nō placet: qz distinctio illius. §. de aucto: re ha ber locuz in agente. secus in possidēte titulo sin gulari cui nūq̄ dol aucto: is nocet: vt. l. an vī cius. j. de diuer. 2 tem. p̄scrip. 2 no. de do. ex cept. l. ij. §. i. sed hic loquitur in possidēte: er go 2c. 2 sic dico q contra tertiu3 possessorem siue nō habeat cām a debito: re: siue habeat titu lo singulari lucratiuo: vel nō necesse habet cre dito: p̄bare dominū directū: vel vtilē vel qua si dominū: vt. §. dixi. **C**Ad p̄banduz autē domi nium modi introducti sunt noti. f. p̄bare pos sessionez. xxx. vel. xl. annoz vel longū tēpus cū titulo in rebus immobilibus. in rebus vero mo bilibus possessio triēnij cūz titulo. sed qz hoc p̄ bare nō est facile: ideo ego introducti hūc mo dus p̄bandi: qz ego ponaz q debito: re possedit rez aliquo tēpo: re licet modico. **C**Itez q tēpo: re quo apprehendit illā possessionē: illa res i nul lius bonis erat. certe tunc statiz seqtur q erat eius de iure gentiu3. ex illa regula q in nullius bonis est occupāti cōcedit: vt. l. iij. j. de acq. re. do. 2. l. i. j. de acq. pos. 2 sic haberet aduersari p̄bare rez fuisse in bonis alterius. hec autē du bia que circa hoc cōtingunt examināui latius. i l. rez que nobis. j. de acq. pos. 2 hoc modo po nēdo posset sustineri glo. i. d. l. cū res. C. si alie. res pig. data sit. Sed cōtra hoc op. si debito: re possidebat habebat saltēz ius in possessiōe. er go ipsa possessio vel saltēz illud ius erat obliga tuz: 2 sic saltēz ipa possessio aduocabitur per hy pothecariā intentatā p̄ possessionē: 2 sic suffice ret p̄bare debito: rez tantūmō possedisse: Rñ. qz hypotheca extinguit rei peremptionē. Si eni est obligatus seruus: 2 mox sine dubio extin guitur hypotheca. sed si tu ponis obligatū ius possessionis ista possessio tua extinguit statiz cū eam amittis 2 alius possidens nō dicit habere

tenere opi nionez **C**L. i habente ti tulum lucra tiuz a debi to: re: qd ta. mez ibi limi ta. 2 vide et ibi Bar. et ci. 2 bar. ibi in. d. l. cum res. C. si res alie. pig. rez opi. **C**L. licz ip̄met hic reprobet. et Sali. etiā in d. l. cū res t3 opi. **C**L. i. 2 vi de etiam in. l. de actio. §. itez seruia na. vide per spec. in. ti. de obli. 2 solu. §. i. ver. sed quid d3 cre dito: p̄bare cū. iij. v. seq. **C**Uel sal. rez. an credi to: i habent obligata bo na debito: re sufficiat pro bare q illa bōa posside bant per de bito: rez vt p hypotheca riam possit auocari po stea per cre dito: re a quo cūq3 dētinē te vt conse quatur cre dito: re debi tuz qd debz habere. 2 iō semel vidi dubitatū. po ne t̄titr erat debito: re sem p̄romi: q se p̄romi habe bat obliga ta bona titij post obliga tiōne fuerūt ob aliaz cāz d̄scripta bo na ticij 2 af signata lu cio: de qua d̄scriptione 2 assignatio ne reperie bat instram tuz qd dice bat talia bo na esse d bo nis ticij rep tis in domo 2 habitatiōe ticij que bo na fuerūt d̄ scripta 2 de posita penē dictuz lucū conficentez se ea habere 2 p̄mittētez ea restituere cui vel gba vniēt 2 in

733

re restituenda. nā illud relatiū q̄ & illud relatiū ea faciūt relationē p̄cedentis sicut aſcedētis cuꝝ oibꝫ suis qualitatibꝫ: vt declarat Bar. in l. si quis seruu. s. h. de leg. ij. in ver. sed quero testatoꝝ religit alicui p̄ter bonoꝝ. r̄. per. l. a filia. s. testatoꝝ. r̄ in. l. i. in h. ff. si fa. su. sec. vi. & sic videtur latus fateri bona illa fuisse de bonis ticij seu penes euz existētibꝫ & i do mo hitatio nis ticij rep̄tis & verba talia instrumēti etiā si enunciatue plata sint p̄bant contra luciuꝝ: q̄ cū licio confectuz fuit instrumētuz l. optimā. C. de cōtrabē. & p̄mit. stip. l. quidā. j. d. proba. l. publiā. s. h. j. d. po. que qualitates ipotāt dicta bona fuisse in dōiōvel qua si dicti ticij seu ab eo possēssā. l. ij. s. in locum si. d. re. & si. fu. l. bonoꝝ appellatō. s. in bonis. et l. penes. ff. d. ver. signi. et dato q̄ referentur etiā ad bōa que detinebant p̄ dictū ticiū tamē ex detentiōe p̄sumitur possēssio. vt no. glo. v. q. i. s. pōtiffico. et q̄ colligif ex no. p. glo. in. l. ob. ma. ritorum. C. ne vxor p̄o mari. quam ad hoc allegat Ang. in l. qui vas. s. i. ff. de dā. in fec. r̄. no. per Inno. in. c. ij. vt lite p̄. r̄. Pau. de liāz. in cōmēto. c. in litte ris. i. ij. col. de resti. spo. r̄. Bal. in ti. de pac. p̄stā. in ver. recu. perauit quo quomodo & in. l. iij. in. v. col. C. vbi i rem actio. & in sua d̄spu. tatione inci. piente accu. satus de vi. turbatiua. i. penul. col. et est de mente Barto. in. l. stipu. s. hic quoqꝫ. d. v. obli. r̄. imo. in. l. a diuo pio. s. si super de re iudi. ergo sufficere debet p̄prio creditor̄ probare de possēssioe dicti ticij: vt postea licitū sit sem. p̄prio per hipotecariāz auocatū bona a licio: r̄ licet d̄ hoc varie sint opi. glo. & doc. hic. r̄ in. l. cum res. C. si res alie. pig. da. sit cum suis con. coz. tamen q̄stum ad casum nostrum sufficit de dicta possēssione ticij p̄

possessionē tuā sed est noua & diuersa possessio sua a tua. imo etiā si debitor reinciperet possidere noua possessio diceret: vt. l. is qui. p̄. ep̄to. re. s. pe. de vsuca. merito nō pōt cōueniri hypo. thecaria p̄ illa possēssioe. s̄ si p̄des q̄ illa res puenisset ad quēdas cōmodatariuz cōductoꝝ vel similes q̄ p̄nt cōueniri hypothecaria. vt. l. of. ficiuz. s. de rei ven. r̄. l. si ventri. s. p̄. d̄. p̄ui. cre. tūc satis puto q̄ possēt hypothecaria cōueniri pro illo iure possēssiois. transfert enim in credi. toꝝz q̄tuz in eis est. s. illā detentationē quā ha. bent: sicut dicemꝫ in rei vindicatiōe. C. Item op. cōtra predicta. naz si debitor possidebat: & perdidit possessionē ipse possēt eā auocare ali. quo interdicto. ergo etiā creditor̄ q̄ habet ob. ligata oīa bona sua: & sic iura & actioēs. vñ sus. ficeret p̄bare debitorē possidere: Rū. q̄ istud est verū tamē nō intentabif tūc hypothecaria de qua loq̄mur sed itentabif vtile interdictum qd̄ directū cōpetit creditoꝝ: vt. l. nomez. C. que res pig. ob. pos. Ex p̄dictis liquet qd̄ sit p̄ban. dū ad hoc vt cōcludaf in hypothecaria. liquet enīz ex p̄dictis qd̄ sit narrādū i libello. nā vt dī xi eo modo tueri pretō: agētes creditoꝝem hī pothecaria sicut tuerēt debitorēz agētes actiōe sua. & ideo sicut hodie de cōsuetudie in rei ven. dicatiōe dimittit libellus in quo qd̄ dicit rē ad se spectare iure dñij vel quasi: vt no. insti. de ac. s. alie. r̄ est tex. in. c. abbate sane. de re iudi. i. vi. ita i hypothecaria poterit dicere creditoꝝ rez p̄tinuiffe & p̄tinere ad debitorēz iure dñij vel q̄ si. nec habebit circa hoc exp̄mere cām dñij vel quasi sicut nec ipse debitor: si v̄dicaret: vt. l. et an eandez. s. actioēs. de excep. rei iudi. itez ha. bet narrare istaz rez fuisse sibi obligatā: & debz exp̄mere certuz debituz p̄ quo obligatā ē quo. nīaz p̄ pluribus debitis potest esse obligatā: s̄z dominiū nō potest esse nisi vnū: vt. d. l. r̄ an eā dez. s. actioēs: r̄ ibi nō. p̄. glo. parua. vidimꝫ ergo narrationē libelli. ¶ Quero qualiter cō. cludatur in libello qui formatur i hypotheca. ria. tex. in. l. si euz venditor: in p̄in. j. de euc. v̄. detur velle q̄ soluz concludaf q̄ possēssō con. dēnetur ad restituendaz possēssioez. Quidaz doc. velle videtur q̄ sit in rei vindicatiōe actoꝝ: petat rez d̄clarari ad se pertinere iure do. minij vel q̄si: ita i hypothecaria creditoꝝ petat d̄clarari rez sibi obligatāz esse & possēssōez co. gi ad restituenduz: qui libellus satis placet. ta. men cōsuetudo cōis est q̄ cōcludaf sic. quate. nus peto dictuz possēssōē cogi ad tradenduz possēssioez dicte rei detinendā in cām pigno. ris p̄ q̄titate p̄dicta donec mihi fuerit satisfac. tuz. qui libellus etiā optime p̄cedit per. d. l. si euz venditor. in p̄in. naz etiā in rei vindicatiōe p̄cederet si quis peteret possēssōez simpliciter condēnari ad restituenduz: vt. l. i. in p̄in. s. d̄ rei ven. & ista forma magis est cōmunis & plus pla. cet. Possēmus etiā cōcludere hoc modo. f. q̄ re peto euz cōdēnari vt dictā possēssioez resti. tuat: vel totuz debituz soluat. & videtur p̄bari i

bari. vt. s. dictum est quod no. hic Bar. dum dicit q̄ quando omnia bona debitoris sunt obligata creditoꝝi & debitor possidebat rem si eaz non desijt possidere qūuis reperiatur per alium detineri: tamen per hi. pothecariam auocabitur dicta possēssio aduersus detinentē: quia il. lud ius possessionis debitoris fuit obligatum credito. r̄. sed ita est q̄ di. ctus ticius non d̄ficerat possidere di. eta bona q̄q̄ uis essent d̄ mandato iu. dicis & supe. rioris deseri. pta & seque. strata apd̄ lu. cium causa custodie: vt l. interese. d̄ acquir. pos. cum ibi no. per Jaco. d̄ are. r̄. Bar. r̄ no. p̄ doc. r̄ glof. in. c. examinata. de iudi. r̄ la. te p̄bat Li. post aliquos in. l. vnica. C. de probi. seq̄. r̄ bald. r̄ Barto. in. l. licet. ff. de postu. r̄ no. doct. i. cle. i. de sequest. pos. ergo r̄. Item etiam sufficit sem. p̄prio cre. ditor̄i p̄ba. re q̄ titius suuz debitor possiderz bo. na dicta ad hoc vt sem. p̄ni? credi. tor̄ h̄as om. nia bona ti. cij hipothe. cata possit p̄ vtile inter. dictum pos. sessorum sal. uianum ad. uocare dic. tam possēssio. nem bono. rum postea consignato. rum apd̄ lu. cium. vt no. d̄clarat hic Barto.

a C̄Jura et actiones bo. num confi. liuz. & sic ita potius agit possessorio q̄z hipothe. caria. sed an in obligatio. ne bonoꝝz veniāt res in quibus debitor ha. bet tantum possēssioez adeo qd̄ si possessio ad aliuꝝ sine vi. cio peruenit possit credi. tor̄ contra eum ad pos. sessionē agere vide Li. r̄ sal. alij in. l. cum res. C. si res alie. r̄ no. insti. de ac. s̄. itez ferniana.

ADDE an in obligatione bonoꝝz veniāt officium iudicis Bartolus confilio. xcv.

b C̄Udimus ergo per spec. in ti. de ac. r̄ pe. s̄. seq̄tur ver. ceterum.

l. ij. C. si vnus ex plur. heredi. r̄. t̄. tagif etiā mo. dus formati libellū in hypothecaria. in. c. ex. litteris. extra de pig. vide ibi. C. Anū tamē no. lo obmittere qd̄ etiā in hypothecaria est p̄ban. dū q̄ debitor: fuerit in mora soluēdi debitū: vt. l. si debitor. C. de pigno. r̄ ibi no. debz etiā p̄ce. dere discusio in bonis debitoris. & hoc qualiter fit est multuz notū. iō in hoc nō insti. C. Ue. nio ad secundā partēz hic dicit q̄ si dominꝫ suc. cedit debitoꝝi pignus nō cōfirmat. contra. j. de pig. l. si ticio. So. ibi loquitur de pignoratitia: hic de hypothecaria. vel dic plenius vt ibi dicit r̄. C. Secūdo op. de excep. rei vendi. l. i. ij. r̄n. & C. de rei vendi. l. euz a matre. r̄ d̄ rebꝫ alie. nō alienā. l. si venditrici. So. dico q̄ nō confirmat pignus quo ad actionē. non enī ex hoc pōt cre. ditor: agere. sed quo ad exceptionē d̄firmatur: q̄ si ipse ageret repelleretur exceptione: vt in cō. trarijs. C. Item op. extra gl. quādo aliquis suc. cedit alteri videtur habere ratuz qd̄ per illuz fa. ctuz est. vt. l. solutū. s. solutū. s. eo. r̄. l. h. in p̄n. j. rem ra. habe. sed per ratihabitioēz domini cō. firmatur pignus: vt. l. alienā. s. e. ergo. qd̄ est p̄. successorez solutuz habet vim ratihabitiois in his que defunctus gessit noie succedētis vel p̄. eo p̄misit de rato: vt hic. hic p̄curator̄o nomi. ne. r̄ istaz materiaz quādo dñis rei succedit auc. tor̄i nostro: quid operef̄ plene examinaui in. l. euz vir. de vsuca. d̄c. vt ibi. C. Venio ad vltimaz particulaz & quero de intellectu istius ver. s̄z si cōuenisset: q̄r. dicit vt ex suo m̄dacio r̄. ista d̄ctio suo pōt intelligi suo. s. heredis. itē suo. s. defuncti: & variāz lec. huius. ver. vt p̄mo intel. ligatur suo. s. heredis qui ex postfacto cōsensit pignoz vel etiā ab initio. Sed certe ista lec. in se sit vera. tamē ratio posita in tex. nō esset ne. cessaria. nō enīz repellit agētes propter menda. ciuz: sed q̄ius pignoꝝis est cōstitutuz. & sic res in veritate est obligata: vt. s. eo. l. aliena. Alij di. cunt q̄ hic loq̄tur de m̄dacio d̄functi: q̄ hic d̄. functus asseruit rē esse suā. in p̄cedēti n̄so sim. plicif̄ obligauit. vnde nō lz heredi arguere m̄. daciuz defuncti. vt. C. de ser. pig. da. ma. l. si cre. ditoris. r̄ ista est lec. vera & notabilis magis quā glo. tenet & etiam Ly. eam tenebat & vos eam etiam teneatis.

Creditor. C̄reditor q̄ vendit pignus debet sup̄stūū precij restituere nō debi. toꝝz delegare. h. d. C̄p. de. l. eleganter. s. si vendidit. s. eo. glo. dat plures solutiones. p̄i. ma q̄ hic exigitur precij: ibi nō. sed certe si exe. gisset precij frustra tracteremus de delegatio. ne ei? cū nō sit debitor. vel dic q̄ debitor vult ex. peccare diez hic: ibi nō. ista est quedaz diuinatō sequēs glo. laborat eodez mo: bo. vnde soluit glo. aliter q̄ hic vult delegare: ibi m̄dare. ista glo. dicit cōtrariū eius qd̄ deberet dicere: vt ap. paret ex tex. l. cōtrarie. dat glo. aliaz solutionem q̄ ibi creditor nō fuit in culpa. nā quilibet dilu. gens p̄familias sic vendidisset. nā p̄pter dila.

C Data mercede ad de ter. r. ibi bal. l. i. ij. C. de his q. p. pre. lib. ac. h. allegat. r. io. an. in tit. de execu. sen. in fi. i. addi. spe. spec. ang. in cōsi. cxxxvi. bal. i. d. l. itē si verberatū pau. de ca. l. sciendū. de ope. no. nu. r. adde bar. in. l. i. ubem. nullā. C. de fac. san. ec. ADDE ro. confi. cccx. C. Ullis p. fona. r. squū tur oēs doc. Guil. rai. et Bal. bic. et bal. in. l. fi. in fi. C. de exe. cu. rei iudi. vbi limitat i religiofa et honesta pfo na. C. Hui. edi cti. r. vid ad materiā hu. ius ti. multa pulchra per Bald. in ru bri. C. eo. d. C. Mō aut vide bar. in l. habebat. j. de insti. In prin. bui. s. no. sume ista

tiones plus vēdidit. r. ideo potest delegare vel mandare. ita loquitur hic. ar. l. si pignoz. s. fi. s. eo. r. hanc tene. Ex. l. sequenti.

C Pro damnis r. interesse pōt agi pignozati cia non soluta pecunia.

Ignori. C Si creditor fuit i culpa restituēdi ista pignozis debito: i tpe debito tenet ad interesse. sec. si ei culpa iputari nō posset. h. d.

C Ho. casuz in quo ēt an soluta pecuniam pōt agi pignozaticia. s. p. alijs dānis. qd ergo dicit i l. si rē. s. ois. s. e. intelligit de pignozaticia q in tentat ad rei restitutionē. itez puto q creditor hic nō teneat exhibere instrumētū: nisi sibi ido nea cautio offerat sūm formā. l. qūis. s. eodem. Ex. s. sequenti.

C Propter publicā vtilitatē pōt officialis ca pe res puatarū personarū. Et vilez hoiez p ma negoldo eo inuito.

Litus. C Bānuz in pignozē dātū au ctioitate curie nō pertinet ad creditozē q in culpa nō dephēdit. h. d. C Ho. ex hac. l. q. ppter vtilitatē publicā pōt officia lis accipe res psonarū puatarū. qd de iure dō intelligi data mercede de publico. vt. C. de his qui p pre. lib. accipi. l. i. r. ij. r. d rei ven. l. itē si vberatus. s. i. r. s. quēad. ser. amit. l. si loc. s. fi. r. ibi no. licet nō seruet: vt dicit ibi glo. r. sic appa ret: q qñ officialis vult facez aliquā iusticiā pōt accipe a sinū puati vt potter malefactorē. C Sz qro an possit cape hominē ad decapitādū vel suspendēduz aliqū: videt q nō. vt. C. ne libe ri aut igenui rē. l. i. r. ij. li. xi. r. ne opa a colla. ex gan. per totū. r. ne russi. ad vllū offi. reuo. p to tū. Doc. dicit cōtrariū si est vilis psona. q: p ro pter vtilitatē publicāz pōt cogi. ar. de san. epif. s. si monachus igitur.

Hius edicti.

H C Hīs tenet ex facto magi stri p euz ppositi: sicut dñs ex facto infitoris. cū sit eadē rō imo maior. h. d. C Gl. signat vnū cōtrariū r. nō soluit. vide

as eā ibi. ar. cōtra. C. d. in inte. resti. l. supuacū. So. dic ibi ex varietate locoz. vel tēporū nō idu citur varietas rōnis. hic sic.

Magister. C Magi obligat dñm ex oī facto ad qd pponit de cōditōe ipsius psonē destinatiōe seu distin ctiōe nō habita. naute nō ex solo debito dñm obligāt hoc dicit vsqz ad. s. magistrum.

Magistrum. C Magister hz au ctioitatē aliū substi tuēdi etiā si sibi fuerit interdicitū. r. ex substitu ti psona obligat dominū. h. d. C Ho. q pposi tus negociatiōi vniuersali pōt aliū substituere sine spāli mādato. C Secūdo no. q q patif ali qd videt aliuz pponere. Tertio no. spāle in ne gociatiōe nauali q ppositus potest substituere contra domini voluntatem. Ex. s. sequenti.

C Cōtractus dī fieri in rē in quā qz est pposi tus: siue directo illō faciat siue pecuniā mutuo accipiat ad illud facienduz: vel ad soluendum primo mutuanti: ibi. Ho.

Non autē. C Hic ē valde no. s. r. hoc dicit. Si magister cō

trabit in rē in qua ppositus est tacite dñs obliga tur si in hāc cāz se cōtrahere expmat hoc pmo. Itē si cōtrabit simpliciter nulla cā expressa dñs nō tenet nisi in eius vtilitatē qd apparet. itē si cōtrabit in cā in qua expsse pphibit est: suffic tūc exp: effio: lz vera nō fuerit. h. d. r. sic hz tres ptes. secūda ibi q si ab initio. tertia ibi. sed si p cūis. itē prima subdividit: q: pmo pōit vnū dic ctū r. illō exp: effio. scōo mouet vnū dubiū cir ca illud r. declarat. scōa ibi. vnde qñf: r. vsqz ad ver. sed si in p cūis. pone casuz p te. Sz in sūma hui. ti. intelligit q magister ad pecuniā suscipiē daz r. ad merces emēdas erat spāliter ppositus. pone ergo casuz q magister ppositus spāliter ad p dicitā emit merces p. x. iuit ad creditozē r dixit se emisse merces p. xx. r. accepit mutuo. xx. certe obligat dñm. h. d. ita etiā intelligit. Ja. de are. f. Ho. q cōtractus dicit fieri in rez i qua qz ppositus est siue directo fiat illud: vt in pñ. hui. s. siue pecunia mutuo accipiat ad illud faciē duz: vt in ver. qd si mutuauit. siue pecunia acci pias mutuo ad soluendū pmo mutuanti: vt ver. lz si ab alio. C Scōo no. q sufficit cause exp: effio facta ab accipiēte mutuū rē. C Lōtra hoc op. j. e. l. fi. i. pñ. So. qñqz qz accipit pecuniā mu tuo in eā cām in qua ppositus est tacite: vt qz ve nit in cōsequentiā mādati sibi iniūcti: tunc ad hoc vt dñs teneat regri q sit exp: effio in hāc cāz accipe mutuo vt hic. Item q dicta cā sit vera r. q credit eā subesse tēpore cōtractus: vt. j. e. l. fi. in pñ. qñqz qz accipit pecuniā in eaz cām sim pliciter hoc nō exp: mēdo: tūc nō obligat dñs ni si pbetur in eā cām esse qsum. vt in ver. q si ab initio. quādoqz qz accipit pecuniā in eaz cām i quā ppositus est exp: effio. r. isto casu sufficit sola cause exp: effio lz cā in se vera nō sit vt dñs obli geret: vt hic in ver. sed si p cūis. ita intelligit azo in sūma hui. tituli. r. Inno. in. c. vlti. extra de si deius. r. sentit glo. j. eo. l. fi. C Ad p dicitā op. j. de in rē ver. l. iij. s. qd tamē So. p dicitā loquū tur quādo qz cōtrabit cū habēte mādatur. cō trariū loqur quādo cōtrabit cū eo qui nulluz hz mādatur. vnde creditoz dō esse magis cautus: vt in voluntate dñi seu in cām dñi conuertatur. C Op. de. l. iulian. s. q si ab initio. j. ad mace do. glo. nō soluit. So. ibi mutauit pposituz in melius. vnde sufficit bonus euentus.

Itē prepositio. C Hodus p ponēdi est cō siderādus q si excedat dñs nō obligatur.

Si plures. C Ego repetij istū. s. solēnit pmo anno quo legi. ff. ver. r. est notabilis. s. Si plurib. vniuer salis administratio cōcedit videt cōcedi solidū: nisi aliud sit exp: ff. h. d. C Ho. pmo qd dixi in sūmario. nā sec. est si mādatur aliqd spāle: qz nō intelligit soliduz nisi sit dictū: vt. l. si plures. s. de pcura. C Altiō no. qñ est dictū q vn. nō fa cit sine cōsilio alteri: nō tenet qd alter facit so lus in p iudiciū mādantis ppter qd examinaui hic totā materiā de cōsilio: vt videbitis i repe titōe hui. s. si plures. seq. repet. s. si plures.

Ex. s. sequenti. C Duo pcuratores simplicif cōstituti: an dicā tur pstituti i solidū ibi Op. r. ibi. Ut igit. Et an qz teneat regrere cōsiliū: ibi. Quarto. Et an qz p siliū seq teneat: ibi. Expeditis: r. ibi. Ut igitur. Et qd hendū si ille q dō dare p siliū nō dat: ibi. Quero. Et qd si dat malū: ibi. Tertio. Et an valeat snia lara sine p silio sapiētis cū ex so: ma statuti illā fert debeat cū p silio sapiētis: ibi.

s. p libello r hac actione r iste tex. in ver. vñ que rit offitius i ducif hic p Guil. r bal. ad. q. d qua p bar. r doc. in. l. ce tera. s. fi. de le. i. C Cause ex p sio. vide no. p bal. l. l. fi. pe. col. C. q cū eo. r i rub. C. eo. i vi. col. f. Causa ve ra nō sit i se p Inno. cū dicitā clari fert bal. i ru. C. eo. in. vi. col. hoc etiā allegat bar. i. l. fi. pupilli s. i. d. nego. ge. r bar. i. l. ciuitas. si cer tum peta. g. C De in rē ver. l. iij. ad de bar. in. l. voli mali. in ij. col. C. de noua. r. in. l. fi. j. e. r bar. in. l. cetera. s. fi. de le. i.

Handwritten marginal notes on the right edge of the page, including references to other legal texts and commentary.